जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना
२०८२/८३

District Disaster Preparedness & Response Plan (DPRP) 2025/2026

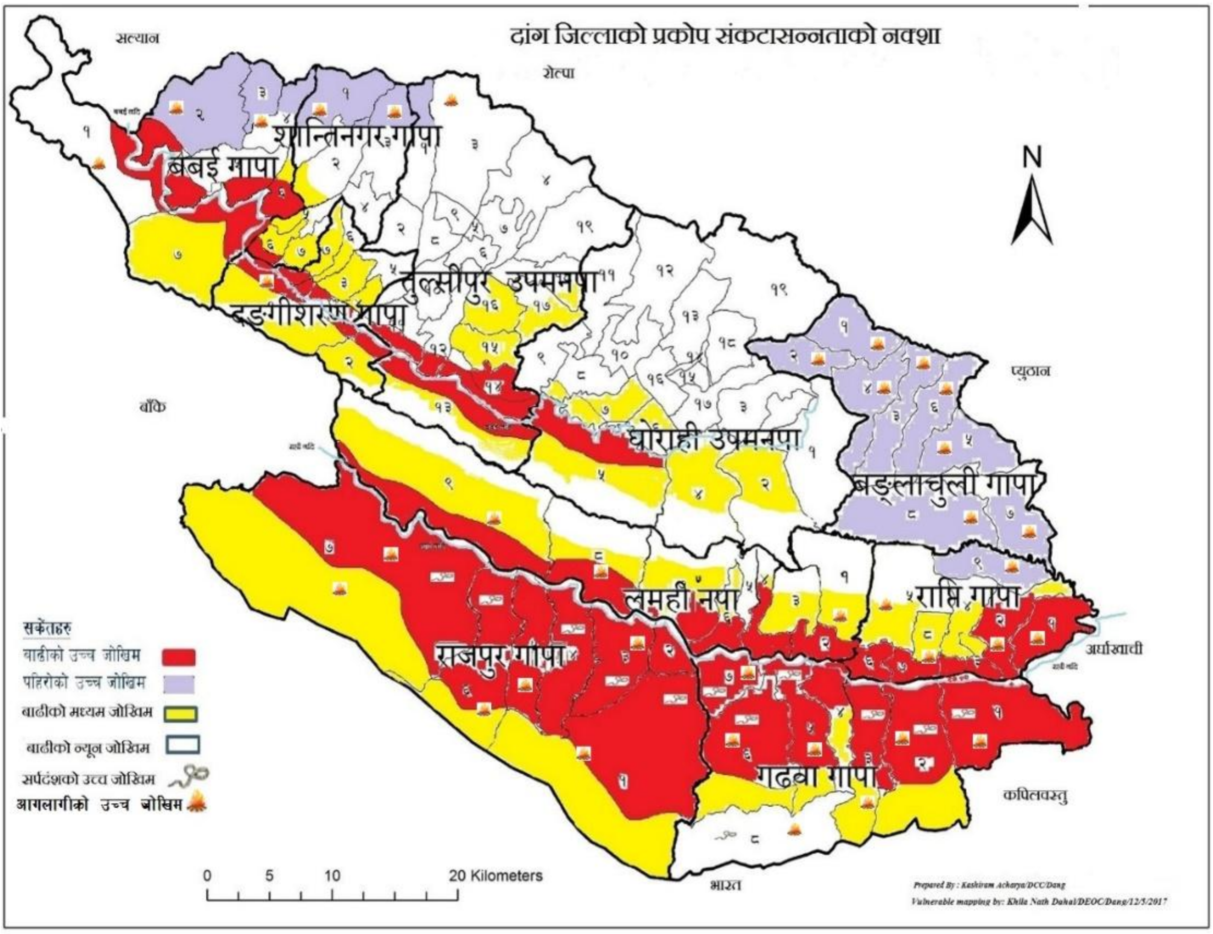

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दाङ

District Disaster Management Committee (DDMC)Dang

जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, दाङ

District Emergency Operation Center (DEOC) Dang

प्रकाशक : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दाङ
प्रकाशन मिति : २०८२ श्रावण
व्यवस्थापन : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दाङ
सर्वाधिकार : जिल्ला प्रशासन कार्यालय , जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दाङ
फोन : ०८२-५६०१३३, ०८२-५६३५४०
सल्लाहकार : श्री कृष्ण प्रसाद लम्साल, प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२/८३ को अद्यावधिक कार्यदल
संयोजक : श्री यज्ञ बहादुर बुढा, स.प्र.जि.अ. जिल्ला प्रशासन कार्यालय दाङ
सदस्य : श्री विजय गौतम प्रशासकीय अधिकृत, विपद् फोकल पर्सन, जिल्ला प्रशासन कार्यालय दाङ
सदस्य : श्री मदन गौतम, सभापति नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दाङ
सदस्य : श्री बिबेक के.सी, परियोजना संयोजक, प्रेरणा परियोजना, नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र, दाङ
समन्वयकारी प्राविधिक सहयोग : श्री राज परीयार, खरिदार/जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC) दाङ ।

आर्थिक/प्राविधिक सहयोग : नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र, घोराही, दाङ

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ अनुसार

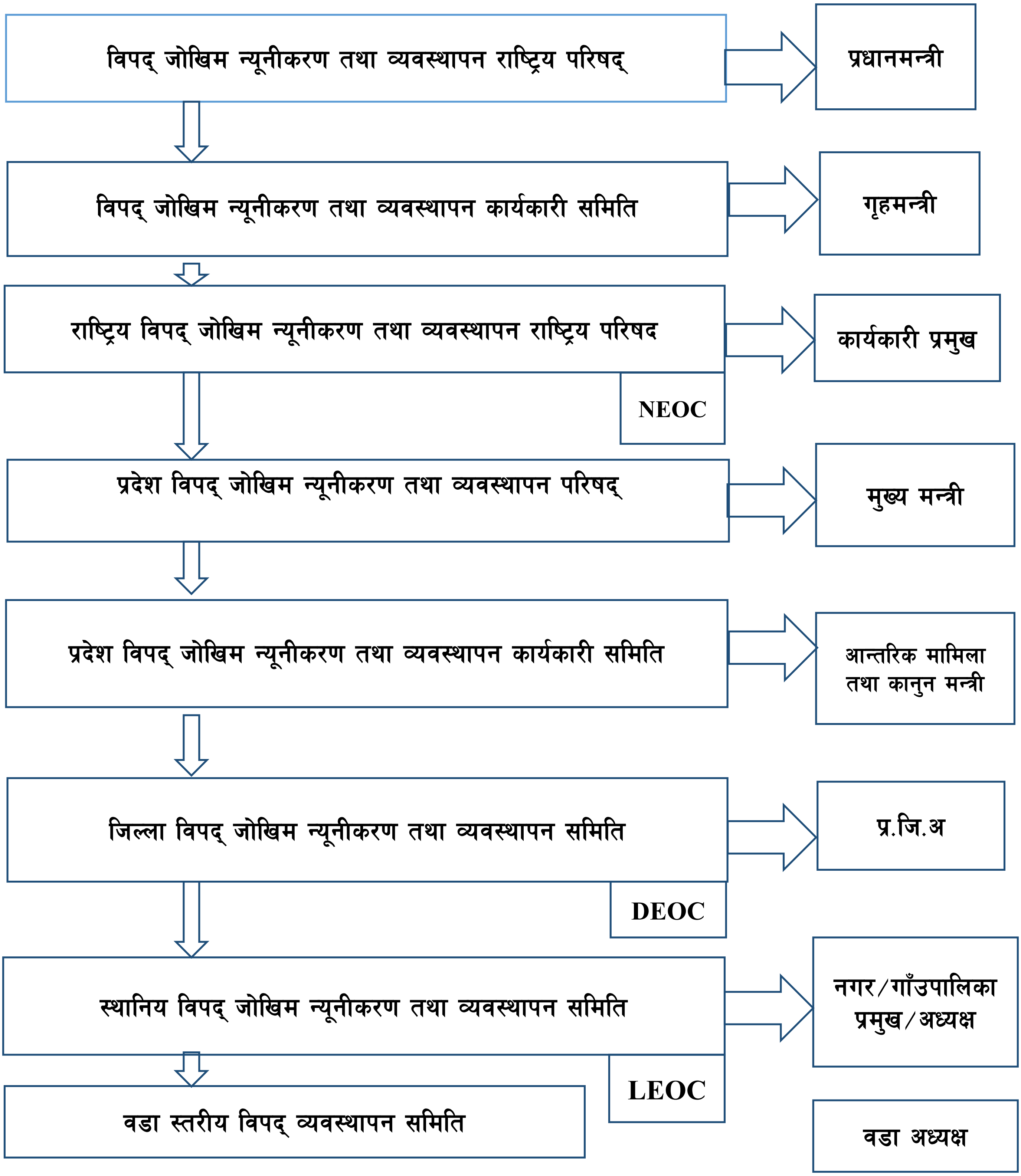

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन प्रकृया

प्रमुख जिल्ला अधिकारी	अध्यक्ष
जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधि	सदस्य
जिल्लाभित्रका स्थानीय तहका अध्यक्ष तथा प्रमुख	सदस्य
स्वास्थ्य सम्बन्धी विषय हेर्ने जिल्ला स्थित कार्यालयको प्रमुख	सदस्य
जिल्लास्थित सुरक्षा निकायका प्रमुखहरू	सदस्य
जिल्लास्थित पूर्वाधार तथा सामाजिक विकाससँग सम्बन्धीत कार्यालयका प्रमुखहर	सदस्य
राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका जिल्ला स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधिहरू	सदस्य
नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको जिल्लास्थित प्रमुख	सदस्य
गैरसरकारी संस्था महासंघको जिल्लास्थित प्रमुख	सदस्य
नेपाल पत्रकार महासंघको जिल्लास्थित प्रमुख	सदस्य
उधोग वाणिज्य महासंघको जिल्ला स्थित प्रमुख	सदस्य
प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत	सदस्य सचिव

मन्तव्य

बिश्व तथ्याँकमा हेर्दा विभिन्न विपद्जन्य घट्नाहरूमा नेपाल भूकम्पका हिसाबले ११ (एघारौं), बाढीको हिसाबले ३० (तीसौं) स्थानमा र जलवायु परिवर्तनको हिसाबलेविश्वको ४ (चौथों) जोखिमपूर्ण देशको रुपमा रहेको छ भने प्राकृतिक विपद्को हिसाबले नेपाल विश्वको उच्च जोखिमपूर्ण देशको रुपमा रहेको छ। हाल नेपालमा बाढी पहिरो, हावाहुरी, महामारी, शीतलहर, चट्याङ जस्ता विपद्बाट प्रत्येक वर्ष ठुलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ । अझ खास गरी यस प्रकारका विपद्हरुले संकटासन्न अवस्थामा रहेका महिला तथा बालबालिकाहरु,अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु र जेष्ठ नागरिकलाई बढी मात्रामा प्रतिकुल असर पुगेको देखिन्छ। मानवीय क्रियाकलाप तथा अन्य कारणहरु एवम् जलवायु परिवर्तनको प्रभावले विपद्का अझै खतरनाक र ठुला लक्षणहरु देखा पर्न सक्ने देखिन्छ । तिनीहरुको समयमा नै सावधानीपूर्वक व्यवस्थापन तथा पूर्व तयारी गर्न सकिएन भने भविष्यमा अत्यन्त ठूला विपद्हरु आउन सक्ने सम्भावना रहन्छ ।

नेपालको संविधानको धारा ३० को उपधारा (३) मा "राष्ट्रको विकाससम्बन्धी कार्यमा वातावरण र विकासबीच समुचित सन्तुलनका लागि आवश्यक कानूनी व्यवस्था गर्न यस धाराले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन" भनी उल्लेख भएको छ । त्यसैगरी राज्यका नीति अन्तर्गत धारा ५१ को उपधारा (छ) को (४) मा "जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण र नदीको व्यवस्थापन गर्दै, दिगो र भरपर्दो सिंचाइको विकास गर्ने", तथा (छ) को (९) मा "प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्वसूचना, तयारी, उद्धार, राहत एवं पुनस्थापना गर्ने" भनी उल्लेख गरिएको छ । यसै क्रममा नेपाल सरकारले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा विपद् व्यवस्थापन ऐन,२०७४ (संशोधन,२०७५) कोदफा ७ को उपदफा (१६) अनुसार प्रत्येक जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी विपद् पूर्वतयारी योजना निर्माण तथा अद्यावधिक गर्ने कार्यको थालनी गरेको छ । नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन,२०६७ तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०६९,विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५, राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा,२०७५, विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिगत कार्ययोजना,२०१८-२०३० को अवधारणागत ढाँचा तयार गरेको छ ।

उल्लिखित संवैधानिक तथा नीतिगत र कानूनी लगायतका मार्गदर्शनमा आधारित रहेर दाङ जिल्लामा जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP), २०६८ निर्माण गरिएको थियो । समयक्रमसंगै सो योजनालाई अद्यावधिक गर्नुपर्ने आवश्कता महसुस गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मिति २०८२/०३/२० को बैठकबाट स्वीकृत गरी आगामी आ.व. ०८२/८३ का लागि जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना,२०६८ को नवौं अद्यावधिक, २०८२ प्रकाशनमा ल्याईएको छ । यस कार्यमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दाङको नेतृत्वमा र यस जिल्लामा विपद्मा काम गर्ने सहयोगी संस्था नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र परियोजनाको आर्थिक र प्राविधिक सहयोग तथा जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (DEOC), दाङको समन्वयमा यस दस्तावेजलाई अद्यावधिक गरिएको छ । यस योजनालाई मुर्तरुप दिनको लागि जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र, विभिन्न विषयगत कार्यालयहरु, जिल्ला समन्वय समिति, राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरु, स्थानीय तहका प्रमुखहरु, जिल्ला सुरक्षा समितिका सदस्यहरु, पत्रकार महासंघ, दाङ जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघ, जिल्लामा क्रियाशील संघस्थाहरु, विभिन्न सञ्चार माध्यमहरु, लगायत जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सम्पुर्ण निकायहरुमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

यसैबीच, चालु आ.व. मा भएको विपद् व्यस्थापन समितिका विभिन्न बैठकहरुबाट यस जिल्लामा रहेका सवै स्थानीय तह तथा विकास आयोजना कार्यान्वयन गर्ने कार्यालयहरु तथा आयोजना कार्यालयहरुलाई,विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यका लागि आयोजनाहरुको पहिचान, छनौट, वजेट विनियोजन र कार्यान्वयन एवं अनुगमन मूल्याँकनमा विपद् संवेदनशिल भइ कार्यान्वयन गर्न गराउन निर्देशन/अनुरोध गरिएको छ । साथै मनसुनजन्य विपद्का पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, वन डँडेलो, शितलहर सम्वन्धी पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना आदि क्षेत्रगत विभिन्न योजनाहरु समेत तर्जुमा गरी कार्यान्वयन ल्याएको छ ।

अन्त्यमा, यस योजना अनुसार स्थानीय तहहरुले समेत आ-आफ्नो तहमा सरोकारवालाहरुको वृहत सहभागितामा स्थानीय तहको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिएमा यस जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनका कार्यमा सहयोग पुग्नुका साथै विपद्का घटनाबाट हुनसक्ने धनजनको क्षतिलाई कम गर्न र पुनर्लाभ प्रदान गर्न समेत मद्धत पुग्ने अपेक्षा गरेको छु । साथै यस कार्य योजनामा कलस्टर अनुसार जिम्मेवारी तोकिएका सम्पूर्ण निकाय तथा पदाधिकारीहरुबाट आँफुलाई तोकिएको जिम्वेवारी प्रभावकारी रुपमा निर्वाह हुने विश्वास व्यक्त गर्दछु।

"विपद् जोखीम न्यूनीकरण तथा पुनर्लाभका लागि सबै सरोकाराहरुबीच हातेमालो गरौ"। शुभ कामना !

(कृष्ण प्रसाद लम्साल)
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
एवम्
अध्यक्ष, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दाङ

शब्द संक्षेप :

जि.वि.व्य.स	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
DDMC	District Disaster Management Committee
जि.स.स	जिल्ला समन्वय समिति
उ.म.न.पा	उपमहानगरपालिका
न.पा	नगरपालिका
जि.स.अ	जिल्ला समन्वय अधिकारी
उमनपा/नपा/गापा	उपमहानगरपालिका/नगरपालिका/गाउँपालिका
साविक गाविस	साविक गाउँ विकास समिति
जि.कृ.वि.का	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय
जि.पू.का.	जिल्ला पूर्वाधार विकास कार्यालय
जि.शि.का.	जिल्ला शिक्षा कार्यालय
जि.स्वा.का.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
जि.प.से.का	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय
ने.रे.सो	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
ने. से.	नेपाली सेना
प्र.जि.अ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
प्र.उ	प्रहरी उपरीक्षक
स.प्र.उ	सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक
स.प्र.ना.उ	सशस्त्र प्रहरी नायव उपरीक्षक
प्र.ना.उ	प्रहरी नायब उपरीक्षक
प्र.नि	प्रहरी निरीक्षक
म.वा.सा.अ	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास अधिकृत
म.वा.स.शा	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा
स.प्र.ब	शसस्त्र प्रहरी बल
स्था.स.अ	स्थानीय समन्वय अधिकारी
डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
जि.भ.सं.का.	जिल्ला भूसंरक्षण कार्यालय
ज.उ.प्र.नि.वि.	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग
रा/अ.गै.स.स	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
DLSA	District Lead Support Agency
DEOC	District Emergency Operation Center
NEOC	National Emergency Operation Center
PEOC	Provincial Emergency Operational Center
UNFPA	United Nation Population Fund (United Nations Fund for Population Activities)
UNICEF	United Nations International Children’s Emergency Fund
SCI	Save the Children International
DDRC	District Disaster Relief Committee
FNJ Dang	Federation of National Journalist Dang Branch
D-WASH CC	District Water Sanitation and Hygiene Coordination Committee
L-WASH CC	Local level Water Sanitation and Hygiene Coordination Committee
DHO	District Health Office
NRCS	Nepal Red Cross Society
IRA	Initial Rapid Assessment
MIRA	Multi Initial Rapid Assessment
CSDA	Cluster Specific Details Assessment
PDNA	Post Disaster Need Assessment

विषयसुची

१.१ पृष्ठभूमि (Background)
१.१ नेपालमा विपद जोखिम.
१.२ दाङ जिल्लाको सामान्य जानकारी (Brief Introduction of Dang District)
१.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिक गर्नुको उद्देश्य
१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नुपर्ने आवश्यकता
१.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिकको क्षेत्र र सीमा. योजनाको पृष्ठभूमी, विपद्को स्थिती, योजनाको आवश्यकता औचित्य
२. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य
३. विपद् पूर्वतयारी योजना र विपद् समवन्धि कार्य गर्ने निकायहरु
३.१ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको सम्पर्क सूची
३.२ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा
३.३ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको विभिन्न बैठकका निर्णयहरु
३.४ विपद् जोखिम विश्लेषण
३.५ जिल्लाको निकायगत श्रोत साधनको आंकलन (Stakeholders stocks Mapping).
३.६ आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान
४. विपद्को प्रकृतिमा आधारित विषयगत प्रतिकार्य योजना
४.१ क्षेत्र (Cluster): खोज तथा उद्धार, समन्वय.
४.२ क्षेत्र (Cluster): खाद्य तथा कृषि
४.३ क्षेत्र (Cluster): आपत्कालीन आश्रयस्थल तथा गैरखाद्य.
४.४ क्षेत्र (Cluster): आपत्कालीन संरक्षण
४.५ क्षेत्रः आपत्कालीन शिक्षा
४.६ क्षेत्र (Cluster): खानेपानी, तथा सरसफाई
४.७ क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण
४.८ बिषयगत क्षेत्र : राहत तथा पुन निर्माण.
४.९ आपतकिालन सञ्चार
५. कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति कार्यान्वयन समय तालिका.
६. प्रतिवेदन तथा अभिलेख

अनुसूचीहरु :

अनुसुची १ : स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत हरुको सम्पर्क सूची
अनुसूची २ :स्थानीय तहहरुमा विपद् सम्पर्क व्यक्ति तथा वडा अध्यक्षहरुको सम्पर्क सुची.
अनुसूची ३ : स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरुको सम्पर्क सूची
अनुसूची ४ : निजी अस्पतालहरुको सम्पर्क सूची
जिल्लामा रहेको स्वास्थ्य चौकी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रको विवरण
अनुसूची ५ : नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका जिल्ला शाखा कार्यसमितिहरुको सम्पर्क सूची
अनुसूची ६ : जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गतका इकाईहरुको सम्पर्क सूची
अनुसूची ७ : सशस्त्र प्रहरीबल दाङ अन्तर्गतका इकाईहरुको सम्पर्क सूची
अनुसूची ८ : जिल्लामा रहेको दमकल सेवाहरुको सम्पर्क सूची
अनुसूची ९ : जिल्लामा सञ्चालित एम्वुलेन्सहरुको सम्पर्क सूची
अनुसूची १० : स्थानीय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीको सम्पर्क सूची
अनुसूची ११ : स्थानीय तहका कृषि विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरुको सम्पर्क सूची.
अनुसूची १२ : स्थानीय तहका शिक्षा अन्तर्गत श्रोत केन्द्रका स्रोत व्यक्तिहरुको सम्पर्क सूची.
अनुसूची १३ : जल तथा वर्षा मापन केन्द्रको सम्पर्क सूची
अनुसूची १४ : मौषमी पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वचेतावनी सूचक
अनुसूची १५ : जिल्लामा सञ्चालित यातायात समितिहरु
अनुसूची १६ : बबई र राप्ती नदीको पूर्वानुमानको आधारमा बाढी पूर्व गरिने पूर्वकार्यहरुको योजना २०८२/०८3
अनुसूची १७ : बाढी विपद् प्रतिकार्य तालिका
अनुसूची १८ : भूकम्पिय विपद् प्रतिकार्य तालिका
अनुसूची १९ : सम्भावित विपद् व्यवस्थापनमा अपनाउनु पर्ने सावधानीबारे जानकारी पात्रो

सन्दर्भ सामग्रीहरु..

दाङ जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२/०८३

(District Disaster preparedness and Response Plan, 2025/2026)

१.परिचय (Introduction)

१.१ पृष्ठभूमि (Background)

नेपाल विश्वको सात वटा महादेश मध्ये एसिया महादेशमा अवस्थित दक्षिण एसियाको भूपरिवेष्ठित मुलुकको रुपमा परिचित बहुप्रकोपको दृष्टीले अति जोखिम देशहरू मध्ये एक हो । विश्व भरिका सबै मुलकुहरू मध्ये विभिन्न विपद्जन्य घटनाहरूबाट नेपाल भूकम्पका हिसाबले ११औं, बाढीको हिसाबले ३०औं स्थानमा र जलवायु परिवर्तनको हिसाबमा विश्वमा चौथो तथा एशियामा छैठौं जोखिमपूर्ण देशको रुपमा रहेको छ। प्राकृतिक विपद्को हिसाबले विश्वको उच्च जोखिमपूर्ण देशको रुपमा रहेको छ । नेपालमा विशेषगरी नियमित रुपमा हुने बाढी, पहिरो, हुरीबतास, आगलागी, चट्याङ, सडक दुर्घटना, असिना, हिमपहिरो, महामारीजस्ता मौसमी विपदबाट हरेक वर्ष लगभग बीस हजारभन्दा बढी परिवारहरू प्रभावित हुने गरेका छन् । नेपालमा प्रतिवर्ष विभिन्न विपद्हरुबाट सरदर औसतमा एक हजारको हाराहारीमा मानिसहरूको मृत्यु हुने गर्दछ, जसमध्ये वार्षिक ३ सय जनाको मृत्यु बाढी तथा पहिरोका कारणले मात्रै हुने गर्दछ । यसैगरी सबैभन्दा बढी आगलागीका कारण पशु चौपाया, पक्षी, जग्गाजमिन, वन क्षेत्र र बालीनाली, धनसम्पत्तिको नोक्सानी हुने गरेको छ। विपद्को कारण नेपालले हरेक बर्ष औसतमा १ अर्ब २१ करोडको बराबरको सम्पत्तिको क्षति व्यहोर्नु परेको छ । त्यसै गरेर नेपालको विकास दर ३ देखि ४ प्रतिशतले रहेको छ भने विपद्ले विनाश गर्ने दर ८ देखि २५ प्रतिशतसम्म हुने गरेको देखिएको छ । कमजोर भू-बनोट, जटिल भूगभीय संरचनाका कारण नेपाल विपद्को उच्च संकटासन्नताको अवस्थामा रहेको छ । विगतमा गरिएका अध्ययन अनुसन्धान र विगतको विश्लेषण अनुसार नेपालमा कुनै पनि समय धेरै ठुलो भूकम्प जाने र त्यसबाट धेरै संख्यामा मानिस मर्ने, घाइते हुने तथा भौतिक संरचना क्षतिग्रस्त हुने सम्भावना रहेको छ । २०७२ वैशाख १२ र २० गते आएका भूकम्प यसैका उदाहरण हुन् । अझैपनि यस्तै प्रकृतिका भूकम्पहरु आउने अनुमान गरिदै छ । यस्तै हरेक वर्ष जस्तो कोशी, कर्णाली र महाकाली लगायतका नदीहरुमा आउने बाढीहरू पनि विपद्का उदाहरणहरू हुन् ।

विपद् व्यवस्थापन र उद्धार कार्यलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा मानव अधिकारका रूपमा अघि बढाउन १८ देखि २२ जनवरी २००५ मा जापानको ह्योगो शहरमा प्राकृतिक विपद् न्यूनीकरण सम्बन्धी दोस्रो विश्व सम्मेलन भएको थियो । यस विश्व सम्मेलनलाई ह्योगो सम्मेलन र सो सम्मेलनद्वारा जारी गरिएको घोषणापत्रलाई ह्योगो घोषणापत्र (Hyogo Declaration) तथा कार्य योजनालाई ह्योगो कार्ययोजना (Hyogo Framework Plan of Action) को नामले चिनिन्छ। त्यस अवसरमा नेपालले विपद् न्यूनीकरण एवं समन्वय परिषदको गठन, विपद् सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति तयार गरी त्यसको अद्यावधिक गर्ने, विकसित मुलुकका उच्च प्रविधि र अनुभवहरूलाई अनुशरण गर्ने, दिगो विकास र सुरक्षित भविष्य निर्माणका लागि शिक्षा भन्ने नारालाई साकार पार्न शैक्षिक पाठ्यक्रममा सुधार गर्ने र विपद् न्यूनीकरणका लागि विश्वकोषको स्थापना गर्ने जस्तो कुराहरुमा आफ्नो प्रतिबद्धता जाहेर गरेको छ । साथै २५ असोज २०६६ मा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गरिएको रणनीतिमा पनि विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी अवधारणाहरूलाई आपतकालीन पूर्वतयारी (Preparedness), प्रतिकार्य (Response) तथा पुनर्लाभ (Recovery) सम्बन्धी कार्यक्रममा व्यवस्थित रूपमा समावेश गर्ने समेत उल्लेख गरिएको छ । साथै नेपालले तय गरेका अवधारणाहरू सन् २००५ मा १६८ राष्ट्रहरूले तयार गरेको Hyogo Framework तथा सन् २०१५ मार्च १८ मा जापानको सेन्डाईमा सम्पन्न संयुक्त राष्ट्रसंघीय विश्व सम्मेलनले तय गरेका The Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030 बाट निर्दिष्ट छन् ।

विपद्को सवाल भनेको राहत र उद्धारसँग मात्र सीमित छैन । आधारभूत मानव अधिकार, मानवीय कानून, विकास निर्माण, गास, बास, कपास, शान्ति सुरक्षा एवं सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतिक लगायतका हरेक विषयहरूसँग यसको प्रत्यक्ष सम्बन्ध छ । यस्तै संवेदनशील सवालहरूलाई हृदयङ्गम गरी विपद् व्यवस्थापनका गतिविधिहरूलाई विकासका हरेक पक्षसँग समाहित गर्दै दिगो विकासको अवधारणा भित्र एकीकृत गरिनुपर्ने आजको आवश्यकता रहेको छ । यसका लागि आवश्यक पर्ने अल्पकालीन एवं दीर्घकालीन योजनाका साथ विपद् व्यवस्थापनका गतिविधिहरुलाई विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु र

सरोकारवाला निकायहरू बीचको साझेदारी, समन्वय र सहकार्यमा प्रतिवद्धता र ऐक्यवद्धताका साथ योजना तर्जुमादेखि कार्यान्वयनसम्म कार्य गर्नुपर्ने आजको सान्दर्भिकता हो ।

यिनै कुराहरुलाई मनन गरी खतरा तथा संङ्क6ासन्नता, विपद् प्रभावित गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरू, जिल्ला स्थित सरकारी तथा गैरसरकारी सं3संस्थाहरुको क्षमता र सहभागिता सुनिश्चित गर्दै जिल्लास्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको कार्यलाई बलियो बनाउने र विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहसम्म प्रभावकारी बनाउनका लागि जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२/८३ तयार गरिएको हो ।

१.२. नेपालमा विपद् जोखिम

विषम भू-बनावट, कमजोर भौगर्भिक अवस्था, मौसमी विषमता तथा जलवायु परिवर्तनका साथै जनसंख्या वृद्धि, गरिबी, अव्यवस्थित शहरीकरण र प्रकोप जोखिमलाई ध्यान नदिई गरिने विकास निर्माण कार्यहरूले गर्दा नेपाल विभिन्न प्राकृतिक गैरप्राकृतिक प्रकोपहरूबाट सिर्जित विपद्को उच्च जोखिममा रहेको छ। जलवायु परिवर्तनका कारण मौसमजन्य प्रकोपहरूको प्रकृति, मात्रा र प्रवृत्ति फरक हुँदै गएको छ, जसका कारण विपद् व्यवस्थापनमा नयाँ चुनौतिहरु थपिदै गएको छन् ।
नेपालमा हरेक वर्ष ५०० भन्दा बढी विभिन्न प्रकोपका घटनाहरु हुने गर्दछन् । जसमध्ये बाढी, पहिरो, डुबान, भूकम्प, चट्याङ, आगलागी, हावाहुरी, हिमताल विस्फोट, सडक दुर्घटना लगायतका प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक विपद्का घटनाहरू नियमित रुपमा घट्ने गरेका छन् । यसको परिणामस्वरुप ठुलो मात्रामा जनधनको क्षति हुने र जीविकोपार्जनमा प्रतिकूल असर पर्ने गरेको छ ।पछिल्लो ४५ वर्ष (वि.स.२०२८ देखि २०७२) को अवधिमा नेपालमा ४००० भन्दा बढी व्यक्तिहरुले विपद्का कारण आफनो ज्यान गुमाएका छन् । उच्च मृत्युदरको अतिरिक्त, उक्त अवधिमा ७५,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरू घाइते भएका छन् भने करिव तीस लाख मानिसहरु प्रभावित भएका छन् । यसैगरी, बर्षेनी रुपमा सडक दुर्घटनाबाट धेरै मानिसहरुले ज्यान गुमाइरहेका छन् भने हजारौं व्यक्तिहरु घाइते हुनेगरेका छन् ।

विपदबाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभूत पूर्वाधारहरुमा हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रूपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारीले महत्त्वपुर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ. तसर्थ विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ । प्रभावकारी विपद् पूर्वतयारीले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्छ र समुदायहरूलाई विपद् उत्थानशील बनाउन मद्दत पुर्याउँदछ. यसका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरुको जिम्मेवारी स्पष्ट किटान गरी उनीहरूको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताका साथै श्रोत साधनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु पर्दछ ।

१.३. दाङ जिल्लाको सामान्य जानकारी (Brief Introduction of Dang District)

१.३.१ भौगोलिक अवस्थिति, सिमाना तथा राजनीतिक र प्रशासनिक विभाजन

दाङ जिल्ला नेपाल राज्यको लुम्विनी प्रदेशमा अवस्थित छ। यस जिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम घोराही हो। नेपाल सरकारको स्थानीय पुनर्सरचना नीति अनुरुप यस जिल्लामा हाल १० वटा स्थानीय तह रहेका छन, जसमा २ वटा उपमहानगरपालिका, १ वटा नगरपालिका र ७ वटा गाउँपालिका रहेका छन्। यस जिल्लाका पहाडी भूभाग अन्तर्गत चुरे पर्वतीय क्षेत्रमा केही स्थानीय तहका वडाहरू रहेका छन् भने अधिकांश क्षेत्र समथर भूभागमा अवस्थित रहेकोछ। विश्व मानचित्रमा २७°३६ꞌ देखि २८°२०ꞌ अक्षांश र ८२°२८ꞌ देखि ५२°५८ꞌ देशान्तरको बीचमा रहेको छ।

यस जिल्लाको सरदर लम्बाई पूर्व पश्चिम ९० कि.मी. र उत्तर-दक्षिणको चौडाई करिब ७२ कि.मी. रहेको छ। यस जिल्लाको उत्तरमा सल्यान, रोल्पा र प्युठान जिल्ला, दक्षिणमा भारत, पूर्वमा कपिलवस्तु र अर्घाखाँची जिल्ला साथै पश्चिममा सुर्खेत र बाँके जिल्ला पर्दछन्। यस जिल्लालाई राजनीतिक, प्रशासनिक तथा विकासको दृष्टिकोणबाट १० वटा स्थानीय तहमा विभाजन गरिएको छ।

१.३.२. भू-क्षेत्र र जमिनको वर्गीकरण

यो जिल्ला समुद्री सतहबाट २१३ मिटर देखि २०५८ मिटर उचाइसम्मको भू-भागमा रहेको छ। यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २,९५,५०० हेक्टर अर्थात् २,९५५ वर्ग किलोमिटर छ। कूल भू क्षेत्रमध्ये चरिचरन १२,९५० हेक्टर, अनुत्पादित २०,४४५ हेक्टर, कृषि ६९९५० हेक्टर र वन १,९२,९५५ हेक्टर रहेको छ। समुद्री सतहबाट २१३ मिटर देखि २०५८ मिटर सम्मको उचाइमा रहेको छ।

१.३.३.दाङ लिल्लाका प्रमुख नदी प्रणाली तथा सहायक नदीनालाहरु

क.स.	नदी/ खोला	उद्गम स्थल	सहायक खोलाहरु
१	राप्ती नदी	ऐरावती	रनसिंह, बनघुस्री, बौरा, पत्रिङ्गा, महदेबा, सुपैला, पर्नाह, भालुदोब्रे, मानपुर, गुरुङ, माररी, रसरी, कालिपुरुवा, मंग्रेठा, महतनी, ककहवा, करङा, गंगदी, बनकट्टी, भित्री सिक्टा, सुनपथ्री/गोठुवा, गनाहा, बगाहसोती, भालु, फेरही, कटेसनाला, करम्दी, दोलै, सिङ्गै, कौडिया, अर्नवा, अर्जुन, उचानिम्बु, भत्तरकुण्डा, रिहार, च्याउ, अमिलिया र शिवखोला
२	बबई नदी	रामपुर	बालिम, सिस्ने, कटुवा, सेवार, गुर्जे, हापुर, पत्रे, सक्रम, चौवा, ग्वार, काला, पातु, गहते, भमके, बागर, बौलाहा, चिसापानी, च्याँन्टी, उपल्लो/तल्लो ट्वाङ, सुसाउने, तुई, कलम, घट्टे (शिर र पधेरा), मलै
३	भारततर्फ बग्ने खोला	कोइलाबास, बेला, राजपुर	कोइलाबास, गुरुङ, पटौली, खंग्रा, डगमारा, सुनपाथ्री, भैसाही र भौवा

दाङ जिल्ला भएर बग्ने राप्ती नदीमा आउने बाढीका कारण हरेक बर्ष देउखुरी क्षेत्रका राजपुर, गढवा र राप्ती गाँउपालिका -लालमटिया, सिसहनियाँ, सतबरिया, गोबरडिहा, गंगापरस्पुर, गढवा, बेला र राजपुर) तथा हालको लमही न.पा.का धेरै स्थानमा नदीकटान तथा मानवीय क्षतिसमेत हुँदै आएको छ भने २०७१ र २०७४ सालको बाढीको आकडाँलाई हेर्द। अहिलेको समयमा राप्ती नदीको बगासोतीमा रहेको जलसतह मापन केन्द्र लाई टेलिमेट्रि सिस्टममा स्तरोन्नती गरे पश्चात साथै पाखापानी, गढवामा रहेको वर्षामापन केन्द्रलाई पनि स्तरोन्नती गरे पश्चात मनसुन सुरु भए लगतै समुदायस्तरमा जलसतह मापन केन्द्रबाट पुग्ने सूचनाका आधारमा समुदायका व्यक्तिहरूले समयमै आफ्ना अत्यावश्यक सामग्रीका साथै समुदायका सबै व्यक्तिहरूलाई सूचना सम्पेषण गरी मानवीय क्षति र भौतिक क्षतिलाई कम गर्न सफल भएका छन्।

१.३.४. माटोको बनावट र उर्वराशक्ति र सम्भावित भू-क्षयको क्षेत्र

दाङ जिल्लाको कूल क्षेत्रफल मध्ये ६९ हजार ९ सय ५० हेक्टर अर्थात २३.७ प्रतिशत जमिन खेतियोग्य रहेको छ। जसमध्ये हाल ५७,८२७ हेक्टर भूमिमा मात्र सिँचाई सुविधा पुगेको र बाँकी कृषिभूमिले आकासे वर्षामा नै निर्भर रहनुपर्ने अवस्था छ। राप्ती नदीहरूका साथै चुरे पहाडबाट उत्तर र दक्षिणतिर बग्ने वर्षे खोलाहरूले वर्षेनी यस जिल्लाको धेरै उब्जाउ भूमि कटान

गरिरहेका छन् । साथै केही स्थानहरूमा बालुवा थुप्रिदै मरुभूमीकरण हुने र भू-स्खलन हुने कारणले पनि यस जिल्लाको माटोको बनावटमा दिन प्रतिदिन परिवर्तन आइ उर्वर भूमि घट्दै गएको छ । यस जिल्लाको उत्तरतर्फको भू-भाग भावर र चुरे पर्वत श्रृङ्खलामा पर्ने भएको कारणले भिरालो किसिमको छ । भिरालो भएको कारणले वर्षातमा खहरे खोलाले एकतिर यस क्षेत्रको माटोलाई बगाएर लैजान्छन् भने अर्कातिर चुरे पहाडबाट बगाई ल्याएको बालुवा, गेग्ग्रानहरू समथर क्षेत्रको भूमिमा ल्याई थुपारी दिनाले उब्जाउ भूमि दिन प्रतिदिन मरुभूमिमा परिणत हुँदै गएको छ ।

राप्ती नदी तथा चुरे पहाडबाट उत्तर दक्षिणतिर बग्ने वर्षे खोलाहरूबाट बाढीको प्रकोप पर्ने गरेको छ । बाढीको मारमा देउखुरी क्षेत्रका लमही नगरपालिका, राजपुर, गढवा र राप्ती गाउँपालिका र दाङको तुलसीपुर उपमहानगरपालिका, दंगीशरण र बबई गाउँपालिकाको बबई नदीको तटिय क्षेत्रमा रहेका वडाका समुदायहरू हरेक वर्ष भूक्षय, कटान तथा बाढीको चपेटामा पर्ने गरेका छन् । २०७१ साउनको अन्तिम साता बबई नदी र यस प्रणाली अन्तर्गतका नदीहरुमा आएको बाढीले बवई तटीय क्षेत्रका समुदायमा भएको मानवीय तथा भौतिक क्षति तथा २०७३ श्रावण १० र ११ गते आएको राप्ती नदीको बाढीले देउखुरी क्षेत्रमा अवस्थित साबिकका गाविसहरू डुवानमा पारेको र १ जनाको मृत्यु भएको थियो । २०७४ श्रावण २८,२९ र ३० गते आएको बाढीले बवई तटीय क्षेत्र र यस अन्तर्गतका सहायक नदीको तटीय क्षेत्रमा रहेका समुदाय नराम्ररी प्रभावित भएका थिए भने ३५९ घर पूर्ण क्षति, २८२ घर आंशिक क्षति ७ जनाको मृत्यु, २ जना घाइते र १ जना बेपत्ता रहेको थियो । त्यसै गरी गत वर्ष २०८० सालमा आएको बाढीबाट ववई र राप्ती नदीको तटीय क्षेत्रमा रहेका ७५४ घर क्षति, १४ जना मानवीय क्षति भएको छ । प्रत्येक बर्ष देउखुरी क्षेत्रका बस्तीहरु बाढीको उच्च जोखिममा रहेका छन् भने साविक धर्ना, त्रिपुर घोराही न.पा.को बबई क्षेत्र, डुरुवा, फुलबारी, गोल्टाकुरी, तुलसीपुर उमनपाको बबई तटीय क्षेत्र श्रीगाउँ, धनौरी, पञ्चकुले र पुरन्धारा लगायतका समुदायहरू बवई नदी र सोसँग मिसिन आउने सहायक खोलाहरूका कारण बाढीको उच्च जोखिममा रहेका छन् ।

१.३.५. हावापानी, जलवायु बनस्पती तथा बन्यजन्तु

दाङ जिल्लाको जलवायु समशीतोष्ण मनसुनी किसिमको भएकोले गर्मीयाममा दिउँसो मरुभूमिबाट बहने लू (राँके) चलेर यहाँको अधिकांश क्षेत्रको जनजीवनलाई निकै असहज तुल्याउँछ भने जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रको चुरे पहाडको केही भागमा मात्र गर्मी कम हुन्छ । हिउँदमा पनि यस जिल्लामा राम्रोसँग घाम नलाग्ने र शीतलहर चल्ने कारण अति जाडो हुने भएकोले यहाँको बसोबास प्रायः वर्षैभरि कष्टदायक हुन्छ । यहाँको तापक्रम अधिकतम ४०.० डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने जाडो याममा न्यूनतम ० डिग्री सेल्सियससम्म झर्ने गरेको पाइन्छ । सापेक्षिक आद्रता २७ प्रतिशत देखि ९४ प्रतिशतसम्म र औसत वर्षा बार्षिक १७ मिलिमिटर सम्म हुने गरेको छ । यस जिल्लामा पाइने वनस्पतिमा साल, साज, बाँझ, सिसौ, खयर, घनेरो, सिमल र सल्लो तथा वन्यजन्तुमा चितुवा, स्याल, हरिण, ब्वाँसो, खरायो चराहरू, मयूर, कालीज, लुइँचे आदि रहेका छन् ।

श्रोतः जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

१.३.६. जनसंख्याको आकार, वृद्धिदर, घनत्व तथा देश बाहिर रहेको जनसंख्या

२०६८ सालको जनगणना अनुसार यस जिल्लाको कुल जनसंख्या ५ लाख ५२ हजार ५ सय ८३ जना रहेको थियो भने २०७८ सालमा यस जिल्लाको कुल जनसंख्या ६ लाख ७० हजार ३ सय ५२ पुगेको छ । यस जिल्लाको जनघनत्व (२०७८ सालको जनसंख्याको आधारमा) प्रतिवर्ग किमी २ सय २८ जना रहेको छ भने यस जिल्लाका ५३ हजार ३ सय ९४ जना युवा जनसंख्या जनगणनाको अवधिमा देशबाहिर रहेको अवस्था छ । दाङ जिल्लाको सहरी जनसंख्या ३४ प्रतिशतको हाराहारीमा पुगेको छ ।

उल्लेखित विषयवस्तुहरूबाट जनसंख्या सम्बन्धी केही अवस्थाको आँकलन भएपनि विपद्को अवस्था थाहा पाउनका लागि तपसिलको तथ्याङ्कले यो जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्याउने अपेक्षा राखिएको छ ।

१.२.६.१ स्थानीय तहगत रुपमा जिल्लाको भौगोलिक र जनसांख्यिक अवस्था :

क्र.स.	विवरण	जनसंख्या				क्षेत्रफल (बर्ग किमि)	कैफियत
		घरधुरी संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा		
१	तुलसीपुर उ.म.न.पा.	४६०१८	८४७६४	९४९९१	१७९७५५	३७१.९	
२	घोराही उ.म.न.पा.	४९७६१	९३८०६	१०६७२४	२००५३०	५०४.७	
३	लमही नगरपालिका	१३४५८	२८५०१	३०५४९	५९०५०	३१५.४	
४	राजपुर गाउँपालिका	५८२९	१४०५८	१४२८८	२८३४६	५५६.८	
५	गढवा गाउँपालिका	९९६४	२२३०८	२३५९०	४५८९८	३४५.६	
६	राप्ती गाउँपालिका	११८२६	२४८१७	२७३०६	५२१२३	१५५.४२	
७	बंगलाचुली गाउँपालिका	५१३९	९८३२	१२५४१	२२३७३	२३६.७८	
८	बवई गाउँपालिका	७५२७	१४४४६	१६५२२	३०९६८	२४९.१	
९	शान्तिनगर गाउँपालिका	६९१९	१२०१	१४८४०	२७६४१	११२.३	
१०	दंगीशरण गाउँपालिका	५८२५	१११९७	१२४७१	२३६६८	१०७	
	जम्मा	**१६२२६६**	**३१६५३०**	**३५३८२२**	**६७०३५२**	**२९५५**	

श्रोत : दाङ जिल्लाको जनसंख्या, जनगणना २०७८

१.३.६.२. वितगका २ जनगणनालाई आधार मानी तयार गरिएका केही आँकडाहरु :

सि.नं.	विवरण	वि.सं २०६८ को अवस्था	वि.सं २०७८ को अवस्था
१	महिलाको जनसंख्या	२९१५२४	३५३८२२
२	पुरुषको जनसंख्या	२६१०५९	३१६५३०
३	जम्मा जनसंख्या	५५२५८३	६७०३५२
४	लैगिक अनुपात	८९.५४	९०.४५
५	परिवार संख्या	११६४१५	१६२३१६
६	औसत परिवार संख्या	४.७५	४.१६
७	वार्षिक जनसंख्या वृद्धि	१.७८ प्रतिशत	१. ९२ प्रतिशत
८	जनसंख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि	३९ बर्ष	३६ वर्ष
९	जनघनत्व	१८७ प्रति वर्ग कि.मी.	२२८.४२
१०	शहरी जनसंख्या	४०.५३ प्रतिशत	३४.४६
११	ग्रामीण जनसंख्या	५९.४७ प्रतिशत	६५.५३
१२	०-४ अर्थात ५ वर्ष मुनिको जनसंख्या	५३४७४ अर्थात् ९.६८ प्रतिशत	५३३३७ जना
१३	०-१४ (१५ बर्ष मुनिको जनसंख्या)	१९९४१२ अर्थात् ३६.०९ प्रतिशत	१८२९०२ जना
१४	१५-५९ उमेरको जनसंख्या	३१६१७३ अर्थात् ५७.२२ प्रतिशत	४३३६५६ जना

१५	६० वर्ष वा माथिको जनसंख्या	३६९९८ अर्थात् ६.७० प्रतिशत	५८४३५ जना
१५	विदेशी मुलुकमा जाने जनसंख्या	४३१६०	५३३९४ जना
१७	अपाङ्गको जनसंख्या	१२८८१ अर्थात् २.३३ प्रतिशत	१.९ प्रतिशत
१८	साक्षरता दर	-	८१.४ प्रतिशत

स्रोत – राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ तथा २०७८ को नतिजा

१.३.७ जिल्लामा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाको अवस्था

यस जिल्लामा स्वास्थ्य सेवाको लागि निम्नानुसारका अस्पताल उपचार केन्द्रहरू रहेका छन: -

राप्ती प्रादेशिक अस्पताल, तुलसीपुर	१ (५० शैया)आपत्कालीन समयमा १४१ शैया सम्म व्यवस्थापन गर्न सकिने
राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, घोराही	१ (३२५ शैया)
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२ (५/५ शैया)
लमही अस्पताल	१ (१५ शैया)
भलुवाङ अस्पताल	१(२२ शैया)
निजी अस्पताल	१३ (३६) शैया)
स्वास्थ्य चौकी	३९
आँखा अस्पताल	२
आयुर्वेद चिकित्सालय	३०
आयुर्वेद औषधालय	२

जिल्लामा स्वास्थ्य सेवाको अवस्था हेर्दा राप्ती स्वास्थ्य विज्ञाान प्रतिष्ठानमा ७२, राप्ती प्रादेशिक अस्पताल तुलसीपुरमा ३५, जिल्ला जनस्वास्थ्य अन्तर्गत ३, प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय अस्पतालमा ६, राप्ती आँखा अस्पतालमा १, परिवार नियोजन संघमा १, गरी ११८ डाक्टर उपलव्ध छन् । दाङ जिल्लाको कुल जनसंख्या ६,७०,३५२ लाई भाग लगाउँदा प्रति चिकित्सिकले ५ हजार ६ सय ८१ जना व्यक्तिलाई सेवा दिनुपर्ने अवस्था छ । यद्यपि यो समानुपातिक छैन बढी शहर केन्द्रित छ । जिल्लाको परिवार नियोजन साधन प्रयोग दर २१.५ प्रतिशत भन्दा माथि रहेको छ । ४५.६ प्रतिशत प्रसूति दक्ष स्वास्थ्यकमीबाट हुने गरेको छ ।

१.३.८. जिल्लाको सडक सञ्जालको अवस्था :

जिल्लाका २ उ.म.न.पा., १ न.पा. र ७ वटा गाउँपालिकाहरू सडक सञ्जालले छोएका छन् । सडक डिभिजन कार्यालयका अनुसार दाङ जिल्लाको सडक डिभिजन अन्तर्गतको ४ सय २७ किमी मध्ये ३९१ कि.मी. सडक पिच भएको छ । यस्तै ८२ किमी ग्राभेल र ३६ किमी सडक कच्ची रहेको छ । यसबाहेक जिल्ला अन्तर्गतका केही सडक पनि पिच भएका छन् । जिल्ला सडकको क्षेत्र समेतलाई जोड्दा र स्थानीय स्तरका सडकहरू समेत जोड्दा यो क्षेत्रफल धेरै रहेको छ । यस जिल्लामा सडक डिभिजन अन्तर्गत २३ वटा सडक रहेका छन् । जिल्ला प्राविधिक कार्यालयले जिल्लाका ९ वटा सडकलाई राष्ट्रिय तथा फिडर सडक भनी छुट्याएको छ भने जिल्लाका २४ वटा सडकलाई ए, २२ वटा सडकलाई बी र स्थानीय तहका २४ सडक भनी वर्गीकरण गरेको छ ।

यातायात; सदरमुकामदेखि स्थानीयतह सम्मको दूरी

क्र.स.	स्थानीयतहको नाम	जिल्ला सदरमुकामबाट दूरी (कि.मी.)	सार्वजनिक तथा यातायातका साधनहरु
१	तुलसीपुर उपमाहनगरपालिका	२५ कि.मी.	बस, जीप, अटो, मोटरसाइकल, ट्रक, ट्याक्टर
२	घोराही उपमाहनगरपालिका	१ कि.मी.	बस, जीप, अटो, मोटरसाइकल, ट्रक, ट्याक्टर
३	बबई गाउँपालिका	४६ कि.मी.	बस, जीप, अटो, मोटरसाइकल, ट्रक, ट्याक्टर
४	शान्तिनगर गाउँपालिका	३३ कि.मी.	बस, जीप, अटो मोटरसाइकल, ट्रक, ट्याक्टर
५	दंगीशरण गाउँपालिका	३७ कि.मी.	बस, जीप, अटो, मोटरसाइकल, ट्रक, ट्याक्टर
६	बंगलाचुली गाउँपालिका	२० कि.मी.	बस, जीप, अटो, मोटरसाइकल, ट्रक, ट्याक्टर
७	लमहि नगरपालिका	२५ कि.मी.	बस, जीप, अटो, मोटरसाइकल, ट्रक, ट्याक्टर
८	गढवा गाउँपालिका	३० कि.मी.	बस, जीप, अटो, मोटरसाइकल, ट्रक, ट्याक्टर
९	राजपुर गाउँपालिका	४८ कि.मी.	बस, जीप, अटो, मोटरसाइकल, ट्रक, ट्याक्टर
१०	राप्ती गाउँपालिका	४५ कि.मी.	बस, जीप, अटो, मोटरसाइकल, ट्रक, ट्याक्टर

१.३.९ खानेपानी तथा सरसफाइः

दाङ जिल्लाको कुल जनसंख्याको ८६.८६ प्रतिशतमा खानेपानीको उपलब्धता भएको छ, अर्थात खानेपानी सुबिधा पाएको जनसंख्या ६ लाख ७४ हजार ९ सय ९३ जना रहेका छन् । जसमध्ये ६२ प्रतिशत जनसंख्याले व्यवस्थित र शुद्ध खानेपानीको उपभोग गरिहेका छन् । सरसफाई सुविधा भने जिल्लाका सबै घरधुरीमा पुगेको छ ।

१.३.१० विद्युतीकरण तथा सञ्चारको अवस्था

यस जिल्लाको सबै स्थानीय तहमा विद्युतीकरण सेवा पुगेको छ। वि.सं.२०८१ सालभित्रमा सबै क्षेत्रमा विद्युतको पहुँच पुर्याउने लक्ष्यसहित विद्युतीकरणलाई विकासको एक सूचकको रुपमा लिइनुका साथै यसले अन्य सबै क्षेत्रको विकासलाई समेत बढावा दिनमा मद्दत पुर्याउँदछ। दाङ जिल्लाका सवै गा.पा/न.पाहरूमा टेलिफोन सुविधा पुगेको छ। यस जिल्लामा आ.व.२०८१/८२ सम्ममा नेपाल टेलिकमबाट ल्याण्डलाइन फोन ५ हजार ७ सय २१ वटा, मोबाइल सिम (प्रिपेड र पोस्पेड) ४ लाख ६७ हजार ४ सय (७ वटा र स्काई र सी.डी.एम.ए ४८ हजार २ सय १ वटा गरी जम्मा ५ लाख २१ हजार ४ सय १९ फोन लाइन वितरण गरिएको छ, जसमा हाल स्काई र सी.डी.एम.ए फोन प्रयोगमा रहेको छैन । एनसेलले वितरण गरेको संख्या जोड्दा यो संख्या अलि धेरै हुन आउँछ। तथापि यी फोन अन्य जिल्लामा पनि उपयोग हुने तथा एकै व्यक्तिले धेरै उपयोग गर्ने गरेको समेत पाइएको छ । दाङ जिल्लाका विभिन्न पालिकाहरुमा रहेका वारुणयन्त्र (दमकल) मा सम्पर्क राख्न १०१ नम्बर डायल गर्दा नजिकैको वारुणयन्त्र (दमकल) मा सम्पर्क हुने व्यवस्था रहेको छ । जिल्लामा ५ राष्ट्रिय दैनिक, ४ वटा साप्ताहिक, स्थानीय टेलिभिजन ४ वटा र १६ वटा एफ.एम रेडियो सञ्चालनमा छन् भने रेडियो नेपालको प्रादेशिक संरचना पनि स्थापना भएको छ ।

१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नुको उद्देश्य

विपद्को समयमा मानिसमाथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गर्दै विभिन्न निकायहरूसँग समन्वय गरी प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी, जाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन यस योजनालाई अद्यावधिक गर्नुको मूल उद्देश्य हो ।

१। प्रकोपका कुनै पनि घटनाबाट हुनसक्ने विपद् र त्यसबाट श्रृजित मानवीय असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्न पूर्वयोजना तर्जुमा गर्ने ।
२। विपद्को समयमा र विपद् पश्चात् गर्ने गतिविधिहरुको जिम्मेवारी क्रमबद्ध रुपमा राखी सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने ।
३। विपद्को क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी, गै.स.सं. तथा अन्तर्राष्ट्रिय गै.स.स.हरुसँग विपद् पूर्व नै आकस्मिक योजना तयार गरी विपद् सामना गर्न सक्ने क्षमताको पहिचान गर्न ।
४। विपद्को समयमा संयमित र संगठित भई विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई योजनाबद्ध तरिकाबाट पूर्व जिम्मेवारीको किटान गरी व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने ।
५। विपद् प्रतिकार्यका लागि प्रतिकार्य प्रणालीलाई सहज तरिकाले प्रतिकार गर्नका लागि ने.रे.सो.ले निर्माण गरेको बाढी तथा भूकम्प प्रतिकार्य योजनालाई समेत यसै योजनामा समाहित गरी आकस्मिक प्रतिकार्य योजनाको रूपमा प्रयोग गर्ने ।

१.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नुपर्ने आवश्यकता

विपद्को समयमा गरिने विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग गर्न बनेको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई समय अनुकूल बनाउन तथा समय अनुसार स्रोत साधनमा हुने फेरबदल अनुसारको प्रतिकार्य योजना बनाउन यस अघि बनेको प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्नुपर्ने हुन्छ ।

- प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्दा समयक्रम अनुसार हुने विपद्को पहिचान, त्यसको पूर्व तयारी र त्यसका लागि गर्नुपर्ने योजनाहरू समेत अद्यावधिक हुने हुनाले विपद्को व्यवस्थापनमा निकै सहजता आउँछ ।
- विपद्को जोखिम कम गर्न, मिलेर काम गर्न, विपदमा आउने श्रोतलाई विकेन्द्रित गरी क्षेत्रगत रूपले परिचालन गर्न विपद् प्रतिकार्य योजनाले मद्दत गर्छ ।
- यसले प्रभावित समुदायलाई प्रकोपको पूर्व सूचना दिनेदेखि सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत मार्गदर्शन समेत दिन्छ ।
- विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण र यसको अद्यावधिक गर्दा यसले उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा पीडित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।
- आपत्कालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुका साथै सेवाप्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्व भावनाको विकास गराउँछ ।
- २०७१ र २०७४ को श्रावण महिनामा दाङ जिल्लामा आएको बाढी र २०७२ को गोरखाको भूकम्पबाट सिकिएका पाठका आधारमा भूकम्प तथा बाढी आकस्मिक प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी पूर्वतयारीका कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन मद्दत गर्दछ ।
- बाढी तथा भूकम्पीय प्रतिकार्य तालिकाको आधारमा विपद्को समयमा जिल्ला स्थित सरोकारवाला निकायहरू प्रतिकार्यमा क्रियाशीलतामा बृद्धि भई प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधि सञ्चालनमा मद्दत गर्दछ ।

१.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिकका क्षेत्र र सीमा

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गरिनुका सीमा र यस योजनाका क्षेत्रहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

- जिल्लास्तरीय विपद् पूर्वतयारी योजनालाई वार्षिक रूपमा अद्यावधिक गर्ने गरिएको छ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्दा विपद् व्यवस्थापन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि बनेको ऐन २०७४, स्थानीय सरकार सञ्चालनका लागि बनेको ऐन २०७४, विपद् जोखिम राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३०, विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय निति २०७५, विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा माार्गदर्शन पहिलो संसोधन २०६७, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना निर्देशिका २०६९ तथा राष्ट्रिय विपद्

प्रतिकार्य ढाचा २०७०, विपद् पुनर्बास सञ्चालन कार्यविधि २०७१ को परिधि तथा ने.रे.सो बाढी तथा भूकम्प आकस्मिक योजना २०७४ लाईसमेत समेटी तयार गरिएको छ

- यस योजनाले विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कसरी गर्ने भन्ने विषयलाई मात्र समेट्छ । स्थानीय तहमा समेत विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरेमा कार्यान्वयनका लागि सहयोगी भूमिका रहन सक्नेछ ।
- विपद् प्रतिकार्य योजना राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुरुप क्षेत्रगत अवधारणा (ऋगिकतभच ब्उउचयबअज) र नेपाल सरकारले कार्यान्वयनमा ल्याएको विपद् व्यवस्थापन ऐन अनुसार स्थानीय तह लाई समेत समेटी अद्यावधिक गरिएको छ ।
- विपत् परेको अवस्थामा अद्यावधिक गरिएको योजनाले विपतमा आवश्यक पर्ने श्रोत सङ्कलन तथा परिचालनमा विषयगत सहयोगी निकायको पहिचानमा सहयोग मिल्ने देखिन्छ ।
- अद्यावधिक गरिएको प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनले जिल्ला स्थित संघसंस्थाहरुले क्षेत्रगत रुपमा जनशक्ति तयार गर्न सक्नेछन् ।

२. विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा :

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समग्र उद्देश्य विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई संगठित, व्यवस्थित बनाई प्रभावकारी प्रतिकार्य मार्फत् सम्भावित क्षति, नोक्सानी न्यूनीकरण गर्नु हो, साथै विपद्को समयमा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उपयोगद्धारा प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । यस योजनाका विशिष्ट नतिजा निम्नअनुसार छन: -

१. विपद् पूर्व गर्नुपर्ने आधारभूत जोखिम न्यूनीकरणका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।

२. विपद्का समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।

३. विपद्का जोखिम कम गर्न सरोकारवाला निकाय, स्थानीय तह र समुदायबीच सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ ।

४. उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति हुनेछ ।

५. सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि भई विपद्को सामनामा एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ ।

६. क्षेत्रगत रूपमा कामका बाडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग, पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुका साथै जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व भावनाको विकास हुनेछ ।

७. सङ्कटासन्न समुदाय (महिला तथा बहिस्कृत समुदाय एंव क्षेत्रहरु पहिचान भई प्रकोप जोखिम नक्शाङ्कन तयार हुनेछ ।

८. जिल्लामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु पहिचान भई स्रोत र साधनको आँकलन हुनेछ ।

९. विषयगत क्षेत्रहरुको बाढी, भूकम्प र आगलागिको आकस्मिक योजना निर्माणभई प्रतिकार्यका लागि सरल दस्तावेज निर्माण हुनेछ ।

१०. विपद् प्रभावितहरुलाई तत्काल उद्दार तथा राहत सेवा पुऱ्याउन सरल उपायहरू अवलम्बन गर्न सजिलो पार्नेछ ।

११. जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट समुदाय र केन्द्रबीच द्रुत सूचना स्थापित गरी प्रतिकार्यमा प्रभावकारी हुनेछ ।

१२. स्थानीयतहमा विपद् आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र स्थापना भई कार्यान्वयनमा आउने र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सहज हुनेछ ।

१३. विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न सराकोरवालाहरूबीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण भई प्रकोपको समय र प्रकोप पश्चात् तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुनेछ ।

१४. विपद्को समयमा स्थानीयतह तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधिलाई अघि बढ्न सहज हुनेछ ।

१५. यस जिल्ला भई बहने राप्ती र बवई नदीमा प्राक्टिकल एक्सनको सहयोगमा नेरेसोद्वारा बाढी पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना भई कार्यान्वयनमा आई बाढी पूर्वसूचना प्रणालीलाई जिल्ला तथा स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसम्म बाढी तथा मौसम पूर्वानुमान सम्वन्धी सूचना आदानप्रदान हुनेछ ।

३. विपद् पूर्वतयारी योजना र विपद् सम्बन्धी कार्य गर्ने निकायहरुः-

यस जिल्लाका स्थानीय तहहरू, संघीय तथा प्रदेश अन्तर्गतका सरकारी निकायहरु, सुरक्षा निकायहरू, विपद्मा सहयोग गर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैरसरकारी संस्था महासंघ, सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ, बेस, अपाङ्ग मानव अधिकार तथा सरोकार मञ्च, सीसा नेपाल, मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र, नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र, ग्रामीण महिला उत्थान केन्द्र, नेपाल पत्रकार महासंघ, उद्योग वाणिज्य महासंघ, चेम्वर अफ कमर्स, खानेपानी उपभोक्ता महासंघ, संयुक्त राष्ट्रसंघीय नियकायहरु लगायतका विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय, स्थानीय संघ संस्थाहरुको उपस्थिति रहेको छ । त्यसैगरी स्थानीय तहका उद्योग वाणिज्य संघ घोराही, तुलसीपुर, नारायणपुर, हापुरे, भालुवाङ, सिसहनियाँ, बिजौरी, गढवा, लमही, निर्माण व्यवसायी संघ, औषधि व्यवसायी संघ, निजी अस्पतालहरू, यातायात व्यवसायी समिति, समुदायमा आधारित गैर सरकारी संस्थाहरू कार्यरत छन् ।

३.१ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन/मोबाई नम्बर
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ. : कृष्ण प्रसाद लम्साल विपद् फोकल पर्सन : विजय गौतम	०८२-५६०१३३, ९८५७८०७७७७ ९८५७८३४७७७ cdooffice.dang@gmail.com
२.	जिल्ला समन्वय समिति	जि.स.प्र. नित्यानन्द शर्मा जि.स.अ. सावित्रा श्रेष्ठ	०८२५६०१४४,५६००३८, ९८५७८८८३३३,९८५७८८८२२२ ddcdang82@gmail.com
३.	तुलसीपुर उमनपा	नगर प्रमुख : टीकाराम खड्का विपद् सम्पर्क व्यक्ति : टोप बहादुर डाँगी	९८५७८२२१४० ९८५७८२०७५७ tulsipursubmun2073@gmail.com
४.	घोराही उमनपा	नगरप्रमुख : नरुलाल चौधरी विपद् सम्पर्क व्यक्ति : मदन वली	९८५७८३११११, ९८५७८३३७०० Info@hgorahimun.gov.np
५.	लमही उमनपा	नगरप्रमुख : जोगराज चौधरी विपद् सम्पर्क व्यक्ति : गायत्रीकुमारी थापा	९८५७८४२५५५ ९८५७८३२२७४ lamahinapa@gmail.com gayatrithapa2014@gmail.com
६.	राप्ती गाउँपालिका	गापा प्रमुख : प्रकाश विष्ट विपद् सम्पर्क व्यक्ति : सुवाश भट्टराई	९८५७८३१०१८ ९८४७८५०९८९ raptiruralmunicipality@gmail.com subashbhattarai05@gmail.com
७.	गढवा गाउँपालिका	गापा प्रमुख : यमनारायण शर्मा	९८४०३७०१८८ ९८४७८३९३२२ ito.gadhawagaupalika@gmail.com

क.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन/मोबाई नम्बर
		विपद् सम्पर्क व्यक्ति : शेषमणि पौडेल	
८.	राजपुर गाउँपालिका	गापा/प्रमुख शरदकुमार बुढाथोकी विपद् सम्पर्क व्यक्तिः शरद रेग्मी	९८५११३३८६९ ९८५७८४२६६६ ito.rajpurmun@gmail.com
९.	बंगलाचुली गाउँपालिका	गापा/प्रमुख : तुल्सिराम पुन विपद् सम्पर्क व्यक्ति :नुमाकान्त कालाथोकी	९८५७८२०३५७ ९८५७८३३२३४ ito.bangalachulimun@gmail.com
१०.	दंगीशरण गाउँपालिका	गापा/प्रमुख : शम्भु गिरी विपद् सम्पर्क व्यक्तिः सिता लामिछाने	९८५७८२०९६० ९८४७८३६६२९ dangisharan2017rmp@gmail.com balkrishna2034@gmail.com
११.	बवई गाउँपालिका	गापा/प्रमुख : कुलबहादुर खत्री विपद् सम्पर्क व्यक्ति :पुरुषोत्तम अधिकारी	९८१०८९००३९ ९८४५७८२४७०३ ito.babaimun@gmail.com bhubanchanda10@gmail.com
१२.	शान्तिनगर गाउँपालिका	गापा/प्रमुख : प्रमोद बस्नेत विपद् सम्पर्क व्यक्ति : कृष्ण कँडेल	९८५१२२२८०८ ९८६६९६३२७२ shantinagargaupalika@gmail.com ito.shantinagarrmun@gmail.com
१३.	नेपाली सेना ज्वाला दल गण	प्रमुख सेनानी : कुमार खडका विपद् फोकल पर्सन सेनानी :ज्ञान ब.राई	०८२, ५६१०६३, ९८५८०६६०६० ९८४२०७०५४७ bn_jwaldal@nepalarmy.mil.np
१४.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ अर्जुन प्रसाद तिमिल्सिना विपद् सम्पर्क व्यक्ति :प्र.ना.उ.:चक्र ब.शाह	०८२-५६०१९९, ९५७८०५५५५ ९८५७८४५१११ dpodang@nepalpolice.gov.np dang_communication@nepalpolice.gov.np
१५.	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. २९ ज्वालामा गण, भालुबाङ	स.प्र.उ मनोज कुमार धिताल स.प्र.नि. : केशब कुमार बुढा (विपद् व्यवस्थापन फोकल पर्सन)	०८२-४१५१३५ ९८५१२७२११९ ९८४७३८४७०८ dangbsoapfn@gmail.com
१६.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	कार्यालय प्रमुख : ओम बहादुर खड्का	०८२-५६००४३, ९८४१८५०१०२ rraz9843@gmail.com
१७.	डिभिजन वन कार्यालय	डिभिजन प्रमुख : बिसिन्द्र राज सुबेदी दाङ डिभिजन प्रमुखः महेन्द्र राज वाग्ले	०८२-५६००१४, ९८५७८३२५१४ ९८५७८६७०७५ dfodangghorahi@gmail.com dfodeukhuri@gmail.com

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन/मोबाई नम्बर
१८.	स्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुख : उज्जवल कुमार पौडेल	०८२-५६०००५, ९८५७८३४५८१ hodang@lumbini.gov.np
१९.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	डि.ई : तिलक न्यौपाने	०८२-५६००२६, ९८५७८३५५२६ ९८५७८२१०९४ wssdodang83@gmail.com
२०.	राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	उपकुलपति : डा. विकास लामीछाने अस्पताल निर्देशकः डा. जनार्दन पन्थी	०८२-५६००१९,९८४७९२१६३७ ०८२-५६३९७३, ९८५७८३४१७६ info@rahs.edu.np
२१.	राप्ती प्रादेशिक अस्पताल तुलसीपुर	मे.सु : पदम अधिकारी	०८२५२१६२४, ९८५७८२३००१ raptizonalhospital@gmail.com
२२.	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई	प्रमुख : देवमणि चौधरी	०८२-५६००१०, ९८५७८३६४९९ deocghorahi@gmail.com
२३.	पूर्वाधार बिकास कार्यालय	ई. मनीष कुमार अर्याल	०८२-५६१४४२/९८५७८५३५५५ idodang2075@gmail.com
२४.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति :मदन गौतम, विपद् फोकल पर्सन : थम्मन चौधरी	०८२-५२००२२, ९८५७८४०००२ ९८४७८२२१४३ nrcs.dang@gmail.com
२५.	जनताको तटबन्ध लमही	कार्यालय प्रमुखः डा. नारायण प्रसाद सुवेदी	०८२-५४०६०९, ९८५७८४४६०९ Pep6dang@gmail.com
२६.	सडक डिभिजन कार्यालय	कार्यालय प्रमुख : दिपेन्द्र बहादुर बिष्ट	०८२-५६०२०३, ९८५७८६०२०३ drodng@gmail.com
२७.	यान्त्रिक कार्यालय घोराही	कार्यालय प्रमुख : सुमन दाहाल	०८२-५६०४७९, ९८५७८३५२९० Modang050@gmail.com
२८.	जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डि.कार्यालय	कार्यालय प्रमुख : डि.प्र. कृष्ण ब.विश्वकर्मा	९८५७८२५७४१ mwidg.dang@gmail.com
२९.	सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना कार्यालय	डि.ई प्रविण शाह	०८२-५६००२७, ९८५७८३१८११ Pubodang2075@gmail.com
३०.	शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय	डि.ई. : इश्वरी प्रसाद देवकोटा	९८५७८६७०७५ dudbcdang@gmail.com
३१.	हावापानी फिल्ड कार्यालय	कार्यालय प्रमुख : श्रेया रिजाल	५६००३४, ९८६०८२२५१० Rijalshreya1993@gmail.com
३२.	नेपाल पत्रकार महासंघ	अध्यक्ष : सन्तोष सुवेदी	५६१४९७,९८५७८६१४९७ fnj@gmail.com
३३.	दाङ उद्योग वाणिज्य संघ घोराही	अध्यक्ष : वसन्त जोशी	९८५७८३००५७ ९८५७८३०४५५ dangdcci@gmail.com/dangcci@yahoo.com

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन/मोबाई नम्बर
३४.	उद्योग वाणिज्य संघ तुलसीपुर	अध्यक्ष : विनिल के.सी.	९८५७८२०१३८ tulsipurcci@gmail.com
३५.	चेम्बर अफ कमर्स घोराही	अध्यक्ष : विकास अग्रवाल	९८४८१५४०५०
३६.	चेम्बर अफ कमर्स तुलसीपुर	अध्यक्ष : ऋषि भण्डारी	९८५७८२१७३६
३७.	गैर सरकारी संस्था महासंघ	जिल्ला अध्यक्ष : भागीराम चौधरी	९८५७८२०२८२ chudharybhagiram@gmail.com
३८.	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	अध्यक्ष : कल्पना न्यौपाने,	nwcsc.dang@gmail.com ९८४७८४६८१९
३९.	FAIRMED Foundation Nepal	सम्पर्क व्यक्ति: शेभाराम भण्डारी	*shobharam.bhandari@fairmed.ch* *9849663230*
४०.	बेस	कार्यकारी निर्देशक: चूर्ण चौधरी,	९८५७८२१२४३,९७०२६७१३०२,०८२-५२००५५ churna@gmail.com
४१.	अपाङ्ग मानव अधिकार सरोकार मञ्च (FHRD)	अध्यक्ष : जि.बि.चिन्तन	०८२-५६१०४३, ९८४४९५००८९ fhrd_dang@yahoo.com
४२.	आईएनएफ	सम्पर्क व्यक्ति : कृष्णबहादुर वली	९८५७८३७२९० Krisha.oli@gmail.com
४३.	मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र	कार्यकारी निर्देशक : प्रदीप मजगैयाँ	०८२-५६०२४०, ९८५७८३२९९९
४४.	सीसा नेपाल	अध्यक्ष : साजीदा सिद्धिकी	९८५७८३०२८२ siseadang@gmail.com
४५.	ग्रामीण महिला उत्थान केन्द्र	अध्यक्ष : आसमानी चौधरी	९८५७८३०३८३ gmukdang@gmail.com ०८२-५६०८३७
४६.	ओरेक, दाङ	अध्यक्ष : कल्पना चौधरी	९८५७८२०९३८, ९८४७८७६२२८
४७.	जिल्ला आपत्कालीन सञ्चालन केन्द्र	सूचना व्यवस्थापक: राज परीयार नेपाल प्रहरी प्रेम: राज के.सी., सशस्त्र प्रहरी बल: प्रेम कुलाल,	deocdang2014@gmail.com ०८२-५६३५४० ९८५७८४६६७७

३.२ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ को अद्यावधिक २०७१/०८१ निर्माण गर्ने क्रममा अध्ययन गरिएका प्रतिवेदन तथा सामग्रीहरु, औल्याइएका असल अभ्यास, मुख्य सिकाइ र सुझावहरु निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ

सि.नं.	प्रतिवेदनको नाम	पूर्वअसल अभ्यासहरु	मुख्य सिकाइ	कुनै सुझाव भए
१.	जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना-२०६८ को	२०६८ मा पछिल्लो पटक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण तथा दशौं पटक अध्यावधिक २०८२/०८३ विषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकाय तथा सहयोगी निकायहरुको छनौट	विपद्को समयमा तोकिएको जिम्मेवारी अनुरुप सबैको सक्रियता नदेखिएको स्थानीय तहमा समेत प्रतिकार्य योजना तयार गर्नुपर्ने ।	प्रदेश र स्थानीय तहमा समेत विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण भई कार्यान्वयनमा आउनुपर्ने देखिन्छ

सि.नं	प्रतिवेदनको नाम	पूर्वअसल अभ्यासहरु	मुख्य सिकाइ	कुनै सुझाव भए
	अध्यावधिक २०८२/०८३	गरिएको जिल्लामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरुको सूची तयार भएको		प्रतिकार्य कार्यढाँचा अनुसार स्थानीय तहमा समेत क्षेत्रगत अवधारण अनुसार कार्य गर्नुपर्ने
२.	जिल्ला विकास आवधिक योजना	जिल्लाको समग्र विकास निर्माण सम्वन्धी सम्पूर्ण विवरणहरू समेटिएको योजना प्रकाशित भएको	आवधिक योजनामा विपद् व्यवस्थापनलाई स्थान दिनु राम्रो	आवधिक योजना कार्यन्वयनमा ल्याउनुपर्ने ।
३.	जिल्लाको जनसंख्या पार्श्वचित्र २०६७ लाई अद्यावधिक गरी २०७१ निर्माण	जिल्लाको समग्र जनसांख्यिक अवस्था थाहा पाउन सकिने भएको	पाश्वचित्रमा विपद्सँग सम्वन्धित प्रर्याप्त तथ्याङ्क समेf6न नसकेको स्थानीय तहले पार्श्वचित्र तयार गरिनुपर्ने	• पाश्र्वचित्रमा विपद्संग सम्बन्धित अधिकतम सूचना समावेश गर्नुपर्ने । • स्थानीय तहको विपद् जोखिमको बिश्लेषण गर्नुपर्ने
४	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना २०७३	सबै स्थानीय तहले सञ्चालन गर्ने विकासका गतिविधिहरूलाई विपद् मूलप्रवाहीकरण गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा सहयोग भएको	जिल्लामा सञ्चालन हुने गरेका विकास निर्माOका गतिविधिहरू लाई थप विपद् मैत्री बनाइनु पर्ने	विपद् व्यवस्थापन रणनीतिबारे सबै सरोकारवाला निकाय जानकार हुनुपर्ने स्थानीय तहको समेत विपद् व्यवस्थापन रणनीति तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनुपर्ने
५	स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना २०६८ निर्माण	विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा आउनु	विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माणमा स्थानीयतहलाई बढी सहभागी गराइएता पनि नेतृत्वदायी भूमिकामा कमी	स्थानीय विपद् ज्यवस्थापन योजनाबारे सबै जानकार हुनुपर्ने र आवश्यक सबै स्थानीय तहले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्यानुपर्ने

३.३. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको विभिन्न बैठकका निर्णयहरु :

२०८१ साल आश्विन १४ गतेको निर्णय

१. मिति २०८१/०६/१० गते देखी १३ गते सम्म परेको अविरल वर्षाका कारण देशभरी भएको बाढी, पहिरो, डुवानले गर्दा धेरै धनजनको क्षति भएकोले उक्त विपदजन्य घटनामा परी मृत्यु हुनेहरू प्रति हार्दिक श्रद्दाञ्जली अर्पण गर्दै घाईतेहरुको सिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्ने निर्णय गरियो ।

२.विपजन्य जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न आवश्यक स्रोत साधनको पूर्व प्रवन्ध, जिल्लामा उपलब्ध स्रोत साधनहरु, जनशक्तिको आँकलन गरी जिल्लामा हुन सक्ने विपद्जन्य घटनालाई मध्यनजर गर्दै खोज तथा उद्दार, राहतको कार्यलाई थप व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउन सबै सरोकारवाला निकायहरुसँग समन्वय गरी तयार पारिएको जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP) २०८१/०८२ को कार्यान्वयनको अवस्थाको समिक्षा गरियो । साथै सबै सम्वद्व निकायहरुले तत्काल सावधानिका उपाय अपनाउँदै आ-आफ्नो तयारीका साथ विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वयमा

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP) २०८१/०८२ लाई थप प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउने निर्णय गरियो ।

३. आ.व.२०८१/८२ अन्तर्गत २०८१/०४/०१ देखि हालसम्म जिल्ला विपद व्यवस्थापन कोषबाट दाङ जिल्लामा विपदजन्य घटनामा क्षति भएका तथा मृत्यु भएका ६२ घर/परिवारलाई वितरण गरिएको तपसिल बमोजिमको जम्मा राहत रकम रु.१४,४०,०००/- (अक्षरूपि चौध लाख चालिस हजार रूपैयाँ) अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो।

क्र.स.	पालिकाको नाम	राहत वितरण गरिएको घर परिवार संख्या	वितरण गरिएको रकम रु.	कैफियत
१.	घोराही उपमहानगरपालिका	२६	३,७५,०००/-	
२.	तुलसिपुर उपमहानगरपालिका	१४	३,८०,०००/-	मृत्यु-१ जना
३.	लमही नगरपालिका	५	६५,०००/-	
४.	राजपुर गाउँपालिका	७	४,७०,०००/-	मृत्यु-२ जना
५.	बंगलाचुली गाउँपालिका	५	७५,०००/-	
६.	शान्तिनगर गाउँपालिका	२	३०,०००/-	
७.	बबई गाउँपालिका	२	३०,०००/-	
८.	दंगिशरण गाउँपालिका	१	१५,०००/-	

४. यस वर्षका चाडपर्व भित्रीदै गरेका तथा मनसुन बाहिरीने क्रममा रहेकोले दाङ जिल्लामा यस वर्ष मनसुनजन्य विपद्बाट क्षति भएका मुख्य राजमार्ग, सहायक राजमार्ग, तथा स्थानीय सडक/वाटाहरू सडक डिभिजन कार्यालय, हुलाकी राजमार्ग सडक आयोजना कार्यालय, प्रदेश अन्तर्गतका पुर्वाधारसँग सम्बन्धीत जिल्ला स्थित कार्यालयहरू र स्थानीय तहहरुले आ-आफ्नो अधिकार क्षेत्रमा रहेका सडकहरु तत्काल मर्मत तथा आवश्यक ठाउँमा जेब्रा क्रसिङको समेत व्यवस्था गरी आवागमनमा सहजता ल्याउने निर्णय गरियो ।

५.यस वर्ष मनसुन अवधिभर दाङ जिल्लामा विपदजन्य घटनाबाट धनजनको क्षति धेरै भएकोले विपद्बाट प्रभावित भएका व्यक्ति तथा परिवारलाई राहत वितरण गर्न जिल्ला विपद् कोषमा रकम न्यून रहेकोले श्री राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण, सिंहदरवार काठमान्डौमा रू। ५०,००,०००/- (अक्षरूपि पचास लाख रूपैयाँ) माग गर्ने निर्णय गरियो ।

६. विपद्को समयमा उद्धार कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन सरकारी कार्यालयहरु, स्थानीय निकायहरु तथा विपद्को क्षेत्रमा कार्य गर्ने गैर सरकारी संस्थाहरुमा रहेका उद्धार सामाग्रीहरुलाई सुरक्षा निकायहरुसँगको संमन्वय र सहकार्यमा उपयोग र परिचालन गर्ने निर्णय गरियो ।

७. खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय दाङको मिति २०८१/०६/१४ च.नं.१२. निर्णय कार्यान्वयन विषयको पत्रबाट दाङ जिल्लाका विभिन्न स्थानमा बाढि पहिरो तथा भवितव्यका कारण १० वटा खानेपानी आयोजनामा क्षती पुगेकोले उक्त योजनाहरुको लागि विभिन्न साईजका २,५२५ मिटर पाईप उपलब्ध गराई खानेपानी योजनाहरु मर्मत कार्य गरी सुचारु गरिएको जानकारी प्राप्त भएकोले सो लाई अभिलेखिकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

२०८१/०८/२१ गतेको निर्णय

१. यस वर्ष चिसोयाम शुरु भइसकेकोले यस दाङ जिल्लामा चिसो तथा शीतलहरका कारण हुन सक्ने क्षति न्य’नीकरणका लागी तयार गरीएको शीतलहर आकस्मिक प्रतिकार्य योजना उपर छलफल भयो र छलफलका क्रममा प्राप्त सुझाव समेत समावेश गरि शीतलहर आकस्मिक प्रतिकार्य योजना, २०८१ स्वीकृत गर्ने, स्वीकृत उक्त योजनामा उल्लेखित जिम्मेवारी पुरा गर्न सम्बन्धित सबै सरोकारवाला निकायहरुले तत्काल आवश्यक तयारी तथा पूर्व तयारी गरी कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरियो ।

२. दाङ जिल्लाको शीतलहरबाट प्रभावित हुने स्थानिय तहहरुमा लमही नगरपालिका, गढवा, राप्ती, राजपुर गाउँपालिका रहेको छ । नगरपालिका तथा गाउँपालिकामा रहेको स्थानीय तह स्तरीय स्थानीय विपत व्यवस्थापन समिती तथा सबै विषयगत क्षेत्रले आ-आफ्नो समितीको बैठक डाकी आकस्मिक योजना तर्जुमा गरी लागु गर्ने साथै स्थानीय तहमा कार्यरत सबै संघ सस्था, निजी क्षेत्र, नेपाल रेडकस सोसाइटीसँग समन्वय गरी चिसो तथा शितलहरबाट हुने अति न्युनिकरणका लागी प्रभावित नगरपालिका तथा गाउँपालिकाले शीतलहरबाट प्रभावित हुन सक्ने विपन्न परिवारहरुको नाम ठेगाना सहित विवरण अध्यावधिक गर्ने निर्णय गरियो ।

३. चिसो र शीतलहरका कारण जोखिममा पर्न सक्ने खासगरी अति विपन्न परिवार, जेष्ठ नागरिक, वालवालिका, गर्भवती महिला, सुत्केरी महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा जोखिम युक्त क्षेत्र तथा समुदायको पहिचान गरी प्राथमिकतामा दिने ।

क. गैर सरकारी संघ संस्थाहरुले सम्बन्धित स्थानीय तहसंग समन्वय गरी शितलहर तथा चिसो बाट बच्न बचाउन न्यानो कपडाहरु ब्लांकेट आदी सहयोग/राहत स्वरुप उपलब्ध गराउने ।

ख. शितलहर तथा चिसोका कारण हुन सक्ने रोगका विरामीलाई लक्षित गरी स्थानीय स्वास्थ्य शाखा र स्वास्थ्य कार्यालयसंग समन्वय गरी आवश्यक औषधी उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने ।

ग. डिभिजन वन कार्यालय र सामुदायिक वन उपभोक्ता समितीहरुसंग आवश्यक समन्वय गरी दाउरा उपलब्ध गराउने ।

घ. शीतलहर सम्बन्धी पूर्वसुचना समुदायसम्म पुर्याउन शितलहर समय अवधीभर जनहितमा प्रकाशन र प्रसारण गरी दिनको लागी पत्रकार महासंघ दाङ मार्फत सबै संचार माध्यमहरुलाई अनुरोध गर्ने ।

४. दाङ जिल्लामा चिसो तथा शितलहरबाट हुन सक्ने जोखीम एवं धनजनको सम्भावित क्षती न्य’नीकरण गर्नका लागी दाङ जिल्ला स्थित सबै स्थानीय तहहरुले शितलहर सम्बन्धी आकस्मिक प्रतिकार्य योजना २०८१ बनाई लागु उक्त योजना लागु गर्न व्यवस्था मिलाउनको लागी अनुरोध गर्ने निर्णय गरीयो ।

५. राप्ति गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय मसुरिया दाङको च.नं. ८०० मिति २०८१/०८/०९ को पत्रबाट राप्ति गा.पा. वडा नं ४, ५ र ८ भइ बग्ने स्थानिय दोलइ खोलाबाट भस्कट, माटो तथा नदिजन्य पदार्थ थुप्रियको कारण प्रथामिक स्वास्थ्य केन्द्र, प्रहरी कार्यालय नजिकको वस्तीमा वाढी पसि जनधनको क्षति पुर्याउने सम्भावना भएकोले संक्षिप्त बातावरण अध्ययन प्रतिवेदन सहित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा नदिजन्य पदार्थ संकलन तथा निकासीको लागी पत्र प्राप्त भएकोले ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा उत्खनन्, बिकी तथा व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड २०७७ को दफा ३ बमोजिमको प्रकिया पुरा गरी पालिकाले पेश गरेको संक्षिप्त अध्ययन वातारवण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बमोजिमको क्षेत्रवाट तोकिय बमोजिम राजश्व लिइ नदिजन्य पदार्थ संकलन तथा निकासिको लागि राप्ति गाउँपालिकालाइ अनुमती दिने निर्णय गरियो ।

६. गढवा गाउपालिकाबाट लमही कोइलावास सडक खण्डको किनारामा रहेका ढुङ्गाहरुबाट सडक दुर्घटना हुन सक्ने जोखिमका साथै सडक पूर्वाधारमा समेत क्षति पुगेको हुँदा उक्त सडकको किनारामा रहेका ढुङ्गाहरु हटाउनको लागी विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष अनुरोध भइ आएको र जिल्लाका अन्य विभिन्न सडकहरुमा समेत त्यस्तो जोखिम रहेको दखिएकोले सडक निर्माण गर्ने सम्वन्धित कार्यालय र आयोजनाले सम्बन्धित स्थानिय निकाय सँगको समन्वयमा त्यस्ता ढुङ्गाहरु लगायत अवरोध हटाउन तथा समयमै व्यवस्थापन गर्न निर्देशन दिने निर्णय गरियो।

७. विपद् पूर्व तयारी तथा जोखिम न्यूनिकरण व्यवस्थापन गरिएकारपन्छाइएका ढुङ्गाहरु सम्बन्धित कार्यालयं, आयोजनाहरुले, स्थानिय निकायहरुसंगको आपसी समन्वयमा प्रचलित निर्धारित मूल्यमा यस जिल्लामा संचालित राष्ट्रिय गौरव तथा प्रथामिकता प्रास आयोजनालाई विधिपूर्वक उपलब्ध गराउन सुझाव दिने निर्णय गरियो।

साथै वन क्षेत्रमा भएका उल्लेखित ढुंगा लगायत निर्माण सामाग्रीहरु समेत प्रचलित कार्यविधि र प्रकृया पुरा गरी उपलब्ध/प्राप्त गर्न गराउने निर्णय गरियो ।

८. जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तथा स्थानिय विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा उल्लेखित विभिन्न विषय तथा क्षेत्रगत क्रियाकलापहरु सम्पन्न गर्नका लागी समयमै विपद् पूर्व तयारीका कार्यहरु गर्नका लागी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाइ निर्देशन/सुझाव दिने निर्णय गरियो।

९. दाङ जिल्लामा विकास आयोजना/परियोजना संचालन गर्ने निकायहरुले विपद् संवेदनशिल भइ (Disaster impact assement) जोखिम कम हुने गरी योजना तर्जुमा गर्न, कार्यान्वय गर्न र अनुगमन मूल्याङ्कन गर्न सुझाव दिने निर्णय गरियो ।

१०. निर्माणजन्य सामाग्रीहरु ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा आदिको उत्खनन्, संकलन गर्न अनुमति दिदा वातावरणीय जोखिम न्यूनिकरण हुने गरी मापदण्ड र शर्तहरु तोक्न र सो अनुसार घाट गद्दी गर्ने तथा ठेक्का लगाउनः स्थानिय सरकार तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरुलाई सुझाव/निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

११. नेपाल विद्युत प्राधिकरण द्वारा प्रसारण लाईन निर्माण तथा विद्युत लाईन विस्तार गर्दा सम्भावित जोखिमको अवस्था हेरी निर्माण गर्न तथा विभिन्न सडक बिस्तार गर्नु पर्ने अवस्थामा समयमै पोल स्थानान्तरण गर्न निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

१२. दाङ जिल्ला भित्र रहेका सहरी तथा सहर उन्मुख क्षेत्रका सडकहरु तथा सहायक मार्गहरुमा समय समयमा सवारी दुर्घटना भई अमुल्य जनधनको क्षती हुने प्रवृतीलाई निन्त्रण गर्न सबै स्थानिय पालिकाहरुलाई राम्रो Hd Quality को CCTV जडान गर्नको लागी अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

२०८१/०८/२१ गतेका निर्णय

१. जिल्लामा हुन सक्ने संभावित विपद्लाई मध्यनजर गरी सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरुले आपसी समन्वयमा जिल्ला विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना बमोजिम आ-आफ्नो जिम्मेवारी निर्वाह गर्नको लागी तयारी अवस्थामा रहने निर्णय गरियो ।

२. यस वर्षको चिसोयाम शुरु भैसकेकोले दाङ जिल्लामा चिसो तथा शितलहरका कारण हुन सक्ने क्षती न्य’नीकरणका लागी नगरपालिका तथा गाउँपालिकामा रहेका स्थानिय तह स्तरिय स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा सबै विषयगत क्षेत्रले आ-आफ्नो समितिको बैठक बोलाई योजना तर्जुमा गरी लागु गर्ने र जिल्ला तथा स्थानिय तहमा कार्यरत सबै सरकारी तथा गैह्र सरकारी संघसंस्था, निजि क्षेत्र र नेपाल रेडक्रस सोसाईटीले आपसी समन्वय गरी चिसो तथा शितलहरबाट हुने क्षती न्यूनिकरणको लागी कार्य गर्ने निर्णय गरियो ।

३. चिसो तथा शितलहरका कारण जोखिममा पर्न सक्ने खास गरी अति बिपन्न परिवार, जेष्ठ नागरीक, बालबालिका, गर्भवती महिला, सुत्केरी महिला, अपाङ्ग भएका व्यक्ति तथा जोखिमयुक्त क्षेत्र र समुदायको पहिचान गरी प्राथमिकतामा राख्ने, आवश्यकता अनुसार चिसो तथा शितलहर चलेको बेला चिसोबाट वच्नको लागी स्वास्थ्य उपाय अपनाउदै आगो बाल्न स्थानीय तहहरुले डिभिजन वन कार्यालय वा नजिकको सब-डिभिजन कार्यालय संग समन्वय गरी स्थानीय सामुदायिक वन मार्फत आवश्यक दाउरा उपलब्ध गराउने, शितलहर सम्बन्धि पुर्व सुचना समुदायसम्म पुर्याउन सकिएमा मानवीय क्षती कम गर्न सकिने विषयलाई मध्यनजर गर्दै समुदायसम्म सुचना प्रवाह गर्ने एफ.एम. रेडियो तथा पत्रपत्रिकाहरुलाई शितलहर समय अवधीभर जनहितमा सचेतनामुलक सुचना प्रकाशन तथा प्रसारण गरी दिनको लागी पत्रकार महासंघ दाङ शाखा मार्फत सबै संचार माध्यमहरुलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

४. जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तथा स्थानिय विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा उल्लेखित विभिन्न विषय तथा क्षेत्रगत क्रियाकलापहरु सम्पन्न गर्नका लागी समयमै विपद् पूर्व तयारीका कार्यहरु गर्नका लागी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाइ निर्देशन तथा सुझाव दिने निर्णय गरियो ।

२०८१/११/२३ गतेको निर्णय

१. यस वर्षको गर्मीयाम शुरु हुन लागेकोले विगतका वर्षहरुमा जस्तै यो वर्षमा पनि वनमा डढेलो लाग्न सक्ने सम्भावनालाई मध्यनजर गर्दै सम्भावित जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्नको लागि डिभिजन वन कार्यालय दाङ (दाङ) घोराही र डिभिजन बन कार्यालय दाङ (देउखुरी) लमहीले आआफ्नो कार्य क्षेत्रमा लागु गर्ने गरी तयार पारेका वन डढेलो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन कार्ययोजनालाई स्वीकृत तथा अनुमोदन गरी जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु एवं सबै सरोकारवालाहरुको सहभागितामा कार्यान्वयनमा लैजाने निर्णय गरियो ।

२. गर्मी मौसम शुरु संगै आगलागी तथा वन डढेलो, हावाहुरी, चट्याङ्ग, सर्पदंश जस्ता विपद्जन्य घटनाहरु हुने सम्भावनालाई मध्यनजर गर्दै सो बाट बच्न बचाउन तथा नियन्त्रणका लागि तपसिल बमोजिमका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने ।

क. आगलागि तथा डढेलोको कारण पूर्वतयारी तथा जोखिम न्यूनिकरणका लागि सबै स्थानीय तहहरु लगायत विषयगत निकायहरुले डिभिजन वन कार्यालयहरुले तयार पारेको वन डढेलो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन कार्ययोजनालाई सन्दर्भ सामाग्रीको रुपमा ग्रहण गरी नीतिगत प्रवन्ध सहित कार्यान्वियन गर्ने ।

ख. कार्य योजनाको आधारमा सबै स्थानीय तहहरुले आगलागिको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि विभिन्न भाषामा जनचेतनामुलक सन्देश तयार गरी प्रकाशन तथा प्रसारण गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउने ।

ग. सबै सामुदायिक तथा निजी विद्यालयहरुमा बिहान प्रार्थनाको समयमा आंगलागि सम्बन्धी जोखिमको बारेमा जानकारी गराउन सबै स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइलाई अनुरोध गर्ने ।

घ. आगलागी नियन्त्रणका लागी हाल जिल्लामा रहेका सबै दमकलहरुलाई तयारी अवस्थामा राखे र अध्यावधिक गर्ने ।

घ. आगलागि नियन्त्रणका लागि आवश्यक पर्ने स्रोत र सामग्रीहरु अध्यावधिक गर्ने, आगलागि सम्बन्धी सबै स्थानीय तहले कृतिम घटना अभ्यास गर्ने, साथै प्राविधिक सहयोगको लागि सुरक्षा निकाय तथा जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रले सहयोग गर्ने ।

ङ. विभिन्न स्थानमा खाना पकाउने ग्याँस सिलिण्डर विस्फोट हुँदा आगलागि भई मानिसको मृत्यु तथा घाईते हुने र जनधनको ठुलो क्षति हुने सम्भावना रहेकोले स्थानीय तहहरुले आ-आफ्नो पालिकामा सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र नापतौल विभाग तथा सम्बद्ध अन्य सबै पक्षसँगको समन्वयमा अनुगमन गर्ने निर्णय गरियो ।

च. आगलागीका घटना रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि सम्पूर्ण स्थानीय तह, जनप्रतिनिधि, वन उपभोक्ता समुह, नीजी क्षेत्र, रेडक्रस, नगर प्रहरी, सुरक्षाकमी, मानवीय सहायतामा आवद्ध संघ-संस्था लगाएत सम्पूर्ण समुदायलाई सामुहिक रुपमा तुरुन्त परिचालित हुने व्यवस्था मिलाउने ।

छ. दुरसंचार तथा विद्युत कार्यालयहरुले आ(आफ्ना टाबर रहेका स्थानमा सफाइ गरी टावर सुरक्षित राखे व्यवस्था मिलाउने सर्पदंश केन्द्र लगायत जिल्लामा रहेका अस्पतालहरुमा सर्पदंशबाट प्रभावित व्यक्तिहरुलाई उपचारको लागि उचित व्यवस्था मिलाउने ।

ज. सम्बन्धित निकायहरुले आगलागी नियन्त्रण, उद्दार तथा पुर्नस्थापनाको लागि सामग्री तथा अन्य विपदका उपकरणहरु खरिद गरि तयारी अवस्थामा रहने ।

३. यस अगाडि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट निर्णय भए बमोजिम जिल्ला भित्र तथा अन्तरजिल्ला जोड्ने विभिन्न सडक मार्गको दायाँ बायाँ ढुङ्गा, माटो, ग्राभेल आदि व्यवस्थित रुपले व्यस्थापन गरि संभावित पहिरो रोकथामका लागि सडक आयोजना लगायत सम्बन्धित निकायले समयमै आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने ।

४. भारतीय सीमा नाकामा रहेका बस्ती तथा सुरक्षा निकायका इकाईहरुमा आधारभूत खानेपानी तथा न्यूनतम स्वास्थ्य सेवा सुविधा पूऱ्याई सम्भावित जोखिम न्यूनिकरण गर्न सम्वन्धित पालिका तथा सरोकारवाला निकायलाई अनुरोध गर्ने ।

५. आगामी वर्षातलाई ध्यान दिई यस जिल्ला भित्रका खोला नाला, भीर पाखा, ताल तलैयाका किनारमा अव्यवस्तितरुपले बसोबास गरेका स्थानीय नागरिकहरुलाई वर्षात अगावै सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न सबै पालिकाहरुलाई सुझाव/निर्देशन दिने ।

६. बबई गाउँपालिकाको मिति २०८१/११/२२, च.नं. १२९५ को पत्रबाट मिति २०८१/०५/२७ गतेको बर्षात तथा बाढीका कारण बबई गाउँपालिका वडा नं.३ स्थित सुसाउने खोला अन्तर्गत घट्टेखोला ईन्टेक नं.३ देखि हनुमानपुर मुल कुलो बाधसम्मको खण्डमा ग्राभेल ओभर डिपोजिट भएको कारणले गर्दा खोलाको दुबै किनारामा रहेका खेतियोग्य जमिनमा वर्षाको समयमा

बाढी पसी क्षती गर्ने देखिएकोले उक्त क्षेत्रको ५४० घ.मि. ग्राभेल उठाउने सहमतिको लागि प्राविधिक प्रतिवेदन तथा स्थानीय सरोकारवालाको उपस्थितीमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको प्रतिलिपी सहित निवेदन प्राप्त भएकोले प्रचलित विधि पुरा गरी माथी उल्लेखित परिमाणमा ग्राभेल उठाउन सहमती दिने निर्णय गरियो ।

७. डिभिजन वन कार्यालय दाङ (देउखुरी) लमही, दाङको मिति २०८१/११/२२, गतेको च.नं. १५३१ को पत्रबाट लमही नगरपालिका वडा नं ३ स्थित नारायणेश्वर सामुदायीक वन उपभोक्ता समुहको क्षेत्रमा आ.व. २०८०/०८१ मा आएको बाढीका कारण पोखरी बन्न गई वन क्षेत्रमा रहेका खयर जातको १३३ वटा र सिसौ जातको २१ वटा रुखहरु गरि जम्मा १५४ वटा रुखहरु सुकेको र उक्त सुकेका रुखहरु कटान नगर्दा वन डढेलोको सम्भावना बढ्ने जसले गर्दा रुखहरु नष्ट हुनसक्ने तथा उक्त रुखहरु सडीगलि नोक्सान हुने भएकोले वन नियमावली २०७९ नियम ४८ को उपनियम ६ र ७ तथा प्रदेश वन नियमावली २०७९ को नियम ५९ को उपनियम ७ र ८ बमोजिम उक्त रुखहरु आवश्यक प्रकृया पुरा गरि हटाउने निर्णयका लागी पेश भएकोले माथि उल्लेखित रुखहरु प्रचलित कानून बमोजिम प्रक्रिया पूरा गरी हटाउनको लागी सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो ।

८. डिभिजन वन कार्यालय दाङ (देउखुरी) लमही, दाङको मिति २०८१/११/४ गतेको च.नं. १३५६ को पत्रवाट लुम्बिनी प्रदेश राजधानी दाङ देउखुरीमा मिति २०८१/११/५ गते का दिन राप्ति गाउँपालिका वडा नं. ३ स्थित घण्टदेव सामुदायिक वन क्षेत्रको फुटवल चौर शिवमन्दिर नजिक भएको खाली चौरमा सम्माननिय प्रधानमन्त्री ज्यू, सवार हेलिकप्टर अवतरण गराउदा उक्त क्षेत्रमा रहेका कुसुम जातको रुख १ थान र सुकेको सिसौ जातको रुख १ थान नहटाउदा हागाँ खसेर जनधनको क्षति हुन सक्ने सम्भावना देखि उक्त जोखिमयुक्त रुखहरु हटाईएकोले उक्त कार्यलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरीयो ।

२०८२/०१/३१ गतेका निर्णयहरु

१. दाङ जिल्लाको जिल्ला विपद् पुर्व तयारी तथा प्रति कार्ययोजना २०८२/०८३ लाइ अद्यावधिक गर्नको लागी स.प्र.जि.अ. यज्ञ बहादुर बुढाको संयोजकत्वमा सबै शुरक्षा निकायका अधिकृत प्रतिनिधिहरु सदस्य रहने गरी कार्यदल गठन गर्ने निर्णय गरीयो । उक्त योजना अद्यावधिक गर्नको लागी जिल्ला स्थित सबै स्थानिय तह, सुरक्षा निकायहरु, विषयगत कार्यालयहरु र नेपाल रेडक्रस लगायत सबै गैर सरकारी संस्थाहरुले आवश्यक सुचना तथ्यांक तथा जानकारी उपलब्ध गराई सहयोग गर्नको लागी अनुरोध गर्ने ।

२. विपद् बारे जनचेतना अभिवृदि गर्दै सम्भावित जोखिमलाई न्युनिकरण गर्न आवश्यक श्रोतसाधनको पुर्व प्रबन्ध, जिल्लामा उपलब्ध श्रोतसाधन, जनाशक्तिको आकलन गरी मनसुनको समयमा हुन सक्ने विपदलाई मध्यनजर गर्दै खोज तथा उद्दार, राहतको कार्यलाइ थप व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउन सबै सरोकारवाला निकायहरुसंग समन्वय गरी मनसुन पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यायोजना २०८२ जिल्ला प्रशासन कार्यालयले अद्यावधिक गरी आगामी विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा अनुमोदनका लागि पेश गर्ने निर्णय गरीयो ।

३. कृषि ज्ञान केन्द्र दाङको मिति २०८२/०१/३० गते च.नं. ५५१ को पत्रबाट मिति २०८१/०३/२२ र २३ गतेको अविरल वर्षाको कारण राप्ती नदीको बाढिले सरस्वती दाहाल प्रो. रहेको दाहालको केरा फर्मको ११८९ वटा केराको वोटमा क्षति पुऱ्याएको साथै मिति २०८१/०३/२२ गतेको अबिरल वर्षाका कारण बबई नदिमा आएको बाढिले पुर्ण चन्द्र भण्डारी प्रो. रहेको उर्वर मौरी पालन फर्मको मौरी गोला सहितका १४५ वटा घार र २५ वटा खालि मौरी घार बाढिले वगाई क्षति पुऱ्याएकोले उल्लेखित कृषि फर्महरुलाई विपदबाट क्षति पुगेका कृषक उद्यमी र फर्म र समुह र सहकारी लाइ पुर्नस्थापनाका लागी बस्तुगत सहयोग कार्यक्रम अन्तर्गत माथि उल्लेखित फर्महरुलाइ प्रति फर्म रु ५०,०००।((पचास हजार) का दरले भुक्तानि दिनको लागी विपद व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट स्वीकृति गरी पाउ भनि सम्बन्धित पालिकाको सिफारीस सहित पत्र प्राप्त भएकोले कृषि ज्ञान केन्द्रको माग बमोजिम भुक्तानीको लागी स्वीकृती दिने निर्णय गरीयो ।

४. घोराही उप-महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय घोराही दाङको मिति २०८२/०१/१६ च.नं.४९०६ को पत्रवाट घोराही उप-महानगरपालिका वडा नं ३ मा पर्ने बबई नदिको पक्लिपुलको उत्तरतिरको १५० मिटर दुरी क्षेत्र भित्र नदिजन्य पदार्थ थुप्रिएर रहेको कारण वर्षाको समयमा बाढीले वरिपरको जमिन कटान गरी खेतहरुमा नोक्सान पुऱ्याउन सक्ने सम्भावना समेत रहेकोले उक्त क्षेत्रबाट २८५० घन मिटर परीमाणमा नदीजन्य पदार्थ उठाउदा नदि छेउछाउको जग्गा संरक्षण समेत हुने भनि प्राविधिक बाट तयार भएको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उलेल्ख भएको परिमाणमा नदिजन्य

पदार्थ उठाउन अनुमतिका लागि स्थानिय वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकको निर्णय सहितको पत्र प्राप्त भएकोले प्रचलित कानून, नीति, कार्यविधि तथा आवश्यकता अनुसार सम्वन्धित निकायको स्वीकृती समेत लिई माथि उल्लेख भएवमोजिम नदिजन्य पदार्थ उठाउन अनुमति प्रदान गर्ने निर्णय गरीयो ।

५. तुलसीपुर उप-महानगरपालिका नगर कार्यपालीकाको मिति २०८२/०१/२८ गतेको च.नं.४५०८ को पत्रवाट तुलसीपुर वडा नं ७ स्थित घोराही-तुलसीपुर सडक अन्तर्गत पर्ने कालाखोला रानीगार कजवेको उत्तर तर्फ ३१५ घ.मि. तुलसीपुर वडा नं.१९ र ४ पर्ने घोराही-तुलसिपुर सडकमा पर्ने ग्वार खोलाको पुल देखि उत्तर तर्फको २१० घ.मि. तुलसीपुर वडा नं.१७ स्थित संग्राम खोला किनारमा रहेको निमुवा गाउँको गनारी क्षेत्रमा भएको १६२ घ.मि., तुलसीपुर वडा नं.१८ स्थित घोरही-तुलसीपुर सडक अन्तर्गत पर्ने हापुर खोला कजवेको उत्तर तर्फको ९० घ. मि. तुलसीपुर वडा नं ९ र ६ स्थित अटोभेलेज रहेको स्थानमा पर्ने पातुखोलाको ७२ घ.मि. नदीजन्य पदार्थ ननिकाल्ने हो भने खोला किनारामा रहेका बस्ती तथा खेतियोग्य जमिन डुवान तथा कटान हुन सक्ने संभावनाका साथै घोराही तुलसीपुर सडकमा पर्ने कजवेमा समेत क्षेति हुन सक्ने भएकोले संभावित जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्नको लागी माथि उल्लेखित क्षेत्रहरुबाट तोकिए बमोजिमको परीमाणमा नदिजन्य पदार्थ उठाउने अनुमतिको लागि प्राविधिक प्रतिवेदन र नगर विपद व्यवस्थापन समितिको निर्णय सहित पत्र प्राप्त भएकोले प्रचलित कानून/नीति/कार्यविधि/मापदण्ड तथा आवश्यकता अनुसार सम्वन्धित निकायको स्वीकृती समेत लिई माथि उल्लेख भएबमोजिम नदिजन्य पदार्थ उठाउन अनुमति प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

६. गढवा गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको मिति २०८२/०१/३०, च.नं.१९६८ को पत्र वाट गढवा गाउँपालिका वडा नं.१ बडहरा र राप्ति गाउँपालिका वडा नं ३ खुररिया जोड्ने झोलुङ्गे पुल निर राप्ति नदिको बेड लेभल बढेर नदिको बहाब दक्षिण तर्फ मोडिएकोले नदिको दक्षिण तर्फको तटबन्धनलाई क्षति पुगिरहेकोले सम्भावित जोखिमवाट सुरक्षित रहनको लागि पुलको ५०० मिटर माथि देखि पुलको १००० मिटर तलसम्म कम्तिमा ५० मिटर चौडाईमा १.५ मिटर गहिराइ हुने गरि नदिको बेडडाउन गरि राप्ती नदिलाई विच भागबाट बग्ने गरि च्यानल बनाउन आवश्यक भएको साथै गढवा गाउँपालिका वडा नं ६ स्थित सुकै खोलाको बेडलेभल बढेर किनाराका जग्गा कटान हुने अवस्था रहेकोले करिव ५०० मिटर लम्बाई २० मिटर चौडाई र १ मिटर गहिराई हुने गरि च्यानलाइज गर्न आवश्यक रहेकोले माथि उल्लेखित कार्यहरु तत्काल गर्नुपर्ने र नगरेमा नदि कटानको कारण ठुलो धनजनको क्षति हुनसक्ने भएकोले निर्णयका लागि पत्र प्राप्त भएकोले प्रचलित कानून/नीति/कार्यविधि/मापदण्ड बमोजिम माथि उल्लेखित कार्य गर्नको लागि अनुमति प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

७. जनताको तटवन्ध कार्यक्रम लमही, दाङको मिति २०८२।०१।२३ गते, च.नं.३३४ को पत्र बाट तटबन्ध निर्माणका लागी आवश्यक ढुङ्गा पर्याप्त मात्रामा व्यवस्थापन हुन नसकेको, निर्माण अबधि पनि सकिन लागेको र मनसुनको समय पनि नजिकिदै आएको हुँदा वर्षातको कारणले हुन सक्ने थप धनजनको क्षति न्यूनिकरण गर्नको लागि तटबन्ध निर्माणको लागि आवश्यक ढुङ्गा गढवा गाउँपालिका वडा नं.५ मा रहेका जमुनिवास खोला, सुनै खोला, आम्वास खोला, धमिरले खोला र गढवा गाउँपालिका वडा नं.८ मा पत्थर खोला र कौही खोलाबाट बाँकि आवश्यक ढुङ्गा व्यवस्थापनको लागि गढवा गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय सहितको पत्र प्राप्त भएकोले प्राविधिक जाँचको आधारमा प्रत्येक खोलाबाट निकाल्न सकिने ढुङ्गाको परिमाण समेत एकिन गरी प्रचलित कानुन/नीति/कार्यविधी/मापदण्ड तथा आवश्यकता अनुसार सम्वन्धित निकायको स्वीकृती लिई पालिका तथा आयोजनबाट संकलन गर्न गराउन अनुमति प्रदान गर्ने निर्णय गरीयो ।

८. यस जिल्लाका विभिन्न पालिकाहरुले संघ तथा प्रदेश सरकारका निति/कानुन/मापदण्ड समेतका आधारमा निर्माण सामग्रीहरुको ठेक्का बन्दोवस्त गरी नदिजन्य पदार्थहरुको उत्खनन तथा संकलन/विक्रि वितरण गर्ने कार्य भइ आएको छ । यसरी उत्खनन तथा संकलन/विक्रि वितरण गर्दा प्रचलित मापदण्ड (कानून) को परीपालना हुन नसकेको, खोलाको धार नै फरक पर्ने गरी काम भएको, तोकिएको घाटगद्दी स्थान भन्दा वाहिरको स्थान, (साइट) वाट संकलन/उत्खनन गरीएको, संकलन तथा निकासीको अभिलेख नराखिएको सुचना पाटीमा टाँस नगरिएको, उत्खनन संकलन गर्ने क्रममा कतिपय ठाउमा पालिकाहरुको बीचमा पारस्परीक दावी रहेको, सुचना पाटी टाँस नगरिएको र उत्खनन हुने क्षेत्रमा चार किल्ला नतोकिएको भन्ने लिखित तथा मौखिक उजुरी र गुनासो प्राप्त भएको छ ।

साथै IEE रिपोटमा उल्लेख भए अनुसार पालिकाको कार्यपालिका बाट मेसिन प्रयोग सम्वन्धी कार्ययोजना (एक्जावेशन प्लान) स्वीकृत नगरी आवश्यकता भन्दा वढी मेसिन प्रयोग गरीएको र तोकिएको समय भन्दा अगाडि पछाडि (रातको समयमा समेत) उत्खनन र संकलन भएको भन्ने जानकारी समेत प्राप्त भएको छ । यस सम्वन्धमा विचार गर्दा सम्वन्धित पालिकाले

मापदण्ड र ठेक्का सम्झौता र शर्त अनुसार भए नभएको एकीन गरी विपद संवेदनशिल समेत भई नदिजन्य पदार्थको व्यवस्थापन/अनुगमन गर्न जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले सबै पालिकाहरुलाई विशेष निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

मिति २०८२/०३/२० गते बसेको विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकका निणर्यहरु:-

१. जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२/०८३ को विस्तृत मस्यौदा प्रस्तुतिकरण गरियो । सो क्रममा बैठकमा उपस्थित सदस्य तथा सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त सुझाव तथा अद्यावधिक सुचनाहरुलाई समेटी जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२/०८३ लाई परिमार्जन सहित अद्यावधिक गर्ने निर्णय गरियो ।

२. विपद् व्यवस्थापनमा द्रुत सम्बोधन समुह (त्तच्ट/क्ष्च्ट) परिचालन योजना र प्रतिवेदन, २०८२/०८३ लाई स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

३. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२/०८३ स्वीकृत गरिए अनुसार सो बमोजिम सबै सम्वद्व निकायहरुले तत्काल सावधानीका उपाय अपनाउँदै आ-आफ्नो तयारीका साथ विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वयमा कार्यान्वयनमा ल्याउने तथा सबै स्थानीय सरकारहरुले स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक राखी आ-आफ्नो स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी विपद् पूर्वतयारीका गतिविधि सञ्चालन गर्ने, वडा स्तरसम्म नै विपद् व्यवस्थापन समिति गठन/पूर्नगठन गर्ने र स्थानीय विपद् सहायता कक्ष गठन गरी विपद्जन्य घटनामा हुने क्षति न्यूनीकरण र पूर्वतयारीमा दश वटै स्थानीय सरकारहरु सक्रिय रूपमा लाग्ने निर्णय गरियो ।

४. यस वर्षको मनसुन सक्रिय रहेको हुँदा राप्ती नदी, बबई नदी, तिनका सहायक नदीहरु तथा अन्य खहरे खोलामा बाढिका कारण हुनसक्ने संभावित जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्नका लागि देहाय वमोजिम आवश्यक तयारी गर्ने निर्णय गरियो ।

- विपद् सम्वन्धी पूर्व सूचना समुदायसम्म समयमै पुर्याउन सकेमा मानवीय तथा भौतिक क्षति कम गर्न सकिने भएकोले मनसुन अवधिभर छापा तथा विद्युतीय संचार माध्यमहरु (संचार मिडियाहरु/एफएम रेडियो तथा पत्रपत्रिकाहरु) मार्फत पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी सूचनाहरु मनसुन अवधिभर जनहितमा प्रकाशन तथा प्रशारण गरिदिनको लागि पत्रकार महासंघ दाङ शाखा मार्फत सबै सञ्चार माध्यमहरूलाई अनुरोध गर्ने।

- मनसुनको समयमा भारी वर्षाका कारण बाढी र पहिरोले जिल्लाका मुख्य तथा सहायक सडकहरुमा हुनसक्ने सडक अवरोधलाई तत्कालै हटाई सडक मर्मत संभार गरि सुचारु गर्नको लागि यान्त्रीक कार्यालय, सडक डिभिजन कार्यालय लगायतका सम्बन्धित कार्यालयहरु/आयोजनाहरु र सवै स्थानीय तहहरुले मनसुन अवधिभर हेभि ईक्विपमेन्टहरू लगायतका मेशिनरी औजारहरु (सवारी चालक सहित) तयारी अवस्थामा राखी परिचालन गर्ने।

- हालसम्म क्षति पुगेका पुर्वाधार लगायतका सार्वजनिक संरचनाहरु आ-आफ्नो कार्यक्षेत्र भएका तत् तत् निकायहरुले तालुक निकायसँग समन्वय गरी मर्मत गर्ने गराउने।

- मनसुनको समयमा भारी वर्षाका कारण बाढी, पहिरो र डुवान जस्ता विपदजन्य घटनाहरूका कारण हुनसक्ने मानवीय तथा भौतिक क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्नको लागि विपद्को समयमा तत्कालै खोज तथा उद्दारको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउनको लागि जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरुले त्तच्ट/क्ष्च्ट मार्फत आ-आफ्नो जनशक्तिलाई तत्काल परिचालन गर्नेगरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- विपदमा खटिन इच्छुक संघ संस्थाहरुबाट आउने स्वयंसेवीहरुको अभिलेख राखी स्थानीय सरकार तथा सुरक्षा निकायहरुसँगको समन्वयमा सहयोगीका रुपमा तिनीहरुलाई परिचालन गर्ने।

५.चालु आ.व. ०८१/०८२ मा हालसम्म जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत विपद् बाट प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई संघीय सरकारको तर्फबाट रु. ३२ लाख ९५ हजार र प्रदेश सरकारको तर्फबाट रु. १ करोड ३६ लाख २३ हजार ५ सय गरी कूल १ करोड ६९ लाख १८ हजार पाँच सय मापदण्ड अनुसार राहत स्वरुप वितरण गरिएकोले उक्त खर्चलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो।

६.जनताको तटवन्ध कार्यक्रम, सिंचाईसंग सम्वन्धित सरकारी कार्यालयहरु र स्थानीय तहहरुबाट संभावित विपद्जन्य जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि नदि तथा खोलामा तटवन्ध तथा सिचाई कुलो निर्माण कार्य मनुसुनको समयमा समेत निरन्तर रुपमा गर्न आवश्यक सहजिकरणको लागि अनुरोध भई आएकोले उल्लिखित कार्यको लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण/प्रतिकार्यको दृष्टिले सहमती प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

७. प्रदेश विपद व्यवस्थापन समितिसँगै प्रभावकारी समन्वय गर्ने ।

८.नेपाल आयल निगम, ईन्धन डिपो दाङ तुल्सीपुरबाट तुल्सीपुर उप-महानगरपालिकाको सिफारिस सहित ईन्धन डिपो राख्नको लागि छुट्याईएको तुल्सीपुर उप-महानगरपालिका वडा नं. ८ रोटेपानीचौर स्थित कित्ता नं. ६९, क्षेत्रफल ६-१४-१ मध्येबाट आवश्यक पर्ने जग्गा विपद् व्यवस्थापनको लागि जिल्लाभित्र तोकिएको खुला क्षेत्रभित्र नपर्ने अभिलेखबाट देखिएकोले उक्त जग्गामा ईन्धन डिपो राख्नको लागि सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो।

९.सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. २९ गण हे.क्वा. ज्वालामाई दाङ मातहतमा रहेका राजपुर र गढवा गाँउपालिकामा रहेका वि.ओ.पि.हरुको लागि आवश्यक पर्ने जग्गा गढवा गाँउपालिका र राजपुर गाँउपालिकाको कार्यपालिकाको बैठकको निर्णयबाट तपशिल बमोजिम उपलब्ध गराईएकोले उक्त जग्गाहरुमा वि.ओ.पि. स्थापनार्थ सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो।
तपशिलः-
क)

क.स.	वि.ओ.पि.को नाम	ठेगाना	उपलब्ध गराइएको जग्गाको क्षेत्रफल (विगाहा-कट्ठा-धुर)
१.	वि.ओ.पि.भौरेसाल	गढवा गा.पा.-२ भौरेसालनाका	०१-१०-००
२.	वि.ओ.पि.बोक्स्यारी (मुसी)	गढवा गा.पा.-८ मुसीनाका	२५९१ वर्ग मि.
३.	वि.ओ.पि. गुरुङनाका	राजपुर गा.पा.-१ गुरुङनाका	००-१०-००
४.	वि.ओ.पि. पटौली	राजपुर गा.पा.-१ पटौली	००-०६-००
५.	वि.ओ.पि. सुख्खा	राजपुर गा.पा.१ सुख्खानाका	००-१०-००
६.	वि.ओ.पि.कल्यणपुर	राजपुर गा.पा.-६ कल्यणपुर	००-१२-००
७.	वि.ओ.पि.खाँग्रा	राजपुर गा.पा.-६ खाँग्रा	००-०९-१३.५
८.	वि.ओ.पि.छेग्रिया	राजपुर गा.पा.-७ छेग्रिया नाका	०१-००-००
९.	वि.ओ.पि.सुनपत्थरी	राजपुर गा.पा.-७ सुनपत्थरी	०१-००-००
१०.	वि.ओ.पि. भैसाही	राजपुर गा.पा.-७ भैसाही	०२-००-००

ख)

क.स.	प्रस्तावित वि.ओ.पि.को नाम	ठेगाना	उपलब्ध गराइएको जग्गाको क्षेत्रफल (विगाहा-कट्ठा-धुर)
१.	वि.ओ.पि.अर्ना	गढवा गा.पा.-१ अर्नवा	७५२२ वर्ग मि.
२.	वि.ओ.पि.घङ्गोल	गढवा गा.पा.-३ घङ्गोल	१८१५.२४ वर्ग मि.

३.	वि.ओ.पि. खबरीनाका	गढवा गा.पा.-२ खबरीनाका	८१२५ वर्ग मि.
४.	वि.ओ.पि. सुक्ली (सुकौली)	राजपुर गा.पा.-१ सुकौलीनाका	००-०८-००
५.	वि.ओ.पि. सिरिया	राजपुर गा.पा.१ सिरयानाका	००-१०-००
६.	वि.ओ.पि.अरबरुवा	राजपुर गा.पा.-६ अरबरुवानाका	०१-००-००
७.	वि.ओ.पि.खिर्की	राजपुर गा.पा.-७ खिर्कीनाका	०१-००-००
८.	वि.ओ.पि.गम्भिरा	राजपुर गा.पा.-७ गम्भिरानाका	०१-००-००
९.	वि.ओ.पि.भौवा	राजपुर गा.पा.-७ भौवानाका	००-१५-००

१०. यस आर्थिक बर्षमा विपद् व्यवस्थापन कार्यमा खटिई उत्कृष्ट कार्य गर्ने सेनानी श्री गेहेन्द्र बस्नेत, सेनानी श्री दिपक कुमार बुढाथोकी, प्र.ना.उ. श्री चक्र बहादुर शाह, स.प्र.ना.उ. श्री भेष राज गिरी, प्र.नि. राम कुमार के.सी., खरिदार राज परियार, प्र.ह. श्री प्रेम राज के.सी. र स.प्र.स.ह. श्री प्रेम बहादुर कुलाल लगायतका सुरक्षाकर्मी र कर्मचारीलाई जनही रु २०००/- का दरले पुरस्कार तथा सम्मान पत्र प्रदान गर्ने ।त्यसैगरी घर बस्तीमा आएका विसालु सर्पहरुको उद्धार गरी सर्पदंश हुनबाट जोगाउन महत्वपुर्ण भुमिका निर्वाह गरे वापत राप्ती गा.पा.-०२ निवासी कुलदिप न्यौपानेलाई रु २००० नगद पुरस्कार तथा सम्मान पत्र प्रदान गर्ने निर्णय गरियो।

११. राप्ती गाउँपालिकाको मिति २०८२/०३/१३ च.नं. ३२२७ को पत्रबाट राप्ती गाउँपालिका वडा नं. ४,५ र ८ मा रहेको दोलाई खोलाको बहाव क्षेत्रमा थुप्रिएको माटो, ग्राभेल, भस्कट तथा गेग्गरहरुको कारण बर्षातको समयमा पानीको बहाव बढ्दा सो खोला नजिकको बस्तीमा बाढी पसि ठूलो जनधनको क्षति पुर्याउने भएकोले हेवि मेसिन तथा श्रमिक प्रयोग गरी उक्त थुप्रिएको माटो, ग्राभेल, भस्कट तथा गेग्गर निकाल्नको लागि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकको निर्णय सहित अनुमतीको लागि माग भएकोले प्रचलित नीति, कानून, मापदण्ड तथा कार्यविधी बमोजिम उक्त पालिकाबाट स्वीकृत संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, २०८१ मा तोकिएको स्थानहरुबाट उत्खनन गर्नको लागि अनुमति प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

३.४ विपद् जोखिम विश्लेषण

३.४.१ दाङ जिल्लाको विपद्को अवस्था (Disaster Scenario in Dang)

यस जिल्ला भएर बग्ने मुख्य दुई नदी राप्ती र बबई र यी अन्तर्गतका ४ दर्जन बढी नदीनालाहरु यी नदीमा मिसिने सहायक नदी प्रणालीहरु हुन् । राप्ती नदीमा आउने बाढीले हरेक बर्ष मानवीय क्षति तथा सयौ हेक्टर जमिन कटान गर्ने क्रम निरन्तर जारी राखेको छ । २०७१ साउनमा बबई नदी र यसमा मिसिन आउने नदीहरुमा आएको बाढीले यस जिल्लामा १५ जनाको मृत्यु भएको थियो जसमध्य ३ जना अझै बेपत्ता छन् । ३ सय ९८ घर पूर्ण रुपमा क्षतिग्रस्त भएका थिए भने २०७४ मा बबई नदीमा आएको बाढीका कारण ७ जनाको मृत्यु, २ जना घाईते, १ जना बेपत्ता, ३५९ घर पूर्ण क्षति र २८२ घर आंशिक रुपमा क्षति भएका थिए । पूर्ण क्षति र आंशिक रुपमा क्षति भएका घरपरिवारहरुलाई राहत पुनः स्थापनाको कार्य निरन्तर चलिरहेको छ भने २०८० सालमा आएको बाढीबाट जिल्ला भर १८ घर पूर्ण र ४६ घरधुरी आंशिक गरी जम्मा ६४ घरपरिवार प्रभावित भएका थिए जसमा १६ जना व्यक्तिहरूको मृत्यु, १ जना घाईते भएका थिए । यो वर्ष आगलागीबाट ८३ घर पूर्ण रुपमा जलेर नष्ट भएका छन् भने ५ जनाको मृत्यु र १५ जना घाइते भएका छन् । २०८१ सालमा आएको अविरल बर्षा र बाढीका कारन १४३ घरधुरी पुर्ण र ३३ घर धुरी आशिंक गरी जम्मा १७६ घरधुरीमा घरपरिवार प्रभावित भएका छन् ।

३.४.२ दाङ जिल्लाको विगत १० वर्षको बाढी, आगलागी, हावाहुरी, चट्याङ्, सर्पदंश लगायत बहु विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण स्थानीय तहअनुसार

	स्थानीय तह		प्रभावित घरधुरी	जम्मा

क्र. स.		जम्मा घरधुरी	०७२/ ०७३	०७३/० ७४	०७४/ ०७५	०७५/ ०७६	०७६/ ०७७	०७७/ ०७८	०७८/ ०७९	०७९/ ०८०	०८०/ ०८१	०८०/ ०८१	
१	तुलसीपुर उमनपा	४६०१८	२७	२१	२२९	५५	२८	२९	२५	१८२	६३	७२	७३१
२	घोराही उमनपा	४९६७१	३६	२९	९१	४३	३४	१२	३२	१८०	८०	९४	६३१
३	लमही नगरपालिका	१३४५८	२२	१७	६५	१२	१२	९	२३	२६९	१२	१५	४५६
४	लमही नगरपालिका	५८२९	१७	१२	६७	१५	९	३	२२	४४	४८	१०	२४७
५	गढवा गाउँपालिका	९९६४	३८	२६	४	१९	९	३	१५	४७	९	११	१८१
६	राप्ती गाउँपालिका	११८२६	२८	१८	३	१३	४	५	१८	५९	३०	७	१८५
७	बंगलाचुली गाँउपालिका	५१३९	८	७	२२	९	५	६	४६	२८	११	१२	१५४
८	बबई गाउँपालिका	७५२७	१०	७	७९	४१	९	३	१२	४१	१५	१३	२३०
९	शान्तिनगर गाँउपालिका	६९१९	८	५	७२	१३	५	१	१२	२७	१०	१४	१६७
१०	दंगीशरण गाउँपालिका	५८२५	८	६	९८	३	६	२	२३	४४	१०	१३	२१३
जम्मा		**१६२२६६**	**२०२**	**१४८**	**७३०**	**२२३**	**१२१**	**७२**	**२२८**	**९२१**	**२८८**	**२६१**	**३१९४**

३.४.३ : यस बर्षको विपद्का घटनाहरु

२०८१ श्रावण देखि २०८२ असारसम्म भएका विपद्का घटना र त्यसबाट भएको क्षतिको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.स.	विपद् घट्ना	प्रभावित घरधुरी			मानविय क्षतिको बिवरण			कैफियत
		पुर्ण	आंशिक	जम्मा	मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	
१	बाढी	८	७	१५	२	१	०	
२	आागलागी	२५	४	२९	१	०	०	
३	चट्याङ्ग	०	११	११	२	४	०	
४	हावाहुँरी	८	२२	३०	०	०	०	
५	भारी वर्षा	१३५	२६	१६१	०	०	०	
६	पानीमा डुबेर मृत्यु	०	०	०	७	२	०	
७	सर्पदंश	०	०	०	३	८४	०	
८	करेन्ट लाग्नु	०	०	०	०	३	०	

९	माटोको ढिस्कोले पुरिएर मृत्यु	०	०	०	०	०	०	
१०	लडि,रुखले च्यापि	०	०	०	८	१२	०	
	जम्मा	**१७६**	**७०**	**२४६**	**२१**	**१०६**	**०**	

श्रोत : जिल्ला आपत्कालीन कार्यसचालन केन्द्र दाङ

३.४.४. दाङ जिल्लामा विपद्बाट प्रभावित भएको घर संख्या :

विपद्	**०७२/ ०७३**	**०७३/ ०७४**	**०७४/ ०७५**	**०७५/ ०७६**	**०७६/ ०७७**	**०७७/ ०७८**	**०७८ /०७९**	**०७९ /०८०**	**०८० /०८१**	**०८१ /०८२**	**जम्मा**	**औषतमा प्रति बर्ष प्रभावित हुने घरसंख्या**
बाढी	४८	२८	६४१	१	१०	४	०	२५०७	२५	१५	३२८९	३ सय ८६ घर
आगलागी	११८	८५	७८	८९	६९	८५	३९	४०	१६०	२९	७९२	९४ घर
हावाहुरी, भारी वर्षा, चट्याङ्ग करेन्ट,		११	१७१	२३	५	१८९	४५०	१२६	२०५	११८०		९७ घर
जम्मा	**१६६**	**११३**	**७३०**	**२६१**	**१०२**	**९४**	**२२८**	**२९९७**	**३११**	**२४९**	**५२५१**	**५७७ घरपरिवार**

श्रोत : जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र दाङ

नोटः- माथिको तालिकाले विगत १० वर्षको प्रमुख विपद्का घटबाट भएको क्षतिको विवरण देखाएको छ। जिल्लाभरको अवस्था हेर्दा हरेक वर्ष औसतमा ९४ घर आगलागीको चपेटामा पर्ने गरेका छन् भने बाढी तथा पानीजन्य आपत्कालबाट ३ सय ८६ घर र अन्य बहुविपद्हरू (हावाहुरी, असिनापानी, चट्याङ) बाट ९७ घर प्रत्येक वर्ष विपद्का कारण औसतमा क्षति हुने गरेको छ। विगत वर्षहरू भन्दा यस वर्ष विपद्का कारण हुने क्षतिको अनुपात केही बढी आएको छ। जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रको तथ्याक्क बिश्लेषण गर्दा मानवीय क्षतिमा कमी भएको अनुमान गर्न सकिन्छ। बाढी पूर्वतयारीका लागि स्थानीय तहले अझ तयारीका साथ अगाडि बढनुपर्ने देखिन्छ।

३.४.५. दाङ जिल्लामा बितेको १० बर्षमा भएको सडक दुर्घटनाको अवस्था मापन :

आर्थिक वर्ष	**दुर्घटना संख्या**	**मृत्यु**	**घाईते**	**संलग्न सवारी**
आव २०७२/०७३	११२	७१	२४४	१४८
आव २०७३/०७४	१४०	७७	२२१	१७२
आव २०७४/७५	१७१	७९	३००	२२४
आव २०७५/०७६	१४५	८६	३४२	२०३
आव २०७६/०७७	४३९	६४	५३३	५५२
आव २०७७/०७८	१८०	६५	२०८	२४७
आव २०७८/०७९	१९४	८१	३४७	१७५
आव २०७९/०८०	१२२	४८	१७५	१५७
आव २०८०/०८१	१०१९	८८	१८१२	१३८६
आव २०८१/०८२	४१०	७८	६९८	५६५
जम्मा	**२९३२**	**७३७**	**४८८०**	**३८२९**
औषधमा प्रतिबर्ष	**२६५ वटा दुर्घटना**	**७१ जनाको मृत्यु**	**४३६ जना घाईते**	**३४२ सवारी साधनमा**

श्रोत- जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय दाङ,२०८२ जेष्ठ

नोटः- माथिको तालिकाले विगत १० वर्षमा भएका सवारी दुर्घटनाको अवस्थालाई झल्काउँछ। दाङमा बार्षिक औसतमा हेर्दा हरेक वर्ष २६५ वटा सवारी दुर्घटना भइरहेका छन् भने हरेक वर्ष ७१ जनाको मृत्यु भइरहेको छ। सवारी दुर्घटनाका कारण मृत्यु हुनेको संख्यामा वृद्धि भएको देखिन्छ। यस्तै हरेक वर्ष औसतमा २ सय ६५ जना सवारी दुर्घटनाको कारणले घाइते भएका छन्। यी दुर्घटनामा संलग्न सवारी साधन संख्या ३४३ रहेको देखिन्छ।

३.४.६ दाङ जिल्लामा हुने विपद्हरूको जोखिमता विश्लेषण :

दाङ जिल्लामा हुने विपद्हरूको जोखिमता विश्लेषण गर्ने काम पहिलो पटक वि.सं. २०६८ मा तयार गरिएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणका क्रममा गरिएको थियो । यसलाई अद्यावधिक गर्ने सन्दर्भमा सम्पूर्ण स्थानीय तहहरू, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरूसँग छलफल गरी जिल्लामा हुनसक्ने जोखिमका क्षेत्रहरू पहिचान गर्ने तथा उक्त प्रकोपको जोखिमलाई विश्लेषण गरिएको छ । जसअनुसार दाङमा रहेका जोखिमहरू निम्न प्रकार रहेको पाइएको छ ।

३.४.७ विपद्का क्षेत्र तथा जोखिमता विश्लेषण :

क्र. सं.	स्थानीय तह	सम्भावित विपद्को प्रकार (१ निम्न-५ उच्च)							विपद्स्तर संकेत (भूकम्प सबै स्थानीयतह)
		वाढी	पहिरो	आगलागी	भूकम्प	सडक दुर्घटना	शीतलहर	सर्प दंश	
१.	घोराही उमनपा	३	२	२	५	५	१	१	बाढी र आगलागी, सडक दुर्घटना
२.	तुलसीपुर उमनपा	४	२	२	५	५	१	१	बाढी, सडक दुर्घटना, आगलागी,
३.	लमही नपा	४	१	३	५	५	३	२	दुर्घटना बाढी र आगलागी,,सर्पदंश
४.	राजपुर गापा	४	३	४	५	१	३	२	बाढी र आगलागी,, सर्पदंश
५.	गढवा गापा	४	२	४	५	१	३	४	बाढी, आगलागी,, सर्पदंश
६.	राप्ती गापा	५	२	३	५	५	३	३	बाढी, सडक दुर्घटना, सर्पदंश, पहिरो
७.	बवई गापा	५	२	२	५	२	२	२	बाढी, आगलागी,, सर्पदंश
८.	शान्तिनगर गापा	३	३	३	५	२	१	१	बाढी, पहिरो, आगलागी ग
९.	दंगीशरण गापा	३	२	२	५	२	२	१	बाढी, आगलागि,सर्पदंश
१०.	बंगलाचुली गापा	२	५	३	५	१	१	१	पहिरो, आगलागी

श्रोत; जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रको बार्षिक प्रतिबेदन २०७५/७६/७७/७८/७९/८०

माथिको विपद् जोखिम स्तरीकरणमा ५ अंकलाई उच्च जोखिम, ४ अक्कलाई जोखिम र ३ अक्कलाई मध्यम जोखिम मानिएको छ भने २ र १ अंकलाई कम जोखिममा राखिएको छ । भूकम्प सबै उमनपा नपा/गापाका लागि जोखिमको क्षेत्र मानिएकाले यहाँ छुट्टै राखिएको छन । बाढी र भुकम्पको विपद्का लागि नेरेसोले तयार गरेको आकस्मिक योजनालाई पनि आधार मानिएकोछ । विगत वर्षहरुमा भएका विपद्का घटना र त्यसबाट परेको प्रभावलाई विश्लेषण गरी अक्कभार तय गरिएको हो ।

३.४.८ विपद् जोखिम विश्लेषणको सूचक अनुसारको एकीकृत तालिका :

विपद्को क्षेत्र	उच्च जोखिम क्षेत्र	मध्य जोखिम क्षेत्र
भूकम्प(Earthquake)	स्थानीय तहका सबै क्षेत्र	-

बाढी (Flood)	राजपुर गापा, गढवा गापा वार्ड १,२,३,४,५,६,७, राप्ती गापा वार्ड नं. १,२,३,,६,७, दंगीशरण गापा वार्ड नं.१,२,४,६,७ बवई गापा वार्ड नं. १,५,७, शान्तिनगर गापा वार्ड नं.६ र ७, लमही नगरपालिका वार्ड नं. २,४,५,६,७, ८ र ९ तुलसीपुर उमनपा वार्ड नं.५, ११, १२, १३, १४	तुलसीपुर उमनपा वार्ड नं.१,२,३,४,,६७,८,९, १०,१५,१६,१७,१८,१९, घोराही उमनपा वार्ड नं.१,२,३,,५,६,७,८,९,१०,११,१२,१३,१४,१५,१६,१७, १८,१९ लमही नगरपालिका वार्ड नं. १ र ३ गढवा गापा वार्ड नं. ३, ६
पहिरो(Landslide)	बंगलाचुली गापा वार्ड नं. ३,४,५ र ६ तथा शान्तिनगर गापा वार्ड नं. १ र ३	बबई गापा वार्ड नं. २,३, बंगलाचुली गापा वार्ड नं. १,२ र ८, राप्ती गापा वार्ड नं. ९
आगलागि(Fire)	राजपुर गापा र गढवा गापा, दंगीशरण, बंगलाचुली गापा, बबई गापा १, २,	राप्ती गापा वार्ड नं. ९, शान्तिनगर गापा, बबई गापा वार्ड नं. ३,४,५,६,७
सडक दुर्घटना (Road accident)	तुलसीपुर र घोराही उमनपा, लमही नपा वार्ड नं. २,३,६,८ र ९, राप्ती गापा वार्ड नं. ६ र ७,	अन्य सबै गापा उमनपा, नपा क्षेत्रका वार्डहरु
सर्पदंश (Snake Bite)	राजपुर गापा, गढवा गापा,दंगीशरण गापा	राप्ती गापा, लमही नपा वार्ड नं.९,
शितलहर, (Coldwave)	-	राजपुर, गढवा, राप्ती गाउँपालिका र लमही नगरपालिका

श्रोतः जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र २०७८/२०७९ विपद् वार्षिक प्रतिवेदन

३.४.९. जिल्लाको विपद् जोखिम नक्सांकन :

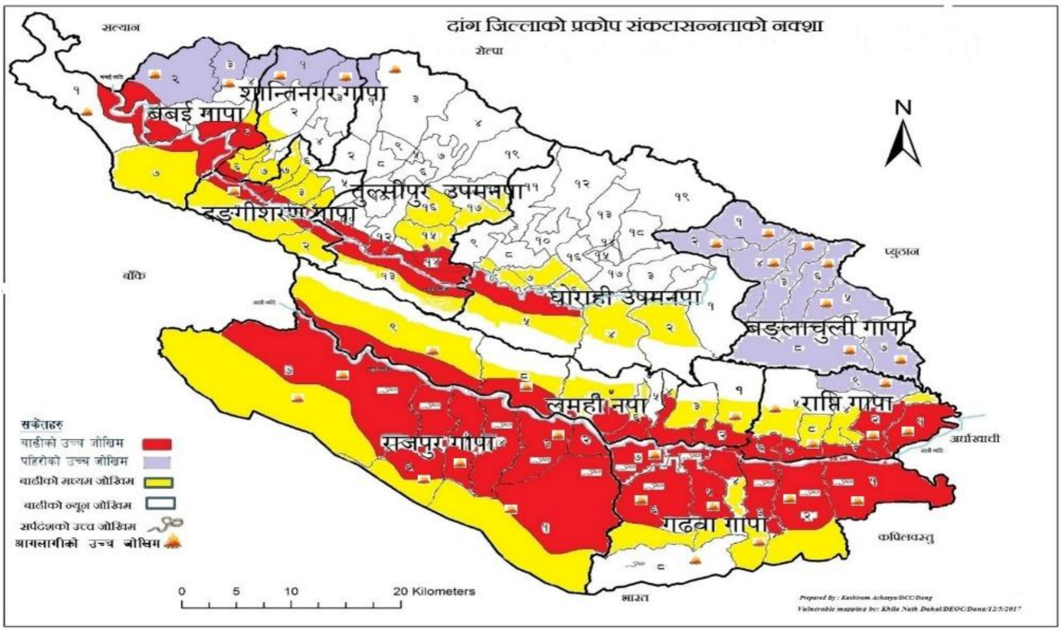

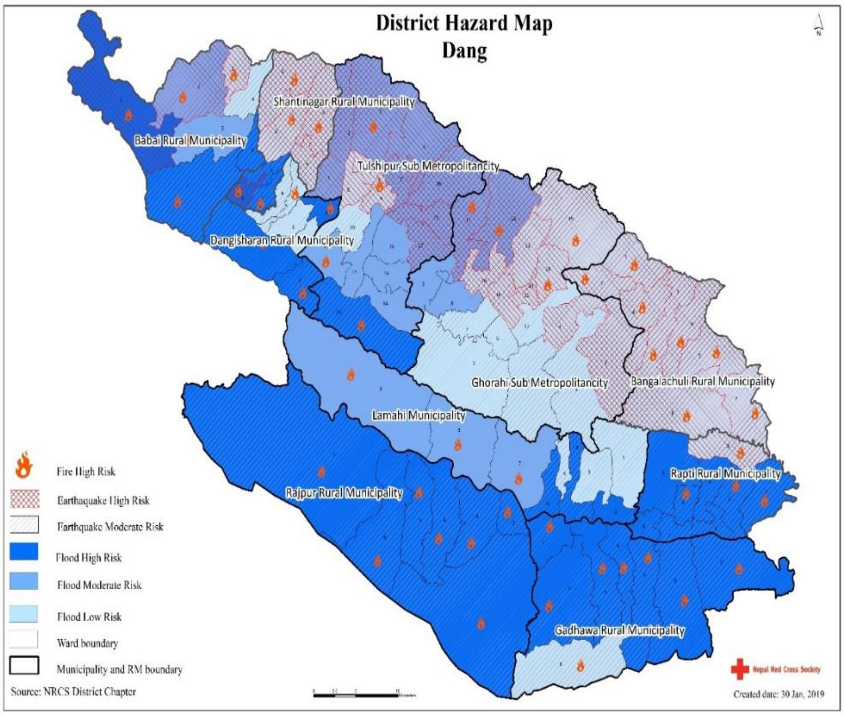

District level Vulnerabiity Mapping from DDMC/DEOC/Nepal Red Cross

३.४.१० जिल्लामा हुनसक्ने विपद्को क्षतिको सम्भावित अवस्था: (Possible Scenario)

क). बाढी (Flood)

बाढीको कारणबाट जिल्लाका धेरै स्थानीय तहहरू हरेक वर्ष प्रभावित भइरहेका छन् । जिल्लाभित्र रहेका मुख्य नदी तथा यसको प्रभावलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

यस बाहेक राप्ती नदी प्रणालीमा जोडिने रनसिंह, बनघुस्री, बौरा, पत्रिङ्गा, महदेवा, सुपैला, पर्नाहा, भालुदोब्रे, मानपुर, गुरुङ, माररी, रसरी, कालिपुरुवा, मंग्रेठा, महतनी, कक्रहवा, करङ्गा, गंगदी, बनकट्टी, भित्री सिक्टा, सुनपथ्री/गोठुवा, गनाहा, बगाहसोती, भालु, फेहरी, कटेसनाला, करम्दी, दोलही, सिङ्गै, कौडिया, अर्नवा अर्जुन, उचानिम्बु, भत्तरकुण्डा, रिहार, च्याउ, अमिलिया र शिवखोलाले देउखुरी उपत्यकाका गाविसहरू र बालिम, सिस्ने, कटुवा, सेवार, गुर्जे, हापुर, पत्रे, सक्राम, चौवा, ग्वार, काला, पातु, गहते, भमके, बागर, बौलाहा, चिसापानी, च्यान्टी, उपल्लो/तल्लो ट्वाङ, सुसाउने, तुई, कलम, घट्टे, शिर र पधेरा), मलै खोलाले दाङ र फूलबारी उपत्यकामा उल्लेख्य मात्रामा खेतीयोग्य जमिनको कटान, बालीको नोक्सानी तथा सयौ हेक्टर जमिन कटान गरिरहेको अवस्था छ ।

क.सं.	मुख्य नदी	प्रभावित हुने क्षेत्र	प्रभाव पार्न सक्ने क्षेत्र	कैफियत सम्भावित क्षति
१	राप्ती नदी	राजपुर गापा, गढवा गापा वार्ड नं. १,२,३,४,५,६,७,८ राप्ती गापा वार्ड नं. १,२,३,६,७ लमही नगरपालिका वार्ड नं २,४,५,६,७,८ र ९	४ वटा स्थानीय तहका अधिकांश वडाहरु	प्रभावित घरधुरी १००० ५ सय पूर्णरुपमा प्रभावित । ३ सय घर आंशिक क्षति हुने । जसमध्ये २ सय बढी घर एक हप्तादेखि १ महिनासम्म विस्थापित । मानवीय क्षतिमा मृत्यु, घाइते तथा बेपत्ता हुनसक्ने । पशु चौपाया लगायतका जिबिकोपार्जनका श्रोतहरुमा क्षति पुग्ने । जमिन १०२७ खेतीयोग्य हेक्टर जमिन डुवान ।
२	बबई नदी	दंगीशरण गापा वडा नं.१,२, बबई गापा वडा नं. १, ७, शान्तिनगर गापा वडा नं. ५,६ र ७, तुलसीपुर उमनपा वडा नं.५,११,१२,१३,१४, र घोराही उमनपा वडा नं.३,५,८,९,११,१२	५ वटा स्थानीय तहका केही वडाहरु	
यस बाहेक राप्ती नदीमा जोडिने रनसिंह, बनघुस्री, बौरा, पत्रिङ्गा, महदेवा, सुपैला, पर्नाहा, भालुदोब्रे, मानपुर, गुरुङ, माररी, रसरी, कालिपुरुवा, मंग्रेठा, महतनी, कक्रहवा, करङ्गा, गंगदी, बनकट्टी, भित्री सिक्टा, सुनपथ्री/गोठुवा, गनाहा, बगाहसोती, भालु, फेहरी, कटेसनाला, करम्दी, दोलही, सिङ्गै, कौडिया, अर्नवा अर्जुन, उचानिम्बु,				

भत्तरकुण्डा, रिहार, च्याउ, अमिलिया र शिवखोलाले देउखुरी उपत्यकाका गाविसहरू र बालिम, सिस्ने, कटुवा, सेवार, गुर्जे, हापुर, पत्रे, सक्राम, चौवा, ग्वार, काला, पातु, गहते, भमके, बागर, बौलाहा, चिसापानी, च्यान्टी, उपल्लो/तल्लो ट्वाङ, सुसाउने, तुई, कलम, घट्टे, शिर र पधेरा), मलै खोलाले दाङ र फूलबारी उपत्यकामा उल्लेख्य मात्रामा खेतीयोग्य जमिनको कटान, बालीको नोक्सानी तथा सयौ हेक्टर जमिन कटान गरिरहेको अवस्था छ ।	*(हरेक वर्ष १८९ घरपरिवार बाढीको चपेटामा पर्ने गरेका छन ।)*

ख) बाढी र पहिरो जोखिमको नक्सांकन (Flood/Landslide Vulnerabuility mapping)

बाढीको नक्शांकन

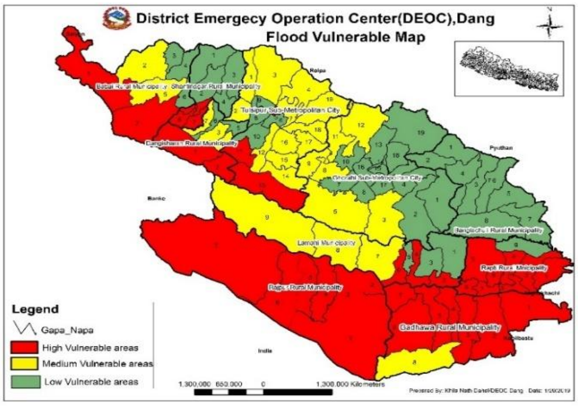

पहिरोको नक्शांकन

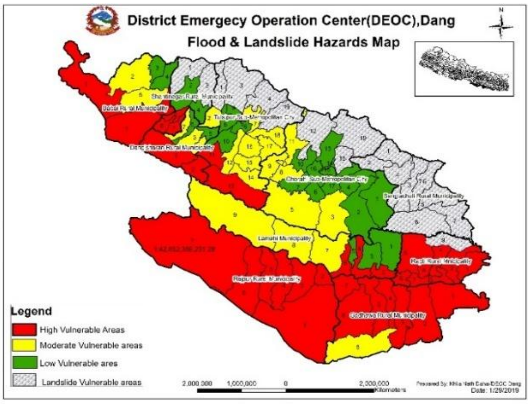

श्रोत: जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, दाङ ।

जिल्लामा रहेका १० स्थानीय तहका १०० वटा वडाहरू मध्ये ३८ वटा वडाहरु बाढीको उच्च जोखिममा रहेका छन अन्य वडाहरु पहिरो Flash Flood (खहरेबाढी) को जोखिममा रहेका छन् । बंगलाचुली गाउँपालिकाका सबै वडाहरू पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन भने घोराही उमनपा, तुलसीपुर उमनपा, शान्तिनगर गाउँपालिका, बवई गाउँपालिका, राप्ती गाउँपालिकाका केही वडाहरु पहिरोको जोखिममा रहेका छन्

ग) बाढी: २०७१, २०७४ र ७९

२०७१/०४/२८ र २९ गते गएको बाढीबाट प्रभावित	**२०७४/०४/२८, २९ र ३० गते गएको बाढीबाट प्रभावित**	**२०७९/०६/२१ देखि २५ गते सम्म गएको बाढीबाट प्रभावित।**
जनसंख्या:- • जम्मा प्रभावित : ५३८५ • पूर्ण प्रभावित: ३३२१ • आंशिक प्रभावित: २०६४ भौतिक क्षति:- • जम्मा घरधुरी : ९६१ • पूर्ण घरधुरी : ५९३ • आंशिक घरधुरी : ३६८ मानवीय क्षति:-	जनसंख्या:- • जम्मा प्रभावित: ३०१८ • पूर्ण प्रभावित: १६८९ • आंशिक प्रभावित : १३२० भौतिक क्षति:- • जम्मा घरधुरी: ६४१ • पूर्ण घरधुरी: ३५९ • आंशिक घरधुरी: २८२ मानवीय क्षति:-	जनसंख्या:- • जम्मा प्रभावित: १२५५४ • पूर्ण प्रभावित: १०१४ • आंशिक प्रभावित : ११५४० भौतिक क्षति:- • जम्मा घरधुरी: २५०७ • पूर्ण घरधुरी: १९९ • आंशिक घरधुरी: २३०८ मानवीय क्षति:-

• मृत्यु : १८ जना • घाइते: २ जना श्रोत:*जिल्ला बिपद् पुर्बतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७३*	• मृत्यु : ७ जना • बेपत्ता : १ जना • घाइते : २ जना श्रोत:*जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र वाढी प्रतिवेदन २०७४*	• मृत्यु : ९ जना • बेपत्ता : २ जना • घाइते : ४ जना श्रोत:*जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र वाढी प्रतिवेदन २०७९*

घ) आगलागि (Fire)

<table>
<tr><th>प्रभावित गाविस</th><th>संम्भावित जोखिमको नक्शांकन</th></tr>
<tr><td>उच्च जोखिम : राजपुर, गढवा, बबई, दंगीशरण, शान्तिनगर, बंगलाचुली, राप्ती, गाउँपालिका

जोखिममा रहेको</td><td rowspan="3">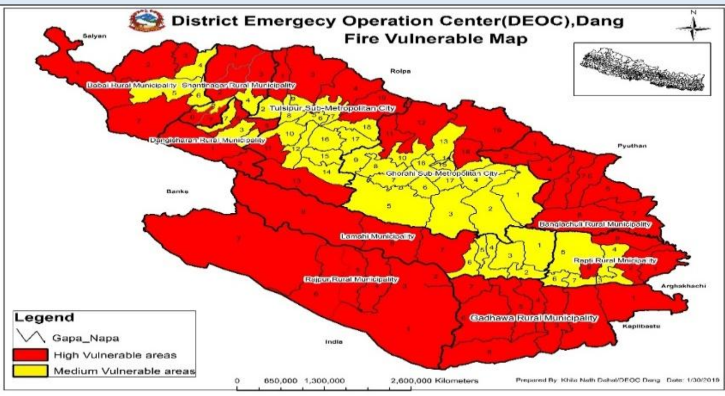
</td></tr>
<tr><td>मध्यम जोखिम : घोराही, तुलसीपुर उमनपा र लमही नपा, राप्ती गाउँपालिकाका केही वडाहरु</td></tr>
<tr><td>संभावित क्षति विवरण</td></tr>
<tr><td colspan="2">औसतमा १ सय ११ घरमा हरेक वर्ष आगलागीबाट क्षति हुने गरेको । जुन विगतका बर्षहरु भन्दा केही कम हो।
• जिन्सी, भांडा, लत्ताकपडा ६० प्रतिशत
• नगद १५ प्रतिशत
• अन्न ७० प्रतिशत
• कागजपत्र ७० प्रतिशत
• भौतिक सम्पत्ति घर ८० प्रतिशत</td></tr>
<tr><td colspan="2" align="right">श्रोत : जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र दाङ ।</td></tr>
</table>

ङ) सडक दुर्घटना (Road Accident)

मानवीय क्षतिको हिसावले हेर्ने हो भने सडक दुर्घटना यस जिल्लाको पहिलो चुनौतिको रुपमा रहेको छ ।

<table>
<tr><th>प्रभावित गाविस</th><th>संभावित जोखिमको नक्शांकन</th></tr>
<tr><td>पूर्व पश्चिम राजमार्ग क्षेत्र, लमही तुलसीपुरसम्मको क्षेत्र उच्च जोखिममा रहेको</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>संभावित क्षति विवरण</td></tr>
</table>

औसतमा प्रतिवर्ष मृत्यु ७० जना औसत प्रतिवर्ष घाइते २ सय ८६ जना गंभिर घाईते घाईतेको करिब १४० जना अङ्गभङ्ग पशुचौपायाको क्षति औसत ४ वटा सवारी साधनको क्षति औसत प्रतिवर्ष २२६ वटा औसत दुर्घटना संख्या प्रतिवर्ष १७९ वटा	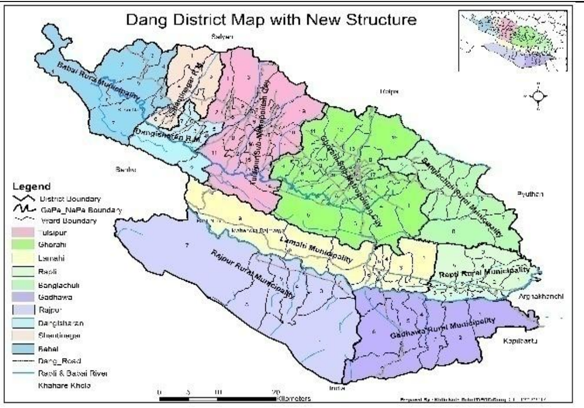

च) शीतलहर (Cold Wave)

प्रभावित गाविस	संभावित जोखिमको नक्शांकन
जिल्लाका १० स्थानीय तहरूमध्ये देउखुरीमा पर्ने लमही नगरपालिका, राप्ती गापा, राजपुर गापा, गढवा गापा शीतलहरको मध्यम जोखिम रहेको ।	क 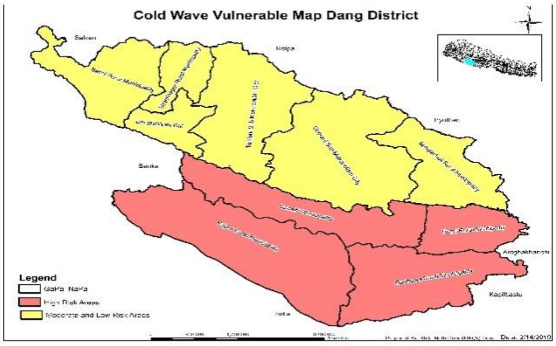
संभावित क्षति विवरण	
विगत वर्षहरुमा शीतलहरबाट मृत्यु हुने संख्या नभएको तर प्रभावित भई बिरामी हुने गरेको छ । बिरामीको स्ख्या वार्षिक औसतमा १०० जनाभन्दा बढी ।	

छ) शर्पदंश(Snake Bite)

प्रभावित गाविस	संभावित जोखिमको नक्शांकन
उच्च जोखिम :राजपुर गाउँपालिका, गढवा गाउँपालिका, राप्ती गाउँपालिका, लमही नपा **मध्यम जोखिम** : दंगीशरण गापा, बबई गापा, शान्तिनगर गापा, तुलसीपुर उमनपा, घोराही उमनपा, बंगलाचुली गापा	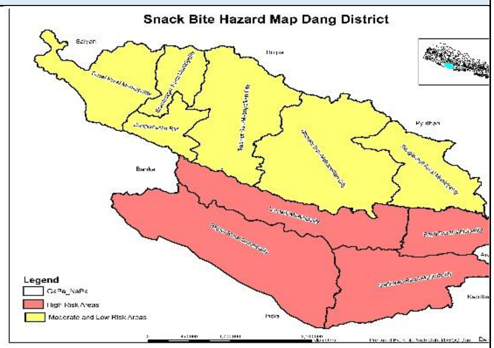
संभावित क्षति विवरण	
औसतमा अनुमानित मृत्यु ५-७ जना । गम्भीर बिरामी भएर निको हुने २५-३० जना ।	

झ) भूकम्पीय जोखिम (Earthquake)

यस जिल्लामा हालसम्म भूकम्पका कारण कुनै त्यस्तो ठूलो क्षति व्यहार्नुपरेको छैन । मिति २०७२ साल बैशाख १२ र २९ गतेको विनाशकारी भूकम्पले यस जिल्लाका निजी तथा सार्वजनिक संरचनाहरूमा दरार पैदा गरी कमजोर पारेको कारण जोखिमको संम्भावना उच्च नै रहेको छ साथै मिति २०८०/०७ र १७ गते राति २३;४८ बजेको समयमा जाजरकोट जिल्लालाई केन्द्र बिन्दु बनाएर गएको भुकम्पले दाङ जिल्लामा १२ घर पूर्ण र ७० घरमा आंशिक क्षति हुन गएको थियो ।

Humanitarian Country Team (HCT) and key partners engaged Durham university ले गरेको अध्ययनअनुसार नेपालको मध्य तथा सुदूर पश्चिम भागमा भूकम्प जान सक्ने सम्भावना रहेको र ठूलो मात्रामा जनधनको क्षति हनसक्ने अनुमान गरेको छ । भूकम्पको जोखिममा नेपाल राष्ट्र नै उच्च जोखिममा रहेको हुनाले दाङ जिल्ला पनि यस प्रकोपबाट अछुतो रहन सक्दैन । विशेष गरी यस जिल्लाको केही क्षेत्रमा भूकम्पको फल्टलाईन रहेको विज्ञहरुको अनुमान रहेको हुँदा भूकम्पको जोखिम भएको अनमान गर्न सकिन्छ । भुकम्पीय दृष्टिकोणबाट जिल्लाका स्थानीय तहमा रहेका पुराना विद्यालय, निजी भवनहरू तथा अन्य

सार्वजनिक संरचनाहरू जेखिममा रहेका छन् । भूकम्पीय जोखिमका लागि यस जिल्लाका सरोकारवाला निकायहरुले पूर्वतयारीका कार्यहरू अगाडि बढाउनुपर्ने देखिन्छ ।

भूकम्प पछिको अनुमानीत अवस्था :

सम्भावित क्षतिको आँकलन	जेखिमको नक्शांकन

प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्या ; १००००० जना

मृत्यु हुन सक्ने जनसख्या ; २०० जना (भन्दा बढी)

घाईते हनुसक्ने जनसख्या ; २००० जना (भन्दा बढी)

विस्थापित हनसक्ने जनसंख्या ; ३०००० जना (भन्दा बढी)

क्षति हुन सक्ने संरचना ; पूर्ण नष्ट घर ; २०००० घरधुरी,आंशिक नष्ट घर ; १०००० घरधुरी (७० प्रतिशत सरकारी संरचनाहरूमा क्षति पुग्नसक्ने अनुमान गरिएको छ ।)

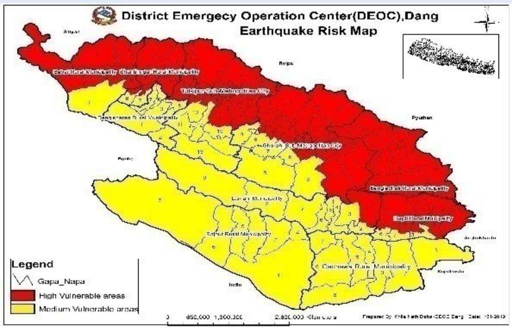

राप्ती नदिमा रहेको पक्की पुल, नेपालगन्ज दाङ सडक खण्डमा पर्ने पुलहरू भत्कन सक्ने, लमही घोराही, तुलसीपुर क्षेत्रमा पर्ने सडक पुलमा क्षति पुग्न गई १ हप्ता देखि १ महिनासम्मका लागि सडक सम्पर्क विच्छेद हुन सक्ने । साथै संचार टेलिफोन टावरहरू क्षति ग्रस्त हुनसक्ने र यातायात प्रभावित क्षेत्रहरुमा १ महिना सम्म अत्यावश्यक सेवाहरुको पहुँच नहुन सक्छ । फेरी २०७२ सालको भन्दा ठूलो कम्पनको भूकम्प आउनसक्ने आँकलन गरीएकोछ त्यसैले नेपालको पश्चिमी भूभाग लगायत छिमेकी देश भारत र पाकिस्तानको भागमा समेत ठूलो असर पुग्ने अनुमान गरिएकोले तत्काल अन्तर्राष्ट्रिय सहायता निकायहरूको पहुँच नहुनसक्ने अनुमान समेत गरिएको छ ।

विपद्को कारणले प्रत्येक वर्षमा हुने व्यापक धनजनको क्षति र विस्थापित लगायत प्रभावितहरुको लागि एउटा सहभागितामूलक विपद् तयारी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नसके मात्र प्रभावितहरूले आधारभूत मानवीय सहायता पाउन सक्ने अवस्था भएको हुँदा विपद्बाट हुने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न जिल्लास्तरमा विपद् योजनाको आवश्यकता महसुस गरिएको छ । त्यसैले यस दाङ जिल्लामा देखिएका सम्भावित विपद्हरूलाई व्यवस्थापन तथा न्यूनीकरण गर्नका लागि सबै स्थानीय तहहरु लगायत सरोकारवाला निकायहरुको समन्वय गरी जोखिमयुक्त समुदायमा योजनाबद्ध ढङ्गबाट अगाडि बढ्नुपर्ने आवश्यकता भएको हुँदा जिल्लास्थित सबै निकायहरूले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने आवश्यकता छ ।

विपद्को कारणले प्रत्येक वर्षमा हुने व्यापक धनजनको क्षति र विस्थापित लगायत प्रभावितहरुको लागि एउटा सहभागितामूलक विपद् तयारी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नसके मात्र प्रभावितहरूले आधारभूत मानवीय सहायता पाउन सक्ने अवस्था भएको हुँदा विपद्बाट हुने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न जिल्लास्तरमा विपद् योजनाको आवश्यकता महसुस गरिएको छ । त्यसैले यस दाङ जिल्लामा देखिएका सम्भावित विपद्हरूलाई व्यवस्थापन तथा न्यूनीकरण गर्नका लागि सबै स्थानीय तहहरु लगायत सरोकारवाला निकायहरुको समन्वय गरी जोखिमयुक्त समुदायमा

योजनाबद्ध ढङ्गबाट अगाडि बढ्नुपर्ने आवश्यकता भएको हुँदा जिल्लास्थित सबै निकायहरूले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने आवश्यकता छ ।

ञ) दाङ जिल्लामा जोखिममा रहेको जनसंख्या (विपद्को समयमा ख्याल गरिनुपर्ने वर्ग)

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१.	एवकर्ष मुनिको जनसंख्या	१२३२७	
२.	५ वर्ष मुनिको जनसंख्या	५३३३६	
३.	एकल महिला	१८३९०	
४.	जेष्ठ नागरिक ६० माथिको	५८४३५	
५.	अपाङ्गता भएका व्यक्तिरू	१२९२१	
६.	१०-१९ उमेरका किशोरीहरू	७०२४८	
७.	प्रजनन् उमेरका महिला	२०८७४६	
जम्मा जनसंख्या		**४३४४०३**	

श्रोत : रा.त.का. २०८० र जनगणना २०७८

३.५.जिल्लाको निकायगत श्रोत साधनको आँकलन (Stakeholders Stocks Mapping)

क्र.सं.	कार्यालय/संस्था	सामाग्रीको विवरण (खाद्य, गैर खाद्य)	परिमाण	उपलब्ध स्थान	प्राप्त गर्न लाग्ने समय
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	राहत वितरणका लागि नगद	१० लाख चालु वर्ष	नेपाल बैंक लिमिटेड	तत्काल, नेपाल सरकारको स्वीकृत मापदण्ड अनुरुप
२	जिल्ला संमन्वय समिति	समन्वय		जनशक्ति	स्थानीयतहसँगको समन्वयमा तत्काल प्रतिकार्य गर्न सकिने
३	स्थानीय तह	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सबै कार्य	आपतकालीन राहत कोष	स्थानयी तहहरु	तत्कालै प्राप्त गर्न सकिने
४	कृषि ज्ञान केन्द्र	बिउबिजन तथा विषादि		सबै स्थानीय तहको इकाईमा	तत्काल, जि.कृ.वि.का.को स्वीकृत मापदण्ड अनुरुप
५	डिभिजन वन कार्यालय	काठ उपलब्ध गराउन सकिने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला/ई. व.का. मा	तत्काल जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आवश्यकता अनुसार
६	स्वास्थ्य कार्यालय	दक्ष जनशक्ति च्च्त औषधी	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको च्च्त त्भक ११ र स्थानीय तहको च्च्त त्भक ९९	स्वा का, स्युजा, श्रीगाउँ, मानपुर र लमही	तत्काल आवश्यकता अनुसार ११ वटा निजी अस्पतालहरुको समन्वयमा

क्र.सं.	कार्यालय/संस्था	सामाग्रीको विवरण (खाद्य, गैर खाद्य)	परिमाण	उपलब्ध स्थान	प्राप्त गर्न लाग्ने समय
			गरी जम्मा ११० जना		
७	नेपाली सेना ज्वाला दल गण	दक्ष जनशक्ति	१८० जना	घोराही तुलसीपुर लमही	तत्काल
८	सशस्त्र प्रहरी बल	दक्ष जनशक्ति	३३ जना भन्दा बढी	भालुबाङ, लमही,	तत्काल
९	नेपाल प्रहरी जिल्ला प्रहरी कार्यालय	जनशक्ति	५२५ जना	जिल्ला भर	तत्काल, सामान्य घरेलु औजार
१०	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गैर खाद्य सामग्री एम्बुलेन्स उपचार बाकस, खोज तथा उद्धार सामग्री	१०० सेट ३ वटा ४ वटा १ सेट	ने.रे.स. दाङ	तत्काल
११	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	शैक्षिक सूचना संकलन जनशक्ति		सबै स्थानीय तहमा	स्थानीय तहमा रहेको शाखामा समन्वय गरी आवश्यकताअनुसार
१२	राजनैतिक दल		स्वयंसेवक	सबै स्थानीय तहमा	आवश्यकताअनुसार कार्यकर्ता परिचालन
१३	यान्त्रिक कार्यालय	डोजर/स्काभेटर लोडररभ्याकुलोडर पानी ट्याङ्की	२ २ १	यान्त्रिक कार्यालय	मध्यपश्चिम तथा क्षेत्रीय डिभिजन कार्यालयको स्विकृतिमा
१४	राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	एम्बुलेन्स, आकस्मिक सेवा	१ वटा २४ सैं घण्टा	घोराही	तत्काल आवश्यकताअनुसार
१५	प्रादेशिक अस्पताल तुलसीपुर	एम्बुलेन्स, आकस्मिक सेवा	१ वटा २४ सैं घण्टा	तुलसीपुर	तत्काल आवश्यकताअनुसार
१६	यातायात व्यवसायी समितिहरू	यातायात तथा ढुवानीका साधन	आवश्यक पर्ने जति	दाङका सबैजसो स्थानमा	भाडामा तत्काल आवश्यकताअनुसार
१७	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	केही नगद, आकस्मिक कोष शैक्षिक सामग्री	जनशक्ति	समुदायमा	विपद्को बेला सहयोग गर्न सकिने
१८	बेस नेपाल	जनशक्ति	स्वयंसेवक	बैक, समुदाय	आवश्यकताअनुसार
१९	अपांग मानवअधिकार सरोकार मञ्च	अपाङ्गताका लागि औजारहरु	स्वयंसेवक	समुदायमा	आवश्यकताअनुसार
२०	मानव कल्याण तथा वातावरणसंरक्षण केन्द्र		स्वयंसेवक	समुदमया	विपद्को बेला सहयोग गर्न सकिने

क्र.सं.	कार्यालय/संस्था	सामाग्रीको विवरण (खाद्य, गैर खाद्य)	परिमाण	उपलब्ध स्थान	प्राप्त गर्न लाग्ने समय
२१	सीसा नेपाल	तत्काल राहत सहयोग गर्न सकिने	जनशक्ति	समुदायमा	विपद्को बेला सहयोग गर्न सकिने
२२	ओरेक नेपाल	मनोसामाजिक परामर्श, संरक्षण क्षेत्रलाई सहयोग	स्वयंसेवक	समुदायमा	आवश्यकताअनुसार
२३	ग्रामीण महिला उत्थान केन्द्र	आकस्मिक कोष शैक्षिक सामग्री	स्वयंसेवक	बैक, समुदाय	आवश्यकताअनुसार
२४	चेम्बर अफ कमर्स	तत्काल सुख्खा खानेकुरा तथा खाधान्न सामग्री	आवश्यकतानुसार	दाङका सबैजसो स्थानमा	आवश्यकताअनुसार
२५	उधोग बाणिज्य संघ	तत्काल सुख्खा खानेकुरा तथा खाधान्न सामग्री	आवश्यकतानुसार	दाङका सबैजसो स्थानमा	आवश्यकताअनुसार

श्रोत: निकायगत कार्यालय दाङ

३.५.१ जिल्लामा उपलब्ध खोज तथा उद्धारका समाग्रीहरु (Heavy Equipments)

क्र. सं.	विवरण	उपलब्ध साधन मात्रा	उपलब्ध हुने निकाय
१	दमकल	४ वटा	घोराही र तुलसीपुर उमनपा, लमही नगरपालिका र गढवा गाउपालिका
२	भ्याकुलोडर	१०५ वटा	निजी भाडामा लिन सकिने । नेपाल हयाबी इक्युप्मेन्ट व्यवसायी संघ दाङ
३	स्काइभेटर	२९ वटा	निजी भाडामा लिन सकिने । नेपाल हयाबी ईक्युप्मेन्ट व्यवसायी संघ दाङ
४	भ्याकुलोडर	२ वटा	१ यान्त्रिक कार्यालय लमही तथा तुलसीपुर क्षेत्रमा तथा १ घोराही उपनपा कार्यालयमा रहेको ।
५	स्काभेटर	३ वटा	घोराही उपनपा, लमही नपा तथा राप्ती गापामा रहेको
६	ग्रेडर	१ वटा	घोराही उपनपामा रहेको
७	जेसीवी	७ वटा	घोराही उपनपा,राजपुर, दंगीशरण तथा बबई गापामा रहेको ।
८	लेडर	२ वटा	राप्ती तथा बबई गापामा रहेको ।
९	बुल्डोजर	नभएको	मध्यपश्चिम क्षेत्रीय सडक निर्देशनालय नेपालगञ्जबाट मगाउनुपर्ने अवस्था ।
१०	क्रेन	२ वटा	निजी भाडामा लिन सकिने
११	शव बाहन	१ वटा	लमही अस्पताल, लमही
१२	डुङ्गा	१२ वटा	सिसहनियाँ, गोबर्डिहा, गंगापरस्पुर, बेला राजपुर, सतवरिया ।
१३	रवर बोट सेट	५ वटा	सप्रबल भालुवाङ, र ज्वालादल लमही, गढवा गाउपालिका, घोराही उपमहानगरपालिका, नेरेसो उरहरी,
१४	यातायात साधन बस, ट्रक, गाडी	प्रसस्त	यातायात समितिहरुसँग समन्वयमा भाडामा लिएर चलाउन सकिने ।
१५	पानी ट्यांकर	१५ वटा	खापाउ संस्था घोराही उमनपा र अन्य निजीरुपमा सञ्चालन भएकाबाट भाडामा लिन सकिने ।
१६	इन्धन पम्पहरु	४४ वटा	२० हजारदेखि १ लाख लिटरसम्मका निजी पेट्रोल तथा डिजेल पम्पहरु
१७	चेनपुल्ली	१ वटा	भूमिगत जल परियोजना लमही ।

क्र. सं.	विवरण	उपलब्ध साधन मात्रा	उपलब्ध हुने निकाय
१८	टुचिन	१ वटा	नेपाली सेना ।
१९	एम्बुलेन्स सेवा	८२ वटा	राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, निजी अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी लगायत निजी र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको समेत ।

३.५.२ सुरक्षा निकायहरुसँग भएका खोज तथा उद्धारका सामाग्रीहरु (Search and Rescue Materials):

क. **नेपाली सेना**

सि नं	सामाग्रीको नाम	संख्या	कैफियत
१	Rafting boat	२	
२	Life jacket	२०	
३	Safety Helmet	२०	
४	स्टार्टिङ रोप रोल	३	
५	डाइनामिक रोप रोल	६	
६	क्याराबिन	१३	
७	फिगर ८	२	
८	सिट हार्नेस	६	
९	चेन्स	१	
१०	Working Gloves	२	
११	Webbing Kit	१	
१२	Knee Pad	२	
१३	Head Lamp	१	
१४	Hardkneenic	२	
१५	Ear Protection	१	
१६	Jas Mask	१	
१७	Rappeling Gloves	१	
१८	Rappeling Helmet	१	
१९	Prusik Cord	१	
२०	Electric Drill Machine	१	

२१	Body Bag	१	
२२	Omega 2.4 Ton	१	
२३	Omega 8 Ton	१	
२४	थ्रो ब्याक	८	
२५	लाएफ ज्याकेट	३४	
२६	क्याम्पिङ रोप	२	
२७	लाएफ वोइड	१५	
२८	बोल्ट कटर	४	
२९	फुल बोडि हारनेस	२	
३०	कारपेन्टर हेण्ड स	५	
३१	वाटर प्रुप ज्याकेट	७	
३२	घन	२	
३३	पिक	२०	
३४	सावेल	१२	
३५	प्लाष्टिकको डोरी	६	
३६	गल	५	
३७	छिनो	४	
३८	Fire Extinguisher	२	
३९	फयर बल	१	
४०	फायर फाइटिङ क्लोर	२	
४१	रेस्क्यु पन्जा	२	
४२	आल्मुनियम भऱ्याङ	३	
४३	स्ट्रेचर	१	
४४	लाइट	३	
४५	मेघाफोन	१	
४६	रबर टयुब	५	
४७	एक्स हो	२	
४८	स्वाटर	१०	

४९	वाटर ब्याग	५	
५०	जम्प सुट	१०	

ख नेपाल प्रहरी

सि.न	सामाग्रीको नाम	संख्या	कैफियत
१	गैटी	३०	
२	बेल्चा	५१	
३	सावेल	१२	
४	मेघाफोन	१२	
५	त्रिपाल	६०	
६	स्टेचर	३२	
७	सेफ्टी हेलमेट	२४	
८	आल्मुनियम भर्याङ	३	
९	डोरीवाला भर्याङ	१	
१०	फरुवा	१५	
११	घन	२	
१२	सेफ्टी बेल्ट	३	
१३	थ्रो ब्याग	७	
१४	डोरी	१५३५ मि.	
१५	ट्युव	१०	
१६	गम बुट	१८	
१७	सिट हार्नेस	३	
१८	बाल्टिन	१०	
१९	लाईफ ज्याकेट	१५७	
२०	रबर बोट	२	
२१	Paddles	७	
२२	Hand pump for rubber boat	१	
२३	जम सुट	११	

२४	स्वाटर	१२	
२५	पन्जा	५	
२६	Back pack water pumps	२	
२७	Fire extinguisher	२३	

(ग)- सशस्त्र प्रहरी

सि.नं	सामाग्रीको नाम	संख्या	कैफियत
१	Reld Grade Tent	५	
२	Compccot	१००	
३	Hospital Bed Sheets	१००	
४	Reusabale Bed Pillows	१००	
५	Travel Blankets	१००	
६	Privacy Shelter	५	
७	Gas Heater	१०	
८	Propane Tanke For Patio Heater	१०	
९	Generator	२	
१०	5 Gallon Gasoline Container	८	
११	Portable Hanging Light	१५	
१२	Heavy Duty Extension cords	१०	
१३	50 W Light bulbs	३०	
१४	Power Strip	१०	
१५	Portable Flash Light	१०	
१६	50 L Commercial Ro Water Filter System	२	
१७	500L Drinking water Tank W/Stand and Spout	१	
१८	500 L Collapsible Water Bladder	१	
१९	1.5 HP Self –Priming Water Pump	१	
२०	Discharge/suction House Kits	१	
२१	Marine Water Purification Tablets (50 Each)	२०	
२२	1 L Water Bottle	१००	
२३	Personal Hygiene kit Men /Women	५०/१००	
२४	Bath Towels	१००	
२५	Solar Power Hanging Outdoor Shower	५	
२६	Privacy Shelter for Shower	५	
२७	Thrkish Squat Toilet pan with piping	५	

२८	Wash Buckets with Mug	१००	
२९	3000 L Collapsible Water Bladder	२	
३०	Hospital Grade Cleaner Sanitizer	१०	
३१	Dettol sopBar	१००	
३२	55 Gallan Disposalble waste Bags	१२००	
३३	50 L Waste Bin	५	
३४	PPE Visors	५०	
३५	Bot /shoe Cover	५०	
३६	N 95 Mask	५००	
३७	Latex Exam gloves	५००	
३८	Surgical mask	५००	
३९	PPE suit	५०	
४०	Shovels	४	
४१	Sledge Hammers	४	
४२	Small Screw driver set	१	
४३	Sand Bag	२००	
४४	First Aid kits	५	
४५	Fire Extinguisher	२	
४६	Heavy Duty Waterproof Padlocks	१	
४७	2.6 M Tellescope Lader	१	
४८	Stainless Steel Plate	१००	
४९	Stainless Steel Bowl	१००	
५०	Stainless Steel Glass	१००	
५१	Stainless Steel Spoon	१००	
५२	Propane Tanke For Patio Heater	१०	
५३	Generator	२	
५४	500 L Drinking Water Tank	१	
५५	15 Hp Self Priming	२	

जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रमा रहेका सामाग्रीहरु

सि.न	सामाग्रीको नाम	सङ्ख्या	कैफियत
१	क्लाईम्विङ्ग रोप	४० मि.	
२	मेघा फोन	१	
३	सर्च लाईट	१	

४	फायर स्टङ्गग्युसर ६ के.जी.	५	
५	फायर स्टिङ्गग्युसर ४ के.सी.	१	
६	रेस्क्यु ग्लोब्स	८	
७	बोल्ट कटर	२	
८	क्याराबिना	३	
९	रेस्क्यु हेल्मेट	१२	
१०	रेस्क्यु हेम्मर	७	
११	लाईफ ज्याकेट	१६	
१२	फायर सुईटर	१४	
१३	क्रोबार	१५	
१४	पिक	१४	
१५	सावेल/गल	२०	
१६	स्ट्रेचर	३	
१७	डिस्पेनसरी टेन्ट	२	
१८	सिट हार्नेस	५	
१९	V.H.F. BASE SET	१	
२०	V.H.F. H/H SET	२	
२१	H.F. BASE SET	१	
२२	बिद्युतिय साईरन	१५	
२३	हाते साईरन	३	
२४	फस्ट किट् बाकस	२	
२५	सिन टेप	४	
२६	फायर बल	२	
२७	Fire Rake	^	
२८	Fire Rake Hoe	६	
२९	Jump Suit	१२	
३०	Fire Boot	१२	
३१	Helmet	१२	

३२	Hed Torch	१२	
३३	Watter Bottel	१२	
३४	Back Pack Pump	२	
३५	Exe With Rubber Grips	१४	

१३. स्थानीय तहमा उपलब्ध पूर्वसूचना, खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरण

१ घोराही उपमगानगरपालिका			
सि.न	सामाग्रीको नाम	सङ्ख्या	कैफियत
१	दमकल	१	
२	Gas mask	१०	
३	Meaga hand mike	४	
४	Emergaency torch	५	
५	Utility gloves	१०८	
६	HEADLIGHT	१६	
७	Tent	२	
८	Wood cutter machine	२	
९	Fire extinguisher	२४	
१०	Fire ball	१२	
११	First aid kit box	२	
१२	Life jacket	१०	
१३	Raincoat	८	
१४	Fire Mask	३	
१५	Safety helmet	२०	
१६	फलामको फोल्डिङ भऱ्याङ	१	
१७	ड्रिल मेसिन	१	
१८	रवर वोट	१	
१९	वोटको ब्याट	८	
२०	वोट पम्प	१	
२. तुलसीपुर उपमहानगरपालिका			

१	दमकल	१	
२	पानी ट्याङकर	१	
३	भ्याकुलोडर	२	
४	टिप्पर	२	
५	एम्बुलेन्स	८	
६	ड्रिल मेसिन	१	
७	स्वचालित आरी मेसिन	१	
८	सावेल (खन्ती,गल)	२	
९	सेप्टी हेल्मेट	६	
१०	स्ट्रेचर	६	
११	लाइफ ज्याकेट	१०	
१२	Medium size rubber tube	६	
१३	HEAD LAMP	६	
१४	Fire Extinguisher	२	
१५	Tarpaulin	५	
१६	Water jet bag	२	
१७	Breathing apparatus (BA)	२	
३. लमही नगरपालिका			
१	सेफ्टि हेल्मेट	२६	
२	फाएर सुट नर्मल	५	
३	थ्रोइङ्ग रोप	२	
४	हार्नेस	१६	
५	थ्रो व्याग	६	
६	सेफ्टि वेल्ट	९	
७	फाएर पन्जा (नर्मल)	७	
८	फस्टेड वक्स	५	
९	फाएर व्लाङकेट	१	
१०	पानि बुट	१२	
११	टयुव	३	
१२	पम्प सानो	१	

१३	घन	१	
१४	हसिया	६	
१५	फायर माक्स	३	
१६	५ लि.टिनको बाल्टी	१०	
१७	रबर बोट	१	
१८	दाँती	५	
१९	फायर विटर	६	
२०	बोईङ रिङ्ग	१०	
२१	कोदालो	६	
२२	बेल्चा	३	
२३	स्ट्रेचर	४	
२४	पम्प	१	
२५	BLOWER	१	
२६	Fire Extinguisher	९	
२७	सम्बल	३	
२८	फायर सुट	३	
२९	बन्चरो	७	
३०	भर्याङ्ग	२	
३१	पोर्टेवल फायर पम्प	१	
३२	दमकल	१	
३३	ब्याक हो लोडर	१	
४.दंगिशरण गाउँपालिका			
१	छालाको पञ्जा	६	
२	सावेल	२	
३	गाइखुरे	२	
४	हेलमेट	६	
५	बेल्जा	२	
६	बाल्टिन	६	
७	गैति	२	

८	हतौडा	२	
९	लाइफ ज्याकेट	२	
१०	हेड टर्च लाइट	६	
११	मेगाफोन	६	
१२	हाते साइरन	१	
१३	नाइलन डोरी	२०० मि.	
१४	प्राथमिक उपचार बाकस	६	
१५	अग्नी यन्त्र	२	
१६	अग्नी सामक सुट सेट	२	
५.राप्ती गाउँपालिका			
१	पानि ट्याङ्कर	१	
२	त्रिपाल	५०	
३	बल्याङ्केट	३०	
४	सावेल	५	
५	वेल्चा	५	
६	गैति	५	
७	हसिया	५	
८	डोरी	१५	
९	लाईफ ज्याकेट	२०	
६ शान्तिनगर गाउँपालिका			
१	किरेप ब्याण्डेज	११ थान	
२	First Aid kit	१ थान	
३	स्टेचर	१ थान	
४	सेफ्टि हेलमेट	१६ थान	
५	हेडलाईट	८ थान	
६	हाते माईक	१ थान	
७	फायर स्टङगुसर (४ के.जी)	२ थान	
८	तिनकुने कपडा (मुख छोप्ने)	२५ टुक्रा	
९	सिट्टी	२५ थान	

१०	रेस्क्यु ज्याकेट (लाईफ ज्याकेट)	२५ थान	
११	नर्थ पेस ब्याग	१ थान	
(७)- बंगलाचुली गाउँपालिका			
१	एम्बुलेन्स	१ थान	
२	सावेल	५ थान	
३	स्टेचर	६० थान	
४	सेफ्टि हेलमेट	५ थान	
५	त्रिपाल	५ थान	
६	Fire extinguisher	२ थान	
७	First Aid kit	५ थान	
८	Bolt cutter	१ थान	
९	Plastic goggles	६ थान	
१०	Drill machine	१ थान	
११	GPS machine	१ थान	
१२	Ulti meter	१ थान	
१३	अक्सिजन सिलिण्डर	१६ थान	
८ बबई गाउँपालिका			
१	माईक	२	
२	लाईफ ज्याकेट	२७	
३	स्टेचर	१५	
४	साईरन	२	
६	प्राथमिक उपचार सामग्रि	२	
७	हाते माईक	१	
८	डोरी	१ बोरा	
९	वेल्चा	५	
१०	हविल चयर्स	५	
११	सेप्टि हेल्मेट	५	
१२	टेवाईलेट चयर्स	५	
१३	यक्नुलि क्रस्टचेस	५	
१४	यल्बो क्रस्टचेस	१०	

१५	वैसाखी	५	
१६	क्यारेबिना	२	
१७	थ्रो ब्याग	२	
१८	लाईफबो रिङ	१	
१९	मेगा फोन	२	
२०	डाईनामिक रोप	५० मि.	
२१	फायर इगटिगुसेर	२	
२२	सिरेन	१	
२३	टिन ट्ररुन्क	१	
२४	ट्रच लाईट	२	
२५	ब्याग बोर्ड प्लाष्टिक	१	
२६	वयल चेन सा	१	
२७	गम बुट	१०	
२८	हाइड्रोलिक ज्याक	१	
२९	मेडिकल टेन्ट	२	
३०	सिङ्गल स्टयाण्ड ल्यान्डर	१	
३१	मेटल बुकेट (५ लि)	१०	
३२	वर्किङ्ग गोल्पस	१०	
३३	फायर बल	२	
३४	हुइसेल	५	
३५	फाएर ब्लाङकेट	३	
९. राजपुर गाउँपालिका			
१	हेल्मेट	६ वटा	
२	बुट	६ जोडि	
३	बाल्टी	६ वटा	
४	माइक	१ वटा	
५	ह्यामर (घन)	१ वटा	
६	तारकटर	१ वटा	
७	गैति	२ वटा	

८	वेल्चा	१ वटा	
९	ह्याक्स विलेट	२ वटा	
१०	डोरी	१ मुठा	

गढवा गाउँपालिका			
१	लाईफ ज्याकेट	५ थान	
२	स्ट्रेचर	१ थान	
३	हेलमेट	१० थान	
४	एक्सप्रेस फायर	४ थान	
५	बैशाखी	५ थान	
६	रिङ ट्युव	२ थान	
७	माइक	२ थान	
८	फायर बल	१ थान	
९	साईरन	१ थान	
१०	ट्वाइलेट सिट	५ थान	

३ ५.२. निकाय पहिचानः

क) विपद्मा निकायगत पहिचान (कसले के गर्ने ?)

निकाय	विषयगत क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्वर
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	खोज तथा उद्धार , समन्य र परिचालन	प्र.जि.अः कृष्ण प्रसाद लम्साल	०८२-५६०१३३ ९८५७८०७७७७
स्थानीय तह	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	स्थानीय पालिका प्रमुखहरु	अनुसुची १ मा समावेश गरिएको छ
नेपाली सेना श्री ज्वाला दल गण घोराही	जुनसुकै वेला खोज तथा उद्धारका लागि तयारी अवस्थामा बस्ने	प्र.से. कुमार खड्का	९८५८०६६०६० ०८२-५६१०६३
नेपाल प्रहरी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय	जुनसुकै वेला खोज तथा उद्धारका लागि तयारी अवस्थामा बस्ने र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्ने	प्र.उ. अर्जुन प्रसाद तिमिल्सिना	९८५७८०५५५५ ०८२-५६०१९९
शसस्त्र प्रहरी बल नेपाल २९ नं. गण हे.क्वा. दाङ	जुनसुकै वेला खोज तथा उद्धारका लागि तयारी अस्थामा बस्ने	स.प्र.उः मनोज कुमार धिताल	९८५१२७२११९ ०८२, ४१५१३५

जि.स.स.	समन्वय तथा श्रोत व्यवस्थापन	सावित्री श्रेष्ठः जिल्ला समन्वय अधिकारी	०८२-५६००३८, ९८५७८८८२२२
जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	स्थानीय तहमा रहेको इकाइसँगको समन्वयमा आपत्कालीन शिक्षा	प्रमुख : देवमणि चौधरी	९८५७८३६४९९ ०८२, ५६००१०
कृषि ज्ञान केन्द्र	खाद्य तथा कृषि	प्रमुख : नवराज भण्डारी	०८२-५६०१३०
खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय	खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाइ	डि.प्रमुख : तिलक न्यौपाने	०८२-५६००२६
नेपाल रेडक्रस सोसाईटी,	स्वयंसेवक तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन	सभापतिः मदन गौतम थम्मन चौधरी	०८२, ५२००२२ ९८४७८२२१४३
स्वास्थ्य कार्यालय,	आपत्लीन स्वास्थ्य तथा पोषण सेवा	कार्यालय प्रमुख : उज्जवल पौडेल	०८२, ५६०००५
डिभिजन वन कार्यालय	आपत्कालीन आश्रयस्थलका लागि काठको व्यवस्थापन	प्रमुख बिसिन्द्र राज सुवेदी	०८२, ५६००१४
सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना	आपत्कालीन आश्रयस्थल निर्माण तथा व्यवस्थापन	डि.ई प्रविण शाह	082, 560027 ९८५७८३१८११
सडक डिभिजन कार्यालय	सडक सुचारु राख्ने	डिभिजन प्रमुख दिपेन्द्र ब. विष्ट	९८५७८६०२०३ , ०८२ ५६०२०३
पूर्वाधार विकास कार्यालय	अस्थायी आवासका लागि सहयोग	प्रमुखः मनिष कुमार अर्याल	०८२, ५६००३८ ९८५७८५३५५५
जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र	आपतकालीन सञ्चार	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत विजय गौतम	०८२५६३५४०
पत्रकार महासंघ	सूचना संप्रेषण	अध्यक्ष सन्तोष सुवेदी	९८५७८६१४९७ ०८२,५६१०९७
उद्योग बाणिज्य संघहरु	खाद्यान्न सङ्कलन तथा वितरणमा सबै उद्योग वाणिज्य संघसँग समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने	अध्यक्ष : वशन्त जोशीघोराही अध्यक्ष :विनिल के सी तुलसीपुर	९८५७८३०४५५ ०८२५६००६३,
चेम्बर अफ कमर्स	खाद्यान्न सङ्कलन तथा वितरणमा सबै उद्योग वाणिज्य संघसँग समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने	अध्यक्ष : विकास अग्रवाल, घोराही अध्यक्षः ऋषि भण्डारी	९८५७८३०९१७ ९८५७८२१७३६

३.६ आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान :

- आवश्यकताको लेखाजोखा र खाडल पहिचानको सन्दर्भमा पनि क्षेत्रगत रुपमा नै जिल्लामा भएका श्रोतहरूको अवस्था आँकलन गर्ने, त्यसमा थप आवश्यक के हो भन्ने पत्ता लगाउने र विगतका विपद् सम्बोधनका सन्दर्भमा देखिएका खाडलहरू, समस्याहरू पहिचान गरी त्यसलाई आगामी विपद्को अवस्थामा सम्बोधन गर्न सकिने गरी तयारी अवस्थामा रहने गरी प्रतिकार्य योजना बनाउने काम भएको छ । .

- सबै स्थानीय तहले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ (संशोधन २०७५), राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण नीति २०७५, विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन रणनीति २०७५ लाई आत्मसाथ गरी सबै तहले तोकिएको जिम्मेवारीअनुसार कार्य गर्नुपर्ने छ ।
- सबै स्थानीय तहहरूले पर्याप्त मात्रामा खोज तथा उद्धारका सामाग्रीहरूको भण्डारण गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- सबै स्थानीयतहले विपद् जोखिम पहिचान गरी पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने ।
- सबै स्थानीय तहले विपद् प्रभावितहरूलाई तत्काल अस्थायी आवासका लागि विपद्पूर्ब नै खुल्ला तथा सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्नुपर्ने ।
- स्थानीय तहले विपद् व्यवस्थापनका लागि क्षमता अभिवृद्धिका गतिविधि सञ्चालन गर्नुपर्ने जसमा महिला तथा अन्य बञ्चितीकरणमा परेका समूहको समावेशी सहभागिता सुनिश्चित गरिने । जस्तैः विपद् लेखाजोखा, विपद् जोखिम न्यूनीकरण, विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा, सामुदायिक खोज उद्धार, जोखिमको नक्शाङ्कन आदि सम्बन्धी तालिमको आयोजना गर्न सकिने । नयाँ संरचनाअनुसार जिल्लामा भएका सबै क्षेत्रगत कार्यालयहरू स्थानीय तहमा रहने भएको हुँदा सबै स्थानीय तहले क्षेत्रगत अवधारणालाई (Cluster Approach) अवलम्बन गरी सबै क्लष्टरलाई सक्रिय बनाउने । जसमाः राहत, विपद् लेखाजोखा, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी सरसफाइ, अस्थायी आवास, संरक्षण आदि आवश्यकताको आधारमा सक्रियता बनाउने ।
- स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना गरी पूर्णरूपमा प्रभावकारी ढङ्गबाट सञ्चालनमा ल्याउने जसले गर्दा स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापनका लागि पूर्वतयारी र प्रतिकार्यमा महत्त्वपूर्ण भूमिका रहन्छ ।

३.६.१ स्थानीय तहहरूमा श्रोत साधन मापनको अवस्था :

क्र.स.	स्थानीय तहको नाम	दस्तावेजको पुरा नाम	आपतकालीन कोष
१	घोराही उपमहानगरपालिका	घोराही नगर विपद् न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५	५०,००,०००/-
		घोराही नगर विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन कायविधि, २०७५	
		घोराही उपमहानगरपालिका आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र, सञ्चालन कार्यविधि, २०७५	
		स्थानीय विपद् प्रतिकार्य योजना, २०८१	
२	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका विपद जोखिम् न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५	५०,००,०००/-
		विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१	
		नगरस्तरिय विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन समिति	
		वडास्तरिय विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन समिति	
३	लमही नगरपालिका	लमही नगर विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५	७०,००,०००/-
		विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७६, अद्यावधिक २०८१	
		विपद् व्यवस्थापन (कोषसंचालन) कार्यविधि, २०७५	
		स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७६	
		राहत वितरण कार्यविधि, २०८१	

४	गढवा गाउँपालिका	विपद व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यबिधि, २०७५	८०,००,०००/-
		गढवा गाउँपालिका बाढी प्रतिकार्य योजना, २०८१	
		स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना, २०८०	
५	शान्तिनगर गाउँपालिका	विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधी	५००,०००/-
		शान्तिनगर गाउँपालिका विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७६	
६	राप्ती गाउँपालिका	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन नीति, २०७४	२०,००,०००/-
		विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	
		विपद् जोखिम न्य’नीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७६	
		विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना	
		स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन कार्यबिधि, २०७७	
७	बंगलाचुली गाउँपालिका	बंगलाचुली गाउँपालिकाको विपद जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५	१०,०००,०००/-
		ब्ंगलाचुली गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७६	
		बगलाचुली गाउँपालिकाको मर्मत सम्भार कोष सञ्चालन निर्देशिका, २०७६	
८	दंगीशरण गाउँपालिका	दंगीशरण गाउँपालिकाको विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५	१५,००,०००/-
		दंगीशरण गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यबिधी २०७५	
		विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना	
		विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना	
९	बबई गाउँपालिका	बबइ गाउँपालिकाविपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन २०७५	१४,००,०००/-
		स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजाना २०७९	
		बबइ गाउँपालिकाको स्थानिय बातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन २०७५	
		बबइ गाउँपालिकाविपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि २०७६	
		बबइ गाउँपालिका आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र कार्यविधि २०७६	
१०	राजपुर गाउँपालिका	विपद् व्यवस्थापन तथा प्रतिकार्य योजना	१,००,००,०००/-
		विपद् व्यवस्थापन कोष	
		गाउँपालिकास्तरीय बाढी प्रतिकार्य योजना २०८०	
		विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१	
		स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन कार्यविधी	

नोटः- माथिको तालिकाबाट केही विपद् स्थानीय तहहरुमा पूर्वतयारीका अभ्यासहरु सुरु भएको छ। सबै स्थानीय तहमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई नियमित अद्यावधिक गर्नुपर्ने र बनाइसकिएको योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने छ। सबै स्थानीय तहमा खुला तथा सुरक्षित क्षेत्रहरु पहिचान गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ र सुरक्षित क्षेत्रहरु हुँदाहुँदै पनि

पहिचान नगरिँदा विपद्को समयमा प्रभावित परिवारहरुलाई व्यवस्थापन गर्न चुनौतिपूर्ण हुँदै गएको छ । स्थानीय तहले विपद्मा प्रयोग गर्न सकिने औजार तथा उद्धारका केही सामान्य औजारहरु स्ट्रेचर, अग्नी नियन्त्रण सामग्री लगायतका आधारभूत सामग्री भण्डारण गर्नुपर्ने छ, जसले समयमा नै प्रभावितहरुको ज्यान बचाउन मद्दत गर्छ। सबै स्थानीय तहले विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरेको पाईयो भने विपद्मा प्रयोग गर्न सकिने गरी विपद् व्यवस्थापन कोषहरु स्थापना गरेको पनि पाइयो। नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको सहयोगमा दाङ जिल्लाका गढवा तथा बबई गाउँपालिकामा आपतकालीन प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी कार्यक्रम, राप्ती नदी जलाधार क्षेत्र र बबई नदी जलाधार क्षेत्रका आठ वटा पालिकाका ३७ वटा वडाका ९८ वटा समुदायमा विपद पूर्वतयारी तथा बाढी पूर्वसूचना प्रणाली र राजपुर र गढवा गाँउपालिकामा सामूदायिक उत्थानशिलता अभिवृद्धि कार्यक्रम मार्फत विपद् जोखिम न्यूनीकरणका गतिविधि र पूर्वसूचना प्रणालीका गतिविधिहरु सञ्चालन भइरहेका छन् भने केही स्थानीय तहले विपद् न्यूनीकरणका लागि सचेतना कार्यक्रम र पुर्वसूचना प्रणाली का लागि स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना गरी पूर्वसूचना प्रणालीको सेवालाई थप प्रभावकारी बनाइएको छ ।

४. विपदेको प्रकृतिमा आधारित विषयगत प्रतिकार्य योजना

४.१. विषयगत क्षेत्रको परिचय (Introduction of Cluster Approaches)

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारिताका लागि राष्ट्रिय र जिल्ला स्तरमा विषयगत क्षेत्रहरू (Clusters Lead) र स्थानीय तहहरूमा रहने क्षेत्रगत इकाईहरूलाई आधार मानेर कार्यविभाजन गरिएको छ । यस अवधारणाको कार्यान्वयन गर्न जिल्लास्तरका लागि वर्तमान समयमा चुनौति देखिए स्थानीय तह र सो अन्तर्गत रहने विषयगत इकाईहरूको पनि कार्यविभाजनको स्वरूपलाई स्वीकार गर्दा प्रभावकारिता र जिम्मेवारीबोध हुने भएकोले जिल्लास्तरमा रहने विषय क्षेत्रगत कार्यालयहरूले आ-आफ्नो क्षेत्रगत अवधारणालाई स्वीकार गर्ने र स्थानीय तहलेसमेत यस अवधारणालाई लागू गर्नुपर्ने छ। अन्तर्राष्ट्रिय स्तरबाट मान्यता प्राप्त क्षेत्रगत अवधारणाका विशेषता निम्नअनुसार रहेका छन् :

- ठूलो विपद्को अवस्थामा सक्रिय रहने भए पनि क्षेत्रगत अवधारणाले स्थानीय तहदेखि समुदाय सम्म आफ्नो उपस्थिति कायम राख्छ ।
- प्रतिकार्य प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग गर्ने भूमिका निर्वाह गर्छ।
- मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई निश्चित गर्छ।
- मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यसअनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्छ।
- प्रतिकार्यमा देखिएका कमीकमजोरीको निराकरण गरी कार्ययोजनाको समीक्षा गर्दै आवश्यकतानुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्छ।
- विषेश सङ्कटासन्न समूहहरू अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, महिला, बालबालिका, एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, सुत्केरी तथा गर्भवती महिला आदिलाई विशेष प्राथमिकतामा राखी प्रतिकार्यका गतिविधिहरूलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- सबै स्थानीय तहमा नेतृत्व गर्ने इकाइ हुने भएकोले वास्तविक प्रभावितको लेखाजोखा हुने, समयमा नै प्रतिकार्यका गतिविधिहरूलाई कार्यान्वयनमा ल्याई मानवीय सेवा कार्य छिटो र सहज हुने छ।

क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरुका मुख्य कार्यहरु:

- मुख्य साझेदारहरूको पहिचान
- कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समन्वय
- आवश्यकता पहिचान, कार्ययोजना निर्माण तथा रणनीति तय
- नीति, कार्यनीति तथा मापदण्डको कार्यान्वयन
- अनुगमन तथा प्रतिवेदन
- श्रोत परिचालन तथा वकालत
- नागरिक समाज तथा सरकारी संयन्त्रलाई प्रशिक्षण तथा क्षमता विकास
- अन्य क्षेत्रसँग समन्वय

४.१.२ उद्देश्य :

क्षेत्रगत अवधारणाका प्रमुख उद्देश्य निम्नअनुसार रहेका छन्;-

- जिल्ला तथा स्थानीय तह मार्फत क्षेत्रगत रूपमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउनु ।
- स्थानीय तह र जिल्लास्तरमा आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका गतिविधिहरुलाई चुस्त र कार्यान्वयन योग्य बनाउनु ।
- क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानका उपायको लागि स्थानीय तहहरुले नै पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि योजना निर्माण गरी विशेषज्ञ परिचालन गर्नु ।
- समुदाय, स्थानीय तह, जिल्ला, प्रदेश र केन्द्रबीच समन्वय र समझदारी अभिवृद्धि गर्नु ।
- स्थानीयतह र क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु बीच क्षेत्रगत ज्ञान, सीप, प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।

४.१.३ जिल्ला स्तरमा सक्रिय रहने क्षेत्रगत नेतृत्व (Cluster Lead) :

विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाएर विपद् प्रभावितहरूको जीवनरक्षाका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग सहकार्य गरी जिल्लास्तरमा निम्नअनुसार क्षेत्र निर्धारण र काम गर्ने गरी २०६८ मा क्षेत्र विभाजन गरिएको हो । जसलाई अहिले जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७५ लाई अद्यावधिक गरी परिमार्जन गर्ने काम गरिएको छ । केही विषयगत कार्यालयहरू स्थानीय तहमा समायोजन भएको हुँदा विगत वर्षहरुमा भएका विषयत क्षेत्रहरूको नेतृत्व स्थानीय तहमा नै सुरु गर्नुपर्ने देखिन्छ । विषय क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको सूचि यसप्रकार रहेको छ ।

क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु :

विषयगत क्षेत्र	जिल्ला तहमा क्षेत्रगत रूपमा नेतृत्व गर्ने निकाय	सम्पर्क व्यक्ति	फोन/मोबाईल/मेल
१. खोज तथा उद्धार र समन्वय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	प्र.जि.अ: कृष्ण प्रसाद लम्साल	०८२५६०१३३, ९८५७८०७७७७ cdooffice.dang@gmail.com
	नेपाली सेना, ज्वाला दल गण	प्र.से. कुमार खड्का	०८२५६१०६३, ९८५८०६६०६० bn_jwaladal@nepalarmy.mil.np
	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. अर्जुन प्रसाद तिमिल्सिना	१००,०८२५६०१९९, ९८५७८०५५५५ dang_karya@nepalpolice.gov.np
	सशस्त्र प्रहरी बल २९ नं गण	स.प्र.उ: मनोज कुमार धिताल	०८२४१७०४८, ९८५७८७२११९ dangbsoapfn@gmail.com
२. खाद्य तथा कृषि	कृषि ज्ञान केन्द्र/स्थानीय तह	प्रमुख : नवराज भण्डारी	९८५७८६०१३०,०८२५६०१३० akcdang@gmail.com
३.आपत्कालीन आवास तथा गैर खाद्य	स.श.बि.भ.नि.आयोजना. र श.बि.भ.नि.डि.का.	डि.ई: प्रविन शाह डि.ई: इश्वरी प्रसाद देवकोटा	०८२, ५६००२७, ९८५७८३१८११ dudbcdang@gmail.com
	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति: मदन गौतम	०८२५२००२२, ९८५७८४०००२ dand.dc@nrcs.org
४. स्वास्थ्य र पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय दाङ	कार्यालय प्रमुख उज्जवल कुमार पौडेल	०८२५६०००५,९८५७८३४५८१ dhodang@gmail.com बिस्तृत विवरण अनुसुची ०९ मा दिईएको छ ।
५. शिक्षा	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई, स्थानीय तहका शिक्षा शाखा	प्रमुख देवमणि चौधरी	०८२, ५६००१०, ९८५७८३८४९९ deoghorahi@gmail.com विस्तृत विवरण अनुसुची ०८ मा दिईएको छ ।

विषयगत क्षेत्र	जिल्ला तहमा क्षेत्रगत रूपमा नेतृत्व गर्ने निकाय	सम्पर्क व्यक्ति	फोन/मोबाईल/मेल
६.संरक्षण	स्थानीय तहमा रहेको महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा	स्थानीय तहमा कार्यरत महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखामा कार्यरत फोकल पर्सन	बिस्तृत विवरण अनुसुची ०९ मा दिईएको छ ।
७.खानेपानी, तथा सरसफाइ	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	डि.ई. तिलक न्यौपाने	०८२५६००२६/९८५७८३५५२६ wassdang83@gmail.com
८.राहत /पुन:निर्माण /पुन:स्र्थापना	जिल्ला संमन्वय समिति, स्थानीय तह सबै	सावित्री श्रेष्ठः जिल्ला समन्वय अधिकारी	०८२५६०१४४, ९८५७८८८२२२ ddcdang82@gmail.com स्थानिय तहको सम्पर्क बिवरण अनुसुची १ मा राखीएको छ
९.आपतकालीन संचार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत विजय गौतम	०८२-५६३५४०, deocdang2014@gmail.com

४.२.१ क्षेत्र (Cluster): खोज तथा उद्धार, समन्वय

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : जिल्ला प्रशासन कार्यालय

४.२.१. विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : सम्भावित मानवीय तथा भौतिक असर

- सार्वजनिक पूर्वाधारहरू (सडक, पुल, विद्युत, आपूर्ति, सञ्चार) आंशिक तथा पूर्णरुपमा क्षति ।
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति आंशिक तथा पूर्ण रूपमा क्षति, बालबालिका, महिला, वृद्ध-वृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मुख्य रूपमा प्रभावित हुने गरी मानिसहरू विस्थापन हुने ।
- विद्यालयमा कक्षाकोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्रजस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरू माथि प्रभावितहरूको चाप बढ्ने ।
- सामुदायिक संस्थागत ठाउँहरूमा अस्थायी आवासमा बसेको समयमा सामुदायिक स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्याहरु आउन सक्ने ।
- विस्थापित परिवारहरूलाई अस्थायी आवास सम्बन्धी सहयोग आवश्यक हुने ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- तयारी अवस्थाको अनुगमन गर्नका लागि अनुगमन सम्बन्धी बैठक-खोजी तथा उद्धारसम्बन्धी टोलीको गठन, खाद्य सामग्री तथा गैर खाद्य सामग्रीको पहिले नै भण्डारण अन्य क्षेत्रहरूको तयारी गर्न ।
- तीन वटा क (कसले, के, कहिले) ढाँचाको विकास र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा सूचनाको व्यवस्थापन र प्रतिकार्य प्रणालीलाई सहज बनाउनका लागि कार्यक्रमको निर्धारण गर्न ।

मानवीय सहयोगका मापदण्ड (स्फेयर मापदण्ड)

- विपद्को लगत्तै उपकरण सहित खोजी तथा उद्धार टोली खटाउने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने ।
- सबै सुविधाबाट एकदमै वञ्चित समूह/जोखिममा रहेका व्यक्तिहरू महिला, आदिबासी, जनजाति, दलित, योनिक तथा योनिक अल्पसख्यक, विपन्न समुदाय, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु लगायत सबैलाई न्यायोचित रूपमा गरिएको उद्धार सामग्रीको वितरण तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन ।

- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन पेश गर्ने र त्यसपछि हरेक दुई हप्तापछि ।
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापनको अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन पेश गर्ने (फारम सहितको) संयन्त्र ।
- २४ घण्टाभित्र प्रेस विज्ञप्ति जारी गर्ने सुचना प्रकाशन प्रसारण गर्ने सञ्चार माध्यमका लागि समाचार पठाउने पहिलो हप्तामा हरेक दिन ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोगसम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने ।

४.२.१. नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): जिल्ला प्रशासन कार्यालय

सह नेतृत्व गर्ने निकाय : सुरक्षा निकायहरु

क्षेत्रगत सदस्यहरु (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा स्रोतको नक्शांकन

क्र स	अगुवा र सहयोगी सस्थाहरु	उपलब्ध साधन/स्रोत			सम्पर्क व्यक्ति पद तथा नाम	सम्पर्क नम्वर
		आर्थिक श्रोत	सामाग्री श्रोत	मानवीय श्रोत दक्ष		
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	१० लाख	राहत कोष उद्धार सामाग्रीहरु		प्र.जि.अः कृष्ण प्रसाद लम्साल विपद् फोकल पर्सनः विजय गौतम	९८५७८०७७७७ ०८२-५६०१३३
२.	नेपाल प्रहरी	छैन	उद्धार सामग्री र सञ्चार साधन	५२५ जना प्रहरी चौकी	प्र.उ. अर्जुन प्रसाद तिमिल्सिना	९८५७८०५५५५ ०८२-५६०१९९ कन्ट्रोल :१००
३.	नेपाली सेना	छैन	उद्धार सामग्री र सञ्चार साधन	१८० जना जनशक्ति	प्रमुख सेनानीः कुमार खड्का	०८२-५६१०६३ ९८५८०६६०६०
४.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. २९ गण	छैन	उद्धार सामग्री र संचार साधन	३५ जना जनशक्ति	स.प्र.उ. : मनोज कुमार धिताल	०८२-४१७०४८, ९८५१२७२११९ ९८५१२७२०८४
५.	राष्ट्रिय अनुसन्धान	छैन	सूचना समन्वय	सूचना संकलन	उप अनुसन्धानः ओम खड्का	९८४१८५०१०२ ०८२-५६००४३
६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	छैन	एम्बुलेन्स त्रिपाल १०० टेन्ट २ वटा	५० जना तालिम प्राप्त स्वं.से.	सभापतिः मदन गौतम	९८५७८४०००२ ०८२–५२००२२
७.	सडक डिभिजन कार्यालय	छैन	डोजर लोडर	केही प्राविधिक	प्रमुखः दिपेन्द्र बहादुर विष्ट	०८२-५६०२०३ ९८५७८६०२०३
८.	घोराही/तुलसीपुर उमनपा, लमही नगरपालिका र गढवा गाउँपालिका	छ	दमकल ४	अग्नि नियन्त्रक	नगर कार्यपालिका प्रमुख	सम्पर्क विवरण अनुसुची ६ मा राखिएको छ

९.	यातायात समितिहरु	छैन	यातायातका साधनहरु	ढुवानी	समितिका प्रमुखहरु	अनुसुची १३ मा राखिएको छ
१०.	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	छैन	सञ्चार उपकरण, समन्वय, उद्धार सामाग्री	४ जना	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत	०८२-५६३५४०

४.१.३ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : सङ्कटकालीन परिस्थितिभन्दा पहिले

पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि के ?	**जिम्मेवार निकाय को ?**	**कहिले ? समय अवधि**
व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था : जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूका बिचमा सम्भावित विपद्बाट बच्नका लागि गर्न सकिने सम्झौतामा समझदारी गर्ने । क. समन्वय बैठक -आपत्कालीन परिस्थितिभन्दा पहिले) आपत्काल अवधिमा जिल्ला प्रशासनले आपत्काल पछि ख. पूर्वतयारी तथा सहयोगसम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगानासहित विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषित गर्ने ।	DDMC को समन्वयमा क्लष्टर तथा सदस्यहरु क.जिल्ला प्रशासन, डि.डि.एम.सी ख. डिडिएमसी	आगलागी भए फागुनमा, बाढी भए जेठ र भूकम्पका लागि जुनसुकै बेला पनि क.विपद् जुन सुकै समयमा ख.फागुन महिनामा जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने
सिकिएका पाठ : प्रत्येक स्थानीय तहले विपद्मा सहयोग गर्नसक्ने सहयोगी निकायको पहिचान विपद्अघि नै गर्नुपर्ने काममा दोहोरोपन आउन नदिन नेपाल सरकारले ल्याएको विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ को आधारमा तथ्यांक संकलन गर्नुपर्ने । राहत सहयोग वितरण गर्दा एकद्वार प्रणाली मार्फत वितरण गर्नु उपयुक्त हुने र सबै सूचनाहरु जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने । घोराही तुलसीपुर तथा घोराही लमही सडक खण्डका खोलाहरुमा बर्षातको समयमा डोरीबाट भएपनि मानिस वारपारको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने । (सडकको दुबैतर्फ पोल गाडी डोरी टाँग्ने) कृतिम घटना अभ्यास गर्ने	DDMC स्थानीय तह DDMC DDMC/नेरेसो	समीक्षा बैठक अवधीमा चैत मसान्तसम्म जेठ मसान्तसम्म असार जेठ

पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि के ?	**जिम्मेवार निकाय को?**	**कहिले ? समय अवधि**
व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था : जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूका बिचमा सम्भावित विपद्बाट बच्नका लागि गर्न सकिने सम्झौतामा समझदारी गर्ने । क. समन्वय बैठक -(आपत्कालीन परिस्थितिभन्दा पहिले) आपत्काल अवधिमा जिल्ला प्रशासनले आपत्कालपछि	DDMC को समन्वयमा क्लष्टर तथा सदस्यहरु क.जिल्ला प्रशासन, डिडिएमसी	आगलागी भए फाल्गुनमा, बाढी भए जेठ र भूकम्पका लागि जुनसुकै वेला पनि क.विपद्को जुन सुकै समयमा ख.फाल्गुण महिनामा जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने

ख. पूर्वतयारी तथा सहयोगसम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगानासहित विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषित गर्ने ।	ख. डिडिएमसी	
सिकिएका पाठ : प्रत्येक स्थानीय तहले विपद्मा सहयोग गर्नसक्ने सहयोगी निकायको पहिचान विपद् अघि नै गर्नुपर्ने काममा दोहोरोपन आउन नदिन नेपाल सरकारले ल्याएको विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ को आधारमा तथ्यांक संकलन गर्नुपर्ने । राहत सहयोग वितरण गर्दा एकद्वार प्रणाली मार्फत वितरण गर्नु उपयुक्त हुने र सबै सूचनाहरु जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने । घोराही तुलसीपुर तथा घोराही लमही सडक खण्डका खोलाहरुमा बर्षातको समयमा डोरीबाट भएपनि मानिस वारपारको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने । (सडकको दुबैतर्फ पोल गाडी डोरी टाँग्ने) कृतिम घटना अभ्यास गन	DDMC स्थानीय तह DDMC DDMC/नेरेसो	समीक्षा बैठक अवधिमा चैत मसान्तसम्म जेठ मसान्तसम्म असार जेठ
क. विपद्मा प्रयोग हुने औजार तथा खाद्य सामाग्रीको अध्यावधिक गर्ने ख. खोज तथा उद्धारका लागि टोलीको नामावली तयार गर्ने । ग. सबै स्थानीय तहमा कुन विपद् कहा कहाँ जान सक्छ ? आधाररेखा सम्बन्धी जानकारी, तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने र त्यसलाई अद्यावधिक पार्ने । घ. जानकारी सङ्कलन सम्बन्धी औजार प्रयोग गर्ने बारेमा प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने ङ. सङ्कलन गरिएको जानकारीको विश्लेषणका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	DDMC सबै स्थानीय तह	वैशाख मसान्तसम्म
विपद् पर्नसक्ने स्थानीय तहसँग सम्बन्धित क्षेत्रगत जानकारी/तथ्याङ्क	DDMC	चैत्रसम्म
उद्धार सामग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने ● सम्भावित आपत्कालीन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने व्यक्तिहरूको सङ्ख्याका आधारमा आवश्यक सामग्रीको न्यूनतम मौज्दात ● विभिन्न निकायहरूसँग उपलब्ध मौज्दात गर्ने ●अपुग सामग्री (Gaps) को पहिचान गर्ने	DDMC, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस	जेठ मसान्तसम्म आषाढको पहिलो हप्ता

नोट- प्रभावकारी खोज तथा उद्धारका लागि पूर्वतयारीमा निम्न कुरामा विशेष ध्यान पुऱ्याउनु पर्छ । सूचना प्रणाली अन्तर्गत स्थापना भएको सञ्चारको च्यानल मार्फत् प्रभावकारी समन्वय गर्ने । समयमै सुरक्षा निकायहरुलाई प्रकोपको अवस्थितिको बारेमा जानकारी दिई खोज तथा उद्धार कार्यमा तयारी गर्ने । प्राप्त सूचनाका आधारमा सम्बन्धित क्षेत्रमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु प्रयोगमा ल्याउने । विपद् पर्नु अगावै बर्षा र नदीको अवस्थालाई ध्यानमा राखी खोज तथा उद्धार कार्यमा तयारी गर्ने । दाङ जिल्लामा पूर्व सूचना प्रणालीको विस्तार र संस्थागत गर्नका लागि जिल्लास्थित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीयतहहरु, सुरक्षा निकायहरु, संचार माध्यमहरु जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, पत्रकार महासंघ एवं विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी निकायहरुको अहम भूमिका रहन्छ । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र सुरक्षा निकायहरुको समन्वयमा जिल्लास्थित खोज उद्धारका जनशक्तिहरुको पहिचान गर्ने । जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसंगको नियमित समन्वय र सम्पर्क, मुख्य सञ्चारका ठाउँहरु र सम्पर्क ठेगानाहरुको पहिचान गर्ने । नदी र बर्षाको स्तर अवलोकनका लागि अवलोकन क्षेत्रहरुको पहिचान र आवश्यकतानुसार बर्षा र नदी अवलोकन केन्द्रहरुको स्थापना गर्ने । पूर्वचना प्रणाली स्थापनाका लागि विभिन्न आवश्यक स्थानहरुमा सञ्चार एवम् अन्य सामग्रीहरुको व्यवस्था गर्ने ।

४.१.४ खोजी तथा उद्धारक्षेत्रको प्रतिकार्य योजना: (आपत्कालीन परिस्थिति) को अवधिमा

सहयोग गतिविधि (के?)	जिम्मेवार निकाय (कस्ले ?)	कहिलेसम्म?
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
क. जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई सकृय पार्ने र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको तत्काल बैठक बस्ने । ख.जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि मुख्य विपद् (भूकम्प वा बाढी वा अन्य) सुरु भएपछि सम्बन्धित क्षेत्र (Cluster) का सबै सदस्यहरूसँग समन्वय बैठक बसी क्षेत्रगत निकायहरूलाई सक्रिय बनाउने ग) प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन गर्ने	क.जिल्ला प्रशासन कार्यालय ख.जिल्ला प्रशासन ग. स्थानीय तह, नेरेसो र नेपाल प्रहरी	२४ घण्टा भित्र
घ. परिस्थिति सम्बन्धी पहिलो प्रतिवेदन तयार पार्ने:	घ.नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, DDMC	२४ घण्टाभित्र पहिलो प्रतिवेदन
ङ. प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखाका तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने । • प्रभावित स्थान, स्थानीय तह/क्षेत्रसँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने • प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने • जिल्लामा उपलब्ध उद्धार सेवा/क्षमता/उद्धार सामग्रीको समीक्षा गर्ने	ङ.स्थानीय तह जिल्ला प्रशासन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	२४ घण्टाभित्र
च. प्रारम्भिक जानकारीहरूका आधारमा प्रारम्भिक मानवीय सहयोग • तत्काल उपलब्ध गराइने मानवीय गतिविधिहरूको प्राथमिकताको क्रम निर्धारण गर्ने । • विपद्पछि लगत्तै उपकरण सहित खोजी तथा उद्धारटोली खटाउने । • सुरक्षाकर्मीहरूद्वारा सहयोगमा संलग्न व्यक्तिहहरूको सुरक्षा । • घाइतेहरुलाई प्राथमिक उपचार प्रदान ।	• DDMC • DDMC • नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना, स्थानीय तह • नेरेसोको प्राथमिक उपचार टोली	पहिलो र दोश्रो दिन
घाईतेहरुको ओसारपसारका लागि एम्बुलेन्स सेवा परिचालन	स्वास्थ्य कार्यालय	२४ घण्टा भित्र
तत्काल विपद् प्रतिकार्य तालिकालाई अनुशरण गरी कार्यान्वयन गर्ने	DDMC	पहिलो दिन बाट
छ. स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना निर्माण/समीक्षा गर्ने • मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका लागि टोली खटाउने ।	DDMC	दोश्रो दिन बाट निरन्तर
जोखिममा रहेका बस्तीहरुलाई तत्काल सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने ।	स्थानिय तह/ DDMC	
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – अन्तरिम अवधिका लागि (३०-९०) दिन		
क्षेत्रगत (Cluster)समन्वय बैठक DDMC बैठक तथा विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	DDMC	हप्तामा एक पल्ट
परिस्थिति सम्बन्धी प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने ।	DDMC	हप्तामा एक पल्ट
मानवीय सहयोगका लागि समन्वय तथा क्षेत्रगत जिम्मेवारी दिने ।	DDMC	पहिलो हप्ता
मानवीय सहयोगका बारेमा अनुगमन	DDMC	हप्तामा एक पल्ट

आवश्यक श्रोत तथा सामग्रीको बिवरण

क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्री	परिमाण	क्र.स.	थप आवश्यक सामाग्री	परिमाण	सहयोगी निकाय
१	त्रिपाल	५०० थान	२३	रबर मेट्रेस	५०० थान	
२	जस्ता पाता १२ फि.	६० बण्डल	२४	कम्मल	५०० थान	
३	तारजाली	१५०० थान	२५	क्याराबिना	२०० थान	
४	सिमेन्ट बोरा	१०,००० "	२६	सेफ्टी रोप	३००० मी.	
५	लाईफ ज्याकेट	३०० थान	२७	थ्रो व्याग	५० वटा	
६	रेस्क्यु हेम्बर	२० थान	२८	मेघा फोन	५० वटा	
७	डोरी	५ क्विन्टल	२९	इमरजेन्सी लाईट	३० वटा	
८	ट्युब	५० वटा	३०	रवरबोट (मझौला)	३ वटा	
९	बेल्चा	१५० वटा	३१	क्रेन चेन	२ वटा	
१०	गैटी	१५० वटा	३२	काठ कटर (चेन्स)	१५ वटा	
११	सब्बल	१५ वटा	३३	रेनकोट	५ सय थान	
१२	सेफ्टी हेल्मेट	१५० वटा	३४	सेफ्टी हुक	४५ वटा	
१३	पानीबुट	१५० जोर	३५	फरुवा	१०० वटा	
१४	स्ट्रेचर	७० वटा	३६	हसिया	१०० वटा	
१५	प्रा.उपचार बक्स	४० बाकस	३७	बञ्चरो	१०० वटा	
१६	हेड लाइट	५० वटा	३८	टिप्पर टेक्टर	२ वटा	
१७	आईरन पिकेट	१५० वटा	३९	घुम्ती शौचालय	१५ वटा	
१८	रेस्क्यु ग्लोब	१५० जोर	४०	सेफ्टी बेल्ट	६० वटा	
१९	ढलान काट्ने मेसिन	९ वटा	४१	क्लाइम्बिङ्ग रोप	३० वटा	
२०	फायर स्टिङगुईसर	३० वटा	४२	टेन्ट (घर)	१०० थान	
२१	फलाम तथा प्लाष्टिक बाल्टीन	१५० वटा	४३	सुरक्षाकवज(आगलागि)	१५ थान	
२२	रवरबोट	५ वटा	४४	अपाङगता भएका व्यक्तिहरुका लागि तत्काल उद्धार सामाग्री	ह्विल चियर्स १५ थान, सेतो छडी २० थान, बैसाखी १०० सेट आदि	

नोट : माथिको तालिकामा खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने सामग्रीको बर्तमान मौज्दात अवस्था गतवर्षको जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा खोजी तथा उद्धार क्षेत्र अगुवा तथा सदस्यहरुको बैठकले अलि ठूलो स्केलमा विपद् आइपर्दा थप उद्धार सामग्रीहरु आवश्यक पर्ने आँकलन गरे अनुसार स्थानीय तहहरुले पनि सोका लागि तयारी गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ । सो सूचीमा थप आवश्यक भनी उल्लेख गरिएका सामग्री नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीयतहरु र सहयोगी गैसस तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैससहरु जो सुकैले पनि सहयोग गर्न सकिने छ तथा सोका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले निर्णय गरिसकेको छ ।

४.२. क्षेत्र**(Cluster): खाद्य तथा कृषि**

यस क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तह

सह नेतृत्व गर्ने निकाय (Cluster Co-Leads): विश्व खाद्य कार्यक्रम

४.२.१ विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : विपद्को सम्भावित मानवीय असर

- प्रभावित परिवारको खाद्य आपूर्तिमा कमी, खाद्यान्नप्रतिको घट्दो पहुँच, विस्थापन तथा विद्यालयमा खुवाउने कार्यक्रम जस्ता अन्य खाद्यान्न सम्बन्धी कार्यक्रममा अवरोध भएको कारणले गर्दा अस्थायी रूपमा गम्भीर भएको तीव्र खाद्य असुरक्षा हुने ।

- कृषि बालिमा व्यापक क्षति, जीविकोपार्जनमा क्षति, बालिनालीको नोक्सानी, पशुधनको क्षति, सामना गर्ने रणनीति (Coping strategy) मा बाधाका कारणहरूले गर्दा मध्यम अवधिको खाद्य असुरक्षा ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुँच सुनिश्चित गराएर जीवन बचाउने एवं जीवनलाई निरन्तरता प्रदान गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- जीवनरक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरू (Survival strategies) का लागि आवश्यकताको पूर्ति गर्नका निमित्त तयारी खाना उपलब्ध गराउने र दीर्घकालीन रुपमा पारिवारिक अस्तित्व, जीविकोपार्जनको सुरक्षा तथा दीर्घकालीन रणनीतिहरूको फलस्वरूप मानव मर्यादा, सकारात्मक प्रभाव निर्माण गर्ने ।
- पारिवारिक स्रोतहरूलाई पुनर्लाभ (Recovery) तथा दीर्घकालीन विकासमा लगानी गर्न दिनका लागि सक्षम पार्न मानिसहरूलाई अल्पकालीन रूपमा अम्दानीको स्थानान्तरण अथवा प्रतिस्थापन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ।

मानवीय सहयोगको मापदण्ड : (स्फेयर मापदण्ड)

प्रभावित व्यक्तिहरूको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछ :

(१) प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्युनतम २१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यान्नको रासन ।

(२) प्रभावित मानिसहरूका लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँचयोग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरकको रूपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थहरु पुरक रासनको रूपमा उपलब्ध गराउने ।

(३) निश्चित समूहका व्यक्तिहरूका (जस्तै साना केटाकेटी, गर्भवती महिला,सुत्केरी महिला एच्आईभी भएका व्यक्ति, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) आवश्यकतालाई पूरा गर्नका लागि सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक खाद्यान्नको व्यवस्था ।

- मापदण्डबमोजिमको खाद्यान्न प्याकेज सिफारिस गरीएको छ
  चामल–प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४१० ग्राम,
  दाल –प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ८० ग्राम
  वनस्पति तेल –प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ३० ग्राम,
  नुन – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम
- स्थानीयतहले प्रभावित क्षेत्र र परिस्थितिबमोजिम खाद्यान्न वितरणको आकार निर्धारित गरिनु पर्दछ तर पनि सुरुमा घरायसी स्तरमा गरिने वितरण र विस्तृत लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा व्यक्तिका आधारमा वितरण गरिनुपर्दछ

४.२.२. स्थानीय तहमा रहेका क्षेत्रगत निकायहरूका सम्पर्क व्यक्तिहरू (Cluster Members)को सूची

क्र.स.	कार्यरत कार्यालय	विपद् सम्पर्क व्यक्तिको नाम, थर	सम्पर्क नम्वर र ईमेल ठेगाना
१.	घोराही उपमहानगरपालिका	मदन वली	9857833700 info@ghorahimun.gov.np
२.	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	टोपबहादुर डाँगी	9857820757 tulsipursubmun2073@gmail.com
३.	लमही नगरपालिका	गायत्री थापा	9857860855 leoclamahidang@gmail.com
४.	दंगीशरण गाँउपालिका	सीता लामिछाने	9847836629 ,
५.	बवई गाँउपालिका	पुरुषोतम अधिकारी	9857824703 ito.babaimun@gmail.com
६.	शान्तिनगर गाँउपालिका	कृष्ण कडेल	9866963272 santinagargaupalika@gmail.com
७.	बंगलाचुली गाँउपालिका	नुमाकान्त कालाथोकी	9857833234ito.bangalachulimun@gmail.com
८.	राप्ती गाँउपालिका	सुवास भट्टराई	9847850989 subashbhattarai05@gmail.com
९.	गढवा गाँउपालिका	शेषमणि पौडेल	9847839322 ito.gadawagaupalika@gmail.com
१०.	राजपुर गाँउपालिका	शरद रेग्मी	9857842666 ito.rajpurmun@gmail.com

४.२.२ विषय क्षेत्रगत निकायको श्रोत, साधन र सम्वन्धित सदस्यहरुको विवरण :

क्र स	अगुवा र सहयोगी सस्थाहरु	उपलब्ध साधन/स्रोत			सम्पर्क व्यक्ति पद तथा नाम	सम्पर्क नम्बर
		आर्थिक श्रोत	सामग्रीगत स्रोत	मानवीय स्रोत दक्ष		
१	कृषि ज्ञान केन्द्र	केही	बिउ बिजन	४ जना	कार्यालय प्रमुख	०८२-५६०१३० ५६००२५
२	खाद्य अधिकार सञ्जाल	छैन	सचेतना	स्वयंसेवक	साजिदा सिद्धिकी	९८५७८३०२८२
३	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	छैन	खाद्य तथा गैरखाद्य	स्वयंसेवक	**अध्यक्ष :** कल्पना न्यौपाने	९८४७८४६८१९ nwcsc.dang@gmail.com
४	सीसा नेपाल	छैन	खाद्य तथा गैरखाद्य	जनचेतना	साजिदा सिद्धिकी	९८५७८३०२८२
५	बेस	केही	खाद्यान्न	स्वयंसेवक	चूर्ण चौधरी	९८५७८२१२४३
६	ओरेक	केही	आईपीएम	स्थानीय समूह	कल्पना चौधरी	९८४७८७६२२८
७	आईएनएफ	छैन	खाद्य तथा गैहखाद्य	स्थानीय समूह	कृष्ण वली	९८५७८३७२९०
८	कृषि विकास बैक	छैन	ऋण सहुलियत	स्थानीय समूह	कार्यालय प्रमुख	०८२-५६०५१०
९	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशुसेवा बिज्ञ केन्द्र	केही	आयआर्जन	कार्यालय प्रमुख	प्रतिमा बिष्ट	९८५७८३१४३८ ०८२-५६००२१
१०	खाद्य संस्थान	छैन	खाद्य भण्डारण	कार्यालय प्रमुख	दिलमाया लोहार	९८५७८२५११५ ०८२-५२०११५

११	उद्योग वाणिज्य संघ दाङ,	छैन	खाद्यान्न सङ्कलन र वितरणमा सहजीकरण	उ.वा. संघ अध्यक्षहरु	वसन्त जोशी विनिल के.सी.	९८५७८३०४५५ ९८५७८२०१३८ dangdcci@gmail.com dangcci@yahoo.com tulsipurcci@gmail.com
११	चेम्बर अफ कमर्स	छैन	खाद्यान्न सङ्कलन र वितरणमा सहजीकरण	चेम्बर अफ कमर्सका अध्यक्षहरु	विकाश अग्रवाल ऋषि भण्डारी	९८४८१५४०५०, ९८५७८२१७३६
१२	जिल्लामा क्रियाशील कृषि सहकारी संस्थाहरु : स्थानीय तहले सहकारीसँगको समन्वयमा क्षमता, श्रोत साधनको विवरण राख्नु पर्ने ।					

४.२.२.३ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : सङ्कटकालीन परिस्थिति भन्दा पहिले

पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय (को)	समय अवधि (कहिले)
विपद्को अवस्थामा खाद्य सहयोगका लागि योजना तयारी अवस्थामा राख्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असारको पहिलो हप्ता
आवश्यकता लेखाजोखा अध्ययनका लागि खाका तयार गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असार सम्म
स्थानीयतह स्थित विपद् प्रभावित हुने क्षेत्रलाई लक्षित गरी खाद्यान्न सहयोग तयारी अवस्थामा राख्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असार सम्म
प्रभावितको माग सङ्कलनका लागि छलफल	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	कार्तिक
खाद्यान्न सहायताको लेखाजोखा तथा प्रतिवेदनको खाका प्रस्तुत गर्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	वैशाख
विभिन्न तरकारी तथा खाद्यान्नबालीका किटहरु वितरण गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असोज-कार्तिक
साना सिंचाई योजनाहरु सहयोग गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	जेठ असार
क्षमता अभिवृद्धि तथा भण्डारण तालिम	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	जेठ

४.२.२.४ कृषि तथा खाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजनाः आपत्कालीन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय (कस्ले)	कहिलेसम्म
सहयोग सम्वन्धी गतिविधि तत्कालका लागि (०-३० दिन सम्म		
• तत्काल क्लष्टर सूचना सङ्कलन तथा सहयोग डेस्क स्थापना । • सदस्यहरु बीच समन्वय बैठक गर्ने । • क्षतिको सूचना सङ्कलन गर्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	पहिलो दिन
• तथ्याङ्क सङ्कलन तथा विश्लेषण गर्ने । • पशुधनको सुरक्षा तथा मृत पशुहरुको उचित व्यवस्थापन गर्न जि.प.सेवा कार्यालयले प्राविधिक टोली र जनशक्ति परिचालन गर्ने	स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा स्थानीय युवासंघहरु	दोस्रो दिन

• सहयोगको खाद्य सामाग्री सङ्कलन र वितरणको जिम्मेबारी बाँडफाड गर्ने ।		
• पीडितहरुको लेखाजोखा राख्ने (परिचयपत्र वितरण गर्ने) । • खाद्य सामाग्री वितरण । • एकद्वार पद्धतिको विकास गर्ने । • खाद्य गोदामलाई सुरक्षित र पायक पर्ने इलाकामा राख्ने । • गोदाम सुरक्षाको प्रबन्ध गर्ने ।	स्थानीय तह, DDMC, स्थानीय रेडक्रस सोसाइटीका उपशाखाहरु स्थानीय युवासंघहरु	पहिलो हप्ता
• स्थलगत छलफल तथा अवस्थाको समीक्षा • छिटो उत्पादन हुने खाद्यान्न बालीको लागि बिउबिजन र पशु वा पंक्षी वितरण गर्ने ।	स्थानीयतहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	पहिलो महिना
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि–तत्कालका लागि (३०-९० दिनसम्म)		
• जिविकोपार्जनमुखी क्रियाकलाप सञ्चालन । • राहतको बिउ बितरण, तालिम । • पुनः अघिल्लो महिनाका कृयाकलापको अनुगमनलाई निरन्तरता ।	स्थानीयतहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	दोस्रो र तेस्रो महिना
• सम्बन्धित समुदायसंग छलफल गरी कार्यक्रम तय गर्ने । • आपत्कालीन कोष स्थापनाको लागि स्थानीय तहसँग अनुरोध गरी पहल गर्ने ।	स्थानीय तहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	सो भन्दा बढी

४.२.३ क्षेत्र (Cluster): आपत्कालीन आश्रयस्थल तथा गैरखाद्य

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): सघन सहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/सहरी विकास तथा भबन डिभिजन कार्यालय

सह नेतृत्वगर्ने निकाय (Cluster Co-Lead): नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दाङ शाखा

४.२.३.१ विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : विपद्को सम्भावित मानवीय असर

- विपद्का वेला आश्रित तथा बसोबास क्षेत्रमा क्षति पुग्न गई मानवीय जीवन कष्टपूर्ण रहेको हुन्छ र प्रभावितहरु खुल्ला आकाशमुनि बस्नु परेको अवस्था श्रृजना हुन्छ ।
- बाँच्नकै लागि आवश्यक पर्ने न्यूनतम आश्रय तथा बसोबास स्थलको अभाव हुन गई प्रभावित परिवारहरुले ज्यादै कठिनाइ भोग्नु परिरहेको हुन्छ ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं प्राथमिक सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गरी यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढीभन्दा बढी आत्म-निर्भरता तथा स्व व्यवस्थापनलाई समावेश गर्ने ।
- विपद्का कारणले घरबारविहीन बनेका मानिसहरुका निमित्त तत्काल अस्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापित व्यक्तिहरुलाई मानव अधिकारको उपयोग गर्न सक्षम पार्नका निमित्त जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।
- विपद् प्रभावितहरुको जीवन रक्षाका लागि यथाशीघ्र गैरखाद्य सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- प्रतिकूल मौसमका असरहरुबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि प्रभावित मानिसहरुसंग छाना भएका पर्याप्त ठाउँ हुनेछ ।
- संरक्षण प्रदान गर्नका लागि र तिनको मर्यादा, सुरक्षा तथा कल्याण सुनिश्चित गर्नका लागि प्रभावित व्यक्तिहरूसँग पर्याप्त कम्बल एवं लुगाको व्यवस्थापन हुनेछ ।
- घरायसी भाँडा-कुँडा तथा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका लागि साबुन एवं तिनको मर्यादा तथा कल्याणका लागि औजारहरूमा परिवारहरूको पहुँच हुनेछ ।

मानवीय सहयोगसम्बन्धी मापदण्ड (स्फेयर मापदण्ड)

- औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छानो भएको क्षेत्र, औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४*५ मिटरको डोरी सहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री ।
- कम्बलमा मानिसहरूको पर्याप्त पहुँच ।
- दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा ।
- महिला, केटी, पुरूष तथा केटाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा छ । यसका अतिरिक्त, महिला तथा केटीहरूका लागि नियमित सरसफाई सम्बन्धी सामग्रीको आपूर्ति भएको ।
- मानिसहरूसँग उपयुक्त घरायसी सामग्रीहरू एक सेट भाँडा ।
- शिविर बन्द गर्ने र वहिर्गमन रणनीति ।
- शिविर खडा गर्नका लागि अग्रिम रूपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ, जुन जमिन सुरक्षित तथा स्फेयर मापदण्ड अनुसार हुनुपर्छ ।
- विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसंग अग्रिम रूरुपमानै स्थानीय तह तथा सम्बन्धित निकायहरुसंग समझदारी पत्र (MOU) मा दस्तखत भएको हुनुपर्दछ ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गदा ै नै साँस्कृतिक तथा सामाजिक मुल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनु पर्दछ ।
- शिविर खडा गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको रेकर्ड राखिनु पर्दछ ।
- नागरिक समाज, सरकारी निकाय तथा सान्दर्भिक समूहसँगको परामर्शमा शिविरको स्थापना गर्नुपर्दछ ।

४.२.३.२ :नेतृत्व गर्ने निकाय : सघन सहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/ सहरी विकास तथा भवन डिभिजन तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

क्षेत्रगत सदस्यहरु (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा श्रोत आँकलन :

क्र सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध स्रोत रकम वा सामग्री	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, इमेल ठेगाना
१	सघन सहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय	दक्ष प्राविधिक जनशक्ति	प्रमुख : प्रविण शाह प्रमुख इश्वरी प्रसाद देवकोटा	५६००२७, ९८५७८३१८११ ९८५७८६७०७५ dudbcdang@gmail.com
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गैरखाद्य सामाग्री १०० सेट ५लाख रुपैयाँको आकस्मिक कोष,उद्धार, जनशक्ति, प्राथमिक उपचार	मदन गौतम	०८२,५२००२२, ९८५७८४०००२ dang.dc@nrcs.org
३	स्थानीय तह	अस्थायी आवासका लागि स्थान छनौट र निर्माण	स्थानीय तहका प्रमुखहरु	अनुसुचीमा १ मा समावेश गरिएको छ ।
४	मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र	श्रोत व्यवस्थापनमा सहजीकरण	प्रदिप मजगैयो	९८५७८३२९९९ ५६०२४० ९८४७८३१६९८

५	दाङ जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघ घोराही तथा तुलसीपुर दाङ	खाद्यान्न सङ्कलन र वितरणमा सहजीकरण	वशन्त जोशी, विनिल के.सी.	९८५७८३०४५५ dangdcci@gmail.com dangcci@yahoo.com ९८५७८२०१३८ tulsipurcci@gmail.com
६	दाङ चेम्वर अफ कमर्स घोराही तथा तुलसीपुर	खाद्यान्न सङ्कलन र वितरणमा सहजीकरण	विकास अग्रवाल ऋषि भण्डारी	९८४८१५४०५० ९८५७८२१७३६
७	सामुदायिक वन महासंघ दाङ शाखा	सामुदायिक वनबाट काठ उपलब्ध गराउन सहजीकरण	अध्यक्ष हरि भुसाल	९८५७८४०३९५ ०८२-५६२०९७
८	बेस	स्वयंसेवक तथा अन्य सहयोग	कार्यकारी निर्देशकः चुर्ण चौधरी	९८५७८२१२४३ ०८२–५२०५५
९	वन डिभिजन कार्यालय	नियमानुसार काठ उपलब्ध गराउने	बिसिन्द्र राज सुवेदी	०८२-५६००१४ dfodangghorahi@gmail.com
१०	सिसा नेपाल	स्वयंसेवक,जनचेतनामूलक कार्यक्रम ।	साजिदा सिद्धिकी	०८२, ५६१५७४, ९८५७८३०२८२, siseadang@gmail.com
११	गैसस महासंघ	अस्थायी आवासका लागि अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	भागिराम चौधरी	९८५७८२०२८२
१२	अपाङ्ग मानवधिकार सरोकार मञ्च	स्वयंसेवक तथा अन्य सहयोग अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागि सहयोग	जि.बि.चिन्चन	९८४४८५००८९,०८२-५६१०४३ fhrd_dang@yahoo.com

४.२.३.३ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : आपत्कालीन परिस्थितिभन्दा पहिले

क.स.	पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि (क)	जिम्मेवार निकाय (का)	समय अवधि (कहिले)
१	क्लस्टरको योजना बनाएर तयारी अवस्थामा राख्ने	सघन स.वि भवन निर्माण आयोजना/स.वि.भ.डि.का. र रेडक्रस	चैत्र, वैशाख
२	क्लस्टर अन्तर्गतका संघ/संस्थाहरु माभ्र राहत सहयोगका लागि जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने ।	क्लष्टर बैठकबाट	फागुन
३	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन आश्रय, बसोवास तथा गैर–खाद्य सामाग्री क्षेत्रमा गरिने सहयोग तयारी अवस्थामा राख्ने ।	सघन स.वि . भवन निर्माण आयोजना/स.वि..भ.डि.का. र रेडक्रसले अन्य निकायको सहयोग लिएर	जहिलेसुकै
४	स्रोत सङ्कलन तथा संघ संस्थाबाट हुने सहयोग (आर्थिक तथा अनय) को योजना तयारी अवस्थामा राख्ने ।	सघन स.वि . भवन निर्माण आयोजना/स.वि भ.डि.का. र रेडक्रस	जेठ सम्म
५	आवाश क्षेत्रको आकस्मित प्रतिकार्य तयारी योजना अध्यावधिक गर्ने	सघन स.वि .भवन निर्माण आयोजना/स.वि.भ.डि.का.	जेठ सम्म

४.२.३.४ आपत्कालीन आश्रय, आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजनाः आपत्कालीन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय (कस्ले)	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि–तत्कालका लागि (०-९० दिनसम्म)		
विपद् प्रवाहको सूचना स्थानीय स्वयंसेवकवाट सङ्कलन गर्ने	DDMC, नेरेसोका ईकाइहरु, स्थानिय तह, नेपाल प्रहरी	पहिलो दिन

आवास क्षेत्रको आकस्मिक बैठकको आयोजना	सघन स.वि .भवन निर्माण आयोजना/स.वि .भ.डि.का.	पहिलो दिन
विपद् प्रतिकार्य समूहलाई सञ्चार गर्ने	नेरेसो, सघन स.वि. भवन निर्माण आयोजना/ स.वि .भ.डि.का.	पहिलो दिन
विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	नेरेसो, सघन स.वि. भवन निर्माण आयोजना/ स.वि.भ.डि.का.	दोस्रो दिन
द्रुत लेखा जोखाबाट आएका सूचनाहरुलाई विश्लेषण गरी आवास क्षेत्रको आकस्मिक प्रतिकार्य योजना सक्रिय बनाउने	नेरेसो, सघन स.वि भवन निर्माण आयोजना/ स.वि.भ.डि.का.	दोस्रो दिन
द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन तथा प्रारम्भिक सूचना सङ्कलन	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	पहिलो हप्ता
प्रभावित स्थलको सूचना विश्लेषण गरी सहायता परिचालन गर्ने	DDMC	पहिलो हप्ता
विपद् प्रभावित क्षेत्रमा अस्थायी आवास, त्रिपाल तथा भाँडाबर्तनको व्यवस्थापन गर्ने ।	नेरेसो, सघन स.वि. भवन निर्माण आयोजना/ स.वि.भ.डि.का.	पहिलो हप्ता
अस्थायी आवास तथा गैरखाद्यसामाग्रीको आवश्यकता पहिचान गर्न सर्वेक्षण गर्ने टोली खटाउने ।	नेरेसो, सघन स.वि भवन निर्माण आयोजना/ स.वि.भ.डि.का.	दोस्रो हप्ता
कम खर्चमा बनाउन सकिने नमुना घर निर्माण गैरखाद्यसामग्री वितरण कार्य निरन्तरता	नेरेसो, सघन स.वि भवन निर्माण आयोजना/ स.वि भ.डि.का.	पहिलो महिना
गैरखाद्यसामाग्री वितरण तथा प्रयोगको सुनिश्चितताको लागि अनुगमन	DDMC, नेरेसो	पहिलो महिना
जिल्लास्थित सरोकारवाला निकायहरु एवं क्षेत्रगत सदस्यहरुको समन्वय तथा पाठ सिकाई कार्यशाला बैठकको आयोजना	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/ DDMC	दोस्रो महिना
सुरक्षित स्थान पहिचान भएका स्थानमा अस्थायी आवासका लागि प्राविधिक अध्यायन र शिविर व्यवस्थापन	नेरेसो, सघन स.वि. भवन निर्माण आयोजना/ स.वि .भ.डि.का.	तेस्रो हप्ता
शिविर व्यवस्थापनका लागि अन्तर निकायगत क्षेत्रको समन्वय	बिषय क्षेत्रगत अगुवा निकाय	पहिलो हप्ता देखि निरन्तर
आवास विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक विपद् प्रतिकार्य योजना २०७५ निर्माण भइसकेको हुनाले सोहीअनुसार प्रतिकार्यका गतिविधिहरु संचालन गर्ने	नेरेसो, सघन स.वि. भवन निर्माण आयोजना/ स.वि.भ.डि.का.	निरन्तर

४.२.४ क्षेत्र (Cluster): आपत्कालीन संरक्षण

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): स्थानीय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखाहरु

४.२.४.१ विपद्सम्बन्धी परिस्थिति : प्रकोपबाट सम्भावित मानवीय असर (बाल संरक्षण तथा लैङ्गिक हिंसा)

- जनको क्षति, अनाथहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि ।
- मानिसहरुको आन्तरिक विस्थापन ।
- घाइते बालबालिका ।
- बढ्दो दुरुपयोग र शोषण, भेदभाव ।
- विछोडिएका तथा एकल बाल-बालिका ।
- सम्भावित मानसिक आघात (psychosocial trauma) तथा मनोवैज्ञानिक विपत्ति ।
- लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा (Gender–based violence - GBV) को बढ्दो जोखिम ।
- सामना गर्ने संयन्त्र (coping mechanism) मा अवरोध ।

- मानव बेचविखनको जोखिम ।
- प्रभावित व्यक्तिहरुमा यौन शोषणको जोखिम ।
- अपाङ्ग, वृद्ध तथा एकल महिलाहरुको सुरक्षा तथा संरक्षणमा कमी।
- शान्ति सुरक्षाको अभाव तथा सामान्य असुरक्षाको वातावरण ।
- केही समुदाय अथवा समूहहरूका लागि मानवीय सहयोगमा पहुँच नहुनु अथवा पहुँच अपर्याप्त हुनु ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- महिला तथा बालबालिकालगायत जोखिममा रहेका समूहहरूले आपत्कालीन परिस्थितिको कारणबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेलाबाट संरक्षण गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- नेपालका विपद् तथा अन्य आपत्कालीन परिस्थितिहरूमा उपलब्ध गराइने सहयोग कार्यक्रमहरूमा जोखिममा रहेका समूहहरूका लागि मानव अधिकार सम्बन्धी कानून, अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानून तथा राष्ट्रिय कानूनले प्रत्याभूत गरेका मौलिक अधिकारहरूको संरक्षण गर्दै भएका कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- जोखिममा रहेका समूहहरूको संरक्षण सुनिश्चित गरी आपत्कालीन सहयोगको न्यायोचित वितरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेलाका जोखिमहरूलाई सम्बोधन गरी प्रकोपबाट प्रभावित मानिसहरूको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित भई जीवित व्यक्तिहरूका लागि सेवा सम्बन्धी प्रावधानहरूमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम, प्रेषण प्रणाली स्थापना तथा सवलीकरण, महिला तथा किशोरीहरूका लागि मर्यादा कायम गर्ने प्रभावकारी संयन्त्र बनाउने ।
- यौन तथा लैगिक हिंसाबाट प्रभावित तथा गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूको लागि महिला मैत्री स्थान (Female Friendly Spaces) को स्थापना तथा लैगिक हिंसा प्रतिकार्यका लागि एकद्वार प्रणली अर्थात् (One Side Crisis Management Center-OSCMC) लाई प्रभावकारी गराउने ।
- बाल-मैत्री ठाउँ तथा मनो-सामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोगको स्थापना गरी सुरक्षित वातावरणमा बालबालिका तथा महिला रमाउँदछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- बिछोड भएका बालबालिका, खास गरी पाँच वर्षको उमेर भन्दा मुनिका केटाकेटी तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोग पछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधा सहित परिवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग प्राप्त गर्दछन् भन्नेकुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसाका विरुद्ध तिनको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरी बालबालिका र महिलाहरूको यौन दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।

संरक्षणमा मानवीय सहयोगको न्यूनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनै पनि उलङ्घन, दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेश गर्ने, संयन्त्रको स्थापना गर्ने अथवा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने ।
- विभिन्न समुदायका सदस्यहरुबाट, विशेषतः अति गरिब तथा पछाडी पारिएका समूहबाट मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहुँच सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने ।
- साझेदारहरूका बीचमा अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने ।
- बालमैत्री, महिला मैत्री ठाउँ लगायत बालबालिका तथा महिलाहरूका लागि सुरक्षित वातावरणको सिर्जना गर्ने ।
- शिक्षा तथा संरक्षण सम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनो-सामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने ।
- हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरूबाट बाल-बालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने ।

- विछोडिएका तथा परिवारको साथ नभएका बालबालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- परिवारबाट बिछडिएका तथा साथ नभएका बाल-बालिकाहरू र अन्य जोखिम्मा परेका समुह जस्तैः परिवार नभएका, वृद्ध, अपांग तथा दीर्घ रोगबाट पीडित समूहका मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने
- (बास तथा अन्य सेवाको व्यवस्था) ।
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित मानिसहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- फिर्ता हुने कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने ।
- शिविर तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षाका लागि पैरवी गर्ने ।

४.२.४.२ अगुवा निकाय : महिला तथा बालबालिका कार्यालय/स्थानीय तहका शाखाहरु

यस क्षेत्रका क्षेत्रगत सदस्यहरु (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा श्रोतको आकलन :

क्र.स.	अगुवा र सहयोगी सस्थाहरु	उपलब्ध साधन/स्रोत			सम्पर्क व्यक्ति पद तथा नाम	सम्पर्क नम्बर
		आर्थिक श्रोत	सामग्रीगत स्रोत	मानवीय स्रोत दक्ष		
१	महिला बाल बालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा	केही	समुदायमा रहेका ४३ महिला सहकारी स्थानीय तहमा रहेका महिला बालबालीका तथा सामाजिक विकास शाखाहरु			
२	ग्रामीण महिला उत्थान केन्द्र	केही	संरक्षण सामग्री	५ जना	आसमानी चौधरी	५६०४८९, ९८५७८३०३८३ gmukdang@gmail.com
३	सौभाग्य महिला बचत तथा ऋण सहकारी	छैन	परामर्श, सुरक्षित आवास	स्वयंसेवक	कमला देउजा	९८४७८०७९३४
४	सीसा	छैन	केही संरक्षण सामग्री	जनचेतना	साजिदा सिद्धिकी	९८५७८३०२८२
५	बेस	केही	खाद्यान्न	स्वयंसेवक	चूर्ण चौधरी	९८५७८२१२४३
६	ओरेक	केही	आपत्कालीन सुरक्षा आवास	स्वयंसेवक	कल्पना चौधरी	9847876228 घ्ाघकथज@हृद्वचङ्गथ ङ्मकत.द्वचज
७	युनिसेफ	केही	बालबालिकाका लागि आवश्यक सामग्रीहरु	स्वयंसेवक	रिद्दि शर्मा	९८५७०१७२६१
८	जेष्ठ नागरिक सरोकार केन्द्र	छैन	आपत्कालीन सुरक्षा आबास	स्वयंसेवक		

क्र.स.	अगुवा र सहयोगी सस्थाहरु	उपलब्ध साधन/स्रोत			सम्पर्क व्यक्ति पद तथा नाम	सम्पर्क नम्बर
		आर्थिक श्रोत	सामग्रीगत स्रोत	मानवीय स्रोत दक्ष		
९	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	छ	बालबालिकाका लागि आवश्यक सामग्रीहरु	स्वयंसेवक/स्वास्थ्यमर्मी	कल्पना न्यौपाने	९८४७८४६८१९
१०	जिल्ला प्रहरी महिला सेल	छैन	सुरक्षित आवास	कर्मचारीहरु	सम्झना थापा	९८५७८३४८८२
११	अपांङ्ग मानवधिकार सरोकार मञ्च	छैन	समुदाय परिचालन	स्वयंसेवक	जि.बि.चिन्तन	९८४४९५००८९
१२	शिक्षा कार्यालय स्थानीय तहका शिक्षा विकास शाखाहरु	छैन	विद्यालय आपत्कालीन आश्रय	शिक्षक विद्यार्थी	कार्यालय प्रमुख	०८२-५६००१० स्थानीय तहका शिक्षा विकास शाखाको विवरण अनुसूचीमा समावेश गरिएको छ।
१३	जि.स.स	छैन	समन्वय राहत सामग्री	स्वयंसेवक	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०८२-५६००३८
१४	स्वास्थ्य कार्यालय		स्वास्थ्य सेवा	कर्मचारीहरु	कार्यालय प्रमुख	०८२-५६०००५
१५	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन		सरसफाइ सेवा, आवश्यकता अनुसार सरसफाइका सामाग्रीहरु	कर्मचारी	कार्यालय प्रमुख	०८२-५६००२६
स्थानीय तहमा रहेको महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण अनुसूचि ८ मा राखिएको छ। सबै स्थानीय तहले आ-आफ्नो क्षेत्रगत अवधारणा अनुसार सक्रिय बनाई योजनासमेत बनाउनु पर्नेछ।						

४.२.४.३ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारीः आपत्कालीन परिस्थिति भन्दा पहिले)

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
व्यवस्थापन तथा समन्वयसम्बन्धी व्यवस्थाः जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूका बीचमा समन्वय, श्रोत पहिचान सम्झौता गर्ने तथा श्रोत पहिचान गर्ने तथा जिम्मेबारी बाँडफाडमा सहमति कायम गर्ने, पूर्वतयारी तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगाना सहित विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषित गर्ने।	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	वैशाख
सिकिएका पाठ : यस वर्षको आकस्मिक योजनामा समावेश गर्नका लागि बाढी प्रतिकार्य २०७१ र २०७४ तथा गोरखा भूकम्पको अनुभवबाट हरेक क्षेत्रभित्र सिकिएका प्रमुख पाठहरूको पहिचान, पूर्व तयारी गर्ने। कसले के गर्ने भन्ने जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने।	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	जेठसम्म

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
आधाररेखा जानकारी/अन्य स्रोतबाट तथ्याङ्क सङ्कलन : क. बाढी वा विपद् आउन सक्ने गापाहरूसँग सम्बन्धित क्षेत्रगत जानकारी/तथ्याङ्क । ख. सार्वजनिक सुविधाहरू रहेका ठाउँ देखाउने नक्सा । ग. जिल्लाका विभिन्न निकाय/सरोकारवालाहरूसँग उपलब्ध स्रोतको नक्साङ्कन	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
क्षमता विकास : संरक्षण सम्बन्धी तालिमको लागि समन्वय गर्ने । क.मनोसामाजिक तालिम प्रदान गर्ने आवश्यकतानुसार । ख.शारीरिक रुपमा अशक्त, जेष्ठ नागरिक तथा अपांङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई आपत्कालीन अवस्थामा संरक्षण तालिम ।	महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
आपत्कालीन संरक्षण सामग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने • विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्ध मौजदातको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने • अपुग सामग्री (Gaps) को पहिचान गर्ने ।	महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
पूर्वतयारी योजनाको समीक्षा गर्नका लागि समन्वय बैठक पूर्वतयारी गतिविधिहरूको अनुगमन गर्नका लागि कार्य योजना ।	स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	जेष्ठ महिनामा

४.२.४.४ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना (विपद्को अवधिमा लागू हुने)

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि सम्बन्धित क्षेत्रका सबै सदस्यहरूसँग समन्वय बैठक गर्ने । जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा प्रभावित क्षेत्रको अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने र सूचना लिने ।	स्थानीय तह महिला बालबालिका इकाइ	पहिलो दिन
क. परिस्थिति सम्बन्धी आफ्नो क्षेत्रको पहिलो प्रतिवेदन तयारी गर्ने जसमा प्रभावित बालबालिका,वृद्ध,एकल महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, किशोरीहरू तथा अन्य जोखिम्मा रहेका व्यक्तिहरूको संख्या तथा अवस्था उल्लेख गर्ने । ख. अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । ग. २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमका लागि समाचार प्रकाशन गर्ने ।	१.महिला तथा वालवालिका कार्यालय	दोश्रो दिन
प्रारम्भिक प्रतिबेदन तथा अन्य संरक्षणसंग जोडिएका परिस्थितिको लेखाजोखा तथा समीक्षा गर्ने । क. प्रभावित परीवारको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित स्थानीय तहसँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ख. प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने ।	क.क्लष्टर सदस्यहरु ख. स्थानीय तह महिलाबालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा	दोश्रो दिनदेखि निरन्तर

प्रारम्भिक जानकारीहरूका आधारमा प्रारम्भिक मानवीय सहयोग क. तत्काल उपलब्ध गराइएका मानवीय सेवाहरुमा महिला, वालवालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, अपांगता भएका व्यक्तिहरु, वृद्ध वृद्धाहरुको पहुँच भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने । ख. सुत्केरी, गर्भवती तथा जोखिममा रहेका किशोरीहरू तथा महिलाहरुलाई मर्यादा सामाग्री (Dignity Kit) वितरण गर्ने । ग. मानवीय सेवाको आवश्यकता देखिएको प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवी गर्ने ।	क.स्थानीय तह महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, क्लष्टर सदस्यहरु	प्रभावित क्षेत्रमा मानवीय सेवा उपलव्ध गराउन सुरु गरेपछि निरन्तर रुपमा ।
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना (Cluster CP) को समीक्षा गर्ने	स्थानीय तहमा संरक्षणक्षेत्रको बैठक बसी समीक्षा गर्ने ।	७ दिनभित्र
पारिवारिक रुपमा विछोडियका बालबालीकाहरूको खोजी गर्ने र पुनर्मिलन कार्य गराउने	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	पहिलो हप्ता
संरक्षणका विभिन्न क्रियाकलापका लागि विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त सहयोगको लागि गरिएको प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन गर्ने ।	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	७-१० दिन
मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	दोश्रो हप्तादेखि निरन्तर
जोखिममा रहेका समूहरूको पहिचानलगायत पहिलो ३० दिनभित्र तत्कालीन मानवीय सहयोग/सम्झौता । क. ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूका लागि आवश्यक पोषण युक्त खाना र लत्ता कपडा । ख. सुत्केरी र ६ महिनासम्मका बच्चाका आमाहरूको लागि आवश्यक पोषणयुक्त खाना र लत्ता कपडा । ग. परिवारबाट विछोडिएका बालबालिकाहरूलाई बाल पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । घ. लैंगिकतामा आधारित हिंसामा परेका वालवालिका तथा महिलाहरू लाई पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । संरक्षणको आवश्यकता भएका वृद्ध वृद्धा र अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । ङ. लैगिक हिंसा रोकथामको लागि प्रेषण प्रणाली स्थापना तथा सबलीकरण गर्ने । च. महिला तथा किशोरीहरूका लागि मर्यादा कायम गर्ने र डिग्निटी किट वितरण । छ. महिलामैत्री स्थानहरूको पहिचान गर्ने तथा सुरक्षित स्थान निर्माण गर्ने ।	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	पहिलो दिनदेखि नै निरन्तर रुपमा गर्ने ।
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – अन्तरिम अवधिका लागि (३०-९०) दिनको अवधीमा		

➢ क्षेत्रगत समन्वय बैठक गर्ने । ➢ मनोसामाजिक असर देखिएका व्यक्तिहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्ने । ➢ विपद्मा महिला तथा बालबालिकामा पर्नसक्ने थप जोखिमको बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू गर्ने जस्तै: लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन, बाल संरक्षण, मनोविमर्श सेवा, यौन हिंसा तथा सहयोगबारे जानकारी आदि । ➢ लैङ्गिक हिंसा, यौन हिंसा तथा बाल हिंसाका घटनाहरुमा सिफारिस प्रणालीमा काम गर्ने । शिविरभित्र संरक्षण आवश्यक भएमा महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिकका लागि सुरक्षित स्थान पहिचान गर्ने । ➢ विपद्पछि हुनसक्ने ओसारपसार रोक्नका लागि गतिविधि सञ्चालन गर्ने ।	स्थानीय तह संरक्षण क्षेत्र तथा क्षेत्रगत सदस्यहरू	दुई हप्तामा एक पटक
मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने । मानवीय सहायताको प्रतिवेदन तयारी तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने ।	स्थानिय तहमा रहेका संरक्षण क्षेत्रको क्षेत्रगत सदस्यहरू	निरन्तर जारी

४.२.५ क्षेत्र: - आपत्कालीन शिक्षा

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : जिल्ला शिक्षा तथा समन्वय इकाई कार्यालय

४.५.१ विपद्सम्बन्धी परिस्थिति : प्रकोपका सम्भावित मानवीय असर (शिक्षा) :

- विद्यालय भवनहरू र शिक्षण/सिकाइका सामग्रीहरूको क्षति ।
- शिक्षक/विद्यार्थीहरू हताहत/जनको क्षति ।
- विद्यार्थीहरुको विद्यालयसम्म पहुँच नहुनु ।
- विद्यालयमा क्षति हुनाले शिक्षामा अवरोध ।
- आन्तरिक रूपमा विस्थापितहरूका लागि प्रभावित नभएका विद्यालयहरू आवासको रूपमा प्रयोग हुन्छन् । आतिथ्य प्रदान गर्ने विद्यालय (Host schools) को पढाइमा अवरोध ।
- केटाकेटी तथा शिक्षकहरूमा विपद्को मनोवैज्ञानिक असरले गुणस्तरीय सिकाइ एवं सिक्ने प्रक्रिया माथि प्रभाव पार्छ ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- विकास गर्न, संरक्षण प्राप्त गर्न र सामान्य अवस्था एवं स्थायित्वमा फर्काउने कार्यको सहजीकरण गर्नका निमित्त विद्यालय जाने उमेरका तथा प्रभावित सम्पूर्ण केटाकेटीहरूको गुणस्तरीय शिक्षामा निरन्तर तथा तत्काल पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- सुरक्षित सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराएर विपद्बाट परेको मनोवैज्ञानिक असरको सामना गर्ने कार्यमा केटाकेटीहरू र शिक्षकहरूलाई मद्दत गर्न योगदान पुऱ्याउने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- विपद्बाट प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका केटाकेटी तथा शिक्षकहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षाको निरन्तरता सुनिश्चित गर्नका लागि र उनीहरूलाई सुरक्षित रूपमा सिकाउने एवं सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराउन नेपाल सरकार तथा स्थानीय सरोकारवालाहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- प्रभावकारी आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा सहयोगलाई सहजीकरण गर्नका निमित्त क्षेत्रगत समूहका सदस्यहरू (Cluster members) का बीचमा प्रभावकारी समन्वय, अनुगमन तथा सूचनाको आदान- प्रदान सुनिश्चित गर्ने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिमा पहिलो सहयोग उपलब्ध गराउने व्यक्तिका रूपमा सरोकारवालाहरूको क्षमता बढाउने ।
- द्रुत तथा चालु (Rapid and on-going) शिक्षाका लागि लेखाजोखा सञ्चालन गरिन्छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने र आपत्कालीन परिस्थितिमा रहेका केटाकेटीहरूको शिक्षाका निमित्त युनिसेफका प्रमुख प्रतिबर्द्धताहरू (UNICEF's Core Commitments to Children in Emergencies for Education) का न्यूतम मापदण्डबाट निर्देशित भएर उपयुक्त सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

- आपत्‌कालीन परिस्थितिमा सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि रणनीतिक साझेदारी तथा अन्य साझेदार/क्षेत्रहरू (Clusters) सँग सम्बन्धको स्थापना तथा त्यसलाई सुदृढ पार्ने ।

शिक्षामा मानवीय सहयोगसम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड : (स्फेयर मापदण्ड)

- विपद् परेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षासम्बन्धी सुविधा र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरूका बारेमा द्रुत लेखाजोखा (Rapid Assessment) सञ्चालन गर्ने ।
- जिल्ला शिक्षा कार्यालय र स्थानीय क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster Members) सँगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परामर्शमा प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बाल-बालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका लागि तिनका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ पत्ता लगाउने ।
- संभव भएसम्म यथाशक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्तत : पहिलो दुई हप्ताभित्र, न्युनतम मापदण्डबमोजिम ६ देखि ८ हप्ताभित्र न्यूनतम पुर्वाधारसहित विद्यालय जाने बाल-बालिकाहरूका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बाल-बालिकाहरूका लागि सुरक्षित ठाउँ खडा गर्ने ।
- विद्यालयहरू पुन: खुला गराएर र शिक्षण-सिकाइका सामग्री उपलब्ध गराएर र अर्ध-संरचनागत (Semi-structured) मनोरञ्जनका सामग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारी राख्ने र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको पुन: एकीकरण प्रारम्भ गर्ने ।
- विद्यालयबाहिर रहेका बाल-बालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छ/छैन अथवा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ छैन जानकारी लिने ।
- पीडित बाल-बालिकाहरूका निमित्त नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमश : तिनलाई नियमित पार्दै लगिने ।
- प्रभावित क्षेत्रका स्कूलहरुमा भएका पुराना किताब संकलन गरी सुरक्षित ठाउँमा राख्ने ।
- मनोरञ्जनका कुराहरु दिइने ।

४.५.२ शिक्षा क्षेत्रका क्षेत्रगत सदस्यहरु (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा श्रोत मापन

क्र.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध स्रोत रकम तथा सामग्री	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर,इमेल ठेगाना
१	जिल्ला शिक्षा तथा समन्वय इकाई कार्यालय	स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा विकास इकाई विद्यालय निरीक्षण क्षेत्र श्रोतकेन्द्र विद्यालयहरु	जि.शि.अ. देव मणि चौधरी	०८२, ५६०००९, ५६००१०, ९८५७८३६४९९ deoghorahi@gmail.com
२	सामजिक विकास डिभिजन कार्यालय तुलसीपुर	शिक्षकलाई तालिम	कार्यालय प्रमुख गिरीराज पाण्डे	9857825246 Sddodang@gmail.com
३	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	बालबालिकालाइ शैक्षिक सामाग्री	**अध्यक्ष :** कल्पना न्यौपाने	९८४७८४६८१९ nwcsc.dang@gmail.com
४	बेस	स्टेशनरी जनसहभागिता	चुर्ण चौधरी	९८५७८२१२४३
५	स्थानिय तह सबै	स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा बिकास शाखा	अनुसूचीमा समावेश गरिएको छ ।	
६	युनिसेफ	ECD kit box school kit box	रिद्धि शर्मा	०८१, ५५०२१७
७	सहयोग समाज नेपाल	कम्लरी बालबालिकालाई सहयोग	खोपीराम चौधरी	९८५७८२०६८९
८	सुपर संस्था तुलसीपुर	जनसहभागिता	राम ब. चौधरी	९८५७८२०३९३

१.	सिड तुलसीपुर	शैक्षिक सामग्री सहयोग	भागिराम चौधरी	९८५७८२०२८२
२.	सिसा	आवश्यकता अनुसार बालबालिकालाई सहयोग	साजिदा सिद्दिकी	०८२, ५६१५७४, ९८५७८३०२८२,

४.५.३. आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी : (आपत्कालीन परिस्थितिभन्दा पहिले)

क्र स	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	कहिले गर्ने
१	स्थानीय तहमा क्लष्टर बैठक बसी जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने र सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	मंसीरमा
२	आपत्कालीन आश्रय पहिचान तथा व्यवस्थापन बैठक	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	पुस
३	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा परिचालन अन्तरक्रिया	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	माघ
४	समन्वय, सहकार्य बैठक छलफल	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	चौमासिक रुपमा
५	विपद् सहायता सामाग्री व्यवस्थापन	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	बैशाखमा
६	विद्यालयहरुको आकस्मिक योजना बनाउने	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	जेठसम्ममा
७	विगतमा प्रभावित विद्यालयको अध्ययन, विश्लेषण गरी बाढी, भूकम्प सम्बन्धमा प्र.अ., शिक्षक तथा वि.व्य.समितिलाई विद्यालय स्तरीय चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने, गराउने, शिक्षकहरूलाई प्राथमिक उपचार तालिम	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	माघ तथा फागुन महिनामा
८	वैकल्पिक विद्यालय स्थापना र संचालनकालागि आवश्यक सामाग्री तथा श्रोत व्यक्तिहरुको पहिचान गर्ने	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	चौमासिक रुपमा
९	उच्च जोखिम क्षेत्रका शिक्षक, सामाजिक कार्यकर्ता (मानवीय श्रोत र अन्य श्रोत समेतको) को रोष्टर निर्माण गर्ने र सचेत गराउने	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	चौमासिक रुपमा
१०	उच्च जोखिम क्षेत्रमा प्रचार प्रसारका लागि सूचना सञ्चारका सामाग्रीहरु व्यवस्थापन गर्ने	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	चौमासिक रुपमा
११	स्थानीय संचार माध्यम मार्फत जनचेतनाका गतिविध संचालन गर्ने	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	निरन्तर
१२	विद्यालय विपद् सुरक्षा योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने	जि.शि.स.इ.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	जेठसम्ममा

४.५.४ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना (विपद्को अवधिमा लागु हुने)

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		

जानकारीको सङ्कलनका लागि क्लष्टर समन्वय बैठक ● आर्थिक तथा मानवीय श्रोतको आपत्कालीन जोहो । ● सूचना केन्द्रको स्थापना । ● तत्काल शैक्षिक क्षतिको सूचना संकलन गर्ने । ● तत्कालको लागि शिविरमा सुरक्षित स्थानको स्थापना गर्ने ● तत्काल गाविस तथा क्षेत्रमा भएका सूचना केन्द्रहरुसंग सम्पर्क स्थापना गरी जानकारी संकलन गर्ने ।	जि.शि.स.ई.कार्यालय, सम्बन्धित श्रोत केन्द्र, स्थानीय तह	पहिलो दिनमै
परिस्थितिसम्बन्धी प्रतिवेदन तयार पार्ने : क. पहिलो प्रतिवेदन । ख. अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । ग. २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमका लागि समाचार प्रकाशन गर्ने ।	स्थानीय तह, जिल्ला शिक्षा समन्वय ईकाई कार्यालय	दोश्रो दिन
प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखाका तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने : क. प्रभावित विद्यालय तथा विद्यार्थीको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित विद्यालय सेवा क्षेत्रबाट उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ख. प्रभावित क्षेत्रमा रोकिएको शैक्षिक सेवा अस्थायी रुपमा सुचारु गराउन जिम्मेवारी तोक्ने ।	जिल्ला शिक्षा कार्यालय, सम्बन्धित श्रोतकेन्द्र, स्थानीय तह	दोश्रो र तेस्रो दिन
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना (Cluster CP)को समीक्षा गर्ने	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	७ दिनभित्र
विपद्बाट बढी जोखिममा रहेका समूहहरू क.अपांगता भएका बालबालिकाको पहिचान । ख.परिवारबाट बिछोडिएका । ग.आमाबाबु गुमाएका । घ.मनोसामाजिक आघातमा परेका बालबालिकालाई मानवीय सहायताका लागि श्रोत खोजेर सम्झौता गर्ने । ङ.शिविरभित्रै बालसिकाइ कक्षा सञ्चालन गर्ने ।	स्थानीय तह, जिल्ला शिक्षा विकास ईकाई	पहिलो हप्ता देखि एक महिनाभित्र
क्षेत्रगत निकायहरुको (Clusters) समन्वय बैठक सूचना तथा जानकारीको आदानप्रदान, अवस्था विश्लेषण, कार्यक्रमको पूर्वतयारी तथा साझा सहमति, श्रोतको खोजी तथा व्यवस्थापन	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ	हप्तामा एक पटक
आवश्यकताको विस्तृत लेखाजोखा सञ्चालन गर्ने ३०-९० दिनसम्म		
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि आवश्यकताको विश्लेषण क.प्रस्तावना तयार पार्ने । ख.दातृ निकायहरुसँग प्रस्तावना सहित श्रोतको माग गर्ने ।	स्थानीय तह जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ, क्लष्टर सदस्यहरु	३-४ हप्ता
परिस्थिति सम्बन्धी अद्यावधिक प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने	स्थानीय तह, शिक्षा विकास शाखा	हप्तामा एक पटक
मानवीय सहायताका साथै क्षतिग्रस्त शैक्षिक संस्थाको पुननिर्माण गर्ने	जि.शि.स.ई तथा सहयोगी निकाय	दोश्रो तेस्रो महिनामा
मानवीय शैक्षिक सहयोगको निरन्तरताका साथै नियमित अनुगमन	जि.शि.स.ई तथा सहयोगी निकाय	निरन्तर जारी
स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा विकास शाखा, श्रोत केन्द्रसँगको समन्वय	जि.शि.स.ई तथा सहयोगी निकाय	निरन्तर
विद्यालयलाई अस्थायी आवास बनाएका विपद् प्रभावितहरुलाइ क्रमशः घर पठाउने ।	जि.शि.स.ई तथा सहयोगी निकाय	दोस्रो हप्ता

आवश्यकतानुसार अस्थायी सिकाइ केन्द्र निर्माण गरी शिक्षण कार्य सञ्चालन गर्ने ।	जि.शि.स.ई तथा सहयोगी निकाय	आवश्यकतानुसार
विद्यालयहरुको भौतिक क्षतिको लेखाजोखा कार्यसम्पन्न गर्ने ।	जि.शि.स.ई तथा सहयोगी निकाय	पाँचौ हप्तासम्म
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिसको आधारमा भौतिक क्षति भएका विद्यालयहरुको पुननिर्माण, पाठ्यपुस्तक क्षति भएका विद्यार्थीहरुको पाठ्यपुस्तक खरिद आदिका लागि रकम यकिन गरी प्रदेश सरकारसँग माग गर्ने ।	जि.शि.स.ई तथा सहयोगी निकाय	पाँचौ हप्तासम्म

४.२.६ क्षेत्र (Cluster):खानेपानी तथा सरसफाई

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय
सह नेतृत्व गर्ने निकाय : युनिसेफ

४.२.६.१ विपद् सम्बन्धी परिस्थिति :विपद्का सम्भावित मानवीय असर

- बाढीको कारणबाट होचो स्थानमा रहेका क्षेत्रहरूमा सुरक्षित खानेपानीको मुहान अवरुद्ध हुने गरी इनारहरू दुषित हुनेछन् र सम्भवत, बाढीमा डुब्नेछन् ।
- वातावरण प्रदुषित हुने गरी शौचालयहरू भरिन सक्दछन् ।
- सुरक्षित पानीको अभाव तथा ढलबाट दुषित वातावरणले गर्दा झाडापखाला तथा हैजा फैलने जोखिम बढ्नेछ ।
- प्रभावितहरु समक्ष सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरूको पहुँच नहुने ।

समष्टिगत उद्देश्य :
खानेपानी तथा सर-सफाइसँग सम्बन्धित रोगहरू फैलन नदिने र तिनको रोकथाम गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- विस्थापित समुदायका लागि, खास गरी शिविरमा बस्ने मानिसहरूका लागि सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रूपमा सरसफाइ एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच उपलब्ध छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गराइएको छ र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित व्यवहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रूपमा जानकारी उपलब्ध गराइएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- सम्पूर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध गराइएका छन् र विस्थापित मानिसहरू बस्ने शिविरहरूमा सफा (cleanliness) कायम गर्न तिनको **सशक्ती**करण गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

मानवीय सहयोगका न्यूनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

१. प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति **न्यूनतम** ५ लिटर पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पु¥याउने ।

२. शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन गर्नका लागि बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने चक्की (tablets) अथवा वाटर गार्ड (water guard)उपलब्ध गराउने ।

३. शिविरमा बसोबास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाइ एवं महिलाहरूका लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी स्नानघर र सबैका लागि अस्थायी चर्पी (हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सोलाई बढाउने गरी) को निर्माण गर्ने ।

४. शिविरमा बसोबास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई जिल्ला स्वास्थ्य तथा खानेपानी कार्यालयका कर्मचारी, साझेदार गैर-सरकारी सङ्गठन, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक एवं रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूसँग मिली स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सम्बन्धी सामाग्रीहरु(kits)वितरण गर्ने र स्वच्छता प्रवर्धनसम्बन्धी गतिविधिहरू (पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हात धुने) सञ्चालन गर्ने ।

४.६.२ खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई क्षेत्रका सदस्यहरूको सूची, क्षमता तथा श्रोतआँकलन :

क.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध स्रोत रकम वा सामग्री	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ईमेल ठेगाना
१.	खानेपानी सरसफाई डिभिजन कार्यालय	खानेपानी तथा सरसफाईका सामाग्रीहरु, पानी शुद्धीकरणका लागि सामाग्रीहरु, केही पाईप,	डि.ई तिलक न्यौपाने	०८२, ५६००२६, ९८५७८३५५२६ wssdodang83@gmail.com
२.	युनिसेफ	विपद्को समयमा आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउन सकिने क्षेत्रीय गोदामघर नेपालगञ्ज बाँकेमा रेहेको	रिद्धि शर्मा	९८५७०१७२६१
३.	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	जनचेतना कार्यक्रम, जनशक्ति	**अध्यक्ष** : कल्पना न्यौपाने	९८४७८४६८१९ nwcsc.dang@gmail.com
४.	बेस	केही सरसफाइका सामग्रीहरु जनशक्ति	चार्ण चौधरी	९८५७८२०२४३
५.	सिसा नेपाल	स्वयंसेवक जनचेतना कार्यक्रम, पानी शुद्धीकरणका सामग्री	साजिदा सिद्धिकी	०८२, ५६१५७४
६.	ने.रे.सो. दाङ	स्वयंसेवक परिचालन	प्रकाश श्रीबन्द	०८२, ५२००२२ ९८४७८२२४८९
७.	मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र	जनचेतना, सम्पर्क, समन्वय	तीर्थ सन्तोषी	०८२५६०२४०
८.	सामुदायिक वन महासंघ	समन्वय स्वयंसेवक	हरि भुसाल	९८५७८४०३९५

४.६.३.आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : (विपद्भन्दा पहिले)

क.स	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
१	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुका बीच क्लस्टर सदस्यको बैठक गर्ने, समन्वय स्थापित गर्ने संयन्त्रका बारेमा सहमति कायम गर्ने ।	खा.पा.स.डि.का.	मंसिर, फागुन र जेठ
२	प्रभावित क्षेत्रमा उत्पन्न हुनसक्ने संकट आँकलन तथा खानेपानी तथा सरसफाइका लागि योजना निर्माण	खा.पा.स.डि.का./ गै.स.स र रेडक्रस	वैशाख सम्म
३	सुरक्षित खानेपानी सुचारु गर्न आवश्यक पर्ने सामग्री तथा जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने	खा.पा.स.डि.का.	वैशाख
४	जानकारीको विश्लेषणका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने ।	खा.पा.स.डि.का	चैत्र
५	विपद् जानसक्ने सम्बन्धित क्षेत्रको तथ्याँक लिई त्यस क्षेत्रमा उत्पन्न हुनसक्ने खानेपानी समस्याको आँकलन गर्ने	खा.पा.स.डि.का सबै सरोकारवाला	फागुन
६	आपतकालीन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने खानेपानी योजनाहरु र प्रभावित हुनसक्ने घरपरिवार संख्याको आधारमा आवश्यक सामग्रीको न्यूनतम मौज्दात विभिन्न निकयहरुसँग उपलब्ध मौज्दात विवरण लिने ।	खा.पा.सरसफाई डिभिजन तथा सबै सरोकारवाला	असार
७	• अपुग सामग्रीको पहिचान गर्ने • पुस्तिका, पोस्टर, सूचना तथा संचार सम्बन्धी सामग्रीहरु पूर्वतयारी अवस्थामा राख्ने ।	खा.पा.डि. सबै सरोकारवाला	असार

४.६.४ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना (विपद्को अवधिमा लागू हुने)

सहयोग गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म

सहयोग सम्बन्धी गतिविधि –तत्कालका लागि (०-९० दिनसम्म)		
क्षेत्रगत सदस्यहरुको आकस्मिक बैठक सञ्चालन । विपद् अवस्थाको विश्लेषण । प्रतिकार्यको तयारी गर्ने । सूचना डेस्क स्थापना ।	ख.पा.स.स.डि.का.	पहिलो दिन
स्थलगत वस्तु स्थितिको जानकारी लिनको लागि अन्य क्षेत्रसँग र सम्बन्धित क्षेत्रमा सम्पर्क गरी जानकारी लिने ।	खा.पा.स.स.डि.का. र सरोकारवालाहरु	दोस्रो दिन
क्षेत्रगत सदस्यहरु बीच विपद् विश्लेषण गरी क्षतिको लेखाजोखा गर्नको लागि एक टोली विपद् स्थलमा खटाउने ।	ख.पा.स.स.डि.का. जिसस	पहिलो हप्ता
प्रविधिक टोलीद्वारा संकलित विवरणको आधारमा प्रदूषित खा.पा. तथा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना फैलाउन अर्को टोली परिचालन	खा.पा.स.डि.का., स्थानीय तह	दोस्रो हप्ता
सुरक्षित, स्वच्छ खा.पा. तथा सरसफाई कायम गर्नको लागि उपयुक्त, गुणस्तर परिमाणमा पानी प्रभावित परिवारमा पहुँच पु-याउनको लागि पानीको वितरण तथा अस्थायी शौचालय निर्माण गर्न सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	खा.पा.स.स.डि.का. स्थानीय तह	पहिलो महिना
सुरक्षित शौचालय निर्माण, प्रभावित क्षेत्रमा सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन, स्थायी खा.पा.योजना सञ्चालनका लागि पाइप आदि सामग्री व्यवस्था गर्न सरोकारवाला निकाय र तालुक निकायमा समन्वय गर्ने ।	जि.स.स.स्थानीय तह,खा.पा.स.स.	दोस्रो महिना
सहयोगको अनुगमन तथा पृष्ठपोषणका लागि टोली खटाउने, समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने । सम्बन्धित सबै सरोकारवाला निकायलाई प्रगति प्रतिवेदन पठाउने । जनचेतनामूलक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने ।	स्थानीय तह खा.पा.स.स.डि.का.	तेस्रो महिना

४.२.७ क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखाहरु

सह नेतृत्वगर्ने निकाय : विश्व स्वास्थ्य संगठन, युनिसेफ

४.७.१.विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : प्रकोपका सम्भावित मानवीय असर (स्वास्थ्य र पोषण) :

- चोटपटक, घाइतेहरू, हैजा, औलो, आउँ र दादुरा एवं पखाला सम्बन्धी रोग, गम्भीर श्वास -प्रश्वास सम्बन्धी संक्रमण, इन्सेफ्लाइटिस, जन्डिस, टाइफाइड र एभियुन इन्फ्लुएन्जा, आँखा अथवा छालाका रोग, आँखा रोगजस्ता सङ्क्रामक रोगहरूको संक्रमणमा वृद्धि ।
- एच.आई.भी./एड्स तथा क्षयरोग फैलने क्रममा वृद्धि ।
- नियमित औषधी सेवनकर्ताहरुको औषधी छुट्ने (क्षयरोग, कुष्ठरोग, एच.आई.भी.आदि) ।
- स्वास्थ्य क्लिनिकहरू नष्टता अथवा पहुँचमा कठिनाइ ।
- औषधी उपचारका उपकरण तथा औषधीको हानि-नोक्सानी ।
- प्रजनन स्वास्थ्य तथा सुरक्षित प्रसूति सेवा प्रभावित ।
- परिवार नियोजनको साधनको उपलब्ध नहुने ।
- नवजात शिशु तथा सुत्केरी र गर्भवतीहरु स्वास्थ्य जाँचदेखि वन्चित ।
- नियमित सेवाहरु (गाँउघर क्लिनिक र खोपका कार्यक्रमहरु) मा अवरुद्धता ।
- सञ्चार सेवा अवरुद्ध हुँदा तुरुन्त स्वास्थ्यकर्मीको सम्पर्कमा आउन कठिनाइ ।
- सुरक्षित रक्त सञ्चार प्रणालीमा अवरोध ।
- तत्काले स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्नमा अवरोध (एम्बुलेन्स, स्ट्रेचर, पैदल आदि) ।
- खाद्य सामग्रीको अभावको कारणले गर्दा गम्भीर कुपोषण, औलो, झाडा-पखाला जस्ता रोगहरूको जोखिममा वृद्धि, स्वास्थ्य सेवाहरूमा घट्दो पहुँच, उपचारात्मक तथा अतिरिक्त पोषण कार्यक्रममा अवरोध ।
- पोषण पुनर्स्थापन कार्यमा अवरोध ।
- स्वच्छ र सुरक्षित पिउने पानीको अभाव ।
- विपद्को कारणले मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्यामा बृद्धि।

समष्टिगत उद्देश्य :
जस्तोसुकै आपत्कालीन अवस्था परे तापनि मानव जीवन सुरक्षा तथा कल्याण (Human Survival And Well-being), खास गरी एकदमै जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य एवं पोषण सम्बन्धी आवश्यकताहरू पूरा भएका छन् भनी सुनिश्चित गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य (स्वास्थ्य) :

- झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्नका निमित्त जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment) गरी स्वास्थ्य तथा पोषण सेवाहरूको अवस्थालाई सुदृढ पार्ने ।
- रोग फैलन गएको खण्डमा सहयोग तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्र (Referral Mechanism) को विकास गर्न जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग पुर्‍याउने
- पर्याप्त आपत्कालीन आपूर्ति र मानव श्रोत लगायतका विषयमा शीघ्र क्षमता अभिवृद्धिका लागि अस्पताल
- (राप्तीस्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, राप्ती अञ्चल)/जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- सुरक्षित मातृत्व तथा परिवार नियोजनका सेवाहरु (सुरक्षित प्रसूति, गर्भावस्था तथा सुत्केरी अवस्थाको सेवा, आकस्मिक परिवार नियोजन सेवा) प्रदान गर्ने ।
- आपत्कालीन अवस्थामा प्रजनन स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन Minimun Initial Service Package (MISP) को सञ्चालन गर्न आवश्यक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूका लागि पूरक खाना खुवाउने कार्यक्रम (Supplementary Feeding Programme - SFP) मा पहुँचको माध्यमबाट गर्भवती तथा दुध खुवाउने महिला एवं पाँच वर्षमुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भीर कुपोषणको वृद्धिलाई रोकथाम गर्न अस्पताल,राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, राप्ती अञ्चल)/जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- गम्भीर कुपोषण (Severe Acute Malnutrition - SAM) को उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न सहयोग गर्ने ।
- निरन्तर स्तनपान सुनिश्चित गर्न र अवाञ्छित स्तनपानका विकल्पहरूको वितरणमा रोक लगाउन जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई मद्दत गर्ने ।
- भिटामिन 'ए' को वितरण, जुका मार्ने औषधी तथा प्रभावित केटाकेटीहरूका लागि खोप सम्बन्धी गतिविधिहरू सुनिश्चित गर्नका निमित्त जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- मानसिक स्वास्थ्य समस्यालाई समाधान गर्न मनोसामाजिक विमर्श सेवा प्रदान गर्ने ।

मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्युनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड
प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएकै समयमा स्वास्थ्यसम्बन्धी निगरानी (Health Surveillance) सुरु गरिनेछ

➢ समुदायको तहमा रोग तथा चोट-पटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको प्रणालीको माध्यमबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केही उपचार एवं थोरै संख्यामा गम्भीर बिमारीहरूलाई सिफारिस गरी अन्य केन्द्रहरू (Referral Centres) मा पठाई आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ ।

➢ सिफारिस गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू (Referral Centres) मा पुग्नका निमित्त बिरामीहरुका लागि उपयुक्त यातायातको प्रबन्ध गरिनेछ ।

➢ आपत्कालीन अवस्थामा प्रजनन् स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन Minimun Initial Service Package (MISP) को सञ्चालन गर्न आवश्यक क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

४.७.२ नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहका स्वास्थ्य सेवाका ईकाइ
यस क्षेत्रका सदस्यहरुको सूची, क्षमता तथा श्रोत मापन

क्र.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध श्रोत तथा सेवाहरु	कार्यालय/सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ईमेल ठेगाना
१	स्वास्थ्य कार्यालय	औषधी/स्वास्थ्यकर्मी	कार्यालय प्रमुख उज्जवल कुमार पौडेल	०८२-५६०००५, ५६२०३९ ९८५७८३४५८१ hodang@lumbini.gov.np

			विपद् सम्पर्क: कमल चन्द	
२	राप्ती स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान	औषधी,स्वास्थ्यकर्मी	अस्पताल निर्देशक डा. ज्नार्दन पन्थी	०८२-५६२३६५ ९८५७८३४१७६
३	मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र	जनचेतना, सम्पर्क, समन्वय र औषधी	प्रमुख प्रदिप मजगैया	०८२-५६०२४० ९८५७८३२९९९
४	राप्ती प्रादेशिक अस्पताल	औषधी/स्वास्थ्यकर्मी	प्रमुख डा. पदम अधिकारी	०८२-५२००११ ९८५५०६०३१८
५	स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य संस्था, एम्बुलेन्स सेवा र निजी अस्पतालहरुको सम्पर्क सूची अनुसूची च २ मा राखिएको छ ।			
६	ब्लड वैङ्क, घोराही	आवश्यक परेको खण्डमा रगत उपलब्ध	दिलीप न्यौपाने	०८२-५६१४६०, ९८४७८२५९५८
७	आँखा अस्पताल, तुलसीपुर	औषधी र जनशक्ति	प्रमुख शालिकराम गौतम	०८२-५२०१६५ ९८५७८२४७४४
८	आयुर्वेदिक औषधालय बिजौरी	औषधी र जनशक्ति	कार्यालय प्रमुख	०८२-५२११०५
९	सिसा नेपाल	स्वयंसेवक, जनचेतना कार्यक्रम र औषधी	साजिदा सिद्धिकी	०८२ ५६१५७४
१०	युनिसेफ	औषधी र प्राविधिक सहयोग	रिद्धि शर्मा	९८५७०१७२६१
११	नेपाल पत्रकार महासंघ दाङ	सूचना प्रवाह	दुर्गालाल के.सी	९८५७८२०६४३
१२	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	स्वास्थ्यकर्मी, जनचेतना	**अध्यक्ष :** कल्पना न्यौपाने	९८४७८४६८१९ nwcsc.dang@gmail.com
१३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	तथ्यांक संकलन तथा प्राथमिक उपचार	कार्यालय नम्बर प्रकाश श्रीबन्द	०८२-५२००२२, ९८४७८२२४८

४.७.३. यस क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय : स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहमा रहेको स्वास्थ्य सेवा शाखा आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : (विपद्भन्दा पहिले)

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था : जिल्लाका क्षेत्रगत (Cluster) साझेदारहरूका बीचमा सम्झौता गर्ने क. समन्वय बैठक (आपत्कालीन परिस्थितिभन्दा पहिले, परिस्थितिको अवधिमा र त्यसपछि बैठक गर्ने । ख. पूर्वतयारी तथा सहयोगसम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क निकायहरूको पहिचान । ग. लागू गर्न सकिने साझेदार सम्बन्धी व्यवस्थाको विकास ।	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
आधार रेखा जानकारी तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने : क. बाढी जानसक्ने गापा वा सम्बन्धित क्षेत्रगत पहिचान ख. जिल्लाका स्वास्थ्य क्षेत्रका सरोकारवालाहरूसँगको स्रोतको नक्साङ्कन	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
क्षमता विकास : महामारी निगरानी, नवजात शिशुलाई विपद्को वेलामा खुवाउने पौष्टिक आहार	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा	जेष्ठ मसान्त
उद्धार सामाग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने ➢ सम्भावित आपत्कालीन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने व्यक्तिहरूको संख्याका आधारमा आवश्यक स्वास्थ्य सामाग्रीको न्युनतम मौजदात । ➢ विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्ध मौजदातको नक्साङ्कन गर्ने ।	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त

➢ अपुग सामाग्री (Gaps) को पहिचान गर्ने । ➢ पुस्तिका, पोस्टर र सूचना, शिक्षा अपांङ्गता मैत्री ब्रेल साङकेतिक भाषा ठूलो अक्षरको साइज ।		
➢ पूर्वतयारी योजनाको समीक्षा गर्नका लागि समन्वय बैठक	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	३ महिनामा एक पटक

४.७.४ आपत्कालीन सहयोग सम्बन्धी गतिविधि : आपत्कालीन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि विपद् अवधिमा सम्बन्धित क्षेत्रका सबै सदस्यहरूसँग आपत्कालीन बैठक बस्ने । जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा प्रभावित क्षेत्रको अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने र सूचना लिने । DRRT/CRRT लाई परिचालन गर्ने साथै आवश्यक प्राथमिक उपचारका औषधी उपकरण र एम्बुलेन्स लिई घटनास्थलमा पुगी सेवा उपलब्ध गराउने	स्वास्थ्य कार्यालय, UNFPA, युनिसेफ, WHO, लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	क) विपद् शुरू भएपछि २४ घण्टाभित्र (ख)पहिलो सात दिनसम्म एकदिन बिराएर (ग) दोस्रो हप्तापछि हप्तामा एकपटक
परिस्थिति सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार पार्ने : क. पहिलो प्रतिवेदन । ख. अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । ग. २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमबाट स्वास्थ्य सूचना प्रसारण गर्ने । घ) जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रसँग समन्वय गर्ने ।	स्वास्थ्य कार्यालय, UNFPA, युनिसेफ, WHO, लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	४८-७२ घण्टाभित्र पहिलो प्रतिवेदन र पहिलो सात दिनमा हरेक २४ घण्टामा र दोस्रो हप्तादेखि एक दिन बिराएर
प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखा (Base Line) का तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने : क.प्रारम्भिक सूचना संकलन गर्ने । ख.प्रभावित परिवारको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित गापासँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ग.प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरुको समिक्षा गर्ने । घ. जिल्लामा उपलब्ध उद्धार सेवा/क्षमता/ उद्धार सामग्रीको समीक्षा गर्ने ।	स्वास्थ्य कार्यालय, UNFPA, युनिसेफ, WHO, लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	पहिलो दिनदेखि नै लगातार रुपमा (७२ घण्टाभित्र) नियमित रुपमा
क.तत्काल उपलब्ध गराइने मानवीय गतिविधिहरूको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्ने । ख. उपयुक्त कामका लागि सम्बन्धित क्षेत्र (Cluster) लाई सल्लाह दिने । ग. प्रभावित स्थानमा अत्यावश्यक औषधीको आपूर्ति व्यवस्था गर्ने । घ. प्रभावित स्थानमा अस्थाई स्वास्थ्यशिविर खडा गरी स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने । ङ.Minimum Initial Service Package (MISP) लाई कार्यान्वयनमा ल्याउने, च.आपत्कालीन प्रजनन सामग्री वितरण (Emergency RH kit). छ.मनोविमर्श सेवा तथा मनोसामाजिक प्राथमिक उपचार (Psychocial First Aid-PFA) सेवा प्रदान गर्ने ।	स्वास्थ्य कार्यालय, UNFPA, युनिसेफ, WHO, लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	३-४ दिनभित्र एक हप्ताभित्र शिविर कहाँ राख्ने भन्नेबारे ठाउँको पहिचान र दर्ता गर्ने कार्य । ० (शून्य) घण्टादेखि नै प्राथमिकतासहित तुरुन्तै शुरू गर्नुपर्दछ ।

ज.सम्भावित महामारी रोगको रोकथाम र नियन्त्रण गर्ने । झ. प्रसूति सेवाको लागि टेन्ट सहित Maternity Unitस्थापना गरी सेवा सञ्चालन गर्ने । ञ.स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने तथा जनचेतनाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।		निरन्तर
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजनाको समीक्षा गर्ने ।	स्वास्थ्य कार्यालय, UNFPA, युनिसेफ, WHO, लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	७ दिनभित्र
मानवीय सहयोगका लागि (यदि छन् भने) प्रयोगमा ल्याउन सकिने भनी तयारी अवस्थामा राखिएका सम्झौताहरूलाई सक्रिय पार्ने ।	स्वा. कार्यालय	७-१० दिन
मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने ।	स्वास्थ्य कार्यालय	एक हप्ता – निरन्तर जारी
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – अन्तरिम अवधिका लागि (३०-९०) दिन		
अन्तर क्षेत्रगत समन्वय बैठक **(स्वास्थ्य तथा पोषण, खानेपानी, आवास, कृषि, संरक्षण)**	स्वास्थ्य कार्यालय	हप्तामा एक पटक
विषय क्षेत्रको विस्तृत लेखाजोखा (CSDA) सञ्चालन गर्ने (स्वास्थ्य तथा पोषण)	स्वास्थ्य कार्यालय	१५-४५ दिन
स्रोत परिचालन गर्नका लागि आवश्यकताको विश्लेषण (स्वास्थ्य तथा पोषण)	स्वास्थ्य कार्यालय	३-४ हप्ता
अन्तरिम अवधिका लागि मानवीय सहयोगसम्बन्धी गतिविधिहरू	स्वास्थ्य कार्यालय	२-३ हप्ताभित्र
परिस्थितिसम्बन्धी सङ्कलित र निर्मित प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने ।	स्वास्थ्य कार्यालय	हप्तामा एक पटक
मानवीय सहयोगको अनुगमन	स्वास्थ्य कार्यालय	निरन्तर जारी
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – थप अवधि (९० दिनभन्दा बढी) का लागि		
अनुगमन तथा प्रतिवेदन	स्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानीय स्वास्थ्य ईकाइहरु	३ महिनादेखि नियमित

विपद् प्रभावित जनसंख्याको प्रजनन स्वास्थ्य आवश्यकता अनुमानका लागि अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड (Standard Population)

विपद् प्रभावित समुदायको प्रजनन स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक औषधी सामग्री र स्वास्थ्यकर्मीहरु देहायको मापदण्डका आधारमा अनुमान गर्न सकिन्छ । अन्तर निकाय प्रजनन स्वास्थ्य सामग्रीहरु पनि सोही आधारमा तयार गरिएका छन् ।

जनसंख्याको समूह	जनसंख्याको आधार (प्रतिशतमा)
वयस्क पुरुषहरु	२०%
प्रजनन उमेर समूहका महिलाहरू (१५ देखि ४९ वर्ष)	२५%
कोरा जन्म दर	४%
जटिल गर्भपतन र गर्भावस्था	२०%
योनी च्यातिने र बच्चा जन्मदा टाँका लगाउन जरुरी	१५%
वच्चा जन्मँदा गरिने शल्यक्रिया (सिजरिनन् अप्रेशन)	५%
बलात्कृत हुनसक्ने प्रजनन् उमेरका महिलाहरु	२%
परिवार नियोजनका साधन प्रयोग गर्ने प्रजनन उमेरका महिलाहरु	१५%
➢ पिल्स (खाने चक्की)	३०%
➢ सुई	६५%
➢ आइ.यु.सि.डी.	५%

४.२.८ विषयगत क्षेत्र : - राहत तथा पुन निर्माण

४.८.१ यस क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) : जिल्ला समन्वय समिति/स्थानीय तह सबै क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची क्षमता तथा श्रोत आँकलन :

क्र सं.	क्षेत्रगत साझेदारको नाम	उपलब्ध स्रोत	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, इमेल
१.	जिल्ला समन्वय समिति दाङ	स्थानीय तहसँगको समन्वयमा राहत जुटाउने	जिसस प्रमुख नित्यानन्द शर्मा स्था.स.अ. साबित्री श्रेष्ठ	०८२, ५६०१४४, ९८५७८८८३३३ ९८५७८८८२२२
२.	घोराही उमनपा	राहत पुनस्थापना पुनर्निमाण	मेयर : नरुलाल चौधरी,	०८२, ५६०१६२, ९८५७८३११११
३.	तुलसीपुर उमनपा		मेयर : टिकाराम खड्का	९८५७८२२१४०
४.	लमही नगरपालिका		मेयर : जोगराज चौधरी.	९८५७८४२५५५
५.	राजपुर गापा		अध्यक्षःशरद कुमार बुढाथोकी.	९८५७८३२०५६
६.	गढवा गापा		अध्यक्ष : यम प्रकाश शर्मा	९८४०३७०१८८
७.	राप्ती गापा		अध्यक्ष : प्रकाश विष्ट	९८५७८३१०१८
८.	बंगलाचुली गापा		अध्यक्ष : तुल्सिराम पुन	९८५७८२०३५७
९.	दङ्गीशरण गापा		अध्यक्ष : शम्भु गिरी	९८५७८२०९६०
१०.	शान्तिनगर गापा		अध्यक्ष : प्रमोद बस्नेत	९८५१२२२८०८
११.	बबई गापा		अध्यक्ष : कुल बहादुर खत्री	९८१०८९००३९
१२.	सडक डिभिजन कार्यालय घोराही	लोडर, डोजर २/२ वटा रहेको	डि.इ. दिपेन्द्र ब.बिष्ट	9857860203,०८२५६ ०२०३,
१३.	ज.तथा सिं.वि..डि.का.	विपद् पश्चात् सिंचाइ संरचना पुनर्निमाण र बोरा भर्ने सम्बन्धी प्रविधिक सल्लाह	डि.ई. कृष्ण बहादुर बि.क	९८५७८२५७४१ ganeshmarasinio@gmail.com
१४.	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ नेपाल	१५ लाख कोष । काठ सहयोग । प्रत्येक सावको भवनमा अस्थायी आवास वनाउन सकिने	अध्यक्ष हरि भुसाल	०८२-५६२०९७, ९८५७८४०३९५ fecofaundang@gmail.com
१५.	सघन श.बि.भ.नि.आयोजना/ सबडिका घोराही	सरकारी भवन क्षेति भएमा पुनर्निमाण	डि.ई. प्रविण शाह	०८२-५६००२७, ९८५७८३१८११
१६.	दाङ युवासंघ घोराही र तुलसीपुर	राहत, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	वशन्त जोशि विनिल के.सी	९८५७८३००५७ ९८५७८२१०००
१७.	दाङ चेम्बर अफ कमर्स घोराही र तुलसीपुर	राहत, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	विकास अग्रवाल ऋषि भण्डारी	९८४८१५४०५० ९८५७८२१७३६
१८.	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	राहत सामाग्री	**अध्यक्ष :** कल्पना न्यौपाने	९८४७८४६८१९ nwcsc.dang@gmail.com
१९.	बेस	राहत सामग्री	चुर्ण चौधरी	९८५७८२१२४३

४.८.२ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : (विपद्भन्दा पहिले)

क्र.स.	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
१	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुकाबीच क्लस्टर सदस्यको बैठक गर्ने, समन्वय स्थापित गर्ने संयन्त्रका बारेमा सहमति कायम गर्ने ।	जि.सं.स. तथा सदस्यहरु	मंसिर, फागुन र असार
२	प्रभावित क्षेत्रमा उत्पन्न हुनसक्ने संकट आँकलन गरी क्षेत्रगत जिम्मेवारी बाडफाँड ।	जि.सं.स. तथा सदस्यहरु	बैशाखसम्म
३	स्थानीय तहमा उद्धार तथा राहतमा प्रयोग हुनसक्ने औजार उपकरणको तयारी र क्षेत्रगत भण्डारण गर्न समन्वय गर्ने	जि.सं.स. तथा सदस्यहरु	जेठ
४	वर्षायाममा घोराही तुलसीपुर तथा लमही सडकमा खोलाले अवरोध पुर्‍याउने भएकाले खोला छेउमा पोल गाडी डोरी टागेर आपत्कालीन खोला तरन तयारी अवस्थामा राख्ने	जि.सं.स. तथा सदस्यहरु	असार मसान्तसम्म
५	कृतिम तयारी अभ्यास जसमा समावेसी सहभागिता सुनिश्चित गर्ने	रेडक्रस, जि.सं.स. DDMC	असारमा
६	स्थानीय तहमा लेखाजोखा टोलीका तयार गर्नका लागि समन्वय गरी क्षमता अभिवृद्धिका गर्ने ।	स्थानीय तह, जि.सं.स.	जेठ
७	स्थानीय तहमा विपद् तथा राहत व्यवस्थापन कोषको स्थापना गर्न लगाउने	स्थानीय तह, जि.सं.स.	जेठ

४.८.२.१ निकायगत पहिचान (को, कहाँ के)

निकाय	विषयगत क्षेत्र	कार्यक्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं र इमेल
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	समन्वय, सुरक्षा	जिल्लाभर	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०८२, ५६०१३३, ९८५७६०७७७७ cdooffice.dang@gmail.com
नेपाल प्रहरी	खोज, उद्धार, शान्ति सुरक्षा,राहत वितरण	जिल्लाभर	प्रहरी उपरीक्षक	०८२-५६०१९९,९८५७८०५५५५ dang_karya@nepalpolice.gov.np
नेपाली सेना	खोज, उद्धार, शान्ति सुरक्षा,राहत वितरण	जिल्लाभर	प्रमुख सेनानी	०८२-५६१०६३, ९८५८०६६०६० bn_jwaladal@nepalarmy.mil.np
सशस्त्र प्रहरी वल, नेपाल	खोज, उद्धार शान्ति सुरक्षा, राहत बितरण	जिल्लाभर	स.प्र.बल नेपाल नं. २९ गण, भालुवाङ	०८२-४१५१३५ ९८५७८७२११९ dangbsoapfn@gmail.com dang_bso@apf.gov.np
जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र	विपद् सूचना तथा समन्वय	जिल्लाभर	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत	०८२-५६३५४० deocdang2014@gmail.com
जिससको कार्यालय, सबै स्थानीय तह	समन्वय, राहत तथा पुनर्स्थापना	जिल्लाभर	स्थानीय समन्वय अधिकारी	०८२, ५६००३८, ९८५७८८८२२२ ddcdang82@gmail.com
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	राहत	जिल्लाभर	सभापति	०८२-५२००२२, ९८५७८४०००२ dang.dc@nrcs.org

स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहका इकाइहरु	स्वास्थ्य सेवा	जिल्लाभर	स्थानीय तहका शाखा प्रमुखहरु	०८२, ५६०००५ dpho@gmail.com
कृषि ज्ञान केन्द्र तथा स्थानीय तहका ईकाई	खाद्यान्न तथा बिउ	जिल्लाभर	स्थानीय तहका शाखा प्रमुखहरु	०८२- ५६०१३० dadodang@gmail.com
स्थानिय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा	संरक्षण	जिल्लाभर	स्थानीय तहका शाखा प्रमुखहरु	स्थानीय तहमा रहेको शाखाको सम्पर्क नं. अनुसूचीमा राखिएको छ।
खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय,	खानेपानी तथा सरसफाइ सामाग्री	जिल्लाभर	डि.प्र. तिलक न्यौपान	०८२- ५६००२६
विद्युत कार्यालय	विद्युतीकरण	जिल्लाभर	कार्यालय प्रमुख	०८२- ५६०११५
उद्योग वाणिज्य संघ घोराही र तुलसीपुर	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री,निर्माण सामग्री	जिल्लाभर	बशन्त जोसी, विनिल के.सी.	९८५७८३०४५५ ९८५७८२०१३८
चेम्बर अफ कमर्स घोराही र तुलसीपुर	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री,निर्माण सामग्री	जिल्लाभर	विकास अग्रवाल ऋषि भण्डारी	९८४८१५४०५० ९८५७८२१७३६
गैर सरकारी संस्था महासंघ	राहत तथा पुनर्स्थापना	जिल्लाभर	सचिवः भागिराम चौधरी	९८५७८२०२८२
पत्रकार महासंघ	सूचना सम्प्रेषण	जिल्लाभर	अध्यक्ष सन्तोष सुवेदी	०८२-५६१४९७, ९८५७८२०६४३ ९८६७८६१४९७
रक्तसञ्चार केन्द्र	रगतको आपूर्ति	जिल्लाभर	दिलीप न्यौपाने	०८२- ५६१४६०, ९८४७८२५९५८
स्थानीय तहहरु	राहत, पुनस्थापना, पुननिर्माण, लेखाजोखा, क्षतिको तथ्याङ्क सङ्कलन	सबै स्थानीय तह	स्थानीय तह प्रमुख	अनुसूची १ मा समाबेश गरिएको छ
हावापानी फिल्ड कार्यालय	मनसुन पूर्वानुमान, पूर्वचेतावनी सम्प्रेषण, सूचना प्रवाह	जिल्लाभर	कार्यालय प्रमुख श्रेया रिजाल	०८२-५६००३४, ९८६०८२२५१० बर्षा मापन केन्द्र तथा जल मापन केन्द्रको सम्पर्क नं. अनुसूची १० मा छ।

४.८.३ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना

सहयोग गतिविधि	**जिम्मेवार निकाय**	**कहिले सम्म**
सहयोग सम्वन्धी गतिविधि तत्कालका लागि (०-३० दिन सम्म)		
जिल्ला आपत्कालीन सञ्चालन केन्द्र (DEOC) मा अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने तथा सूचना लिने। लत्ताकपडा, पाल, कम्बल, भाँडा, खाद्यान्न तथा राहत वितरण र प्राथमिक उपचार कार्य समन्वय।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सेना, प्रहरी, जिसंस, स्वास्थ्य कार्यालय नेरेसो	पहिलो दिन
विपद् व्यवस्थापनको अनुगमन गरी नपुग सामग्रीहरुको उचित व्यवस्थापन गर्ने।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला संमन्वय समिति	दोस्रो दिन

सरुवा रोगहरु फैलिन नदिन चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय सुआहारा दोश्रो	पहिलो हप्ता
अस्थायी बासस्थानका लागि आवश्यक कार्य सुरु गर्ने	जि.सं.स., शहरी बिकास तथा भवन, नेरेसो, नपा, गापा, विद्यालयहरु	पहिलो महिना
मानवीय सहयोगलाई निरन्तरता	जि.सं.स., नपा, गापा अन्य सहयोगी निकायहरु	दोस्रो महिना
क्षतिग्रस्त भवन तथा संस्थाहरुको पुनर्निर्माण (अस्थायी)	जि.सं.स., नपा, गापा. अन्य सहयोगी निकायहरु	तेस्रो महिना
क्षतिग्रस्त भवन तथा संस्थाहरुको स्थायी पुनर्निर्माण	स्थानीय तह	निरन्तर

४.९.१. आपतकालिन सञ्चार :

विषयगत क्षेत्रहरु	अगुवा संस्था	सदस्यहरु	
• आपतकालीन सञ्चार (सूचना व्यवस्थापन)	▪ जिल्ला प्रशासन ▪ जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र दाङ	▪ जिल्ला प्रशासन ▪ नेपाली सेना ▪ नेपाल प्रहरी ▪ सशस्त्र प्रहरी बल ▪ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ▪ स्थानीय तह सबै ▪ तयार नेपाल ▪ जिल्ला संमन्वय समिति	▪ नेपाल टेलिकम ▪ सूचना एफ.एम., पत्रपत्रिका ▪ राजनैतिक दल प्रतिनिधि ▪ नेपाल पत्रकार महासंघ ▪ प्रिन्ट तथा इलेक्ट्रोनिक मिडिया सम्बन्धी संस्था ▪ गैरसरकारी सस्थां

पूर्वतयारी कार्य

सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा गर्ने उल्लिखित कार्यका लागि निम्नअनुसार पूर्वतयारी गनु पर्नेछ :

क्र.सं.	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	कैफियत
१	सबै स्थानीय तह र विशेषगरी सङ्कटासन्न पालिकाले सञ्चार सुविधाको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गर्ने । सङ्कटासन्न स्थानीय तह हरूको बाढी पूर्वको समग्र अवस्था प्रस्ट्याउने वृत्तचित्र तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, सञ्चार सेवा प्रदायक निकाय जिल्ला समन्वय समिति जि.वि.व्य.स दातृ निकाय	
२	●जोखिमयूक्त स्थानीय तहहरूमा पूर्व चेतावनी (Early Warning) का लागि माइक, साइरन तथा साइकल १ थानका दरले उपलब्ध गराउने वा अघिल्लो वर्षको व्यवस्थालाई अद्यावधीक गर्ने ●पुर्वसूचना तथा चेतावनी प्रणालीलाई निर्वाध रूपमा सञ्चालन गर्न कोषको स्थापना गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	स्थानीय तह, सञ्चार सेवा प्रदायक निकाय जिल्ला समन्वय समिति जि.वि.व्य.स दातृ निकाय	
३	जनचेतना अभिवृद्धिका गतिविधि सञ्चालन गर्ने ● विपद् सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोस्टर, पर्चा तयार गरी विशेषगरी सङ्कटासन्न स्थानीय तहहरूमा वितरण गर्ने । ● एफ.एम. रेडियो तथा पत्रपत्रिकामार्फत् विपद् सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचार प्रसार गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति दातृ निकाय, अ/गैसस सञ्चार माध्यम	
४	मसलन्द सामान तयारी अवस्थामा राख्ने । सबै सरोकारवालाहरुको नाम ठेगाना र सम्पर्क नम्बर सहितको डाइरेक्टरी तयार गरि सम्भावित प्रकोप हुन सक्ने सबै क्षेत्रमा वितरण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति दातृ निकाय, , अ/गैसस	
५	बाढी र यसबाट बच्ने उपाय बारे जनचेतनाको लागि सूचना प्रवाह गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चार माध्यम ।	
६	पूर्व सूचना प्रणालीको कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सम्बन्धित क्षेत्र	जि.वि.व्य.स	

दाङ जिल्लामा बाढीको पुर्वानुमान

नेपाल बाढीको पूर्वानुमान प्रणाली विकासको सन्दर्भमा प्रारम्भिक चरणमा छ। आजसम्म पनि नदी जलाधार सम्बन्धी निर्धारणात्मक हाइड्रोलोजिकल मोडेल सञ्चालित भएका छैनन्। त्यसैले दाङ र देशको अन्य बाढी जोखिम क्षेत्रहररूमा सञ्चालित पूर्वसूचना प्रणाली पूर्णरुपले नदी र वर्षाको तात्कालिक अनुगमनमा आधारित छन्। यस सामान्य प्रणालीको एक प्रमुख कमजोरी विशेष गरी भिरालो पहाडी क्षेत्रदेखि उत्पन्न भएका नदीहरूमा विपद् प्रतिकार्यका लागि ज्यादै कम समय २,३ घण्टा भन्दा पनि कम उपलब्ध हुनु हो। दाङ जिल्लामा अत्यधिक वर्षाले गर्दा अचानक आउने बाढीको कारण प्रायजसो धेरै प्रभावित हुने गर्दछ, त्यसैले जिल्लाको बाढी पूर्वानुमान मुख्यतया वर्षाको थ्रेसहोल्डमा आधारित छ। पूर्वसूचनाको निम्ति अग्रिम समय बढाउन हालको प्रयासले विद्यमान पूर्वसूचना प्रणालीमा वर्षा पूर्वानुमान सम्मिलित गर्नेतर्फ ध्यान केन्द्रित गरिरहेको छ। दाङ जिल्लाको लागि उपलब्ध पूर्वानुमान प्रणाली (विश्वव्यापी र स्थानीय मोडेल) छोटकरीमा तल वर्णन गरिएको छ।

१. दक्षिण एशियाली जलवायु पूर्वाभास मञ्च :

दक्षिण एशियाली जलवायु पूर्वाभास मञ्चले सर्वसम्मत जलवायु पूर्वाभास प्रदान गर्दछ अर्थात आगामी मनसुन औसत भन्दा धेरै, कम या औसत हुने सम्भावना इंगित गर्दछ। जसलाई सामान्य योजना र पूर्वतयारी प्रयोजनको निमित्त उपयोग गर्न सकिन्छ।

२.विश्व बाढी सचेतना प्रणाली

विश्व बाढी सचेतना प्रणालीले १० दिनको सञ्चित वर्षाको एक समीक्षा प्रदान गर्नुको साथै यस क्षेत्रमा समग्र १५० मिलिमिटर र ३०० मिलिमिटर भन्दा धेरै वर्षाको निम्ति संबद्ध अधिकतम सम्भाव्यताको समीक्षा गर्दछ।

३.क्षेत्रीय एकीकृत बहु (प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली: गणितीय मौसम भविष्यवाणी मौसम अनुसन्धान र पूर्वानुमान मोडेलको उपयोग गर्दै क्षेत्रीय एकीकृत बहु प्रकोप पूर्वसूचना प्रणालीले ३ दिनका लागि २४ घण्टे वर्षाको पुर्वानुमान तयार गर्दछ।

४.जल तथा मौसम विज्ञान विभाग: गणितीय मौसम भविष्यवाणी क्षेत्रीय एकीकृत बहुप्रकोप पूर्वसूचना चेतावनी प्रणालीले जस्तै जल तथा मौसम विज्ञान विभागले मौसम अनुसन्धान तथा पूर्वानुमान मोडेल उपयोग गर्दछ तर ३ दिनका लागि घण्टा घण्टाको वर्षा भविष्यवाणी देखाउने उच्च गुणस्तरको वर्षा मानचित्र तयार गर्दछ। जल तथा मौसम विज्ञान विभागले आफ्नो रेनफल वाच वेब इन्टरफेस मार्फत तात्कालिक वर्षा तथ्याङ्क उपलब्ध गरिरहेकोछ जसको आधारमा अहिलेसम्म बाढीको पूर्वसूचना जारी भइरहेका छन्।

दाङमा पूर्व सूचना प्रणाली :

दाङ जिल्लाको बाढी जोखिमयुक्त विभिन्न गाउँहरुमा समुदायमा आधारित पूर्वसूचना प्रणाली मौजूद छ। पूर्वसूचना प्रणाली मुख्यतया दाङ उपत्यकामा तत्कालिक वर्षाको अनुगमन तथा राप्ती र बबई नदी प्रणालीको माथिल्लो भेगमा तात्कालिक वर्षाको अनुगमनमा आधारित छन्। चुरे क्षेत्रका विभिन्न नदीहरुका लागि जल स्तर अनुगमन प्रणाली विकसित गरिएको छ तर पानीको बहाव तीव्र वृद्धिको केहि छिनपछि नै बहाव कम हुने भएकोले जोखिमयुक्त मानिसहरुलाई सुरक्षित हुने पर्याप्त समय उपलब्ध हुँदैन। त्यस अवस्थामा, माथिल्लो क्षेत्रमा वर्षा मापन केन्द्रको तात्कालिक अनुगमनले तल्लो भेगका समुदायहरुलाई अचानक आउने बाढीका लागि पूर्वसूचना दिन बढी प्रभावकारी भएको छ।

बाढी पूर्व सुचना प्रणालीको आशय:

राज्य तथा सूचना निकायको वर्तमान क्षमता विश्लेषण गरी पूर्वसुचना प्रणालीको स्थापना र व्यवस्थापनको लागि उपलब्ध स्रोत र साधनको अधिकतम परिचालन गरी सम्भावित धनजनको क्षतिको जोखिम कम गर्ने गरी जिल्लाको क्षमता वृद्धि गर्न।

जिम्मेवारी:

मानिसहरुलाई विपद्को सम्भावित जोखिमबाट बचाउनु सम्बद्ध निकायहरुको प्रमुख जिम्मेवारी हो। सामान्य विषयहरुमा समयमानै ध्यान दिन सकेको खण्डमा स्रोत र साधनको अभावको बाबजुद पनि मानिसहरुलाई सम्भावित जोखिमबाट बचाउन सकिन्छ। तसर्थ उपलब्ध स्रोत र साधन तथा सूचनाहरुको अधिकतम प्रयोग गरी जोखिम अनुगमनका

आधारमा संकटासन्न/ सङ्कटासन्न समुदायहरुलाई विपद्को पूर्वसूचना उपलब्ध गराई जनधनको जोखिम न्युनीकरण कार्यमा मद्दत गर्नु पर्दछ ।

न्यूनतम मापडण्डः
स्थापित पूर्वसूचना प्रणालीले सम्भावित विपद्को वैज्ञानिक पूर्वअनुमानको आधारमा र जोखिमको खबर संकटासन्न समुदायसम्म पुऱ्याउन, सम्बन्धित निकायलाई परिचालन गरी मानिसहरुलाई सुरक्षाको न्यूनतम् उपायहरु अवलम्वन गर्न सहयोग गर्दछ ।

आधारभूत कार्यहरुः

- पूर्वसूचना सम्वन्धी सम्पूर्ण कार्य जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रले गर्नेछ ।
- पूर्वसूचना प्रणालीका ४ वटा तत्वहरुलाई मध्यनजर गर्दै संकटासन्न समुदायको जीउधनको सुरक्षाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गराउन र आपतकालीन पूर्वतयारी कार्यमा जुट्न, नेपाल सरकार जल तथा मौसम विज्ञान विभाग बाढी पूर्वानुमान महाशाखा अन्तर्गत सञ्चालित बगासोती जलमापन केन्द्र र सोही विभागको क्षेत्रिय हावापानी केन्द्र फिल्ड कार्यालय दाङद्वारा राप्ती नदी बेसिनमा स्थापना गरी सञ्चालन गरिएका हावापानी एवं वर्षा मापन केन्द्रको सूचना, डिस्प्ले बोर्ड र विभागका सूचना कर्मचारीहरुसँगको टेलिफोन सम्पर्कको आधारमा प्राप्त भएको सूचना र तथ्याङ्कलाई १० मिनेट भित्र जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सबै सुरक्षा निकाय, रेडक्रस, जि.स.स.मा जानकारी गराई समुदायको सुरक्षाका लागि परिचालन गर्ने । आपतकालीन समयमा सार्वजनिक तथा व्यापारिक सञ्चार साधनको अभाव रहेको अवस्थामा स्याटालाईट फोन तथा संस्थाको तटस्थतामा असर नपर्ने गरी नेपाल प्रहरी, नेपाली सेनाको सञ्चार नेटवर्क समेत प्रयोगमा ल्याउने ।
- सूचना प्राप्त भएको १ घण्टाभित्र प्रमुख जिल्ला अधिकारीसँग छलफल गर्ने र सूचना प्रवाह प्रकृया निर्माण गरी सूचना एफ.एम. तथा अन्य उपलब्ध सञ्चार माध्यमहरुमार्फत सूचना प्रसारण गर्ने । आपतकालीन अवस्थाको खबर आदानप्रदानको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति द्वारा स्विकृत बाढी पूर्वसुचना सञ्चार संरचनाको प्रयोग गर्ने,जसको कारणले समयमै सूचना प्राप्त गरी श्रोत परिचालन गर्न सहज र प्रभावकारी होस् ।
- जिल्ला संमन्वय समितिमार्फत नगरपालिका र गा.पा.हरुलाई जोखिमको नक्साङ्कन गर्न लगाई सो को रेकर्ड जिल्ला संमन्वयसमिति र जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा राख्ने र संकटासन्न समुदायलाई जोखिम सम्बन्धी अभिमुखीकरण गराई आपतकालीन पूर्वतयारीको लागि उत्प्रेणा जगाउने ।
- स्थापना भएको पूवसूचना प्रणालीअन्तर्गत जोखिमको अनुगमनको लागि स्थापना गरिएका बाढीमापन केन्द्र, हावापानी केन्द्र र बर्षामापन केन्द्रको सुरक्षा, व्यवस्थापन र दिगोपनाका लागि जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र स्थानीय तहसँग आवश्यक समन्वय गरी स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन गर्ने ।
- जि.वि.व्य.स. र सूचना विपद् व्यवस्थापन समितिको अगुवाइमा हरेक बर्ष मनसुन सुरु हुनुभन्दा अगाडि राप्ती नदी र बबई नदी बेसिनका समुदाय र जिल्ला स्तरमा बाढी प्रकोपको कृत्रिम घटना अभ्यास सम्पन्न गर्ने ।
- सबै विषयगत क्षेत्रले आफ्नो विकास योजना बनाउँदा प्रकोपको जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै विपद् जोखिम न्यूनीकरणका मूल प्रवाहीकरण गर्ने।

५ कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति कार्यान्वयन समय तालिका

- यो योजना निर्माण भएदेखि नै कार्यान्वयनमा आइरहेको छ । यस बर्षको बाढीमा पनि यसै योजना अनुसार प्रतिकार्यका गतिविधिहरु सञ्चालन भई बाढी प्रतिकार्य प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन भएको थियो । यसपटक पनि अद्यावधिक गर्ने क्रममा स्थानीय तह, क्षेत्रगत अगुवा निकायले आफ्नो जिम्मेवारी तथा दायित्व बोध गरेको पाइयो । यसपटक २०८० जेष्ठमा यस योजनालाई अद्यावधिक गर्ने क्रममा हरेक क्लष्टर र स्थानीयतह सहितको बैठक जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रको समेत अगुवाइमा स्थानीयतहले यस योजनाअनुसार आ-आफ्नो स्थानीय तहमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा आउने छ भन्ने आशा गर्न सकिन्छ । साथै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दाङले आवश्यकताअनुसार सम्बन्धित

विषयगत क्षेत्रका अगुवा संस्था, स्थानीय तह तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरुसंग समन्वय गरेर यसको प्रभावकारी कार्यन्वयनका लागि प्रयास गर्नेछ ।

- विपद्को समयमा यस योजनालाई तत्काल प्रयोगमा ल्याइने छ ।
- यो योजना विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना भएकाले आवश्यकता अनुसार कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- २०७२ मा दोश्रो पटक अद्यावधिक गरी बनेको योजनालाई २०७९ असारमा आएर आठौँ पटक अद्यावधिक गरिएको छ । यसलाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय तह मार्फत् नीतिगत रुपमै पारित गरेर स्थानीय तहहरुलाई समेत क्रियाशील बनाइने छ ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दाङको बैठकले यस जिल्ला विपद् तथा प्रतिकार्य योजनालाई पारित गरी तत्काल कार्यान्वयनमा ल्याउने छ ।

६. प्रतिवेदन तथा अभिलेखन :

- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ लाई १० औं अद्यावधिक गरी २०८०/०८१ बनाउने क्रममा ०८० बैशाख १७ गते भएको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको जिल्ला स्तरीय कार्यशाला, बैठकले गरेका निर्णयहरु, प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्ने क्रममा भएका क्षेत्रगत रुपमा बसेको बैठक, स्थानीय तहगत भएको छलफल लगायतका सम्पूर्ण प्रकृयाहरुलाई प्रतिवेदनमा समेटिएको छ ।

- यस विपद्पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य अद्यावधिक गर्ने सन्दर्भमा स्थानीय तहको सकृयता बढेको छ र नेपाल सरकारको नीतिअनुसार यस आ.व.२०७६/७७ देखि सबै विषयगत कार्यालयहरु स्थानीय तह गाभिएको हुदा वि.स. २०७८ सालदेखि नै क्षेत्रगत अवधारणा स्थानीय तहले पनि अवलम्वन गर्दै आइरहेको छ र सबै स्थानीय तहले योजना निर्माण गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन गर्दै आइरहको छ भने योजनालाई नियमित अद्यावधिक गर्दै जानुपर्छ भन्ने भावनाको विकास पनि भएको छ । साथै यसले जिल्लाका विपद्हरुको जोखिम विश्लेषण गर्नुपर्ने तर त्यसका लागि पूर्वतयारी गर्नुपर्ने, श्रोत साधनको मापन गर्नुपर्ने, अपुग श्रोतको खाडल पहिचान हुने विपद् व्यवस्थापनमा क्षेत्रगत हिसाबले ठूलो समूह परिचालित हुने अवस्थाको सुनिश्चितता पनि बढाएको छ ।

अनुसुचीहरु :

अनुसूची १ : स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरुको सम्पर्क सूची

क्र.स.	स्थानीय तह	नाम, थर	पद	मोवाईल नं.	इमेल
१	तुलसीपुर उ.म.न.पा.	टिकाराम खड्का	मेयर	९८५७८२२१४०	tulsipursubmun2073@gmail.com
		श्यानी चौधरी	उपमेयर	९८६८९७१६८१	
		केशव राज पार्धे	प्रमुख प्र.अ.	९८५७८७९१११	
२	घोराही उ.म.न.पा.	नरुलाल चौधरी	मेयर	९८५७८८३११११	Ict.ghorahimun@gmail.com, eo@ghorahimun.gov.np
		हुमा डि.सी.	उप मेयर	९८७७८३२५५०	
		ऋषिराम के.सी. प्रकाश देवकोटा	प्रमुख प्र.अ.	९८५८९२८१११	
३	लमही न.पा.	जोगराज चौधरी	मेयर	९८५७८४२५५५	lamahinapa@gmail.com
		लक्ष्मी योगी	उप मेयर	९८५७८४२४४४	
		ऋषिराम के.सी. प्रकाश देवकोटा	प्रमुख प्र.अ.	९८५७८३७१११	
४	बगलाचुली गा.पा.	तुल्सिराम पुन मगर	अध्यक्ष	९८५७८२०३५७	Ito.bangalachulimun@gmail.com
		भक्त जि.सी.	उपाध्यक्ष	९८५७८३४४७३	
		चन्द्रकान्त पौडेल	प्रमुख प्र.अ.	९८५७८३५२१६	
५	गढवा गा.पा.	यमनारायण शर्मा पोखेल	अध्यक्ष	९८४०३७०१८८	Ito.gadhawagaupalika@gmail.com sanjitpaudel@gmail.com chaudharykailash4@gmail.com
		शारदाकुमारी चौधरी	उपाध्यक्ष	९८४७८४८३०२	
		कृष्ण प्रसाद पौडेल	प्रमुख प्र.अ.	९८५७८४१०११ ९८५७८४१०१२	
६	राप्ती गा.पा.	प्रकाश विष्ट	अध्यक्ष	९८५७८३१०१८	raptiruralmuncipality@gmail.com
		कमलापति चौधरी	उपाध्यक्ष	९८४७९०३२३७	
		देविराम पाठक	प्रमुख प्र.अ.	९८५७८४२१११	
७	दंगिशरण गा.पा.	शम्भु गिरी	अध्यक्ष	९८५७८२०९६०	dangisaran2017rmp@gmail.com
		पिमा कुमारी वली	उपाध्यक्ष	९८४४९३५०६६	
		कर्ण बहादुर नेपाली	प्रमुख प्र.अ.	९८५७८६२०११	
८	राजपुर गा.पा.	शरद कुमार बुढाथोकी	अध्यक्ष	९८५७८३५२४६ ९८५११३३८६९	ito.rajpurmun@gmail.com
		धनपति यादव	उपाध्यक्ष	९८५७८३५२५६	
		रेवन्त ब.डाँगी	प्रमुख प्र.अ.	९८५७८३५२४०	
९	शान्तिनगर गा.पा.	प्रमोद वस्नेत	अध्यक्ष	९८५१२२२८०८	santinagargaupalika@gmail.com ito.santinagarmun@gmail.com
		प्रेमकुमारी बुढाथोकी	उपाध्यक्ष	९८६६९०५८११	
		भेष राज चन्द	प्रमुख प्र.अ.	९८५७८२४५५४	
१०	बबई गा.पा.	कुल बहादुर खत्री	अध्यक्ष	९८१०८९००३९	ito.babaimun@gmail.com
		बम कुमारी खड्का	उपाध्यक्ष	९८०८३३२८६३	
		चेतनारायण कडेल	प्रमुख प्र.अ.	९८५७८२५४४४	

अनुसूची २. स्थानीय तहहरूमा विपद् सम्पर्क व्यक्ति तथा वडा अध्यक्षहरूको विवरणः

वडा नं.	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१. घोराही उपमहानगरपालिका				
१	राममणी पाण्डे	अध्यक्ष	घोराही–१	९८५७८१५००१

२	चित्र बहादुर चौधरी	अध्यक्ष	घोराही–२	९८५७८१५००२
३	रामप्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	घोराही–३	९८५७८१५००३
४	मधुसुदन शर्मा	अध्यक्ष	घोराही–४	९८५७८१५००४
५	विवेक वुढाथोकी	अध्यक्ष	घोराही–५	९८५७८१५००५
६	विष्णुराम आचार्य	अध्यक्ष	घोराही–६	९८५७८१५००६
७	खोपीराम चौधरी	अध्यक्ष	घोराही–७	९८५७८१५००७
८	जितेन्द्र शाह	अध्यक्ष	घोराही–८	९८५७८१५००८
९	चेतकुमार चौधरी	अध्यक्ष	घोराही–९	९८५७८१५००९
१०	दिपक पाण्डे	अध्यक्ष	घोराही–१०	९८५७८१५०१०
११	कुल बहादुर लामीछाने	अध्यक्ष	घोराही–११	९८५७८१५०११
१२	दोर्ण बहादुर बहकरी क्षेत्रि	अध्यक्ष	घोराही–१२	९८५७८१५०१२
१३	डुल्लुराम पोखेल	अध्यक्ष	घोराही–१३	९८५७८१५०१३
१४	भानसिंह वुढा	अध्यक्ष	घोराही–१४	९८५७८१५०१४
१५	रमेश कुमार पाण्डे	अध्यक्ष	घोराही–१५	९८५७८१५०१५
१६	तारा बहादुर डि. सि.	अध्यक्ष	घोराही–१६	९८५७८१५०१६
१७	राम लोटन चौधरी	अध्यक्ष	घोराही–१७	९८५७८१५०१७
१८	भरतमणी अर्याल	अध्यक्ष	घोराही–१८	९८५७८१५०१८
१९	ज्ञान बहादुर रायमाभ्री	अध्यक्ष	घोराही–१९	९८५७८१५०१९
२. तुलसीपुर उपमहानगरपालिका				
१	हुमकान्त सापकोटा	अध्यक्ष	तुलसीपुर–१	९८४७८३१०५३
२	भिम बहादुर योगी	अध्यक्ष	तुलसीपुर–२	९८४७८७३१२३
३	विजय वि.क.	अध्यक्ष	तुलसीपुर–३	९८४७८७२९८१
४	तुल्सिराम थापा	अध्यक्ष	तुलसीपुर–४	९८६८२०३४५०
५	विरेन्द्र शाह	अध्यक्ष	तुलसीपुर–५	९८५७८२३२१६
६	दुजमान भण्डारी	अध्यक्ष	तुलसीपुर–६	९८५१२४४३०५
७	राम बहादुर जि.सि.	अध्यक्ष	तुलसीपुर–७	९८४७८२१८६३
८	धर्मराज वलि	अध्यक्ष	तुलसीपुर–८	९८४७८३३३९६
९	घनश्याम ढकाल	अध्यक्ष	तुलसीपुर–९	९८४७८२२२७९
१०	यमराज के.सी.	अध्यक्ष	तुलसीपुर–१०	९८५७८३१३२७
११	मान वहादुर रावत	अध्यक्ष	तुलसीपुर–११	९८४७८२४९०३
१२	खुसिराम चौधरी	अध्यक्ष	तुलसीपुर–१२	९८५७८२०६३७
१३	मोहन लाल पौडेल	अध्यक्ष	तुलसीपुर–१३	९८५७८२३४७९
१४	शँकर खड्का	अध्यक्ष	तुलसीपुर–१४	९८५७८२०७७२
१५	लक्ष्मण चौधरी	अध्यक्ष	तुलसीपुर–१५	९८४११७३९१६३
१६	शिवानन्द डागी	अध्यक्ष	तुलसीपुर–१६	९८४७८५४६७०
१७	थलराज पुरी	अध्यक्ष	तुलसीपुर–१७	९८५७८२१५८५
१८	माधव वलि	अध्यक्ष	तुलसीपुर–१८	९८४७८३१९१९
१९	प्रेम नाथ योगी	अध्यक्ष	तुलसीपुर–१९	९८५७८२०४१२
३. लमही नगरपालिका				
१	दामोदर पौडेल	अध्यक्ष	लमही–१	९८५७८४१४०१
२	नेपालु चौधरी	अध्यक्ष	लमही–२	९८५७८४१४०२
३	मनोज चौधरी	अध्यक्ष	लमही–३	९८५७८४१४०३
४	सुवास न्यौपाने	अध्यक्ष	लमही–४	९८५७८४१४०४
५	सागर सुवेदी	अध्यक्ष	लमही–५	९८५७८४१४०५
६	श्याम नारायण चौधरी	अध्यक्ष	लमही–६	९८५७८४१४०६
७	मोहन गिरी	अध्यक्ष	लमही–७	९८५७८४१४०७

८	उमेश कुमार खड्का	अध्यक्ष	लमही–८	९८५७८४१४०८
९	भेष बहादुर के.सी.	अध्यक्ष	लमही–९	९८५७८४१४०९
४. राजपुर गाउँपालिका				
१	सुर्य प्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	राजपुर–१	९८५७८४१४०१
२	ओम प्रकास यादव	अध्यक्ष	राजपुर–२	९८५७८४१४०२
३	राम प्रसाद अहिर	अध्यक्ष	राजपुर–३	९८५७८४१४०३
४	रामेश्वर अहिर	अध्यक्ष	राजपुर–४	९८५७८४१४०४
५	टंक बहादुर विष्ट	अध्यक्ष	राजपुर–५	९८५७८४१४०५
६	श्याम रोका	अध्यक्ष	राजपुर–६	९८५७८४१४०६
७	पुस्कर वलि	अध्यक्ष	राजपुर–७	९८५७८४१४०७
५. गढवा गाउँपालिका				
१	बावुराम अधिकारी	अध्यक्ष	गढवा–१	९८५७८४१४०१
२	भक्तु चौधरी	अध्यक्ष	गढवा–२	९८५७८४१४०२
३	तुलसीराम अधिकारी	अध्यक्ष	गढवा–३	९८५७८४१४०३
४	हरि भगत चौधरी	अध्यक्ष	गढवा–४	९८५७८४१४०४
५	लेख बहादुर थापा	अध्यक्ष	गढवा–५	९८५७८४१४०५
६	विर वहादुर आले मगर	अध्यक्ष	गढवा–६	९८५७८४१४०६
७	राहुल देव चौधरी	अध्यक्ष	गढवा–७	९८५७८४१४०७
८	अब्दुर खालिद सिद्धिकी	अध्यक्ष	गढवा–८	९८५७८४१४०८
६. दंगिशरण गाउँपालिका				
१	श्री रमेश भण्डारी	अध्यक्ष	दगिंशरण–१	९८५७८४१४०१
२	डम्वर खत्रि	अध्यक्ष	दगिंशरण–२	९८५७८४१४०२
३	सुकलाल चौधरी	अध्यक्ष	दगिंशरण–३	९८५७८४१४०३
४	कमल थारु	अध्यक्ष	दगिंशरण–४	९८५७८४१४०४
५	निरज वस्नेत	अध्यक्ष	दगिंशरण–५	९८५७८४१४०५
६	रोसन जंग शाह	अध्यक्ष	दगिंशरण–६	९८५७८४१४०६
७	रेशम बहादुर वलि	अध्यक्ष	दगिंशरण–७	९८५७८४१४०७
७. बबई गाउँपालिका				
१	प्रेम बहादुर डागी	अध्यक्ष	बवइ–१	९८५७८४१४०१
२	टेक बहादुर वलि	अध्यक्ष	बवइ–२	९८५७८४१४०२
३	मान बहादुर के सी	अध्यक्ष	बवइ–३	९८५७८४१४०३
४	टेक बहादुर वली	अध्यक्ष	बवइ–४	९८५७८४१४०४
५	र्हक बहादुर सिरीस	अध्यक्ष	बवइ–५	९८५७८४१४०५
६	राजेन्द्र विक्रम शाह	अध्यक्ष	बवइ–६	९८५७८४१४०६
७	तिलक राम भण्डारी	अध्यक्ष	बवइ–७	९८५७८४१४०७
८. शान्तीनगर गाउँपालिका				
१	जंग बहादुर पुन मगर	अध्यक्ष	शान्तिनगर–१	९८५७८४१४०१
२	सुनिल वलि	अध्यक्ष	शान्तिनगर–२	९८५७८४१४०२
३	मिन बहादुर के.सी.	अध्यक्ष	शान्तिनगर–३	९८५७८४१४०३
४	गोमान वहादुर वलि	अध्यक्ष	शान्तिनगर–४	९८५७८४१४०४
५	ओपेन्द्र बहादुर रावत	अध्यक्ष	शान्तिनगर–५	९८५७८४१४०५
६	शेर बहादुर भण्डारी	अध्यक्ष	शान्तिनगर–६	९८५७८४१४०६
७	तारा बहादुर वली	अध्यक्ष	शान्तिनगर–७	९८५७८४१४०७
९. बंगलाचुली गाउँपालिका				
१	विष्णु कवर	अध्यक्ष	बगलाचुली–१	९८५७८४१४०१
२	मैते पुन मगर	अध्यक्ष	बगलाचुली–२	९८५७८४१४०२

३	शोभाराम बिश्वकर्मा	अध्यक्ष	बगलाचुली–३	९८५७८४१४०३
४	दास बहादुर डागी	अध्यक्ष	बगलाचुली–४	९८५७८४१४०४
५	लिला बहादुर धर्ति	अध्यक्ष	बगलाचुली–५	९८५७८४१४०५
६	डोम वहादुर के.सी.	अध्यक्ष	बगलाचुली–६	९८५७८४१४०६
७	गिर बहादुर थापा	अध्यक्ष	बगलाचुली–७	९८५७८४१४०७
८	झविन्द्र गाहा मगर	अध्यक्ष	बगलाचुली–८	९८५७८४१४०८
१०. राप्ती गाउँपालिका				
१	गेम बहादुर खड्का	अध्यक्ष	राप्ती–१	९८५७८४१४०१
२	पहलमान चौधरी	अध्यक्ष	राप्ती–२	९८५७८४१४०२
३	उमेश अधिकारी	अध्यक्ष	राप्ती–३	९८५७८४१४०३
४	विर बहादुर चौधरी	अध्यक्ष	राप्ती–४	९८५७८४१४०४
५	देव प्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	राप्ती–५	९८५७८४१४०५
६	दिपक कुमार चौधरी	अध्यक्ष	राप्ती–६	९८५७८४१४०६
७	सिताराम चौधरी	अध्यक्ष	राप्ती–७	९८५७८४१४०७
८	चन्द्र बहादुर गुरुग	अध्यक्ष	राप्ती–८	९८५७८४१४०८
९	रिम बहादुर सुनारी मगर	अध्यक्ष	राप्ती–९	९८५७८४१४०९

अनुसूची ३ : स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सम्पर्क सूची

सि.नं.	नाम	मो.नं.	पद, तह	इमेल	कार्यरत पालिका
१	राधा पौडेल (शाखा प्रमुख)	९८५७८३६३३५	ब.अ.न.मी. सातौ	narayanpdgharti@gmail.com	घोराही उ.म.न.पा.
२	बिमला पौडेल	९८५७८३०४३९	सि.अ.न.नि.अ. सातौ		
३	ठाकुर प्रसाद खनाल	९८५७८३२५८३	सि.अ.हे.ब. सातौ	khanalt4@gmail.com	
४	ओम प्रकाश न्यौपाने (शाखा प्रमुख)	९८४७८२२८५४	ब.आ.ची.	omneupane42@gmail.com	तुलसीपुर उ.म.न.पा.
५	बिमल के.सी.	९८४७८३४६५२	सि.अ.हे.ब. सातौ		
६	राधिका गौतम	९८४६०४३४७०	सि.अ.हे.ब. सातौ		
७	नारायण प्रसाद शर्मा (शाखा प्रमुख)	९८४७८२१८२६	ज.नी, अधिकृत सातौ	lamahinapa@gmail.com	लमही न.पा.
८	मिना भुसाल शर्मा	९८४८०३६०१८	ब.अ.न.नि. अधिकृत सातौ		
९	रेश्मा थापा	९८४२१६६३७७	अ.न.नि. अधिकृत छैठौ		
१०	नारायण रावत (शाखा प्रमुख)	९८५७८३१४५६	स्वा.अ. सातौ	rautn5540@gmail.com	राप्ती गा.पा.
११	भारती सन्यासी	९८४७८५९११२	स्वा.अ.सातौ		
१२	कैलाश चन्द्र चौधरी (शाखा प्रमुख)	९८४७८३६४४२	ज.स्वा.नी., सातौ	chaudharykailash4@gmail.com	गढवा गा.पा.

१३	कमल रोकाया (संयोजक)	९८६८६३५८५५	सि.अ.हे.ब. सातौ	kamalrc714@gmail.com rajpurmun@gmail.com	राजपुर गा.पा.
१४	प्रदिप योगी (शाखा प्रमुख)	९८५७८२४६६२	ज.स्वा.नी., छैठौ	bashrabthgiri1010@gmail.com	दंगीशरण गा.पा.
१५	राधा शर्मा	९८४७९६५०५१	सि.अ.अ.न.मी		
१६	राज कुमार न्यौपाने	९८४७८४७४६४	स्वा.अ.सातौ	haripun22@gmail.com	शान्तिनगर गा.पा.
१७	घनश्याम पाण्डे (शाखा प्रमुख)	९८४४९४००७५	सि.अ.हे.ब. सातौ		
१८	हरी ब. खडका (संयोजक)	९८४७८३७५६८	स्वा.अ.सातौ	hah26174@gmai.com	बबई गा.पा.
१९	नेब बहादुर के.सी.	९८४७८९९६८९	स्वा.अ. सातौ		बंगलाचुली गा.पा.

स्रोतः जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, दाङ

अनुसूची : ४ सरकारी / नीजि अस्पतालहरूको सम्पर्क सूची :

क्र. स.	अस्पतालको नाम	ठेगाना	सरकारी / नीजि	बेड संख्या	आपतकालिन सेवा छ/छैना	अस्पतालको सम्पर्क नं.	प्रमुखको नाम	मोवाईल नं.	कैफियत
१	लमही आँखा अस्पताल	लमही ५	सरकारी	३०	छ	०८२, ४१७०६४	शम्सेर थापा	९८५७८२०२८६	
२	तुलसीपुर आखाँ अस्पताल	तुलसीपुर ४	सरकारी	५०	छ	०८२, ५२०१६५	सालीग्राम गौतम	९८५७८२४७४४	
३	राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	घोराही १४	सरकारी	३२५	छ	०८२, ५६२३६५	जनार्दन पंथी	९८५७८३४१७६, ०८२-५६३९७३	
४	प्रादेशिक अस्पताल तुलसीपुर	तुलसीपुर ५	सरकारी	५०	छ	०८२, ५२१६२४	पदम अधिकारी	९८५७८२३००१	
५	क्षेत्रिय आयुर्वेदिक चिकित्सालय	तुलसीपुर १९ बिजौरी	सरकारी	३०	छैन	०८२, ४११०५०	प्रवेश श्रीवास्तव	९८५७८४५१०१	
६	लमही अस्पताल	लमही ५	सकारी	१५	छ	०८२, ५४०२०२	हरी खनाल	९८४४९३३७८५	
७	भालुवाङ अस्पताल	राप्ती-१	सरकारी	२२	छ		डा. आकाश बेलवासे	९८४७८६६५८५	
८	राप्ती आधारभुत अस्पताल	राप्ती-५	सरकारी	१५	छ	०८२४०२२६	धन बहादुर खड्का	९८६६७३४९५०	

९	तुल्सीपुर भिमसेन मेट्रो अस्पताल	तुलसीपुर -८	सरकारी	१५	छ	-	प्रकाश शाहु	९८४०४६५२५०	
१०	हापुरे प्राथमिक अस्पताल	बबई-४	सरकारी	५	छ	-	माया बस्नेत	९८०९८८८११५	
११	बंगलाचुली अस्पताल	बंगलाचुली -३	सरकारी	१५	छ	-	प्रकाश वली	९७६८३२१५००	
१२	मितेरी हस्पिटल प्रा.ली.	घोराही-१८	निजि	२४	छ	०८२,५६१७४८	माधव भण्डारी	९८५७८३४३६८	
१३	चिनारी हस्पिटल प्रा.ली.	तुलसीपुर -५	निजि	२५	छ	०८२,५२०६०१	रविन श्रेष्ठ	९८५११११३४७	
१४	नागरिक केयर हस्पिटल प्रा.ली.	तुलसीपुर -५	निजि	२४	छ	०८२,५९०२०७	दया ज्ञावली	९८४७४५१०३६	
१५	तुलसी सेटलाईट अस्पताल	लमही-५	निजि	६	छ	०८२,५४०९३६	अ+क'/ दाहाल	९८०६२२८८४०	
१६	सरुमा अस्पताल	लमही-५	निजि	८	छ	०८२,५९०२७५	सत्य वैह्य	९८५७०६७७२२	
१७	गोर्खा अस्पताल	घोराही १६	नीजि	५५	छ	०८२, ५६३४१४	दिनेश आचार्य	९८५७८६३४१४	
१८	राप्ती लाईफकेयर अस्पताल	तुलसीपुर ५	नीजि	१००	छ	०८२, ५२१५२६	हरि रिजाल	९८५७८२०४९१	
१९	तुलसीपुर सिटी अस्पताल	तुलसीपुर ५	नीजि	२५	छ	०८२, ५२३२२२	हेमराज बस्नेत	९८५७८२३२७४	
२०	वि आर डेण्टल अस्पताल	तुलसीपुर ५	नीजि	१०	छ	०८२, ५६११६४	वि.पि भुसाल	९८४७८२५१४२	
२१	तुलसी बाल अस्पताल	तुलसीपुर ५	नीजि	२५	छ	०८२, ५२३१२५	किशोर खत्री	९८१००२०८३५	
२२	फ्लोरेन्स अस्पताल	लमही ४	नीजि	१५	छ	०८२, ५४०७००	पुष्पा भुसाल	९८५७६३१००६	
२३	बुद्ध इन्टरनेशनल अस्पताल	घोराही १५	नीजि	२४	छ	०८२, ५६३२१८	बालाराम शर्मा	९८४९६३७१९४	

२४	दिपज्योती अस्पताल	घोराही १५	नीजि	१५	छ	०८२, ५६१२९९	भेजराज विसी.	९८५७८३४८०४	
२५	सिड अस्पताल	लमही ५	नीजि	१५	छ	०८२, ५४०८३४	मधुसुधन घिमिरे	९८५७०६२९६८	

जिल्लामा रहेको स्वास्थ्य चौकी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रको बिवरण :

क्र.स.	PHCC/HP/BHSC/CHU को नाम	ठेगाना	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.
१	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र गंगटे	बबई १, गंगटे	यम बहादुर खत्री	९८४८३४२४४२
२	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	बबई २, विशौनी डाँडा	सुरेन्द्रबहादुर रानामगर	९८६६८३८७८३
३	पुरन्धारा स्वास्थ्य चौकी	बबई ३, पुरन्धारा	शरद राज गिरी	९८०६२७०९९०
४	हापुरे प्राथमिक अस्पताल	बबई ४, हापुरे	मायाँ बस्नेत	९८४७९३३०९०
५	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र बगरपुर	बबई ५, बगरपुर	हिमा केसी.	९८१२८१०६६९
६	पञ्चकुले स्वास्थ्य चौकी	बबई ६, पञ्चकुले	हेमराज वली	९८०९८०३२२८
७	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	बबई ७, चरकमटिया	सितारम चौधरी	९८०९५८३५२५
८	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, मलै	बबई ७, जलजले मलै	स्वारनिमा सुनार	९८०६२९५३९५
९	आधाभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	शान्तिनगर १, पेदिखोला	डिल्लिराज गिरी	९८४७९४०५९५
१०	आधाभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र नयावस्ती	शान्तिनगर १, नयाँवस्ती	खगी सरासी सिंह	९८६६८२८२४०
११	बागबारे स्वास्थ्य चौकी	शान्तिनगर २, बागबारे	इच्छा महत	९८४९४८३६७५
१२	आधाभूत स्वास्थ्यसेवा केन्द्र बस्तिखोला	शान्तिनगर ३,	शंखरा विष्ट	९८४४२८३६१७
१३	शान्तिनगर स्वास्थ्य चौकी	शान्तिनगर ४,	घनश्याम पाण्डे	९८४४९४००७५
१४	आधाभूत स्वास्थ्यसेवा केन्द्र रगैचा	शान्तिनगर ५,	शोभा कुमारी पुन	९८४७८८४५५७
१५	धनौरी	शान्तिनगर ६,	राजकुमार न्यौपाने	९८४७८४७४६४
१६	आधाभूत स्वास्थ्यसेवा केन्द्र सानो तु.पु.	शान्तिनगर ७,	बृन्जा पुन	९८४९०३४३४७
१७	रामपुर आधाभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	दंगिशरण १	दामोदर शर्मा	९८४४९१५७५८
१८	गोलटाकुरी स्वास्थ्य चौकी	दंगिशरण २	राजेन्द्र हमाल	९८४७८१७०८६
१९	हेकुली स्वास्थ्य चौकी	दंगिशरण ३	प्रल्हाद चौधरी	९८४८०५५६६७
२०	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र मैली	दंगिशरण ४	शान्ती बुढा	९८६८६२९४८२
२१	नन्द्रगाउँ आधाभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	दंगिशरण ५	राजेन्द्र चौधरी	९८४७९४९८९१
२२	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र श्रीगाउँ	दंगिशरण ६	रविन गौतम	९८५१२४४२३३
२३	श्रीगाउँ आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	दंगिशरण ७	श्रिजना भटराई	९८४७९९११३१
२४	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ फुर्केसल्ली	दंगिशरण ७	रेनुका चौधरी	९८४७८३३१४०
२५	पवन नगर स्वास्थ्य चौकी	तुलसीपुर १	हुमराज योगी	९८६६९३३३१६
२६	तकियापुर नगर स्वास्थ्य केन्द्र	तुलसीपुर २	रामसि चौधरी	९८४७६४९५६३
२७	प्रतापकोट नगर स्वास्थ्य केन्द्र	तुलसीपुर ३	बसन्त वली	९८०६२४१०१४
२८	रानागाउँ नगर स्वास्थ्य केन्द्र	तुलसीपुर ३	जिवन खड्का	९८६०२५८९१२
२९	हलुवार स्वास्थ्य चौकी	तुलसीपुर ४	शिव प्रसाद तिवारी	९८४७८४४४०५
३०	तुलसीपुर सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	तुलसीपुर ५	थुम प्रसाद न्यौपाने	९८४७८२४०५३
३१	पर्सेनी सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	तुलसीपुर ६	बाशुदेव चौधरी	९८४७८३३८५३
३२	मेट्रो अस्पताल	तुलसीपुर ८	डा. प्रकाश साहुँ	९८०९८७९४४६
३३	दोघरे सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	तुलसीपुर ९	इश्वरी प्रसाद चालिसे	९८४७८२२१४६
३४	टरीगाउँ स्वास्थ्य चौकी	तुलसीपुर १०	विना केसी.	९८६३४०६७२३
३५	उरहरी स्वास्थ्य चौकी	तुलसीपुर ११	चित्र बहादुर वली	९८६६८७१४८८
३६	हेमनगर सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	तुलसीपुर १२	मोहन कुमार शर्मा	९८४४९४५४७६
३७	फुलबारी स्वास्थ्य चौकी	तुलसीपुर १३	ज्ञान बहादुर डाँगी	९८५७८२१०३१
३८	ड्वाङ्गपुर सहरीस्वास्थ्य केन्द्र	तलसीपुर १४	खड्ग चौधरी	९८४७८३०२९४
३९	ड्रुवा स्वास्थ्य चौकी	तुलसीपुर १५	पुर्ण बहादुर घर्ति	९८४११५०१८०

४०	लक्ष्मीपुर सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	तुलसीपुर १६	विष्णु क्षेत्री	९८५७८२१९१७
४१	मानपुर स्वास्थ्य चौकी	तुलसीपुर १७	कृष्णबहादुर केसी.	९८४७८३४५४०
४२	विजौरी स्वास्थ्य चौकी	तुलसीपुर १८	गोविन्द पार्धे क्षत्री	९८६८६२८४२५
४३	सिल्लिकोट सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	तुलसीपुर १८	राजबन्धु नेपाली	९८४७८२७९८४
४४	हेमन्तपुर सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	तुलसीपुर १९	डिल्लिराज शर्मा	९८४६८७२२४९
४५	सहरी स्वास्थ्य केन्द्र गोलौरा	तुलसीपुर	बशन्त प्रसाद आचार्य	९८५७८२२५७७
४६	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ रक्षाचौर	तुलसीपुर	दिपा वली	९८६७७७८७८३
४७	नगर स्वास्थ्य केन्द्र गलौरा	तुलसीपुर ६	बसन्त कुमार आचार्य	९८५७८२२५७७
४८	काँडाखुट्टी शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही १	बालाराम रोका	९८४७८३१५५१
४९	रामपुर शहरी स्वास्थ्य चौकी	घोराही २	भुवनेश्वर रिजाल	९८४७८२७७७८
५०	झिंनी शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही ३	गोपिलाल वली	९८५७८३५७५९
५१	लक्ष्मीपुर स्वास्थ्य चौकी	घोराही ४	सपना पुन मल्ल	९८५७८६९०६९
५२	धरना स्वास्थ्य चौकी	घोराही ५	बहारुलाल चौधरी	९८४७८३३२५८
५३	फचकपुर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही ६	बलराम शाहा	९८५७८३५१८४
५४	सौडियार स्वास्थ्य चौकी	घोराही ७	कुमार दुलाल	९८५७८३५१४८
५५	मर्पाडाँडा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही ८	लालबहादुर डिसी.	९८४८९६३५११
५६	डिकपुर स्वास्थ्य चोकी	घोराही ९	नारायणप्रसाद न्यौपाने	९८४७८४५७९०
५७	आन्द्रभरैया शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही ९	युवराज धिताल	९८४७८२५९४१
५८	नारायणपुर स्वास्थ्य चौकी	घोराही १०	डिल्लीराज आचार्य	९८४७८५०९२९
५९	शिवपुर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही ११	ललित बुढाथोकी	९८५११५३२७२
६०	हापुर स्वास्थ्य चौकी	घोराही १२	तुलसीराम गिरी	९८५७८३४२६१
६१	भ्युडर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही १३	माधव गौतम	९८४७८२०८७९
६२	कलमघारी शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही १३	राममणी शर्मा	९८४७८२६०७७
६३	नयाँबजार शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही १४	प्रभा शर्मा	९८४७८४७९९२
६४	संस्थागत परिवार नियोजन क्लिनिक	घोराही १४	निरु डि.सी.	९८४७८९५५१८
६५	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र उतशाहटोल	घोराही १५	हिरण्यराज शर्मा	९८४७९५५३४३
६७	करौती डाँडा शहरी स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	घोराही १६	प्रकाश आचाय	९८४७८२१८२६
६८	हरिद्धार शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही १७	चेत प्रसाद लम्साल	९८५७८३११०३
६९	हात्तीखर्क शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही १८	अर्जुनकुमार थापा क्षेत्री	९८४३७३३६९८
७०	घाडेर्डौरा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही १८	पम्फा पोखेल	९८४७८८९३१७
७१	सैघा स्वास्थ्य चौकी	घोराही १९	ज्वलन्त खडंका	९८४७५०२७४२
७२	सोनपुर स्वास्थ्य चौकी	लमही २	इन्दुमती चौधरी	९८५७८५३०१०
७३	बनकट्टा नगर स्वास्थ्य केन्द्र	लमही २	देवु भण्डारी	९८५७८५३००२
७४	टिकुलीगढ नगर स्वास्थ्य केन्द्र	लमही ३	रिता कुवार	९८६१४०४२५७
७५	लमही अस्पताल	लमही ४	डा. आकाश बेलबासे	९८४७८६६५८५
७६	सेम्रहवा नगर स्वास्थ्य केन्द्र	लमही ५	कुलराज चौधरी	९८५७८५३००४
७८	कोलही नगर स्वास्थ्य केन्द्र	लमही ५	कृष्ण आचार्य	९८५७८४०२८३
७९	मध्यनगर नगर स्वास्थ्य केन्द्र	लिमही ६	विष्णुमाया पौडेल	९८५७८५३००६
८०	बनगै नगर स्वास्थ्य केन्द्र	लमही ७	निर्मला बोहरा	९८६८६४०५००
८१	सतबरीया स्वास्थ्य चौकी	लमही ८	ठाकुर प्रसाद भट्टराई	९८४११९३१९३
८२	अमिलिया नगर स्वास्थ्य केन्द्र	लमही ९	प्रेम बहादुर चौधरी	९८६६७३१२३८
८३	लालमटिया स्वास्थ्य चौकी	राप्ती १	कृष्ण प्रसाद श्रेष्ठ	०८२, ४१५०१८
८४	लालमटिया आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	राप्ती २	धन बहादुर खड्का	९८६६७३४९५०
८५	खुरुरिया आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	राप्ती ३	रमा पौडेल	९८४४९४८८८८
८६	मौरीघाट आधारभुत स्वास्थ्य केन्द	राप्ती ४	सुनिता केस	९८४९७७२३६७
८७	सिसहनिया स्वास्थ्य चौकी	राप्ती ५	चेतन पोखेल	९८४७८९३४४६
८८	पत्थरगुढ्वा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द	राप्ती ६	गुरुप्रसाद चौधरी	९८६७०८७१८०
८९	बड्की सिसनिया आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	राप्ती ७	राधिका थापा खत्री	९८१३३८९२०३
९०	मिलन डाँडा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	राप्ती ८	चन्द्रा चौधरी	९८६८६२३९३४

९१	देविकोट सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	राप्ती ९	यज्ञ बहादुर कार्की	९८६८६११३३१
९२	कालाकटे आधारभुत स्वास्थ्य केन्द	गढवा १	कल्पना यादव	९८६९८७९७०६
९३	महादेवा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	गढवा २	रामराज पौडेल	९८४३३००२९१
९४	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द गोवर्डिया	गढवा २	कृष्ण प्रसाद भट्टराई	९८४१७८३८०१
९५	चिमचिमे आधारभुत स्वास्थ्य केन्द	गढवा २	प्रेमा कुमारी चौधरी	
९६	गोवर्डिया स्वास्थ्य चौकी	गढवा ३	खुमानन्द भट्टराई	९८४७८५१८१६
९७	पर्सेनी आधाभुत स्वास्थ्य केन्द्र	गढवा ४	खेपीराम चौधरी	९८६८६२३८०४
९८	गंगापरस्पुर स्वास्थ्य चौकी	गढवा ५	ज्ञान कुमार बस्याल	९८५७८३१७०४
९९	गढवा स्वास्थ्य चौकी	गढवा ६	सुर्यनारायण यादव	९८५७०३०६२७
१००	गढवा सर्पदंश केन्द्र	गढवा ६	रामकुमार यादव	९८५७०५५०७५
१०१	चन्दनपुर आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	गढवा ७		
१०२	कोईलाबास स्वास्थ्य चौकी	गढवा ८	तुलाराम चौधरी	९८४७८४०२१९
१०३	पटौलीनाका सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	राजपुर १	लक्ष्मण यादव	९८६८६४६८११
१०४	गरुङखोला आधारभुत स्वास्थ्य इकाई	राजपुर १	केदार गोराथोकी	९८४८२५९४०९
१०५	पवित्रनगर आधारभुत स्वास्थ्य इकाई	राजपुर २	सर्मिला बाठा	९७४८७१०८९७
१०६	बेला स्वास्थ्य चौकी	राजपुर ३	रुपलाल पाण्डे	९८५७८३२२७५
१०७	फोहरा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	राजपुर ४	सरस्वती के.सी.	९८०९५६९७२२
१०८	जंग्रहवा आधारभुत सवास्थ्य केन्द्र	राजपुर ५	हरी वली	९८६६६५०१४८
१०९	खांग्रानाका सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	राजपुर ६	शिव प्रसाद यादव	९८६८०९३१०२
११०	राजपुर स्वास्थ्य चौकी, गंगदी	राजपुर ६	कृष्णा लामिछाने	९८६८६३००९१
१११	सिक्टा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	राजपुर ७	खुमा वली	९८६४७२१९८२
११२	गोठुवा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	राजपुर ७	गिता कुमारी के.सी	९८६८६२०५६९
११३	डगमारा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	राजपुर ७	सोहन लाल यादव	९८६६५३२९४८
११४	भैसाही सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	राजपुर ७	नेपाल चौधरी	९८६८०५०६२७
११५	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सिंजा	बंगलाचुली	विकास घिमिरे	९८५७८२६०९२
११६	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र गढी पोखरा	बंगलाचुली	इश्वबहादुर पुन मगर	९८४७९६३२२५
११७	काभ्रे स्वास्थ्य चौकी	बंगलाचुली	प्रकाश वली	९७६८३२१५००
११८	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र डावर	बंगलाचुली	शिवराज अर्जेल	९८४७८४६६६३
११९	ल्वाहापानी स्वास्थ्यचौकी	बंगलाचुली	दिलिम बाठा मगर	९८६०२४८८३६
१२०	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र घुर्नेटा	बंगलाचुली	बाशुदेव महरा	९८४४९२८१७५
१२१	आधाभुत स्वास्थ्य केन्द्र लाहापे	बंगलाचुली	हरिकला बुढामगर	९८४४९२००९०
१२२	स्वास्थ्य चोकी हासीपुर	बंगलाचुली	देवीकला बुढा मगर	९८६०११५२९४
१२३	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई तापा	बंगलाचुली	छवीलाल डाँगी	९८०९५५१७९१

अनुसूची ५ : नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका जिल्ला शाखा कार्य समितीहरुको सम्पर्क सूची

क.स.	नाम	पद	मोवाईल नम्बर
१	श्री मदन गौतम	सभापति	९८५७८४०००२
४	श्री हरीहर पौडेल	उपसभापति	९८५७८२३२८७
५	श्री प्रकाश श्रीवन्द	मन्त्री	९८४७८२२४८९
६	श्री कुशल तर्ताल	कोषाध्यक्ष	९८५७८२०३२४
७	श्री विमल के.सी.	उप मन्त्री	९८४७८३४६५२
८	श्री द्रोणबहादुर वली	उप.कोषाध्यक्ष	९८४७८८५७८६
९	श्री प्रमोद पौडेल	खुला सदस्य	९८५७८४०१८६
१०	श्री थमन चौधरी	खुला सदस्य	९८४७८२२१४३
११	श्री थानेश्वर गैरे	खुला सदस्य	९८५७८४००३४

१२	श्री सुष्मा भण्डारी	महिला सदस्य	९८६४७२८०४५
१३	श्री मदन धिताल	खुला सदस्य	९८४७८३३४१३
१४	श्री मिनराज शर्मा	खुला सदस्य	९८४७८४०९८७
१५	श्री भिमलाल मरासिनी	खुला सदस्य	९८४७८२७२४८
१६	श्री सिमा न्यौपानै	महिला सदस्य	९८४४९४१५५९
१७	श्री बंशीकुमार शर्मा	सदस्य	९८५७८२३६४८
१८	श्री पुष्पा यादव	सदस्य	९८४७८९३१००

नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका उपशाखा सभापतिहरूको सम्पर्क सूची

क्र.स.	उपशाखाहरुको नाम	सभापतिहरुको नाम	मोवाईल नम्बर	कार्य क्षेत्र
१	लालमटिया उपशाखा	श्री उत्तम अधिकारी	९८४४९३५१८०	राप्ती गापा
२	गढवा उपशाखा	श्री उमाकान्त पन्त	९८५७८२१७५७	गढवा गापा
३	लमही उपशाखा	श्री थानेश्वर गैरे	९८५७८४००३४	लमही नपा
४	कमिरेचौर उपशाखा	श्री जिवन नेपाली	९८५७८३५५५२	बंगलाचुली गापा
५	घोराही उपशाखा	श्री थमन चौधरी	९८४७८२२१४३	घोराही उमनपा
६	नारायणपुर उपशाखा	श्री चित्रबहादुर वली	९८४७८३१७९४	घोराही उमनपा
७	मानपुर उपशाखा	श्री जगदिश देवकोटा	९८४७८३०४२७	तुलसीपुर उमनपा
८	तुलसीपुर उपशाखा	श्री देविका नेपाली	९८५७८२१०५५	तुलसीपुर उमनपा
९	उरहरी उपशाखा	श्री मदन वली	९८५७८२३९६५	तुलसीपुर उमनपा
१०	बागर उपशाखा	श्री गिरीराज न्यौपाने	९८१२८३९६५७	दंगिशरण गापा
११	पञ्चकुले उपशाखा	श्री जुद्धवीर खाम्चा	९८०९५५२१०२	बवई गापा
१२	विजौरी उपशाखा	श्री बालकृष्ण रेग्मी	९८४७८२३६७१	तुलसीपुर उमनपा
१३	शान्तीनगर उपशाखा	श्री लक्ष्मी भण्डारी.	९८४७८५४१२३	शान्तिनगर गापा
१४	धारापानी उपशाखा	श्री सिताराम चौधरी	९८४७८५८२८०	घोराही उमनपा
१५	दुलहीया उपशाखा	श्री राजकुमार यादव	९८४७९६८४९२	राजपुर उमनपा
१६	पवन नगर उपशाखा	श्री देवा डागी	९८४७८४६६५५	तुलसीपुर उमनपा

श्रोत: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दाङ जिल्ला शाखा

अनुसूची ६ : जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गतका ईकाइहरुको सम्पर्क सूची

सि.न	प्रहरीइकाईको नाम	रहेको स्थान	दर्जा	नामथर	कार्यालयको सम्पर्क नं.	सदरमुकामको देखिको दुरी
१	जि.प्र.का.दाङ	घोराही उ.म.न.पा.१५	प्र.उ.	अर्जुन प्रसाद तिमिल्सिना	९८५७८०५५५५	० किमी.
२	इ.प्र.का.तुलसीपुर	तुलसीपुर उ.म.न.पा.५	प्र.ना.उ.	अनिल ठकुरी	९८५७८९००८८	२४ किमी.
३	जि.ट्रा.प्र.का. दाङ	घोराही उ.म.न.पा.१५	प्र.नि.	उपेन्द्र बहादुर बम	९८५८९५८१११	२४ किमी.

४	व.प्र.का. लमही	लमही न.पा. ५ दाङ	प्र.नि.	रोषन राज पाण्डेय	९८५७८९००८२	२४ किमी.
५	व.प्र.का.घोराही	घोराही उमनपा १४	प्र.नि.	सुरज सिँह	९८५७८९०२००	२ किमी.
६	इ.प्र.का. गढवा	गढवा गा.पा.६ दाङ	प्र.नि.	डबल बहादुर बम	९८५७८४२५००	३२ किमी.
७	इ.प्र.का.खिलतपुर	बबई गा.पा.६ दाङ	प्र.नि.	खिम बहादुर खड्का	९८६३११७७७०	४३ किमी.
८	इ.प्र.का.अमिलिया	लमही न.पा. ९ दाङ	प्र.नि.	भवानि प्रसाद धमला	९८५७८४०७१५	६० किमी.
९	इ.प्र.का.भालुवाङ	राप्ती गा.पा. १ दाङ	प्र.नि.	पुष्कर सिंह एरी	९८५७८४०२८४	४९ किमी.
१०	इ.प्र.का.सिसहनिया	राप्ती गा.पा.५ दाङ	प्र.ब.ना.नि.	रकम बहादुर खडका	९८६३१२०३०५	३७ किमी.
११	इ.प्र.का.कोईलाबास	गढवा गा.पा.८ दाङ	प्र.ना.नि	हुमलाल बुढाथोकी	९८६३१२००९२	५६ किमी.
१२	इ.प्र.का. खांग्रा	राजपुर गा.पा. ६ दाङ	प्र.ना.नि	खगेन्द्रनाथ योगी	९८४९३३२३३०	८० किमी.
१३	इ.प्र.का. भैसाही	राजपुर गा.पा. ७ दाङ	प्र.स.नि	दुर्गा लोहार	काम नगर्ने	९४ किमी.
१४	इ.प्र.का.नारायणपुर	घोराही उ.म.न.पा.१०	प्र.ब.ना.नि.	देबराज ओली	९८५७८९०१८९	९ किमी.
१५	इ.प्र.का.कमिरेचौर	बंगलाचुली गा.पा.३	प्र.स.नि.	मधुकर बि.सी.	८९५७८९०७०२	२४ किमी.
१६	इ.प्र.का.हेकुली दाङ	दंगिशरण गा.पा. ४	प्र.ब.ना.नि.	दल बहादुर बुढा	९८६६८३८४५१	२७ किमी.
१७	इ.प्र.का.मलवार	तुलसीपुर उमनपा-१५	प्र.ना.नि	भिम बहादुर सुनार	९८६६८३८४५२	३४ किमी.
१८	इ.प्र.का.फुलवारी	तुलसीपुर उमनपा-१३	प्र.ना.नि.	राम सिंह धामी	९८६३११७७८३	४४ किमी.
१९	इ.प्र.का.हापुरे दाङ	बबई गा.पा. ५ दाङ	प्र.ब.ना.नि	देब बहादुर के.सी.	९८६३११७७७१	४६ किमी.
२०	इ.ट्रा.प्र.का. दाङ	तुलसीपुर उ.म.न.पा.६	प्र.ना.नि.	ज्ञान बहादुर कवर	९८४७४३३०७०	२५ किमी.
२१	का.सु.गार्डतुलसीपुर	तुलसीपुर उमनपा ७	प्र.ना.नि.	लिला बहादुर पुन	९८५७८९०७०६	२३ किमी.
२२	का.सु.गार्ड घोराही	घोराही उमनपा १५	प्र.स.नि.	प्रकाश बस्नेत	९८५७८९०७०५	२०० मी.
२३	प्र.चौ बिजौरी दाङ	तुलसीपुर उमनपा १८	प्र.ना.नि.	भरत ओली	९८६६८३८४५३	१९ किमी.
२४	प्र.चौ सतबरिया	लमही न.पा.८ दाङ	प्र.स.नि.	मान बहादुर नेपाली	९८६३११८७५९	३५ किमी.
२५	प्र.चौ. चंगुवा दाङ	राजपुर गा.पा.५ दाङ	प्रसनि	डिल्ली बहादुर यादव	९८६३१२००९५	५६ किमी.

२६	प्र.चौ दुईखोली दाङ	घोराही उमनपा १९	प्र.स.नि.	चन्द्र बहादुर नेपाली	९८६६१७१२७०	९ किमी.
२७	प्र.चौ. गोबरडिहा	गढवा गा.पा. २ दाङ	प्र.स.नि.	बिष्णु बहादुर पाण्डे	९८६३१२००७३	३९ किमी.
२८	प्र.चौ पुरन्धारा दाङ	बबई गा.पा. ३ दाङ	प्र.स.नि	राम बहादुर थारु	९८६३११७७७२	५० किमी.
२९	प्र.चौ चिराघाट दाङ	शान्तिनगर गा.पा.४	प्र.स.नि.	टोप बहादुर गिरी	९८६३११७७७३	३८ किमी.
३०	प्र.चौ खाद्रे दाङ	तुलसीपुर उमनपा ४	प्र.स.नि.	गोबिन्द कुमाल	९८६६८३८४५४	२६ किमी.
३१	प्र.चौ गोल्टाकुरी	दंगिशरण गा.पा. २	प्र.स.नि.	कन्हैलाल थारु	९८६६८३८४५५	४० किमी.
३२	प्र.चौ. बेला दाङ	राजपुर गा.पा. २ दाङ	प्र.स.नि.	गिर बहादुर थापा	९८६३१२००९४	३७ किमी.
३३	प्र.चौ. मुसिनाका	गढवा गा.पा.८ दाङ	प्र.ह	अस कुमार थारु	९८६३१२००९६	५६ किमी.
३४	प्र.चौ हाँसिपुर दाङ	बंगलाचुली गा.पा. ८	प्र.स.नि.	बेल बहादुर बोहरा	९८६६९६५४२४	३५ किमी
३५	प्र.चौ रामपुर दाङ	घोराही उ.म.न.पा.२	प्र.स.नि.	मोहन बहादुर के.सी.	९८६६१७१२८३	७ किमी.
३६	प्र.चौ जसपुर उरहरी	तुलसीपुर उमनपा १२	प्र.ना.नि.	एक बहादुर खडका	९८६६८३८४५९	३३ किमी.
३७	प्र.चौ बागर दाङ	दंगिशरण गा.पा.६	प्र.स.नि.	जितेन्द्र ओली	९८६६८३८४६३	२६ किमी.
३८	प्र.चौ गोग्ली दाङ	घोराही उ.म.न.पा.३ द	प्र.ना.नि	बिष्णु बुढाथोकी	९८६६१७१२८२	५ किमी.
३९	प्र.चौ.मसुरिया दाङ	राप्ती गा.पा.३ दाङ	प्र.स.नि.	ज्ञान बहादुर थापा मगर	९८४७८६७५७८	४४ किमी.
४०	प्र.जि.अ.नि गार्ड दाङ	घोराही उमनपा १५	प्र.स.नि.	रविन्द्र राना मगर	९८४६२१३१०८	० किमी.
४१	उच्च अ. तुलसीपुर	तुलसीपुर उ.म.न.पा.६	प्र.स.नि.	बलसिंह के.सी.	९८५७८९०७०४	२४ किमी.
४२	जि.अ.स तथा सुप्रई	घोराही उमनपा १५	प्र.स.नि.	दिपक चन्द	९८५७८९०७०३	५०० मी.
४३	बि.सु.गार्ड तुलसीपुर	तुलसीपुर उमनपा १२	प्र.स.नि.	लोक बहादुर खडका	९८६६१७१२८१	२७ किमी.
४४	अ.प्र पोष्ट बसपार्क घोराही	घोराही उमनपा १४	प्र.ना.नि.	भोज बहादुर थापा	९८६६१७१२८७	२ किमी.
४५	अ.प्र पोष्ट बसपार्क तुल्सीपुर	तुलसीपुर उमनपा ५	प्र.ब.ना.नि.	उज्वल बहादुर शाह	९८६६८३८४५७	२५ किमी.
४६	अ.प्र पोष्ट बेलुवा	तुलसीपुर उमनपा ८	प्र.स.नि.	दिनेश कुमार बुढा	९८६६८३८४५८	२७ किमी.

४७	अ.प्र.पो.सिरियानाका	राजपुर गा.पा. १ दाङ	प्र.स.नि.	कनहिया लाल चौधरी	काम नगर्ने	५६ किमी.
४८	अ.प्र.पो.डगमारा	राजपुर गा.पा. ७ दाङ	प्र.स.नि.	प्रसाद बि.क.	काम नगर्ने	७५ किमी.
४९	अ.प्र पोष्ट सर्रा दाङ	घोराही उमनपा १६	प्र.ना.नि.	लिला बहादुर चन्द	९८६६१७१२७२	५ किमी.
५०	अ.प्र पोष्ट दमारगाउँ	तुलसीपुर उमनपा १३	प्र.स.नि.	पारास्वर डागी	९८६६८३८४६०	४० किमी.
५१	अ.प्र पोष्ट कोठरी	तुलसीपुर उमनपा १५	प्र.स.नि.	पान बहादुर बुढा	९८६६१७१२७६	१८ किमी.
५२	अ.प्र पोष्ट वेलभ्कुण्डी	तुलसीपुर उमनपा १७	प्र.स.नि.	सौजन डागी	९८६३११७७८२	१५ किमी.
५३	अ.प्र.पोष्ट धारापानी	घोराही उमनपा ५	प्र.स.नि.	निमा डि.सी.	९७६६६६२८५०	९ किमी.
५४	अ.प्र पोष्ट रिहार	लमही न.पा.९ दाङ	प्र.स.नि.	निराजन बि.एम.	९८६६११८७६५	४३ किमी.
५५	अ.प्र पोष्ट ग्वारखोला टरीगैं	तुलसीपुर उमनपा ८	प्र.स.नि.	शंकर श्रेष्ठ	९८६३११७९१८	३० किमी.
५६	अ.प्र पोष्ट हापुर दाङ	तुलसीपुर उमनपा ७	प्र.स.नि.	नेत्र बहादुर ओली	९८५७८९०७०७	११ किमी.
५७	अ.प्र पोष्ट बालापुर	तुलसीपुर उमनपा २	प्र.स.नि	डिल्ली राज मल्ल	९८६६८३८४६२	२८ किमी.
५८	अ.प्रपोष्ट गोठीखोला	तुलसीपुर उमनपा ३	प्र.स.नि.	बलिराज शाही	९८६३११७७८१	३० किमी.
५९	अ.प्र.पोष्ट अम्बिकेश्वरी	घोराही उमनपा १८	प्र.ह.	राम अवतार थारु	९८६६१७१२७४	३ किमी.
६०	अ.प्र.पोष्ट बन्नौ दाङ	लमही न.पा. ७ दाङ	प्र.स.नि.	लक्कु चन्द	९८६८९८६६२८	२६ किमी.
६१	अ.प्र.पोष्ट गोरक्ष चौघेरा	घोराही उमनपा १७	प्र.ह.	मेघ बहादुर रावत	९८६६१७१२७५	३ किमी.
६२	अ.प्र.पोष्ट पर्सेनी	तुलसीपुर उमनपा ७	प्र.स.नि.	देवलाल अधिकारी	९८५७८८१६६६	२१ किमी.
६३	अ.प्र.पोष्ट कालाकाटे	गढवा गा.पा. १ दाङ	प्र.ना.नि	श्रीधर खनाल	९८६८९८६७४८	५७ किमी
६४	अ.प्र.पो.नर्ती दाङ	लमही न.पा.१ दाङ	प्र.स.नि.	मिलन घर्ति	९८५८०९०२११	३१ किमी.
६५	अ.प्र.पो.दलजितपुर	घोराही उमनपा ५	प्र.स.नि.	हरी प्रसाद चौधरी	९७४८७०८२७६	११ किमी.

६६	अ.प्र.पो.शिवपुर	घोराही उमनपा ११	प्र.स.नि.	केम राज बुढाथोकी	९७४८७०८२७८	१६ किमी.
६७	अ.प्र.पोष्ट छिल्लिकोट	तुलसीपुर उमनपा १९	प्र.ह	हंश राज देवकोटा	९७६४१९९९७६	२४ किमी.
६८	रा.स्वा.बि.प्र.घोराही	घोराही उमनपा १४	प्र.स.नि.	ढक्कल डांगी	९७४८७०९८६२	२ किमी.
६९	रा.प्रा.अस्पताल तुलसीपुर	तुलसीपुर उमनपा ५	प्रा.प्र.ह.	चिरञ्जिबि घर्ती	९८४७९८२६०८	२४ किमी.
७०	लमही अस्पताल	लमही न.पा. ४ दाङ	प्र.ज.	मंगल प्रसाद चौधरी	९८६९७७२९०९	२५ किमी.

अनुसूची ७ : सशस्त्र प्रहरी वल दाङ अन्तर्गतका इकाइहरुको सम्पर्क सूची :

विभिन्न स्थानमा रहेका सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालको युनिटहरुको विवरण तथा विपद् प्रतिकार्यमा तयारी अवस्थामा रहेका जनशक्तिहरु :

सि.नं.	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालका इकाईको नाम	रहेको स्थान	दर्जा	नामथर	कार्यालयको सम्पर्क नं.	सदरमुकाम देखिको दुरी
१.	नं. २९ गण भालुवाङ	राप्ती-१	स.प्र.उ.	मनोज कुमार धिताल	९८५१२७२११९	४६ किमि.
२.	नं. ४१ रिजर्भ गण लमहि	लमही-७	स.प्र.उ.	अर्जुन खत्री	९८५१२७२७६२	२३ किमि.
३.	कारागार सुरक्षा बेश घोराही	घोराही-१५	स.प्र.ना.उ	ईश्वर डि. सी.	९८५७८३५१३५	२५० मिटर
४.	कारागार सुरक्षा बेश तुलसीपुर	तुलसीपुर-७	स.प्र.ना.उ	मोहन जंङ कार्की	९८५६०३५०३३	२३ किमि.
५.	प्र.सि.सु. गुल्म कोईलाबास	गढवा-८	स.प्र.ना.उ	ईश्वरीदत्त भट्ट	९८५१२७२४७६	५६ किमि.
६.	सुरक्षा बेश तुलसीपुर	तुलसीपुर-९	स.प्र.ना.उ	नरेश कुमार खडका	९८४८१२४६६१	२४ किमि.
७.	बोर्डर आउट पोष्ट सुनपत्थरी	राजपुर-७	स.प्र.नि.	लक्ष्मण थारु	९८४९५९९०३८	१०१ किमि.
८.	बोर्डर आउट पोष्ट भैसाही	राजपुर-७	स.प्र.ना.िन	भोजेन्द्र राना	९८४८०९१३८७	१०५ किमि.

९.	बोर्डर आउट पोष्ट पटौली	राजपुर-१	स.प्र.ना.िन	सुर्य प्रकाश चौधरि	९८४०९६३९२९	७७ किमि.
१०.	बोर्डर आउट पोष्ट खांग्रा	राजपुर-६	स.प्र.ना.िन	शिब कुमार श्रेष्ठ	९८४८७८३८७१	८९ किमि.
११.	बोर्डर आउट पोष्ट भौरेसाल	गढवा-२	स.प्र.ना.िन	क्षेत्र बहादुर गोदार	९८४७२७६५८१	७२ किमि.
१२.	बोर्डर आउट पोष्ट मुसीनाका	गढवा-८	स.प्र.ना.िन	हरी ब. थापा मगर	९८४७८२५५९१	६२ किमि.
१३.	बोर्डर आउट पोष्ट सुख्खानाका	राजपुर-१	स.प्र.ना.िन	ईश्वर खत्री	९८५१२६०१९४	८० किमि.
१४.	बोर्डर आउट पोष्ट कल्याणपुर	राजपुर-६	स.प्र.ना.िन	टेक प्रसाद आचार्य	९८४८१३४९३७	५० किमि.
१५.	बोर्डर आउट पोष्ट छेग्रीया	राजपुर-७	स.प्र.ना.िन	केश ब.सिजाली	९८६७८४३७९१	९५ किमि.
१६.	फर्वाड बेश खबरी	गढवा-८	स.प्र.ना.िन	पोषण बस्नेत	९८६७१६६३१२	६२ किमि.
१७.	फर्वाड बेश भौवा	राजपुर-७	स.प्र.ना.िन	हर्क बहादुर थापा	९८४५०४५३०२	११० किमि.
१८.	फर्वाड बेश सुकौली	राजपुर-१	स.प्र.ना.िन	चन्द ब.डाँगी	९८४१७९८१५८	७० किमि.
१९.	बोर्डर आउट पोष्ट गुरङ नाका	राजपुर-१	स.प्र.ना.िन.	खगेन्द्र पौडेल	९८५८०३१८५५	७१ कि.मि.

स.प्र.बल नेपाल नं. २९ ज्वालामाई गण

अनुसूची ८ : जिल्लामा सञ्चालित दमकल सेवाहरुको सम्पर्क सूची

क्र.स.	कार्यालय	नाम	कार्यालय सम्पर्क	मोवाइल
१	घोराही उमनपा	जीत बहादुर चौधरी	०८२, ५६०४९९, ०८२,५६०१६२, ५६०४७०	९८४७८३२०७५
२	तुलसीपुर उमनपा	विकास बि.क.	०८२, ५२०३०५	९८४७९७८८७०
		गोविन्द बहादुर बि.क.		९८४७९०८९४१
३	लमही नगरपालिका	चन्द्र बि.क.	०८२, ५४०३८५	९८२९५५००६६
४	गढवा गाउँपालिका	पिन्टानन्द यादव	०८२, ४१०००४	९८२३५५१७०७

अनुसूची ९ : जिल्लामा सञ्चालित एम्बुलेन्सहरुको सम्पर्क सूची :

सि.न	एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्ने निकाय	चालकको नाम	गाडी नं.	सम्पर्क नं.
१	रोटरी क्लब अफ दाङ	रोशन दाहाल	रा १ च १४८९	९८५७८३४७९७
२	दाङ देखुरी सेवा समाज	बलदेव बि.क.	रा १ च ८९२	९८६६१७१३१२

३	रजत मेडिकल सेन्टर	बेगम चन्द	रा १ च ६९२	९८५७८३४९९०
४	मितेरी हस्पिटल	माधव भण्डारी	रा १ च ९५८	९८५७८८३४६४६
५	दिपज्योती अस्पताल	भेषराज बुढाथोकी	रा १ च ६०७	९८४७८१०१००
६	राप्ती सेवा संघ	बिमल कार्की	रा १ च २८४	९८४७८२७८१०
७	रोल्पाली सेवा समाज	मदन वली	रा १ च ५६८	९८५७८३४७६०
८	आमा समुह	बसन्ता चौधरी	रा १ च ५३९	९८५७८३५३३५
९	लायन्स क्लब अम्बिकेश्वरी	प्रताप साह	रा १ च ५८७	९८४९५६३९९१
१०	लायन्स क्लब नारायणपुर	महेश चौधरी	रा १ च ४८०	९८६६५५०८५९
११	स्वास्थ्य चौकी नारायणपुर	नगरपाली		९८४७८६०४९७
१२	जनकल्याण ग्रामिण पहुँच	धुर्व पौडेल	रा १ च ५९४	९८५७८२०२८८
१३	गोर्खा हस्पिटल	दिनेश आचार्य	रा १ च १५६६	९८४७८५३९४९
१४	बिष्णु देवि फाउण्डेशन	कमल सुवेदी	रा १ च ७९६	९८६८६२१५९१
१५	भु.पु.सैनिक घोराही	समिर खनाल	रा १ च ७७६	९८५७८२४८६२
१६	भुपु सैनीक देउखुरी	श्यामनाराण चौधरी	रा १ च ३९८	९८४७९६८९१२
१७	बिपि पोलिक्लिनिक लमही	सुवाष चौधरी	रा १ च ८१९	९८५७८८०८५२
१८	हेल्थ केयर लमही	प्रदेशु चौधरी	रा १ च ६७५	९८६८०४९९००
१९	कृपा पोलिक्लिनिक लमही	संजिव चौधरी	रा १ च ८२५	९८५७८४१६०८
२०	सतबरीया स्वास्थ्य चौकी लमही	खिमलाल चौधरी	रा १ झ १२३	९८५७८४०९४५
२१	बिष्ट पोलिक्लिनिक लमही	सुभाष चौधरी	रा १ च ७९४	९८५७८४१७००
२२	लालमटिया रेडक्रस उपशाखा लमही	लिखराम चौधरी	रा १ च ४२९	९८५७८४०५८८
२३	भालुबाङ्ग स्वास्थ्य चौकी राप्ती	बिर बहादुर बि.क.	रा १ झ १०८	९८१०८५३७०७
२४	देउखुरी सामुदायीक अस्पताल लमही	महेन्द्र वि.क.	रा १ च ३८३	९८४७८१८६७९
२५	गढवा स्वास्थ्य चौकी	अर्जित चौधरी	रा १ झ १०१	९८४४९३०८३३
२६	गढवा उधोग बाणिज्य संघ गढवा	देवी राम चौधरी	रा १ च ७९७	९८५७८४००१२
२७	गढवा रेडक्रस उपशाखा गढवा	प्रसुन चौधरी	रा १ च ८११	९८६६९६५५००
२८	आयम सस्था गढवा	बाबुराम चौधरी	रा १ च ७१७	९८०९७९२१११
२९	गंगापरस्तपुर स्वास्थ्य चौकी गढवा	केदारनाथ चौधरी	रा १ झ ११९	९८५७८४००६०
३०	गोवरडिया स्वास्थ्य चौकी गढवा	बिश्वनाथ यादव	रा १ झ ११६	९८५७८३२६९४
३१	राजपुर स्वास्थ्य चौकी राजपुर	विक्रम गुप्ता	बा २ झ १७२७	९८६६९७०६३८
३२	देउखुरी कृषि वहुउदेश्य लिमिटेड	ओमनारायण चौधरी	रा १ च ५१०	९८५७८४०३४३
३३	फलोरेन्स अस्पताल	सुरेस चौधरी	रा १ झ ७८६	९८५७८४३४०१
३४	प्रदेशिक आयुर्बेदिक तुलसीपुर	बुद्धिराम चौधरी	रा १ झ १२०	९८४७८४२७७१
३५	स्वास्थ्य चौकी तुलसीपुर	जितेन्द्र भण्डारी	रा १ झ १६८	९८४७९८८४४४
३६	टाइगर युवा क्लब तुलसीपुर	भेषराज भट्टराइ	रा १ च ५२७	९८४७८२३११४
३७	नेपाल भारत मैत्री संघ तुलसीपुर	गंगाराम विक.	रा १ च २९०	९८६६८५४४९०
३८	शोसल अफ ग्रेड तुलसीपुर	तिर्थबिर चौधरी	रा १ च ५०४	९८०६२८५०७९
३९	राप्ती अञ्चल मजदुर सवारी तुलसीपुर	राजकुमार चौधरी	रा १ च ४८५	९८४३१६४७७८
४०	राप्ती सार्वजनिक समिति तुलसीपुर	शिव कुमार भण्डारी	रा १ च ५२१	९८४७८७५३६७
४१	कमल बहुउद्देश्य सहकारी सस्था तुलसीपुर	केशवराज कार्की	रा १ च ३७०	९८४७९५०६०६
४२	लाइन्स क्लब अफ तुलसीपुर	सुनिल आचार्य		९८४४९९०६२४
४३	स्वतन्त्र मजदुर संगठन तुलसीपुर	खिमानन्द भुषाल	रा १ च ४९७	९८५७८२२४९७
४४	स्वास्थ्य चौकी तुलसीपुर १	केशव कडेल	रा १ झ १६९	९८४४९७५९८७
४५	धनौरा स्वास्थ्य चौकी शान्तिनगर	धन कुमार के.सी.	रा १ झ १२१	९८१०८३२५७७
४६	रोटरी क्लब अफ तुलसीपुर	दल बहादुर कार्की	रा १ च ४७९	९८५७८२२४७९

४७	लइन्स क्लब अफ स्वर्गद्वारी तुलसीपुर	सुभाष रिजाल	रा १ च ३४८	९८५७८२२२५४
४८	संजिवनी बिकास केन्द्र तुलसीपुर	बुद्धि नेपाली	रा १ च ५२५	९८५७९९३९०५
४९	सुवास स्मृती सहकारी शान्तिनगर	लिला चौधरी	रा १ च ४६१	९८१२८०००२६
५०	हंसपुर स्वास्थ्य चौकी बबई	गणेश वली	रा १ झ १४४	९८०६२९७०५८
५१	आर जि एम कम्पनी तुलसीपुर	लोकराज महतरा	रा १ च ४८७	९८४७९९११९३
५२	राप्ती लाइफ केयर हस्पिटल तुलसीपुर	शिव महतरा	रा १ च ४१४	९८४४९१६०१६
५३	शेकुल स्वास्थ्य चौकी दंगिशरण	शरद कुमार डाँगी	रा १ झ १८८	९८०३२४७२६३
५४	शान्तिनगर गाउँपालीका	मनोज रावत	रा १ झ १६५	९८६३११८८९५
५५	तुलसी हस्पिटल तुलसीपुर	राजु चौधरी	बा २० च ९८५८	९८४७९६४१६१
५६	थारु कल्याणकारी देउखुरी लमही	सर्वण चौधरी	रा १ च ११२०	९८४८९६२७४०
५७	देउखुरी उधोग बाणिज्य संघ लमही	करण चौधरी	रा १ च २८१	९८५७८४०१०१
५८	जय गुरुदेव सघ सिसहनियाँ	जगुनाथ चौधरी	रा १ च १०६२	९८४७६७४१७२
५९	लोहारपानी स्वास्थ्य चौकी घेराही	बिर बहादुर घर्ती	रा १ झ १३२	९८६०२४८८३७
६०	हासिपुर स्वास्थ्य चौकी बगलाचुली	यमलाल घर्ति	रा १ झ १८६	९८४७८५५८१५
६१	गोल्टाकुरी स्वास्थ्य चौकी दंगिशरण	प्रदिप योगी	रा १ झ १८८	**९८५७८२४६६२**
६२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी **दाङ**	कृष्ण वली	रा १ च १५८८	९८५७८५२९९७
६३	हापुरे स्वास्थ्य प्राथमिक अस्पताल बबई	विजय थापा	लु १ झ ७२५	९८४८०३९४७०
६४	रोटरी ल्कब अफ घोराही	यमलाल जैसी	रा १ च १४८९	९८५७८३४७९७
६५	गोर्खा अस्पताल प्रा.लि.	तुलसीराम वि.क.	रा १ च १५६६	९८२२८०२०७१
६६	कोमल वली फाउण्डेसन	यम बहादुर कार्की	बा २५ च ३६३६	९८४४९३३८२१
६७	तुलसीपुर १७ नं स्वास्थ्य चौकी	किरण डाँगी	रा १ झ २१२	९८४६६८७६७५
६८	तुलसीपुर ११ नं स्वास्थ्य चौकी	सुनित आचार्य	रा १ झ २१४	९८४४९९०६२४
६९	तुलसीपुर १३ नं स्वास्थ्य चौकी	श्रवण पौडेल	रा १ झ १६७	९८५७८२२८०१
७०	तुलसीपुर १५ नं स्वास्थ्य चौकी	आशाराम चौधरी	रा १ झ २१३	९८६८०८५१३९
७१	तुलसीपुर ४ नं. स्वास्थ्य चौकी खाद्रे	केशब वली	रा १ झ २११	९८६६०८४०८५
७२	मेट्रो अस्पताल तुलसीपुर	यादव वि.क.	रा १ झ २१५	९८५७८४०२६५

शब वहान				
१.	सव बाहन लमही अस्पताल	जजिंर बहादुर चौधरी	रा.१ झ १०७	९८४७८५८२६२

स्रोत *: एम्बुलेन्स संचालन समिति दाङ*

अनुसूची १० : स्थानीय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	कर्मचारीहरूको नाम	पद	स्थानीय तह	फोन नम्बर
१	माया श्रेष्ठ	म.वि.अ.	तुलसीपुर उनपा	९८४७८२०२०२
२	मोती कुमारी बिशवकर्मा	म वि अ	घोराही उमनपा	९८५७८३५२९४
३	मेनका खड्का	म.वि.अ.	लमही नपा	९८६६८५३८९३
४	शिखा पाण्डे	सा.प.	शान्तिनगर गा.पा	९८६८९८१५७४
५	इश्वरा रावत	म.वि.अ.	बबइ गापा	९८६२४१५००७
६	प्रेणा चन्द ठकुरी	म.वि.अ.	गढवा गापा	९८४४८९५७७६
७	सुन कुमारी घर्ति	स.म.वि.नि.	दंगीशरण गापा	९८४७८५०६९४
८	जीवन कुमार जि.सी	म.वि.अ.	राप्ती गापा	९८४८३०६०५९
९	सुनिता चौधरी	म.वि.अ.	राजपुर गापा	९८६३६७६३८८

१०	कल्पना केसी.	म वि अ	बंगलाचुली गापा	९८४७८५३२२७

स्रोतः स्थानिय तह, दाङ

अनुसूची ११ : स्थानीय तहका कृषि बिकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सम्पर्क सूची

क.स.	कार्यरत कार्यालय	विपद् सम्पर्क व्यक्तिको नाम, थर	सम्पर्क नम्वर र इमेल ठेगाना
१.	कृषि ज्ञान केन्द्र दाङ	नवराज भण्डारी	०८२५६००२५,९८५७८६०१३० akcdang@gmail.com
२.	घोराही उपमहानगरपालिका	खिम बहादुर बस्नेत	९८४७८३२२३०
३.	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	कुल राज चौधरी	९८४४८८६४३४
४.	लमही नगरपालिका	श्री कमल राज जी.सी.	९८६८९८८११७
५.	दंगिशरण गाउँपालिका	शरु भुसाल	९८४४८२२१५७
६.	बवई गाउँपालिका	दिपेन्द्र डाँगी	९८५७०१५४२८
७.	शान्तिनगर गाउँपालिका	यमकान्त पाण्डे	९८४८०१३२६८
८.	बंगलाचुली गाउँपालिका	अश्मिता तिमल्सिना	९८६६८१६०२७
९.	राप्ती गाउँपालिका	प्रदिप खत्री	९८६१४०४३९०
१०.	गढवा गाउँपालिका	कर्ताराम यादव	९८५८०५१३३०
११.	राजपुर गाउँपालिका	रिता भण्डारी	९८४८३०३९२१

स्रोत : *कृषि ज्ञान केन्द्र,दाङ*

अनुसूची १२ : स्थानीय तहका शिक्षा अन्तर्गत श्रोत केन्द्रका श्रोत व्यक्तिहरुको सम्पर्क सूची

क.सं.	कर्मचारीहरूको नाम	पद	स्थानीय तह	फोन नम्बर
१	चक्र बहादुर भण्डारी	शिक्षा संयोजक	तुलसीपुर उनपा	९८४७९४४५०५
२	घनश्याम ओली	शिक्षा संयोजक	घोराही उमनपा	९८५७८७७५४२
३	भवानी गिरी	शिक्षा अधिकृत	लमही नपा	९८४१०४९९६१
४	सुमन पाण्डे	शिक्षा अधिकृत	शान्तिनगर गापा	९८५७८२५६१८
५	रामचन्द्र वली	शिक्षा संयोजक	बबइ गापा	९८४४९९५१९६
६	श्याम बि.क.	शिक्षा संयोजक	गढवा गापा	९८४७९१५१९३
७	बिनोद अधिकारी	शिक्षा संयोजक	दंगीशरण गापा	९८४७८४३५९१
८	बासुदेव खनाल	शिक्षा अधिकृत	राप्ती गापा	९८४७८८२४५०
९	केशव लम्साल	शिक्षा अधिकृत	राजपुर गापा	९८४७८११२३३
१०	ओम केसी	शिक्षा संयोजक	बंगलाचुली गापा	९८४८०५७६२१

श्रोतः स्थानिय तह,दाङ

अनुसूची १३ : (क) वर्षा तथा जल मापन केन्द्रको सम्पर्क सूची (जलमापन केन्द्र)

अवलोकनकर्ताको नाम	नदी, स्थान/ठेगाना	सम्पर्क नं.	हालको अवस्था
राप्ती नदी			
गिरीराज रखाल	अर्घाखाँची जिल्ला,सितगंगा न. पा वडा नं ८ राङसी खोला	९७४२५८३८८२ ९८४७८७२७२०	सूचारु
कल्पना रावत सुर्य बहादुर रावत	दाङ जिल्ला, राप्ती नदी, राप्ती गा.पा.- १ बगासोती	९८४४९७०६५८ ९८६८६१३८०३	सूचारु

पोषण डाँगी	दाङ जिल्ला, राप्ती नदी लमही न.पा.-९	९८६८०९७३८० ९८४७८१९३२१	सूचारु

(ख) वर्षा मापन केन्द्रहरू :

क्र.स.	अवलोकनकर्ताको नाम	क्षेत्र	नदी, स्थान/ठेगाना	सम्पर्क नं.	अवस्था
		बबई तथा राप्ती नदी आसपासमा भएका बर्षा मापन केन्द्रहरु			
१	खडक व. घर्ती	वर्षा मापन केन्द्र	रातामाटा (रामपुर गाविस)	९८०७४३४६६२	सुचारु
२	बुद्धिराम चौधरी	वर्षा मापन केन्द्र	शुक्रवार घोराही	९८४४९५०५०९	सुचारु
३	ओ व. डाँगी	वर्षा मापन केन्द्र	वेलझुण्डी, मनिकापुर	९८४७८२६८६७	सुचारु
४	सुजल शाक्य	वर्षा तथा क्लाइमेट केन्द्र	तुलसीपुर	९८४७८०३७३२	सुचारु
५	लक्ष्मी केसी	वर्षा मापन केन्द्र	अम्बापुर (फुलवारी)	९८४७८२१३२०	सुचारु
६	बसन्ती ढकाल	वर्षा तथा क्लाइमेट केन्द्र	पदमपुर	०८२-५२००२५	सुचारु
७	दिलिपचन्द्र वालान क्षेत्री	वर्षा मापन केन्द्र	नया बस्ती हापुरे	९८४७९९३३०८	सुचारु
८	खड्ग बहादुर रावत	वर्षामापन केन्द्र	वागासोती	९८४७९७८०५४	सुचारु
९	मिना भुसाल	वर्षा मापन केन्द्र	लालमटिया	९८०९५८२६२९	सुचारु
१०	हेमन्त डाँगी	वर्षा मापन केन्द्र	लमही, चैलाही	९८०६२२७५०४	सुचारु
११	साबित्रा कुमारी थापा	वर्षा मापन केन्द्र	गढवा	९८०६२१७५३८	सुचारु
१२	जित कुमारी डाँगी	वर्षा मापन केन्द्र	सतवरिया, जलकुण्डी	९८०९७२०९३५	सुचारु
१३	सीमा चौधरी बसन्त कुमार चौधरी	वर्षा मापन केन्द्र	गंगदी, राजपुर (रिहार)	९८०९५४५५३६	सुचारु
१४	दिलिप श्रेष्ठ	वर्षा मापन केन्द्र	कोईलावास	९८४७८४६०९७	सुचारु

श्रोत : जल तथा मौषम विज्ञान विभाग फिल्ड कार्यालय घोराही दाङ

अनुसूची १४ : मौसमी पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वचेतावनी सूचक

पूर्वानुमान (समय)	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	निम्न सम्भाव्यता
मौसमी	सामान्य भन्दामाथि	सामान्य	सामान्यभन्दा कम
१० दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (>७०%)	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (५०-७०)%१५० मिलिमीटर भन्दा बढी (>७०%)	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (<५०%)१५० मिलिमीटर भन्दा बढी (५०-७०)%

३ दिन	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टाभित्रको वर्षा >१४० मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा >१८० मिलिमीटर	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टाभित्रको वर्षा >(६० -१४०) मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा >(१४०- १८०) मिलिमीटर	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा <६० मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा ६० मिलिमीटर
१ दिन	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा (<१४०) मिलिमीटर वर्षा निगरानी ● >६० मिलिमीटर १ घण्टा ● >८० मिलिमीटर ३ घण्टा ● >१०० मिलिमीटर ६ घण्टा ● >१२० मिलिमीटर १२ घण्टा ● >१४० मिलिमीटर २४ घण्टा	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/ गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा >(६०- १४०) मिलिमीटर वर्षा निगरानी ● ३०-६० मिलिमीटर १ घण्टा ● ६०-८० मिलिमीटर ३ घण्टा ● ८०-१०० मिलिमीटर ६ घण्टा ● १००-१२० मिलिमीटर १२ घण्टा ● १२०-१४०मिलिमीटर २४ घण्टा	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/ गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा (>६०) मिलिमीटर वर्षा निगरानी (>६०) मिलिमीटर

दाङ जिल्लाको वर्तमान वर्षा थ्रेसहोल्ड

स्तर	**समग्र वर्षा (मिलिमिटर)**				
	१ घण्टा	३ घण्टा	६ घण्टा	१२ घण्टा	२४ घण्टा
सतर्कतास्तर	६०	८०	१००	१२०	१४०
खतरास्तर	नदि अनुसार खतरास्तर फरक फरक हुने				

स्रोतः पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारीको लागि कार्य सञ्चालन विधी, दाङ,

अनुसूची १५ : जिल्लामा संचालित यातयात समितिहरू :

सि.नं.	कार्यालयको नाम	पद	कार्यालय प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.
१	राप्ती अंचल यातायात व्यवसायी समिति	अध्यक्ष	श्री सुरेश हमाल	५६०४१५, ५६०२०९, ९८५७८२००१

२	मालिका कालिका यातायात प्रा.लि. तुलसीपुर	अध्यक्ष	श्री सुमन पोखेल	०८२५२३२१६, ९८०१३३४८६६, ९८५७८३२९४२
३	अम्बिकेश्वरी यातायात समिति तु.पु	अध्यक्ष	श्री घनश्याम बस्नेत	०८२, ५२२२९८, ५६२२५५, ९८५७८३५१५०
४	राप्ती अञ्चल यातायात समिति तु.पु	अध्यक्ष	श्री पवनराज बुडाथोकी	०८२,५२०९३९, ९८५७८२०३७१
५	राप्ती अञ्चल ट्रक व्यवसायी समिति	अध्यक्ष	श्री उमेश चन्द	०८२, ५६१४८२, ९८५७८२०९७०
६	राप्ती अञ्चल टिप्पर व्यवसायी	अध्यक्ष	श्री भरतनाथ योगी	९८५७८३०५६१
७	राप्ती अञ्चल टेक्टर. व्यवसायी	अध्यक्ष	चिन्तामणि आचार्य	०८२५६२१८९ ९८५७८२०४६३
८	राप्ती अंचल यातायात महासंघ	उपाध्यक्ष	श्री भरतनाथयोगी	९८५७८३०५६१
९	रोयल देउखुरी यातायात व्यवसायी समिति	अध्यक्ष	श्री कृष्ण राज पाण्डे	९८५७८४०५५०
१०	त्रिसिद्देश्वरी यातायात समिति	अध्यक्ष	श्री सुरेश हमाल	९८५७८२०००१

अनुसूची १६ : बबई र राप्ती नदिको पूर्वानुमानको आधारमा बाढी पूर्व गरिने पूर्वकार्यहरुको योजना २०८१/२०८२

समय अवधि	पूर्वानुमानको आधारमा बाढी पूर्व गरिने पूर्वकार्यहरु	मुख्य जिम्मेवार	कैफियत
मनसुन पूर्वतयारीको लागि गरिने सामान्य तयारी	• जिल्ला तथा पालिका स्तरका विभिन्न योजनाहरु (DPRP/ LDCRP /Contengency Plan) निर्माण तथा अध्यावधिक गर्ने, • जिल्ला स्तरमा तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने तथा विवरण अध्यावधिक गर्ने, • जिल्ला स्तरमा रहेका सरोकारवाला निकायसंग नियमित समन्यात्मक बैठक गर्ने, • तयारी परिक्षणको लागि कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने, • पूर्वकार्य तथा प्रतिकार्यको लागि आवश्यक पर्ने स्रोतको व्यवस्थापन गर्ने, • राप्तीर बबई नदीको तटिय क्षेत्रमा बसोवास गरेको घरधुरी र अन्नवालीको क्षती हुन सक्ने घरधुरीहरुको पहिचान गर्ने । • पहिचान गरिएका स्थानहरुमा पहुचँ युक्त बाटो, सुरक्षित खानेपानी तथा आश्रय स्थलको व्यवस्थापनको लागि जिल्ला तथा पालिका स्तरिय योजनामा समावेस गर्ने, • खोज तथा उद्धार र प्राथमिक उपचारको लागि सामग्री र जनशक्ती व्यवस्थापन गर्ने, • तटबन्धन, कुलो नाला सफा, जस्ता कार्यहरु नियमित गर्न पालिकाको विकास योजनामा नै समावेस गर्ने र कार्यको नियमित अनुगमन गर्ने, • नदिको माथिल्लो तटिय क्षेत्रमा रहेका गेज स्टेसनहरुको नियमित अनुगमन गर्ने र सो संग सम्बन्धित जनशतक्ति उत्पादन गर्ने, • जिल्लाले तयार गरेको पूर्वानुमानमा आधारित पुर्वकार्य योजनाको बारेमा सबै सरोकारवाला निकायहरुलाई जानकारी गराई सोही अनुरुपको कार्य गर्न गराउनका लागि सचेत गराउने । • राप्ती र बबई नदी करिडोरका प्रभावित हुन सक्ने समुदाय आंकलन गर्ने, प्रभावित हरुलाई स्थानान्तरण गर्न स्थानहरु पहिचान गर्ने, • जल तथा मौसम विभाग तथा पूर्वानुमानका अन्य स्रोतहरु अनुगमन गर्न र समुदायलाई जानकारी गराउन संयन्त्र स्थापना गर्ने र सो कार्यको लागि आवश्यक जनशतक्ति उत्पादन गर्ने,	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
बाढी पूर्वानुमान ७ दिन अगाडी (राप्ती तथा बबई नदीको जलमापन केन्द्रमा विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) को ७ दिने जलप्रवाह पूर्वानुमान	• मौसम विज्ञान विभाग, हावापानी विज्ञान महाशाखाको कृतुगत हावापानी आँकलन बुलेटिन अनुसार नेपालमा मनसुन शुरु हुने मिति देखि अन्त्यहुने मिति सम्म प्रत्येक दिन GloFAS पूर्वानुमानको जानकारी राख्ने (मौसम अनिश्चिततालाई मध्येनजर गर्दै बर्षा शुरु हुने मिति अगाडी र पछाडी पनि अनुगमन जारी राख्ने) • जिल्ला स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिको तयारी बैठक बस्ने र पालिकाहरुलाई अवस्थाको बारेमा जानकारी गराउने र प्रभावित हुन सक्ने समुदाय आंकलन गर्न लगाउने, प्रभावित हरुलाई स्थानान्तरण गर्न स्थानहरु पहिचान गर्न वडाहरुलाई सहयोग गर्ने, • केन्द्रिय विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गर्ने,	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	

उपलब्धतामा ५ बर्षे वा सो भन्दा बढी बर्षको बाढी फर्कने सम्भावना देखिएमा)	● पूर्वानुमानको आधारमा स्थानिय एफएमबाट बाढी सचेतना सम्बन्धि सुचनाहरु सम्प्रेषण गर्ने, ● सम्बन्धित वडा तथा पालिकाहरुलाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति संग निरन्तर सर्म्पकमा रहन अनुरोध गर्ने, ● जिल्ला तथा पालिका स्तरमा रहेका स्वंयसेवकहरुलाई तयारी अवस्थामा रहन सुचना गर्ने, ● बन्द भएका वा हुन सक्ने स-साना खोला नालाहरु सफा गर्न वडा तथा समुदायलाई अनुरोध गर्ने ● जिल्ला तथा पालिकामा रहेको आपत्कालिन कार्यसंचालन केन्द्रलाई सक्रिय गराउने,		
बाढी पूर्वानुमान ३ दिन अगाडी (जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, बाढी पूर्वानुमान महाशाखाबाट जारी हुने ३ दिने बाढी पूर्वानुमान बुलेटिनले राप्ती नदिको जलमापन केन्द्रमा नदि बहाव सतर्कता तहभन्दा माथि जानेछ भन्ने देखाएमा)	● मौसम विज्ञान विभाग, हावापानी विज्ञान महाशाखाको ऋतुगत हावापानी आँकलन बुलेटिन अनुसार नेपालमा मनसुन शुरु हुने मिति देखि अन्त्यहुने मितिसम्म प्रत्येक दिन GloFAS पूर्वानुमानको जानकारी राख्ने (मौसम अनिश्चिततालाई मध्येनजर गर्दै बर्षा शुरु हुने मिति अगाडी र पछाडी पनि अनुगमन जारी राख्ने) ● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको तयारी बैठक बस्ने र पालिकाहरुलाई अवस्थाको बारेमा जानकारी गराउने ● जिल्ला तथा स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति एवं रेडक्रसलाई तयारीको अवस्थाबारे जानकारी गराउने ● जिल्ला तथा पालिकामा रहेको आपत्कालिन कार्यसंचालन केन्द्रलाई सक्रिय गराउने, ● सम्भावित बाढी प्रभावित पालिका, वडा तथा समुदायमा त्रिपाल, कम्बल, डोरी लगाएत सामाग्री पठाउने व्यवस्था मिलाउने, ● जिल्ला तथा पालिका स्तरमा रहेका स्वंयसेवकहरुलाई तयारी अवस्थामा रहन सुचना गर्ने, ● जल तथा मौसम विज्ञान विभागको वेवसाइटमा बर्षा र बाढी अनुगमनको आधारमा सम्बधित वडा, समुदाय तथा स्वंयसेवकहरुलाई एस एम एस मार्फत जानकारी गराउने, ● स्थानिय एफ एम रेडियो मार्फत जल तथा मौसम विज्ञान विभागको मौसम बुलेटिनको आधारमा बाढीको खतरा रहेकाले सतर्क रहने सम्बन्धि साधारण सुचना बजाउन शुरु गर्ने ● बबई र राप्ती नदीको तटिय क्षेको अन्नबाली भित्र्याउन सहयोग गर्ने । ● स्थानान्तरणको लागि आवश्यक सामाग्री स्थानान्तरण गर्ने सुरक्षित स्थानको नजिक ढुवानी गर्न पालिका तथा वडा कार्यालयसंग समन्वय गर्ने,	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
बाढी पूर्वानुमान समय भन्दा २४ घण्टा अगाडी (जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, बाढी पूर्वानुमान	● मौसम विज्ञान विभाग, हावापानी विज्ञान महाशाखाको ऋतुगत हावापानी आँकलन बुलेटिन अनुसार नेपालमा मनसुन शुरु हुने मिति देखि अन्त्यहुने मितिसम्म प्रत्येक दिन GloFAS पूर्वानुमानको जानकारी राख्ने (मौसम अनिश्चिततालाई मध्येनजर गर्दै बर्षा शुरु हुने मिति अगाडी र पछाडी पनि अनुगमन जारी राख्ने) ● जिल्ला तथा पालिकामा रहेको आपत्कालिन कायर्यसंचालन केन्द्रलाई थप सक्रिय बनाउने,	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	

महाशाखाबाट जारी हुने ३ दिने बाढी पूर्वानुमान बुलेटिनले राप्ती वा बबई नदिमा बहाव आगामी २४ घण्टाभित्र सतर्कता तहभन्दा माथि जानेछ भन्ने देखाएमा)	● केन्द्रिय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई जिल्लाको तयारी अवस्था तथा थप आवश्यकताको बारेमा जानकारी गराउने, ● तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ति, प्रहरी, नेपाली सेना र सशस्त्र प्रहरी बल एवं स्वयंसेवकहरुलाई परिचालित हुन सुचित गर्ने, ● स्थानिय एफ एम रेडियो मार्फत जल तथा मौसम विज्ञान विभागको मौसम बुलेटिनको आधारमा बाढीको खतरा रहेकाले सुरक्षित स्थनमा जान सुचना बजाउने साथै एस.एम.एस पठाउने ● पालिका तथा वडा कार्यालयहरुसंग समन्वय गरि सुरक्षित स्थानमा अस्थायी आवास, शौचालय, सुरक्षित पिउने पानीको व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने, ● नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखासंग समन्वय गरि स्थानान्तरण गर्न स्वयंसेवकहरु परिचालन गर्ने, ● तयारी खाना वितरण गर्न तथा अस्थायी आवासमा बस्नेहरुको लगत राख्न सहयोग गर्ने, ● आवश्यक थप स्रोत व्यवस्थापनको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुसंग समन्वय गर्ने,		

अनुसुची १७ : बाढी विपद् प्रतिकार्य तालीका

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरू	जिम्मेवारी	न्युन प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखी १ दिन	विपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सुचना लिने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन लन केन्द्र	√	√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने ➢ विपद् सुचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने ➢ पूर्वसुचना प्रणालीलाई सक्रिय बनाउने ➢ जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई कार्यबिधि अनुसार सक्रिय बनाउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ खोज उद्धार टोली परिचालन	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल,	√	√
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचार	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	√	√

	स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरुलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागि प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/नेरेसो, स्थानिय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति	√	√
	विषयगत क्षेत्रगत निकायहरुसँग समन्वय ➢ विषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	स्थानिय तहको समन्वयमा बिस्थापितहरु रहेको स्थान बारे जानकारी लिने	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	√	√
	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखाका लागि टोली परिचालन	स्थानीय तहका प्रमुख, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	√	√
	प्रभावित समुदायहरुलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि भए गरेका प्रयासहरु तथा सावर्जनिक आह्वान विषयक सूचनाहरु प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र पत्रकार महासंघ/सञ्चार माध्यमहरु	√	√
	बिस्थापितहरुलाई तयारी खाना, पानीको व्यवस्था गरी बितरण गर्ने	स्थानीय तह		√
	बिस्थापितहरुलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रय स्थलको व्यवस्था मिलाउने	स्थानीय तह/नेरेसो/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजना	√	√
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द(NEOC/PEOC)मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	√	√
दोश्रो दिन	मौसाम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	राहत बितरण कार्यलाई समन्वय गरी एकद्धार प्रणाली मार्फत बितरणको प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला विपद् ब्यवस्थान समिति		√
	बिस्तपितहरुलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप ब्यवस्था गर्ने	स्थानिय तह/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/उधोग बाणिज्य संघ	√	√
	बिस्थापितहरुलाई गैरखाद्य सामाग्री थप बितरण गर्ने		√	

	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागि राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC) सँग अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	√	√
	बिस्थापित भएकाहरुलाई अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	√	√
	प्रभावितहरुको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरुलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित साम्राग्री र स्वीकृत मापदण्ड वमोजिम राहत उपलब्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	घाईते तथा बिरामीहरुको उपचारको निःशुल्क उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय		√
	सामुदायीक र जिल्ला द्रुत प्रतिकार्य टोली (CRRT/RRT) समुहको बैठक बसी टोलि परिचालन गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	√	√
तेश्रो दिन	मौसम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	राहत बितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तर्ता दिने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह	√	√
	जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोली(DDRT) लाई परिचालन गर्ने	नेरेसो जिल्ला शाखा	√	√
	अति संकटासन्न अबस्थामा रहेका समुहहरुलाई बिशेष निगरानी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा		√
	प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिसांका गतिविधिका सम्वन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा वालवालिका, जेष्ठनागरीक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई विशेष सरंक्षणको प्रवन्ध मिलाउने	स्थानिय तहका महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा, जेष्ठ नागरीक तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागि कार्य गर्ने निकायहरु		√
	खाद्य तथा गैह्र खाद्य सामाग्रीहरु,सुक्ष्म पोषण तथा बाल भिटा लगायत पोषणयुक्त खाना बितरण गर्ने	स्थानिय तह, नेरेसो, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,अन्य सहयोगी निकायहरु		√

	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र		√
चौथो दिन	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	राहत बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	जिल्ला विपद् व्यवस्थान समिति, स्थानीय तह		√
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिबिधिहरु संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डि. कार्यालय, स्थानीय तह		√
	विपद्बाट अबरुद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरि तत्कालका लागि संचालनमा ल्याउने	सडक निर्माण डिभिजन कार्यालय स्थानीय तह		√
	प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	√	√
	मरेका पशुका शवहरु संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC)मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	√	√
पाँचौं दिन	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	प्रभावितहरुको पहूँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरुमा थप राहत बितरणको व्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,		√
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभुत क्षेत्रमा विद्यतुीय सेवा र सञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल विधुत प्राधिकरण कार्यालय, नेपाल टेलिकमको कार्यालय		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		

	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र(NEOC/PEOC)मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	√	√
छैटौं दिन	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने र बितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र(NEOC/PEOC)मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	√	√ √
सातौं दिन	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी बितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेषगरी लङ्गैिक हिसां नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा		√
	गैरखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह	√	√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र(NEOC/PEOC)मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	√	√
	आवश्यकताको आधारमा विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरुलाई सक्रिय बनाउने (MIRA/CSDA)	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बिषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरुरु र सहयोगी निकायहरु		√

	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जिल आपत्कालन कार्यसञ्चालन केन्द्र		√
दोश्रो हप्ता	मौसम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	विषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह		√
	प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेषगरी लङ्ैगिक हिसां नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा		√
	थप गैरखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह		√
	थप अस्थायी शिबिर व्यवस्थापन गर्ने	आवाश बिषयगत क्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य सहयोगी निकायहरु		√
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र(NEOC/PEOC)मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र		√
	शब व्यवस्थापन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		√
	मरेका पशु चौपायाको व्यवस्थापन गर्ने	पशु अनुसन्धान केन्द्र	√	√
	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तथ्यांक संकलन तथा अभिलेखिकरण गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बिषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु र सहयोगी निकायहरु, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र		√
	खाद्यान्न बितरण गर्ने	स्थानीय तह/खाद्यान्न नेतृत्व गर्ने बिषय क्षेत्रगत निकाय र सहयोगी निकाय		√

अनुसूची १८ : भुकम्पिय विपद् प्रतिकार्य तालीका

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
० देखी १ दिन	भुकम्पीय विपद्को जानकारी दिने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालिन कार्यसंचालन केन्द्र, विद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	विपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सुचना लिने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने ➢ खोज तथा उद्धार कार्यमा हेवि इक्यूपमेन्टस् परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल, सडक डिभिजन कार्यालय, स्थानीय तह, निर्माण व्यावसायी ,	
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने ➢ विपद् सुचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने ➢ जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई कार्यविधि अनुसार सक्रिय बनाउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/नेरेसो, स्थानिय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति	
	घाईतेहरुलाई तत्काल उपचारको व्यवस्था मिलाउने	राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, राप्ती प्रादेशिक अस्पताल, निजि अस्पतालहरु	
	स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरुलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागि प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	थप खोज उद्धार टोलीको लागि गृह मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	बिषयगत क्षेत्रगत निकायहरुलाई सक्रिय बनाउने, समन्वय गर्ने ➢ बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	स्थानिय तहको समन्वयमा विस्थापितहरु रहेको स्थान बारे जानकारी लिने	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखाका लागि टोली परिचालन	स्थानीय तहका प्रमुख, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	प्रभावित क्षेत्रसम्मको पहुँचको बारेमा जानकारी लिने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
	प्रभावित समुदायहरुलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि भए गरेका प्रयासहरु तथा सावर्जनिक आह्वान विषयक सूचनाहरु प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र पत्रकार महासंघ/सञ्चार माध्यमहरु	

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
	विस्थापितहरुलाई तयारी खाना, पानीको व्यवस्था गरी वितरण गर्ने	स्थानीय तह, उधोग बाणिज्य संघ	
	वबस्थापितहरुलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रय स्थलको व्यवस्था मिलाउने	स्थानीय तह/नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजना	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालिन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
दोश्रो दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउनसक्ने जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र, विद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न थप टोली परिचालनलाई निरन्तरता गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	हेबि इक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ	
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक थप टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	राहत वितरण कार्यलाई समन्वय गरी एकद्धार प्रणाली मार्फत वितरणको प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	विस्तपितहरुलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप व्यवस्था गर्ने	स्थानिय तह/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/उधोग बाणिज्य संघ	
	विस्थापितहरुलाई गैह्खाद्य सामाग्री र तयारी खाना पानी थप वितरण गर्ने	उधोग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	
	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागि राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC) सँग अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा प्रतिबेदन तयार गर्ने र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
	विस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल वितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
	प्रभावितहरुको खोज तथा उद्धार गरी तिनीहरुलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित साम्राग्री र स्वीकृत मापदण्ड वमोजिम राहत उपलव्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
	घाईते तथा बिरामीहरुको उपचारको निःशुल्क उपचारको व्यवस्था मिलाउने	राप्ती स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, राप्ती प्रादेशिक अस्पताल, निजि अस्पतालहरु	
	सामुदायीक र जिल्ला द्रुत प्रतिकार्य टोली (CRRT/RRT) समुहको बैठक बसी टोलि परिचालन गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	
	विषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	शिविरहरुमा विद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
तेश्रो दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउनसक्ने जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, विद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन निरन्तर्ता गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका व्यक्तिहरुको खोजि कार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	हेवि इक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ	
	विस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल वितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
	राहत वितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तर्ता दिने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
	जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने	नेरेसो	
	अति संकटासन्न अबस्थामा रहेका समुहहरुलाई बिशेष निगरानी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह स्थानीय स्वास्थ्य संस्था	
	प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिसांका गतिविधिका सम्वन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा वालवालिका, जेष्ठनागरीक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई विशेष सरंक्षणको प्रवन्ध मिलाउने	स्थानिय तहका महिला बालवालीका तथा सामाजिक विकास शाखा, जेष्ठ नागरीक तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागि कार्य गर्ने निकायहरु	
	खाद्य तथा गैह्र खाद्य सामाग्रीहरु, सुक्ष्म पोषण तथा बाल भिटा लगायत पोषणयुक्त खाना वितरण गर्ने	स्थानिय तह, नेरेसो, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,अन्य सहयोगी निकायहरु	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	भग्नाबशेषलाई पन्छाउने कार्य गर्ने	सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	शिविरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
चौथो दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, विद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन निरन्तर्ता गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
	➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका व्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने		
	DDRT/NDRT/RDRTटिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	राहत बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	जिल्ला विपद् व्यवस्थान समिति, स्थानीय तह	
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिबिधिहरु संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डि. कार्यालय, स्थानीय तह	
	विपद्बाट अबरुद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरि तत्कालका लागि संचालनमा ल्याउने	सडक निर्माण डिभिजन कार्यालय, स्थानीय तह	
	बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
	प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
	मरेका पशुका शवहरु संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह	
	विषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	शिबिरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
पाँचौं दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, विद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका व्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
		स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ	
	विस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
	प्रभावितहरुको पहूँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरुमा थप राहत बितरणको व्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,	
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभुत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा र सञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल बिधुत प्राधिकरण कार्यालय, नेपाल टेलिकमको कार्यालय	
	थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	शिबिरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
छैटौं दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका व्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	विस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल वितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
	स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानिय पालिका	

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने र बितरणको व्यवस्था मिलाउने		
	विषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
सातौं दिन	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका व्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ	
	विस्थापित भएकाहरुलाई थप त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो	
	विषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने र थप आबश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी वितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेषगरी लङ्गिक हिसां नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा	
	विस्थापितहरुलाई गैह्खाद्य र खाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह खाद्य सुरक्षा नेतृत्व गर्ने निकाय, बिश्वखाद्य कार्यक्रम	
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	आवश्यकताको आधारमा विपद् **लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२** अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरुलाई सक्रिय बनाउने (MIRA/CSDA)	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बिषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु र सहयोगी निकायहरु	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जिल आपत्कालन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
दोश्रो हप्ता	विपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल,	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका व्यक्तिहरुको खोजी कार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ	
	विस्थापित भएकाहरुलाई थप त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
	विषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी स्विकृत मापदण्ड बमोजिम बितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह	

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
	प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेषगरी लङ्ैगिक हिसां नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा	
	थप गैह्खाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह	
	थप अस्थायी शिविर व्यवस्थापन गर्ने	आवाश बिषयगत क्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य सहयोगी निकायहरु	
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्यु भएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	मरेका पशु चौपायाको व्यवस्थापन गर्ने	पशु अनुसन्धान केन्द्र	
	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तथ्यांक संकलन तथा अभिलेखिकरण गर्ने र बिषय क्षेत्रगत बिस्तृत लेखाजोखा (CSDA) लाई सक्रिय बनाउन गृहमन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बिषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु र सहयोगी निकायहरु, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
	विस्थापित तथा प्रभावितहरुका लागि खाद्यान्न वितरण गर्ने राहतका थप कार्यलाई निरर्न्ता दिने	स्थानीय तह/खाद्यान्न नेतृत्व गर्ने बिषय क्षेत्रगत निकाय र सहयोगी निकाय, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	स्विकृत मापदण्ड अनुसार प्रभावितहरुलाई नगद तथा अन्य अत्यावश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	

अनुसूची १९ : सम्भावित विपद् व्यवस्थापनमा अपनाउनु पर्ने सावधानीबारे जानकारी पात्रो

महिना	सम्भावित प्रकोप	प्रकोपका पूर्व संकेतहरु	ध्यानदिनुपर्ने केही कुराहरु	पूर्वतयारीका लागि गनुपर्ने केहि कार्यहरु
बैशाख	**आगलागि** **हुरीबतास** **असिना**	➢ अत्याधिक गर्मी हुनु । ➢ तातो हावा चल्नु । ➢ सुख्खा वातावरण हुनु ➢ हुरी बतास चल्नु ।	● जथाभावी आगो नबाल्ने ● मट्टितेल तथा पेट्रोल जस्ता पदार्थहरुलाई सुरक्षित राख्ने ● सलाई लाइटर जस्ता बस्तुको जतन गर्ने र केटाकेटीको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।	■ जनचेतना वृद्धि गर्नुपर्ने । ■ पूर्व सूचना प्रणालीको विकास गर्ने । ■ संचारका माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने । ■ कृत्रिम अभ्यास गर्ने गराउने ।

महिना	सम्भावित प्रकोप	प्रकोपका पूर्व संकेतहरु	ध्यानदिनुपर्ने केही कुराहरु	पूर्वतयारीका लागि गनुपर्ने केहि कार्यहरु
जेष्ठ	**खडेरी** **चट्याङ** **हावाहुरी असिना** **लु चल्नु र महामारी**	➢ पानी नपर्नु तथा पानीको स्रोतमा पानीको मात्रा कमी हुनु	● चुरोट बिडीका ठुटा ननिभाई जथाभावी नफाल्ने ● खर तथा फुसले छाएका घरहरुमा टुकी र आगो बाल्दा सचेत हुने ।	■ घर वरीपरी पानीको प्रवन्ध मिलाउने । ■ उद्धार तथा राहत सामाग्री र कोषहरु पूर्ववत रुपमा तयार गरिराख्ने ।
		➢ मौसममा बदली हुनु । ➢ मेघ गर्जनु, बिजुली चम्कनु । ➢ जमीनको सतहमा हेर्दा तिरमीर देखिनु ।	● आगोको काम सकेपछि राम्ररी निभाउने । ● आगो फैलन सक्ने सुख्खा बस्तु सुरक्षित राख्ने । ● महामारीबाट बच्न सरसफाईमा ध्यान दिने ● चट्याङबाट बच्नका अर्थिङ गर्ने ।	■ विभिन्न (प्राथमिक उपचार, राहत/उद्धार, समन्वय, संचार) टोली गठन गर्ने । ■ उचित स्थान र ठाँउमा पानीको भण्डारण गर्ने । ■ पूर्वतयारी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
आषाढ **श्रावण**	**अतिवृष्टि** **बाढी पहिरो** **महामारी**	➢ थोरै समयमा धेरै पानी पर्नु । ➢ जमीन धाँजा फाट्नु । ➢ खोला र खोल्सामा धेरै पानी बग्नु । ➢ खोलाले जमीन कटान गर्नु । ➢ अचानक बादलले ढाकी अध्यारो हुनु ।	● खोला खोल्साको बहाव सहज बनाउने । ● पहिरो जान सक्ने क्षेत्रको पहिचान गरि त्यस्ता क्षेत्रबाट घरबस्ती सार्ने ● राहत तथा उद्धार सामग्रीको ब्यवस्था गरी राख्ने । (जस्तै : कोदालो, डोरी ड्रम आदि)	■ वृक्षारोपण गर्ने । ■ संकटाभिमुख क्षेत्रको पहिचान गर्ने ■ विद्युत लाईन ब्यवस्थित गर्ने ■ खोला नहरका बाधक बस्तुहरुलाई पन्छाउने तथा मर्मत गर्ने । ■ सुरक्षित पानीको प्रयोग गर्ने ■ खोलाले कटान गर्न सक्ने क्षेत्रमा
		➢ मेघ गर्जन सहित बिजुली चम्कनु र पानी पर्नु ।	● सरसफाई सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन गर्ने	■ तटबन्धन गर्ने । ■ राहत तथा उद्धार सामग्री कोषहरु पूर्ववत रुपमा तयार गरी राख्ने ।
		➢ जमीन धाँजा फाट्नु ➢ पहिरो तल तल झर्दा ठूलो हुनु	● प्रकोपको जोखिम कम गर्ने सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने ।	■ पूर्वसूचना प्रणलीको विकास गर्ने । ■ संकटाभिमुख क्षेत्र पहिचान गरी वृक्षरोपण गर्ने ।

महिना	सम्भावित प्रकोप	प्रकोपका पूर्व संकेतहरु	ध्यानदिनुपर्ने केही कुराहरु	पूर्वतयारीका लागि गनुपर्ने केहि कार्यहरु
		➢ झाडा पखलाको लक्षण देखिनु ।		
भाद्र **आश्विन**	**अतिवृष्टि** **बाढी** **महामारी** **पहिरो**	➢ जमीन धाँजा फाट्नु । ➢ जमीन अचानक फूटेर पानीको मूल फूट्नु । ➢ नदीको प्रवाह रोकिनु । ➢ शुरुमा १/२ जनालाई झाडा पखला देखिनु ।	● जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ● बृक्षारोपण गर्ने । ● सुरक्षित र स्वस्थ्यकर खाना खुवाउने तथा खाने । ● घर वरपर सरसफाई गर्ने । ● फोहर पानी जमेको खाडल पुर्ने । ● समय समयमा स्वास्थ्य चौकी गई सरसल्लाह लिने	■ खानेपानीका स्रोतहरु सरसफाई गर्ने । ■ सफा पानीको प्रयोग गर्ने ■ संकटाभिमुख क्षेत्र पहिचान गरी वृक्षारोपण गर्ने । ■ पून: पर्नसक्ने प्रकोपबारे सतर्क रहन जानकारी दिने । ■ न्यूनीकरणका कार्यह**रु** गर्ने ।
कार्तिक **मंसिर**	**असिना** **आगलागि**	➢ मेघ गर्जनु /पानीसँग असिना पर्नु । ➢ आगो बल्नु । ➢ वातावरण अधिक चिसो हुनु । ➢ तापक्रम न्यूनतम हुनु ।	● पूर्वसूचना प्रणालीको विकास गर्ने र संचार माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने ● कृत्रिम अभ्यास गर्ने । ● रोकथाम तथा उद्धार प्रशिक्षण संचालन गर्ने ।	■ जनचेतना अभिबृद्धि गर्ने । ■ जाडो शुरु हुनु अगावै न्यानो कपडाको ब्यवस्था गर्ने । ■ जाडोबाट बच्न सकिने स्थानीय उपायह**रु** अपनाउने ।
पुस **माघ**	**शीतलहर** **हिमपात हुनु** **तुषारो पर्नु**	➢ कुहिरो सँग हिउ बर्सनु ➢ अग्लो अग्लो डाँडामा हिउँ पर्नु । ➢ पानी ज्यादै चिसो हुनु ➢ हुस्सु लाग्नु ।	● चिसो तथा ठण्डीबाट बच्न बाक्लो तथा न्यानो कपडा लगाउने । ● काम नपरी सकभर चिसोमा ननिक्लने ● हिमपात हुन थालेपछि घर बाहिर ननिस्कने ।	■ न्यानो कपडा र तातो खानाको प्रवन्ध गर्ने । ■ आवश्यक घरायसी सामाग्री हिमपात तथा शितलहर हुनु अगावै भण्डारण गर्ने ।
फागुन **चैत्र**	**आगलागि** **हुरी** **बतास** **चट्याङ**	➢ गर्मी मौसम ➢ तापक्रम वृद्धि हुनु । ➢ जमीन जलेको क्रमश: अनुभवन गर्नु ➢ तातो हावा (लु) चल्नु	● उचित स्थानमा पानीको भण्डारण गरि राख्ने । ● हुरी बतास चलेको अवस्थामा घरबाट बाहिर ननिस्कने । ● हुरीबतास नरोकिदासम्म आगो नबाल्ने	■ संचारका माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने । ■ घरलाई किलाकाटी ठोक्ने र फुसको घर भएमा यो मौसम अगाडी नै राम्ररी बाध्ने ■ चर्को घाममा घर बाहिर नजाने

महिना	सम्भावित प्रकोप	प्रकोपका पूर्व संकेतहरु	ध्यानदिनुपर्ने केही कुराहरु	पूर्वतयारीका लागि गनुपर्ने केहि कार्यहरु
	असिना वृष्टि	➢ हुरी चल्नु ।	• जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने	▪ कृत्रिम अभ्यास गर्ने । ▪ राहत सामग्री तथा उद्धार कोषहरु पूर्ववत रुपमा तयार गरेर राख्ने ।

सन्दर्भ सामग्रीहरु

१) विपद् व्यवस्थापन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण ऐन २०७४

२) विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय निति २०७५,

३) विपद् जोखिम राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३०

४) विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७

५) जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८

६) जिल्ला विकास योजना ३०७१/७२

७) दोश्रो जिल्ला आवधिक योजना २०६९/७०-२०७३/७४

८) स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायू उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका , २०७४

९) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना २०७१/०७२

१०) जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७१

११) दाङ जिल्लाको गाँउपालिका/नगरपालिका प्रोफाईल २०७४

१२) केन्द्रिय तथ्यांक बिभाग राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्यांकगत प्रतिबेदन २०६८

१३) स्थानीय तहको विभाजन तथा केन्द्रहरुको बिवरण २०७३

१४) अद्यावधिक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७२/७३ दाङ

१५) विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६

१६) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४

१७) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६९

१८) विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ (अध्यावधिक २०७४)

१९) राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन बिधी २०७२

नोटः- यस सम्बन्धि विस्तृत जानकारी जिल्ला आपतकालिन सञ्चालन केन्द्रमा सम्पर्क गर्न सकिने छ। यो योजनालाई सफ्ट कपि आवश्यक परेमा विपद् जोखिम न्यूनिकरण पार्टलमा उपलब्ध रहेको छ।

विपद् सम्बन्धि सूचना वेवसाईट www.drrportal.gov.np www.hylogy.gov.np/ www.dhm.gov.np/ FB page- dhm wether

जिल्लाको संकटासन्नता तथा खतराको नक्शांकन

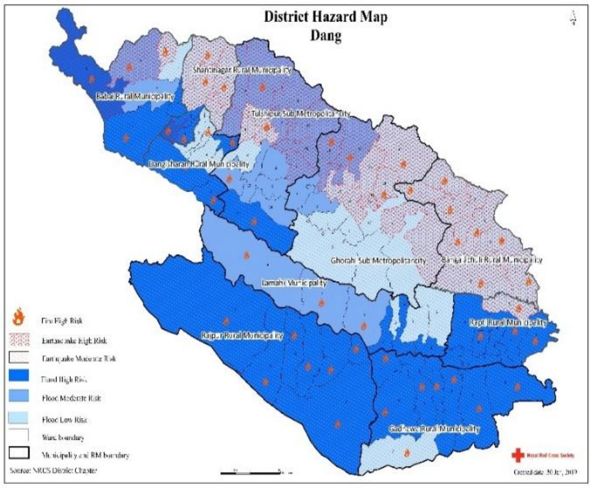

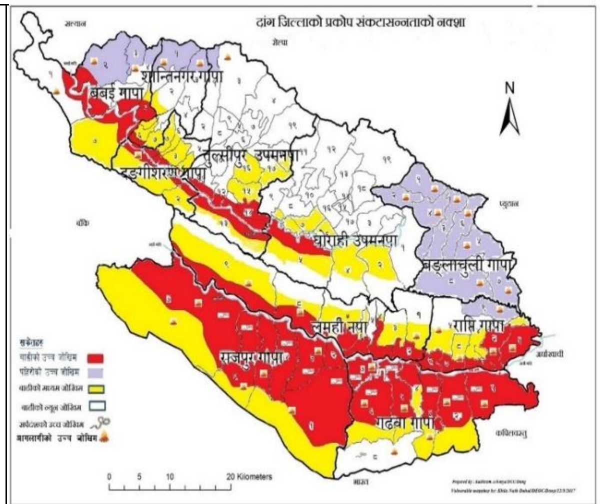

जिल्लामा रहेका खोज उद्धार सामाग्रीहरुको भण्डारण स्थलको

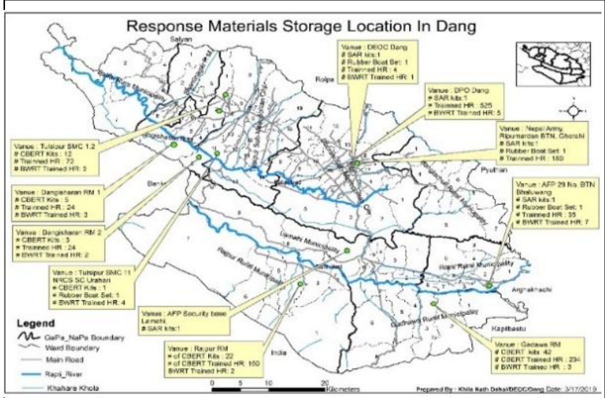

जिल्लामा उपलब्ध स्वास्थ्य तथा एम्वुलेन्स सेवाको अवस्था

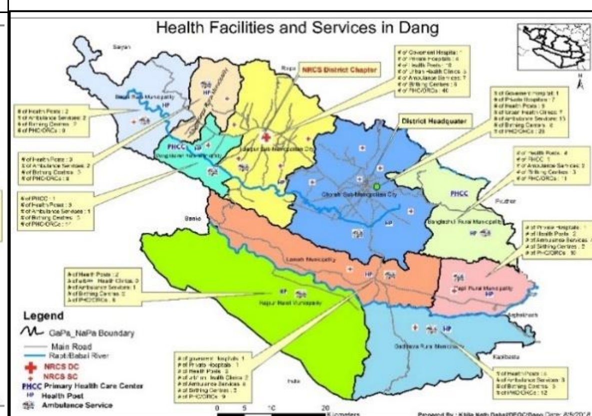

दाङ जिल्लाको स्वास्थ्य प्रेषण प्रणालीः

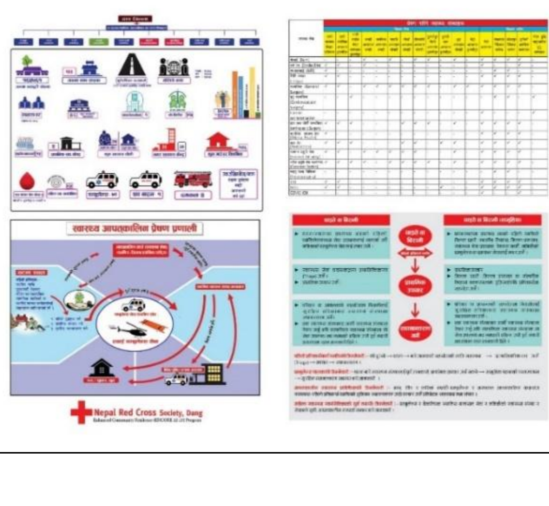

जिल्लामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाको अवस्था

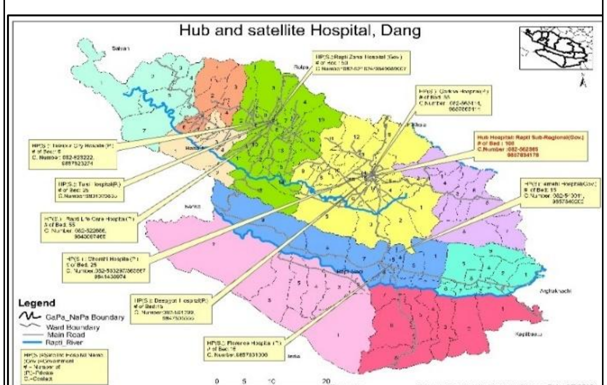

बंगलाचुलीमा सम्पन्न विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक

जिल्ला प्रशासन कार्यालय दाङमा सम्पन्न विपद व्यवस्थापन समितिको बैठक

घोराही ०९ दाङ, दुविचौरमा अवस्थित गणपति प्लाई उद्योगमा भएको आगलागि सुरक्षाकर्मीहरुद्वरा नियन्त्रण गरिदै

लमहि नगरपालिकमा अवस्थित राप्ति नदिमा विपद्को समयमा उद्धार सम्बन्धी क्रीयाकलापहरुको व्यवहारिक अभ्यास सञ्चालन

विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्वन्धि विविध कृयाकलापहरु

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दाङ

दाङमा बाढी पूर्व सूचना प्रणाली/विपद् सूचना संयन्त्र सञ्जाल

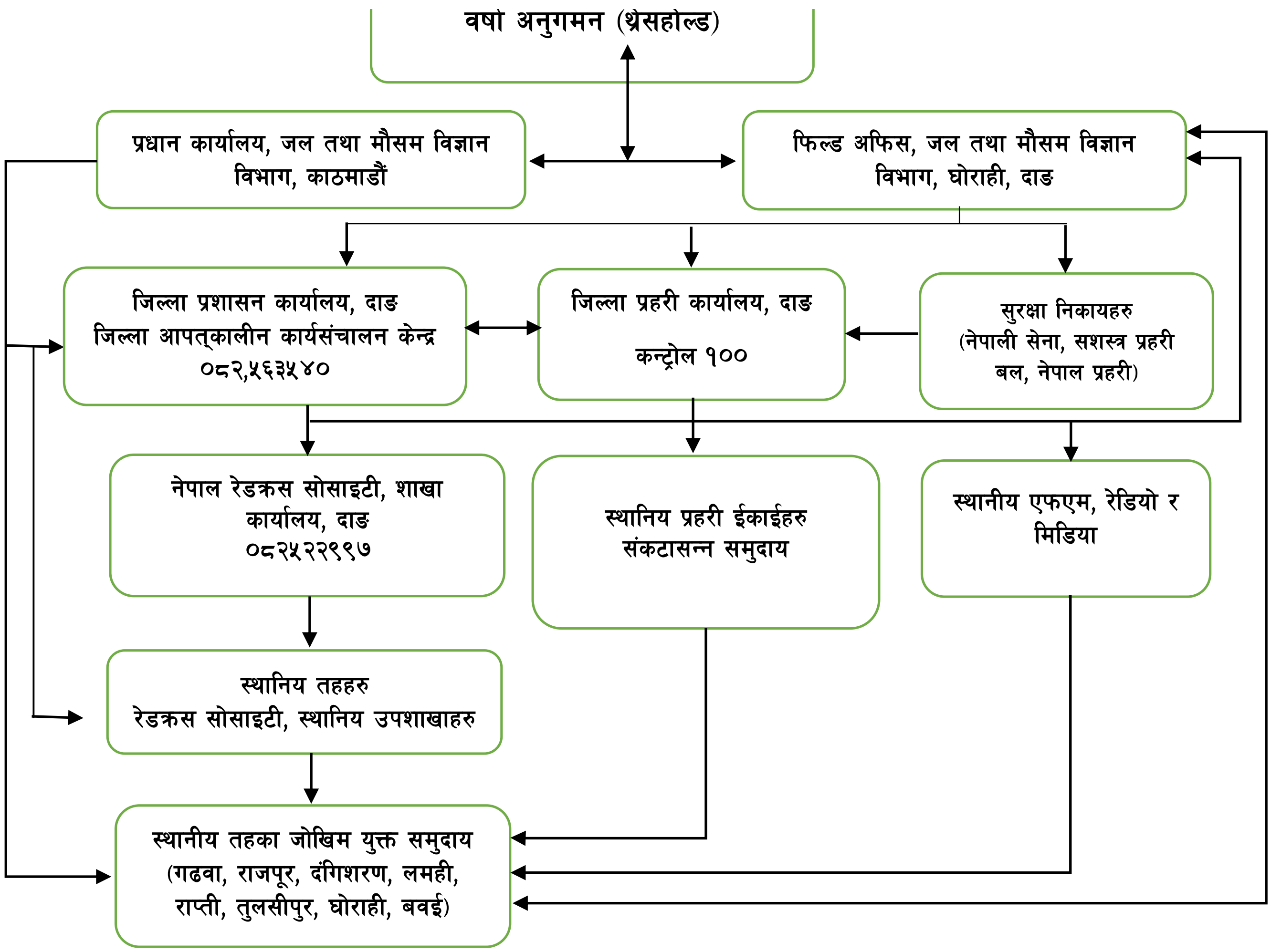

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२/०८३ अद्यावधिकका लागि :

आर्थिक एवं प्राविधिक सहयोग

नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र घोराही, दाङ

Contact: 082-561765 Website: www.nwcsc.org.np **Email: www.nwcsc.org.np**